Libellus sophistarum ad usum Oxonien.

B

¶ Ad subtilissimoꝝ ingenioꝝ sophistas.

¶ Quoniam psona quā quis gerere velit (vt inquit Cicero) a vo-
luntate proficiscitur. Uobis adolescentes (quibus inest maxima cō
silij imbecillitas) consulo. si aliquando adipisci volueritis virtutis
premiū (quod honor est) refrenate libid nes/spernite voluptates/
ceterasq; animi labes repellite/mores deprauatos insolentiāq; re-
stringite. Uigilantissimis animis ⁊ virtuti ⁊ bonarū artium litteris
incumbite. quarū radices tā amare sint: fructus tamē earum dul-
ces: nec prius fructus ꝙ radices gustare licebit: quoniam nō me-
ruit dulcia qui non gustauit amara. Et quacunq; scientia quis ex-
cellere mauult: pricipio opus est (si ad altas structuras pgredi vo-
luerit) logicalia principia in animo suo p stabili faciat fundamēto
ad oēm nāq; scientiā logica viam habet. atq; veluti lynceis oculis
verum a falso in singulis discernit. Hec enim est omniū sciētiarum
clauis reserans ⁊ aperiens ois sapientie secreta. In oībus sciētijs
militat/illas ab inimicis defendens/elingues instruit/ ⁊ sermone
egentes ditat/torpentes excitat/armatq; inermes. Hanc igit ado-
lescentes diligite ⁊ colite omni nectare suauiorem/omni serico splē
didiorē/oi auro gēmaq; preciosiorē. Ut (ne pluribus agā) logica sin
gulis scientijs splendorem confert: tantoq; ceteris scientijs omni-
bus prestat: quanto singule alie scientie illa vtuntur. Et huius tan-
te laudis/logice/nolo ꝙꝙ existimare ꝙ sophistria sit expers: quo-
niam tam inter se congruentes sunt logica ⁊ sophistria: vt qui logi
cam laudat: sophistriam bonum logice seminarium laudet necesse
sit. Hec enim tractat subtilissima sophismata: que si quis bene do-
cteq; intellexerit: videbitur apud omnes mirabilis sapientie ⁊ di-
scipline. Hec etiam tam omnibus vtilis/ tamq; preclara est: vt vir
inferior sit logica/nec mediocri laude sit digna. Hanc igitur vobis
emite: qui aliquando docti esse velitis: nec pluris sit apud vos pe-
cunia ꝙ scientia. libros iam venales habetis: omni cura ac diligē-
tia emendatos. Ualete.

melius est p[ro] veritate pati suppliciu[m] q[uam] p[ro] adulatione a[ccipere] | beneficia

P Ropositio est oratio indicatiua/congrua z pfecta/verum vel falsum significans.

¶ Propositionu[m]. Alia cathegorica. alia hypothetica.
¶ Cathegorica est illa que habet vnicu[m] subiectu[m]. vnicu[m] predicatu[m]. z vnica[m] copula[m]. exempli[gratia]. vt homo est a[n]i[m]al. ly ho[mo] est subiectu[m]. q[ui]a precedit p[ri]ncipale verbu[m]. ly est. est copula. quia copulat siue ligat subiectum cum predicato. ly animal est predicatum. quia seq[ui]tur principale verbum. z subiectum est totum illud quod precedit principale verbum. preter signum z negationem.

Queritur q[uae] est ista ho[mo] currit. dico q[uod] e[st] cathegorica

¶ Contra. Illa est cathegorica que habet vnicu[m] subiectu[m]/vnicum predicatu[m]/z vnica[m] copula[m]. sed hic deficit predicatu[m]. ergo non est cathegorica. Dico q[uod] q[uam]uis non habeat predicatu[m] expresse positu[m], tamen habet subintellectu[m]. s. currens. quia omne verbu[m] adiectiuum potest resolui in participiu[m] eiusdem te[m]poris. z in hoc verbu[m] Sum es fui. vt currit. i. est currens. z hoc verbu[m] Sum es fui. resoluitur in seipsum z in participiu[m] suu[m]. vt homo est. i. homo est ens. ¶ Item propositionu[m] alia affirmatiua. alia negatiua. ¶ Affirmatiua est illa in qua principale verbum affirmatur. vt homo currit. ¶ Negatiua est illa in qua principale verbum negatur. vt homo non currit.

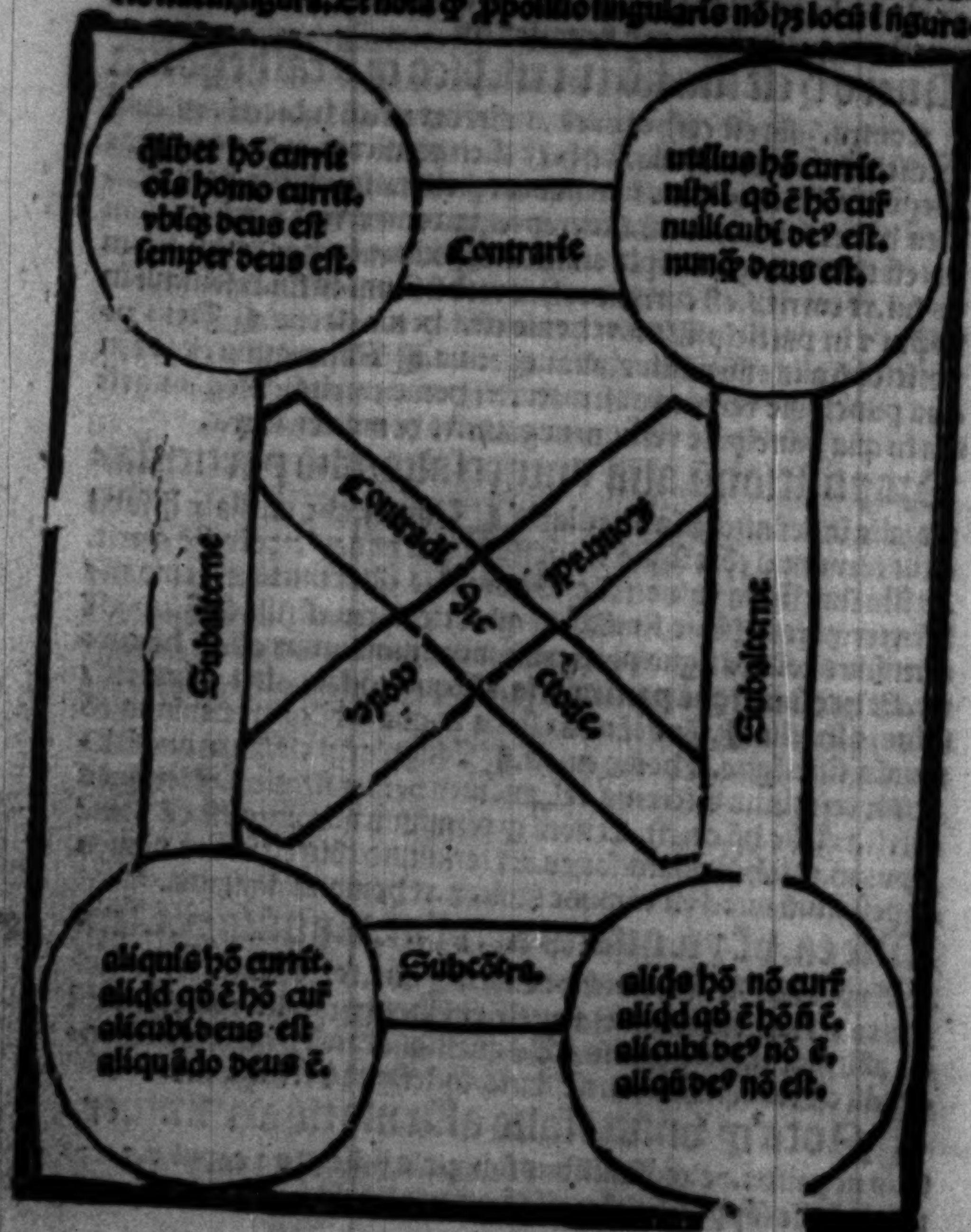
Propositionu[m] alia vniuersalis/alia particularis/alia indefinita/alia singularis. ¶ Uniuersalis est illa in q[ua] subijcitur terminus co[mmun]is signo vniuersali determinat[us]. vt o[mn]is ho[mo] currit. Et ista sunt signa vniuersalia. Omnis/nullus/q[ui]libet/neuter/nemo/nihil/vterq[ue]/vnusq[ui]sq[ue]/z similia. ¶ Particularis est illa in q[ua] subijcit terminus co[mmun]is cu[m] signo particulari determinatus. vt aliq[ui]s ho[mo] currit. Et hec sunt signa particularia. Aliquis/q[ui]dam/alter/alius/vn[us]/solus/z similia. ¶ Indefinita est illa in qua subijcitur terminus co[m]munis sine signo. vt homo currit. ¶ Singularis est illa in qua subijcitur terminus discretus vel pronomen demonstratiuu[m]. vt ioha[n]nes currit. vel ille ho[mo] currit. Et nota q[uod] terminus discretus est o[mn]e nome[n] proprium. vt ioha[nn]es/plato/sortes. Et terminus co[mmun]is est omne nomen appellatiuu[m] quod est co[m]mune multo[rum]. vt homo/a[n]i[m]al/asinus.

Que ca. vel hyp. qualis ne. vel af. v. qua[n]ta p. i. sin. Uersus.

¶ Exponitur sic. Ad questione[m] facta[m] p[er] que. respo[n]dendu[m] est cathegorica vel hypothetica. Ad questione[m] facta[m] p[er] qualis respondendu[m] est affirmatiua vel negatiua. Ad questione[m] facta[m] p[er] quanta. respondendu[m] est vniuersalis/particularis/indefinita/vel singularis.

¶ Nota q[uod] vniuersalis affirmatiua z vniuersalis negatiua. de consimilibus subiectis p[re]dicatis z copulis. z terminis p[ar]iter suppone[n]tib[us] p[ro] eisde[m] [con]trarie sta[n]t in figura. Uniuersalis

affirmatiua ꝛ ꝑticularis siue indefinita negatiua. cū eisdem cōditionibus cōtradictorie stāt in figura. ¶ Uniuersalis negatiua ꝛ ꝑticularis siue indefinita affirmatiua. cū eisdē cōditionibus stant cōtradictorie in figura. ¶ Uniuersalis negatiua ꝛ ꝑticularis siue indefinita negatiua cū eisdem cōditionibus subalterne stant i figura. ¶ Uniuersalis affirmatiua ꝛ ꝑticularis siue indefinita affirmatiua cū eisdē ꝯditionib⁹ subalterne stāt in figura. Et ꝑticularis siue indefinita affirmatiua ꝛ ꝑticularis siue idefinita negatiua. subcōtrarie stāt in figura. Et nota ꝙ ꝓpositio singularis nō hʒ locū i figura.

Lex ꝯ natura cōtrariarū talis est q̄ si vna sit vera reliqua erit falsa in terminis substantialibus ꝯ in p̄dicatione directa vt si hec sit vera. Quilibet hō est aīal. hec erit falsa. nullus hō est aīal. Sed in predicatiōe indirecta ꝛ in terminis accidētalibus possunt simul eē false. ꝛ nunq̄ vere. Exemplū p̄mi. vt omne aīal est hō. ꝛ nullū aīal est hō. Exemplū scd̄i. Quilibet hō est albus. ꝛ null⁹ hō est albus.

Predicatio dicitur duob⁹ mōis. directa ꝯ indirecta. ¶ Predicatio directa est qn̄ superius predicat ꝛ inferi⁹ subijcitur. Ut hō est aīal. Predicatio indirecta est qn̄ inferius p̄dicat et superi⁹ subijcitur. vt aīal est hō. ¶ Terminus dr̄ dupliciter. scʒ substantialis ꝛ accidētalis. Terminus substātialis est ille termin⁹ qui si semel dicat de vna re req̄ritur q̄ semp̄ dicatur de eadē re dum illa res manet vt hō. lapis. lignū ꝛ hmōi. ¶ Termin⁹ accidētalis est ille terminus q̄ si semel dicatur de vna re nō requirit, q̄ semp̄ dicatur de eadē re dū illa res manet. vt ambulās currēs. ꝛ oīa nomina officiorū. vt cocus. mācipiū. ꝛ hmōi. ¶ Similiter superius est illud qđ significat omne illud qđ suū inferi⁹ significat ꝛ plura vltra. vt aīal. q2 iste terminus aīal est superius ad istū terminū hō. q2 aīal significat omne illud qđ hō significat ꝛ plura vltra vt hoīem ꝛ leonē ꝛc̄. Sʒ inferius est illud qđ significat aliqđ quod suū superi⁹. sʒ nō tot nec tanta. vt hō respectu aīalis. ꝛ sic patet q̄ hō est inferius ad aīal.

Lex ꝯ natura ꝯtradictoriarū talis est/ q̄ si vna sit vera reliq̄ erit falsa, in oīb⁹ terminis ꝛ in omni p̄dicatione. vt si hec sit vera. Oīs hō ē aīal. hec erit falsa. aliqđ qđ est hō nō erit aīal

Lex ꝯ natura subalternatarū talis est/ q̄ si vniuersalis sit vera. sua p̄ticularis siue indefinita erit vera. generaliter in oībus terminis. ꝛ in oī predicatiōe: vt si hec sit vera. q̄libet hō est aīal hec erit vera. aliq̄s hō est aīal. sʒ si p̄ticularis siue indefinita sit vera nō req̄ritur ex necessitate q̄ sua vniuersalis sit vera. vt si hec sit vera. aliq̄s hō currit. nō req̄ritur q̄ hec sit vera. quilibet hō currit. Sed in terminis substantialib⁹ ꝛ in p̄dicatione directa si p̄ticularis sit vera necesse est ꝛ sua vniuersalis sit vera vt ī hac hō est aīal q̄ oīs hō est aīal. que est sua vniuersalis.

Lex ꝯ natura subcontrariarum talis est q̄ si vna sit vera reliq̄ erit falsa in terminis substātialib⁹ ꝛ in predicatōe directa vt si hec sit vera q̄dā hō ē aīal hec erit falsa q̄dā hō nō ē aīal Sʒ ī terminis accidātalib⁹ ꝛ ī p̄dicatōe īdirecta p̄nt simul esse vere vt quoddā aīal nō est homo, ꝛ quoddā aīal est hō. ꝛ quidam hō est albus, ꝛ quidā hō non albus. Et due ꝓpositiones que subcōtrarie

stant in figura nunq̄ possunt simul esse false.

Propositio hypothetica est illa que habet duas propositiones cathegoricas in se inclusas cum aliqua nota ꝯiunctionis vel aduerbij. ¶ Et quinq̄ sunt species hypothetice. scʒ Copulatiua. Disiunctiua. Cōditionalis. Causalis. et Tēporalis. ¶ Copulatiua est illa. que habet duas ꝓpositiões cathegoricas in se inclusas ꝑ istā notā (et) vt tu es hō ⁊ tu es aïal. et copulatiua est vera qñ vtraq̄ ei⁹ pars est vera. ⁊ ē falsa qñ eius vna pars est falsa. ¶ Disiūctiua ē illa que habet duas ꝓpōnes cathegoricas in se inclusas per hāc notā (vel) vt tu es homo vel tu es asinus. ⁊ est disiunctiua vera. qñ vna pars est vera. ⁊ est falsa qñ vtraq̄ pars est falsa. ¶ Cōditionalis est illa. in qua sūt due ꝓpositiões cathegorice ꝯiūctum. vt ꝑ istā notā (si) vt si tu es hō tu es aïal. Et ē ꝯditionalis bona qñ ꝯñs formaliter intelligit i ante. Et nota q̄ añs in cōditionali est illud qḋ immediate sequit hāc notā (si) siue sit prior siue sit posterior. ⁊ reliqua ꝓpō est ꝯñs. ¶ Causalis est illa. in q̄ due ꝓpositiões cathegorice ꝯiūgūtur per hanc notā (quia) vt quia tu es hō tu es aïal. ⁊ est causalis bona. qñ illud qḋ precedit est causa illius qḋ subsequitur. ¶ Tēporalis est in qua due ꝓpositiões cathegorice cōiūgūtur. per istā notā (dum) vel qñ. vt dū tu curris tu moueris. Et est tēporalis vera. qñ ambe ptes sunt vere. ⁊ hoc ꝓ eodē instanti. ¶ Instās est vnū indiuisibile i tpe qḋ nō est tēpus nec ps tēporis. ad qḋ tñ ptes tēporis copulant. ¶ Nota q̄ ꝓpositio hypothetica nō est alicuius qualitatis neq̄ quātitatis.

Regula notanda.

Conuersio est transpositio terminorum. qñ de subiecto fit predicatum ⁊ ecōtra

¶ Nota q̄ tripliciter dr̄ ꝯuersio. scʒ simplex. ⁊ ꝑ accidēs. ⁊ ꝑ cōtrapositionē. Cōuersio simplex. est. qñ de subiecto fit ṗdicatū ⁊ ecōtra. manēte eadē qualitate ⁊ quantitate. Et hoc mō cōuertit vniuersalis negatiua ⁊ pticularis siue indefinita affirmatiua. sic null⁹ hō est lapis sic cōuertitur. nullus lapis est hō ma/cul⁹ ⁊ qdā hō est aïal cōuertitur qdā aïal est hō masculus ¶ Cōuersio ꝑ accidēs est qñ de subiecto fit ṗdicatū ⁊ ecōtra. manēte eadē qualitate. sed mutata q̄ntitate. ⁊ sic cōuertitur vniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua. Uniuersalis affirmatiua sic. quilibet hō est aïal. sic cōuertit aliquod aïal est hō masculus. Uniuersalis negatiua. vt null⁹ homo est aïal sic cōuertit. aliqḋ aïal nō est hō masculus. ¶ Cōuersio ꝑ cōtrapositionē. est. qñ de subiecto fit ṗdicatū ⁊ ecōtra. manēte eadē qualitate ⁊ quātitate. sed mutatis terminis finitis in terminos īfinitos ⁊ sic ꝯuertitur vniuersalis affirmatiua. ⁊ particularis negatiua. vniuersalis affirmatiua sic. vt oīs hō est aïal sic cōuertitur. oē nō aïal ē non hō. Et pticularis negatiua sic. Aliquod aïal nō est hō. sic con-

uertitur. aliqd quod est nō hō nō est nō aīal. ¶ Terminus finitus est ille terminus cui non pponitur negatio. vt hō. aīal ꝛ cōsimiles. Terminus infinitus est ille cui ppoitur negatio. vt nō hō nō aīal.

Simpliciter feci cōuertitur eua per acci.
Cati p contra/ sic fit cōuersio tota.

¶ Nota q a in istis versibus notat vniuersalē affirmatiuā. E vniuersalem nagatiuā. ꝛ I pticularem affirmatiuā. O pticularē siue indefinitam negatiuā. Sed videt q vniuersalis negatiua non habet cōuerti simpliciter. Ut ista nulla domus facit hominē q tūc sic eēt cōuersa nihilqꝫ est hō facit domū. sed sic nō certe cōuertitur quia si cōuertens sit vera sua ꝯuersio erit vera. sed tua cōuertēs est vera et sua cōuersio falsa ergo nō debet sic cōuerti. Ad hoc dicēdū est q si fuerit aliq ppositio enūciata cū verbo adiectiuo de pñti de pterito vel futuro. vel quicūqꝫ obliquus modus sequitur verbū pncipale ita q illa ppositio non potest habere rectā conuersionem. tūc principale verbū debet mutare in pticipiū eiusdē tēporis. ꝛ i. hoc verbū Sum es est. ꝛ tunc patebit recta cōuersio. vt nulla domus facit hominē. sic cōuertitur nullū faciens hominē est dom⁹. Similiter ista. nullus murus est in lapide sic cōuertitur nullū ens i lapide est murus. De preterito sic. nullus puer fuit senex. sic cōuertit. nullus pteritus senex est vel fuit puer. Eodē mō de futuro. vt nulla corrupta erit virgo. sic cōuertitur. nullū futurū corruptū est vel erit virgo.

Obiectio

Rñsio.

Regula notanda.

De equipollentiis.

Equipollētia est equiualentia duarꝫ propositionū adinuicem ꝯiunctarꝫ/ ita q tā tū valet vna quantū ꝫ reliqua. Uersus.

Pre cōtradic post cōtrar/ pre postqꝫ subalter.

¶ Iste versus sic exponitur. Pre cōtradic. hoc est qñ negatio pponitur signo ꝛ subiecto ppōis tunc facit ppositionem equipollere illi ppositiōi que ante aduentū illius negatiōis fuit eius cōtradictoriū. Ut nō quilibet hō currit. equipollet huic qdā hō non currit.

¶ Post contrar) hoc est quando negatio postponitur signo subiecto alicuius ppositionis. tūc facit illā equipollere illi propositiō que ante aduentum illius negationis fuit suū cōtrarium. Ut qlibet homo non currit equipollet huic. nullus homo currit.

¶ Pre post ꝫ subalter. Hoc est quando negatio preponitur et postponitur signo ꝛ subiecto tunc facit illaꝫ equipollere illi que ante aduentum illarū negationum fuit suum subalternans.

Ut non omnis homo currit. equipollet huic aliquid quod est homo currit

Regula notanda.

¶ Nota q propositiones equipollentes sunt eiusdem qualitatis et quantitatis cum propositionibus quibus equipollent.

De propositionibus modalibus.

Propositionũ alia modalis alia de inesse. Propositio modalis est illa in qua predicatum inest subiecto cum modo modali. vt possibile est hominẽ currere. huius propositionis predicatũ est ly currens et subiectũ ly homo et equiualet ista propositio huic possibiliter homo currit. et hec impossibile est hominẽ esse azinum equiualet huic impossibiliter. homo est azinus. sic in his patet q predicatum dicitur de subiecto cum modo modali precedẽte subiectũ et sic dicẽdũ est de omnibus modalibus.

¶ Propositio de in esse est illa in qua predicatũ inest subiecto sine modo modali. vt homo currit. ¶ Et sciendum q quattuor sunt termini facientes propositionẽ modalem: scz possibile. impossibile cõtingens et necessarium cũ eorũ aduerbiis. scilicet possibiliter, ĩpossibiliter, cõtingenter. et necessarie.

Et notandum est q est differentia inter propositionẽ necessariã. et propositionẽ de necessario. Propositio necessaria est illa que est vera et nõ põt esse falsa. vt deus est. Propositio de necessario est illa in qua ponitur iste terminus necesse necessariuz. vel de necessario. vt de necessario celũ mouetur.

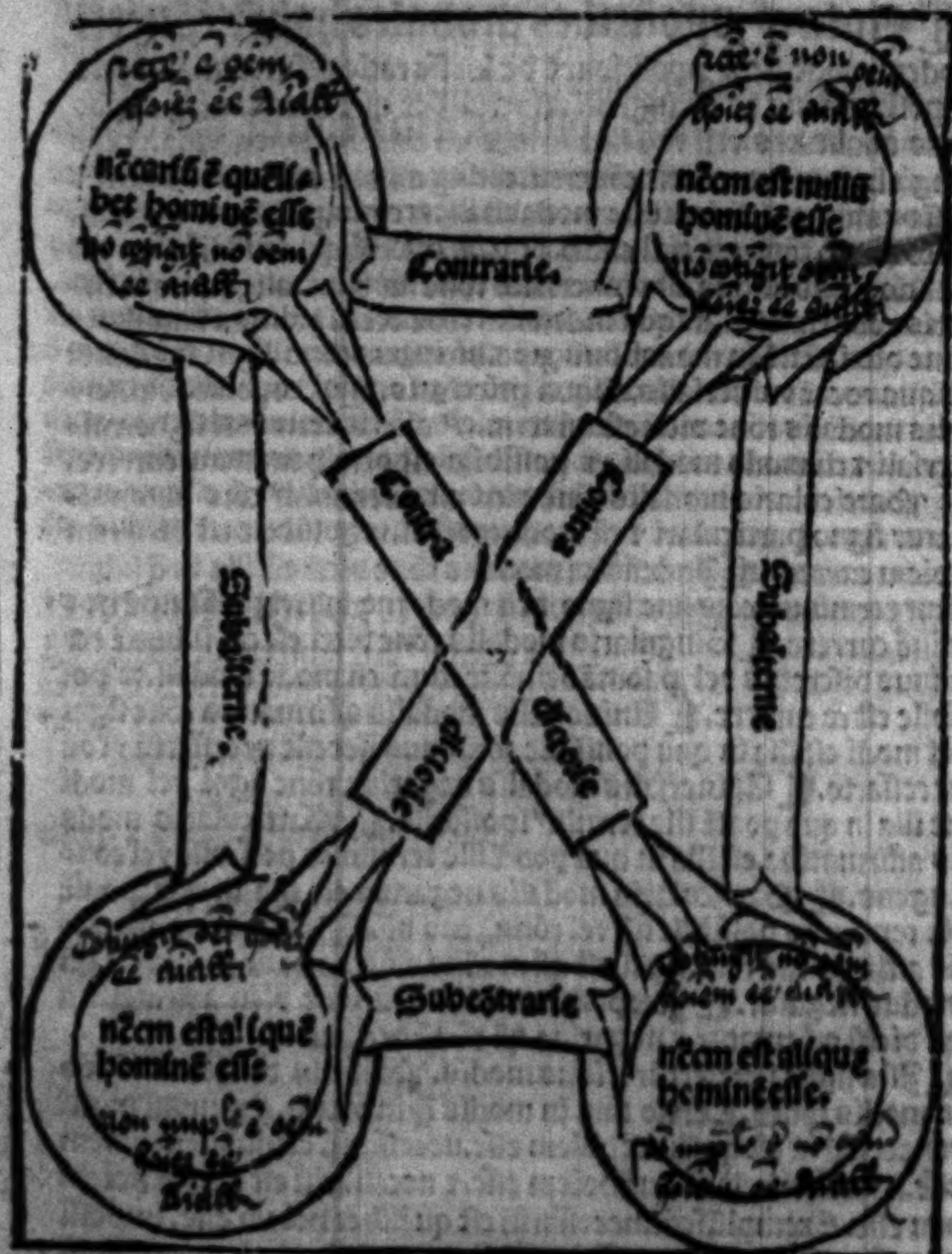
¶ Necessariũ dr duobus modis. scz per se et per accidens. Necessarium per se est illud qd est verũ et non potest nec potuit nec poterit esse falsum. vt deus est. Necessariũ per accidens est illud qd est verũ et ñ põt nec poterit esse falsũ potuit tñ fuisse falsũ vt ista. ego sui natus. ¶ Impossibile dr duobus modis. p se et p accidẽs. Impossibile per se est illud qd est falsum et non põt nec potuit nec poterit esse verũ. vt hõ est azinus. vel nullus deus est. ¶ Impossibile p accñs est illud qd est falsũ et nõ põt nec poterit esse verum. potuit tamen fuisse verum. vt ista ego non sui natus.

Possibile dicit triplicitet scz cũ re et cũ actu cũ re et ante actũ. et ante rẽ et ante actũ. Possibile cũ re et cũ actu vt ego sedeo. si actualiter sedeã. cũ re et ante actum. vt ego canescam in senectute. Ante rem et ante actũ. vt antichristus predicat.

¶ Similiter cõtingens dicitur duobus modis. scz cõtingens natũ et cõtingens ad vtrũlibet. Cõtingẽs natũ. est illud qd euenit alicui ex natura. vt hominẽ canescere in senectute sua Contingẽs ad vtrũlibet ẽ cuius vtraq ps põt indifferẽter eẽ vera vel falsa, vt hõ currit

¶ Nota ꝙ ꝓpositiões modales habēt cōuerti eodem modo sicut ꝓpositiones de inesse ratione sui dicti. exceptis ꝓpositionibus de cōtingenti ad vtrūlibet que cōuertunt ꝑ oppositas qualitates. vt si vna sit affirmatiua altera erit negatiua. vt cōtingit hoīem currere. sic cōuertit. cōtingit hoīem nō currere. Exēplū de alijs ꝓpositionibus modalibus. vt cōtingit hoīem esse aīal. sic cōuertit. cōtingit aīal esse hoīem. Notandū ꝙ in modalibus ꝓpositionibus aliqua est vniuersalis rōne sui dicti. aliqua particularis rōne sui dicti. aliqua indefinita rōne dicti. ꝛ aliqua singularis rōne dicti. Etiā in modalibus ꝓpositionibus rōne signi modalis: aliqua vocat vniuersalis. aliqua ꝑticularis. ¶ Propositio vniuersalis modalis rōne dicti est qñ termin⁹ cōis determinat signo vniuersali ꝛ cū modo modali. vt possibile est oēm hominem currere. ¶ Particularis modalis rōne dicti est qñ termin⁹ cōis determinatur signo particulari ꝛ cū modo modali. vt possibile est aliquem hoīem currere. ¶ Indefinita modalis rōne dicti est illa in q̄ subijcitur terminus cōis sine signo. ꝛ cū modo modali. vt possibile ē hominē currere. ¶ Singularis modalis rōne dicti est qñ subijcit terminus discretus vel ꝓnomē demōstratiuū cū modo modali. vt possibile est te currere. ¶ Uniuersalis modalis affirmatiua rōne signi vel modi est illa in qua ponit ille terminus necesse necessariū vl' de necessario. ¶ Uniuersalis modalis negatiua rōne signi vel modi est illa in qua ponit ille termin⁹ īpossibile. ¶ Particularis modalis affirmatiua est illa in qua ponit ille terminus possibile vel contingens. ¶ Particularis modalis negatiua est illa in qua ponit ille terminus possibile nō vel cōtingens nō. ¶ Propositio modalis affirmatiua rōne signi est qñ modus affirmat. ꝛ negatiua est qñ modus negatur. ¶ Propositio modalis ratione dicti affirmatiua qñ dictū affirmatur. ꝛ negatiua qñ dictū negatur.

¶ Ista figura preferetur tribus modis. Primo in dictis tm̄. Scđo in modis tantū. Tertio tam in modis ꝙ in dictis. Exemplū primi vt necessariū est quēlibet hoīem esse. necessariū est nullū hominem esse. necessariū est aliquē hoīem esse. ꝛ necessariū est aliquē hoīem non esse. Exemplū scđi. necessariū est quēlibet hoīem esse. impossibile est quēlibet hoīem esse. possibile est quēlibet hoīem esse. possibile nō est quēlibet hoīem esse. Exemplū tertij. necessariū est oēm hoīem esse aīal. impossibile est nullum hoīem esse aīal. possibile est aliquem hominē esse animal. contingit aliquem hominē non esse animal. ꝛ sic de similibus.

VT dicit boeti⁹ Argumẽtũ est ratio rei du bie faciẽs fidẽ ⁊ certitudinem de re dubia Et sciẽdũ q̃ q̃ttuor sũt spẽs argumẽti.s.enthymema.exẽplũ īductio ⁊ syllogism⁹.Enthymema ē curtat⁹ syllogism⁹ hñs vnicã p̄missam ⁊ vnicã cõclusionẽ vt vos estis hõ g̃ vos estis aial.Exẽplũ est qñ vnũ simile ꝓbat̃ p aliud simile.vt sicut se habet magister in scholis cir ca suos scholares.sic se habet rector in naui circa suos subditos. In ductio ē qñ vniuersale ꝓbat̃ p sua singularia.vt ille hõ currit.⁊ ille

& illa. & sic de singulis. ergo ois hō currit. Syllogism⁹ est oratio in q̄ quibusdā positis & cōcessis necesse est aliud euenire p̄ ea que posita sunt & concessa. vt omnis hō currit. ille est hō ergo ille currit.

Sciēdū est q̄ ois syllogismus cōstat ex tribus terminis. scz ex maiore extremitate. ex minore extremitate. & ex medio termino. Maior extremitas est ille terminus qui sumit in maiori cū medio termino hoc est in pria ꝓpositione cū medio termino Minor extremitas est ille termin⁹ qui sumit in minore ꝓpositione. hoc est in scda ꝓpositōe cū medio termino. Medius terminus est ille qui sumit bis añ conclusionē & nō ingreditur illā. vt ois homo ē risibilis. omne aial ratōnale est hō ergo oē aial ratōnale est risibile vel sic. oē aial rationale est risibile. ois hō est aial rōnale. ergo omis homo est risibilis. in hoc secundo syllogismo ly animal ratōnale est medius termin⁹. ly risibile est maior extremitas. ly hō est minor extremitas. ¶ Figura est debita dispositio terminorum. & modus est debita dispositio propositionum.

Et nota q̄ tres sunt figure scz prima secūda et tertia. In prima figura medius termin⁹ erit subiectū in maiori & p̄dicatum in minori. In secūda figura medi⁹ termin⁹ erit bis p̄dicatū hoc est semel in maiori & semel in minori. In tertia figura medi⁹ terminus erit bis subiectū. semel in maiori & semel in minori.

¶ Sub pre prima. bis pre. scda. tertia bis sub.

¶ Et nota q̄ nouēdecē sunt modi. scz nouē in prima figura & quatuor in secunda. et in tercia sex.

¶ Prima nouem. secunda tetras. & tertia bis tres.

Nota q̄ duplex est cōclusio. s. directa & indirecta. Cōclusio directa ē qn̄ maior extremitas p̄dicat de minore extremitate. Cōclusio indirecta est qn̄ minor extremitas p̄dicat de maiore extremitate.

¶ Predico maiorem dum sit cōclusio recta.
¶ Sit indirecta dum predicat ipse minorem.

¶ Insuper nota q̄ oēs modi concludūt directe exceptis quinqȝ vltimis. prime figure que patent in versibus sequētibus.

¶ Omnes directe concludūt excipe quinqȝ
Nomina sunt quorȝ. bara. ce. da. fa. frisesomorȝ.

¶ Et notandū est q̄ in versibus sequētibus continentur oēs modi in quib⁹ fiūt syllogismi/ et tot sūt modi quot sūt dictiones. & in omni dictione p̄ a intelligit vniuersalis affirmatiua p̄ e vniuersalis negatiua. p̄ i pticularis affirmatiua. p̄ o particularis negatiua.

¶ Barbara celarent darii ferio baralipton.
Celantes dapitis fapesmo frisesomorȝ.
Cesare campestres festino baraco darapti.
Felapton disamis datisi bocardo ferison.

Et notandū est q̄ si omnes ꝓpositiones sint negatiue. vel si omnes

propositiões sunt pticulares nunq̄ erit bonus syllogismus. neq̧ in hypotheticis exclusiuis nec exceptiuis.

Syllogisari nõ est ex particulari.
Neq̧ negatiuis recte concludere si vis.

Et sciendũ est q̄ omnis syllogismus tam scd̃e

& tercie figure põt reduci in quattuor primos modos. q2 oĩs mod⁹ incipiẽs p. b. põt reduci in barbara. et per. C. in celarẽt. p. D. in darij et per. F. i ferison. Un̄ versus. S. simplex. p. p ac. m. trãspos. c. facit ĩpos. Sic exponitur ille versus. S. notat simplicẽ cõuersionẽ qñ vocalis p̄cedit aliã tũc ꝓpositio debet cõuerti simpliciter. Et qñ vocalis precedit p tũc ꝓpositio debet cõuerti per accidẽs. M. notat trãspositionẽ vt patet in fapesmo ⁊ fiat ille syllogismus. oĩs hõ est aĩal nullus lapis est hõ ergo quoddã aĩal nõ est aĩal. ⁊ cõclusio erit indirecta. Maior debet ꝯuerti per accidẽs q2 a p̄cedit p sic. ergo quoddam aĩal nõ est hõ. et minor debet cõuerti simpliciter. q2 illa vocalis E. p̄cedit. S. sic ergo nullus hõ est lapis. Et ꝓpositiões debẽt trãsponi q2 illa lr̃a. m. est in fapesmo. fiat ergo sic syllogismus. null⁹ hõ est lapis. quoddã aĩal est hõ. ergo quoddã aĩal nõ est lapis. ⁊ sic reducit i ferio simpliciter. pʒ de aliis duob⁹ modis. q2 debẽt reduci p impossibile scʒ baroco ⁊ bocardo. Et est reducere p impossibile sumere oppositũ cõclusionis ⁊ vide si maior est vniuersalis vel minor si maior debes ponere oppositũ cõclusionis loco minoris. ⁊ oppositũ minoris loco cõclusionis. Si minor debes ponere oppositũ conclusionis loco minoris. fiat ergo syllogismus in baroco sic. Oĩs hõ est aĩal. quidã lapis non est aĩal ergo quidã lapis non est hõ. oppositũ cõclusionis est oĩs lapis est homo. oppositũ minoris est oĩs lapis est aĩal. reducat ergo sic. oĩs homo est aĩal. omnis lapis est hõ. ergo omnis lapis ē aĩal. ⁊ sic debet bocardo reduci in barbara. Uel sic exponatur p̄dictus versus. S. simplex hoc est qñ. S. sequitur vocalem tunc ꝓpositio facta per illã vocalẽ debet cõuerti simpliciter. vt patet in Celãtes. p. per ac. hoc est qñ p sequit̃ vocalẽ. tunc ꝓpositio facta p illã vocalẽ debet cõuerti per accidẽs. vt patet in baralipton m. transpos. hoc est qñ hec lr̃a. m. ponitur in aliquo mõ siue in prĩa syllaba siue scd̃a vel tercia siue quarta semp causat transpositionem ꝓpositionũ. vt patet in fapesmo. C. facit impos hoc est qñ. C. habetur in aliquo modo oportet sumere oppositũ cõclusionis. ⁊ si maior sit vniuersalis vt in baroco. tũc ponatur oppositũ cõclusionis in loco minoris ⁊ oppositũ minoris in loco cõclusionis. ⁊ si minor sit vniuersalis. vt in bocardo. tũc ponitur oppositũ cõclusionis in loco maioris ⁊ oppositũ maioris in loco conclusionis. vt patet supra.

Consequẽtia est quoddã aggregatũ ex antecedente & cõsequẽte cũ nota cõsequẽtie.

Vel cōsequētia est quedā sequela inter antecedēs et cōsequens cū nota cōsequētie. ¶ Et note cōsequētie sunt iste ergo .ideo .igitur si qr. ¶ Antecedēs est illud qd immediate ꝑcedit notā cōsequētie. Et ɔsequēs est illud qd immediate sequitur notā cōsequētie nisi i cōditionali et causali. qr in illis ꝓpositio que imediate sequitur si vel qr vocat añs. ꝛ altera vocatur ɔñs. Itē cōsequētia dr duob⁹ modis scilicet bona. ꝛ nō bona. Cōsequētia bona dr duob⁹ mōis. scʒ bona ꝛ formalis ꝛ bona materialis. ¶ Cōsequētia bona ꝛ materialis dr tripliciter. vno mō qñ añs est impossibile ꝛ ɔñs sibi impertinens. vt hō est asin⁹. ḡ bacul⁹ stat in angulo. Alio mō qñ ɔñs est necessariū ꝛ añs sibi impertinēs. vt vos curritis. ergo de⁹ est. Tertio mō qñ tenet gra terminorū. hoc est qñ tenet i vno ꝛ nō in oī sibi simili. vt ois sol lucet ḡ ille sol lucʒ. vel sic vos nō estis ille hō dmōstrādo vos ḡ vos ñ estis hō

Ad cognoscendū que consequentie sint bone et formales dant regule generales quarū prima est

¶ Quelibet ɔsequētia est bona ꝛ formalis. quando cōsequens formaliter intelligitur in antecedente. vt hō currit ergo animal currit. ¶ Alia regula est ista. quelibet consequentia est bona et formalis quando ex opppsito consequentis sequitur oppositum antecedentis et hoc formaliter. vt ex opposito isti⁹ animal currit. sequitur oppositū istius homo currit. quia sequitur nullum animal currit ergo nihil quod est homo currit.

Alia regula est ista. quelibet cōsequentia est bona et formalis.

¶ Quando oppositū consequentis formaliter repugnat antecedēti. vt ista cōsequētia est bona ꝛ formalis. Homo currit ergo aīal currit qr oppositū ɔsequētis scʒ. nullū animal currit. repugnat huic antecedenti. homo currit. ¶ Et dicuntur propositiones repugnare quādo nō possunt simul stare in veritate, vel quando ex opposito vni⁹ sequitur oppositum alterius.

Alia regula est ista in oī ɔña bona ꝛ formali.

Quicquid antecedit ad añs antecedit ad cōsequēs. vt hō currit. ergo aīal currit qr quicqd antecedit ad hoc añs hō currit. antecedit ad hoc cōsequēs aīal currit. qr sequit hō albus currit ḡ aīal currit. ¶ Itē in oī bona ɔña ꝛ formali. qcqd sequit ad ɔñs sequit ad añs. vt hō currit ergo aīal currit. quicqd sequitur ad hoc ɔñs aīal currit. sequitur ad hoc añs homo currit ergo sequitur hō currit ḡ corp⁹ currit

Alia regula ē ista si in nullo casu possibili posito

añs potest esse verū ꝛ ɔñs falsum. illa ɔña est bona. vt ille hō currit ergo aliquis homo currit.

Itē si in aliq casu possibili posito añs pōt eē verum ꝛ ɔña falsum illa

consequētia nō valet. vt vos mouemini. ergo vos curritis.

Alia regula est ista. arguendo a primo ad vltimū vbi omnes cōsequētie intermedie sunt bone ꝛ formales ꝛ nō variate est consequentia bona. ꝛ arguitur a primo ad vltimū qn̄ illud qđ est ꝯn̄s vnius cōsequētie est an̄s alterius ꝯn̄e ꝛ non maius neqꝫ minus ꝛ sic generaliter quousqꝫ ꝑueniat ad vltimū ꝯn̄s. ꝛ tūc ex primo an̄te ꝛ vltimo ꝯsequētie est ꝯn̄a bona. vt homo currit. ergo aīal currit. aīal currit ergo corpus currit. corpus currit ergo substantia currit. substantia currit ergo res currit. res currit. ergo ens currit. ꝛ sic a primo ad vltimū homo currit ergo. ens currit.

Obiectio. ¶ Contra istam regulam arguit sic. Si illa regula esset vera ista ꝯn̄a eēt bona scꝫ nullū tempus est ergo aliquod tēpus est qꝛ potest argumētari a primo ad vltimū cōsequētijs intermedijs. sic. nullū tēpus est. ergo dies nō est. dies nō est ꝛ aliqđ tēpus est. ergo nox est nox ē. ergo aliqđ tēpus est. ꝛ sic a primo ad vltimū. nullū tēpus est. ergo aliqđ tēpus est. et

Responsio. ꝙ ista ꝯn̄a nō valet. ꝓbatur. qꝛ arguitur ab vno cōtradictorio ad reliquū. Ideo dicēdū est ꝙ ista cōsequētia nō valꝫ nec hic arguit per regulā qꝛ consequētie sunt variate qꝛ plus additur in an̄te scđe consequētie ꝙ̄ in cōsequēte prioris consequentie.

Alia regula est ista. quādo arguit ab vniuersali ad suā ꝑticularē siue indiffinita sibi subalternātē siue affirmatiue siue negatiue. est ꝯn̄a bona. vt quilibet homo currit. ergo aliqꝭ hō currit. nullus hō currit. ergo aliquis homo non currit.

¶ Alia regula est ista. ab vniuersali affirmatiua ad suā singularem affirmatiuā cū debito medio est ꝯn̄a bona. vt oīs hō currit. ille ē hō ergo ille currit. sed sine debito medio nō valet ꝯsequētia. qꝛ nō sequitur qlibet hō currit. ergo ille hō currit. qđcūqꝫ demōstrat. sed aliqn̄ tenet gr̄a terminoꝝ vt in terminis significātib9 res incorruptibiles vt oīs sol lucet. ergo iste sol lucꝫ. ꝛ aliqn̄ in nolbus ꝑtitiuis vt vterqꝫ istoꝝ currit. ꝗ iste istoꝝ currit. ꝛ qn̄ an̄s est īpossibile. vt oīs hō est lapis. ergo iste hō est lapis. ¶ Alia regula est ista. A ꝑticulari ad suam indefinitā, est ꝯn̄a bona ꝛ ecōtra. vt aliqꝭ hō currit. ergo hō masculus currit hō currit. ergo aliqd qđ est hō currit. ¶ Alia regula est ista. ab vniuersali negatiua ad suā singularē negatiuā ē ꝯn̄a bona. vt nullus hō currit. ergo iste hō nō currit. Alia regula. in oī ꝯn̄a bona ꝛ formali si an̄s sit verū ꝯn̄s erit verū qꝛ ex veris nihil sequitur nisi verū. ꝛ si an̄s sit falsum. nō sequitur ꝙ ꝯn̄s erit falsum. Vñ. Ex falsis

Versus. verū. ex veris nil nisi verū ¶ Alia regula est ista. ex ipossibili sequitur quodlibet. vt vos estis asinus. ergo vos curritis. Itē necessariū sequitur ad quodlibet. vt vos curritis ergo deus est. Alia regula est ista. ex cōtingēti nūqꝫ sequitur impossibile. vt hō currit ergo nullus de9 est ¶ Itē ex necessario nūqꝫ sequitur cōtingēs. vt ista consequētia nō valet. de9 est ergo vos curritis. ¶ Alia regula est ista. qn̄ arguit ab ſi

inferiori ad suũ sup̃ius cũ negatione postposita ⁊ cũ debito medio
est ɔ̃ña bona vt hõ non currit. ⁊ hõ est aĩal. ergo aĩal nõ currit.
¶ Notãdũ q̃ inferi⁹ dr̃ duob⁹ mõis. s. inferius p̱ se ⁊ inferi⁹ p̱ acci
dẽs. Inferius p̱ se est vt iste termin⁹ hõ ad istũ terminũ aĩal. ⁊ aĩal
ad corpus ⁊ corpus ad substãtiã. Inferi⁹ p̱ accidẽs est q̃libet termi
n⁹ q̃ cũ addito sumit respectu alteri⁹ termini. vt iste termin⁹ hõ alb⁹
est inferius ad istũ terminũ hõ ꝓpter hãc regulã. Oĩ se hñs p̱ mo
dũ appositõis vel additiõis respectu alterius est inferi⁹ eo. Ex hoc
notando sequit̃ hec regula. ¶ Qñ arguit̃ ab inferiori ad suũ supe-
rius sine negatione sine distributiõe ⁊ sine aliq̃ dictiõe habẽte vim
negatiõis vel distributiõis est ɔ̃ña bona tã p̱ se q̃ p̱ accidens. p̱ se.
vt hõ currit ḡ aĩal currit. p̱ accñs. hõ alb⁹ currit ḡ hõ currit.

Et notandũ q̃ tripliciter cõtingit arguere ab in-
feriore ad suũ sup̃ius a p̱te subiecti a p̱te p̃dicati ⁊ a p̱te vtriusq̃.
A parte subiecti qñ subiectũ in añte est inferi⁹ ad subiectũ in conse
quẽte. vt hõ currit ergo aĩal currit. A parte p̃dicati qñ predicatuȝ
in añte est inferius ad p̃dicatũ in ɔ̃ñte. vt hõ currit. ergo hõ mouet̃.
A p̱te vtriusq̃ qñ subiectũ ⁊ p̃dicatũ in añte sunt inferius ad subie
ctũ ⁊ predicatum in consequẽte. vt homo currit ergo aĩal mouetur.

Nota quinqȝ modis fallit hec regula. arguen-
do ab inferiori ad suũ superius. Primo mõ qñ arguit̃ ab inferiori
ad suũ superi⁹ a p̱te subiecti cũ negatiõe p̃posita. vt nullus hõ currit
ergo nullũ aĩal currit. Scd̃o modo qñ arguit̃ ab inferiori ad suũ su-
perius a p̱te p̃dicati dictiõe exclusiua addita subiectis. vt tm̃ homo
currit. ergo tm̃ hõ mouet̃. Tertio modo qñ arguit̃ cũ nota alietatis
vel dr̃ie p̃posita. vt hõ est aliud ab azino. ergo hõ est aliud ab aĩali.
Quarto modo qñ arguitur cũ distributiõe vel cũ aliqua dictiõe ha
bẽte vim negationis vel distributionis. vt oĩs homo currit. ergo oẽ
aĩal currit. Quinto mõ qñ arguitur ab inferiori ad suũ superius cũ
aliqua istarũ dictionũ q̃ vel sicut vel cũ cõpatiuo vel sup̱latiuo gra
du tũc nõ valet ɔ̃ña vt vos estis ita fortis sicut ille hõ. ergo vos estis
ita fortis sicut hõ. vos estis fortior isto homĩe. ergo vos estis fortior
hoĩe. Vos estis fortissimus istoꝝ hominũ. ergo vos estis fortissim⁹
hoĩm. Sed qñ arguit̃ a sup̱iore ad suũ inferi⁹ cũ aliq̃ istaꝝ dictionũ
tũc ẽ ɔ̃ña bõa vt vos estis ita fortis sicut hõ ḡ vos estis ita fortis sicut
ille hõ. vos estis fortissim⁹ hoĩm ḡ vos estis fortissimus istorũ hoĩm.
Alia regula est ista. arguẽdo a superiori ad suũ inferius sine nega-
tione sine distributione vel aliqua dictione hñte vim negationis vel
distributione nõ valet ɔ̃ña de forma. vt aĩal currit. ergo hõ currit. li
cet aliq̃ñ tenet de materia. vt aĩal ridet ergo hõ ridet.
¶ Alia regula est ista. In oĩ ɔ̃ña bõa et formali qñ arguit̃ ab infe-
riori ad suũ superius distributo ɔ̃ñte sequitur añs distributũ si ɔ̃ñs sit
distribubile ⁊ añs similit̃. vt hõ currit ergo aĩal currit ideo sequitur.

Regula no-
tanda.

Obiectio. oē aial currit. ergo oīs hō currit. ¶ Sed ɔtra istā regulā arguitur sic
ista ɔña est bona hō currit. ergo hō mouet. τ tñ nō sequit. oīs hō moue
Responsio. tur. ergo oīs hō currit. ergo regula nō valet. ¶ Huic dr̄ q̄ ɔ̄uis non tenet
a parte predicati in affirmatiuis: tñ tenet in negatiuis. vt nullus hō
mouet. ergo nullus hō currit. Similiter arguēdo a superiori ad suum
inferius in terminis accidētalib⁹ sine debito medio cū distributiōe
affirmatiua ꝓposita nō valet ɔña. de forma. vt oē coloratum est. ergo oē
albū est. sed cū debito medio est ɔña bona. vt omne coloratum est.
omne album est coloratum. ergo omne album est.

¶ Alia regula. ab actiua ad passiuā est ɔña bona. τ econtra. vt ego
amo vos. ergo vos amamini a me. τ vos amamini a me. ergo τc.

Sequitur de dictionibus exclusiuis τ sūt
iste tantū/ tantūmodo/ solū/ solūmodo/
precise/ τ dūtaxat. Et quelibet ꝓpositio in qua ponit aliqua istarū
a parte subiecti: debet exponi ꝑ duas exponētes siue sit affirmati-
ua siue negatiua. quarū pꝛima erit eius preiacēs. Scd̄a erit vniuer-
salis de subiecto τ qualitate oppositis. subiecto τ qualitati preiacē-
tis. Exēplū. vt tm̄ hō currit. sic exponit. hō currit τ nihil nō hō cur-
rit. Tm̄ hō nō currit. sic exponit. hō nō currit. sed q̄libet nō homo
currit. vel q̄libet aliud ab hoīe currit. ¶ Pꝛima regula est hec. ab
exclusiua ad suā preiacēs est ɔña bona. sed nō ecōtra. vt tm̄ hō cur-
rit. ergo hō currit. Et preiacēs exclusiue est illud qđ remanet dēpta di-
ctione exclusiua. vt hō currit. est preiacens istius homo currit.

Alia regula est illa. ab exclusiua affirmatiua et
nō negatiua ad suū vniuersale in terminis transpositis. in terminis
rectis in singulari numero cū verbo de presenti τ nō ampliatiuo est
Nota de verbis ampliatiuis, ɔña bona. vt tm̄ hō currit. ergo oē currens est homo. τ ecōtra. oē cur-
rens est homo. ergo tm̄ homo currit. Verba ampliatiua sunt ista. inci-
pit/ desinit/ potest/ τ apparet. τ oīa verba de preterito τ futuro que
possunt predicare de re existente τ nō existēte. vt homo nō existens
potest esse rome. Similiter antechristus potest esse qui nondū est.
sed in obliquis τ in hypotheticis nō valet ɔña. vt cuiuslibet homi-
nis asinus currit. ergo tm̄ currens est hoīs asinus. quia antecedēs
potest esse verū τ cōsequens falsum. posito q̄ quilibet homo habe-
at duos asinos. vnum currentem τ alterum iacentem. iam antece-
dens est verum τ consequens falsum.

Alia regula est ista. ab vna exponente exclusiue
ad exclusiuā nō valet ɔsequentia. vt homo currit. ergo tm̄ hō currit
¶ Alia regula est ista. ab exclusiua ad vnā eius exponentē est ɔña
bona. vt tantū homo currit. ergo nihil aliud ab hoīe currit.

¶ Et notandū q̄ oppositū exclusiue debet da-

ri p negationē prepositā toti.vt tm̄ hō currit.oppositū huius ē hoc.
non tm̄ hō currit.qđ dz pbari p duas causas veritatis que debent
dari p vnā disiunctiuā factā ex oppositis partiū exponentiū exclu-
siue affirmatiue.vt non tm̄ hō currit.hz p causis veritatis istas du
as ppões.Nihil qđ est hō currit.vel aliqd non hō currit. Et op-
positū exclusiue affirmatiue equalet vni disiunctiue facte ex oppo-
sitis ptiū exponētiū exclusiue affirmatiue vt nō tm̄ hō currit.equa-
let huic.nihil qđ ē hō currit.vl aliqd nō hō currit.ꝛ dz pbari p illas
Itē qn̄ arguit a ppōne habente plures causas
veritatis ad vnā illaꝝ.nō valet ɔña.vt hic.non tm̄ hō currit.ḡ aliqd
nō hō currit.Uel sic.nō tm̄ hō currit.ḡ nihil qđ est hō currit.q: ātē-
cedēs potest esse verū ꝛ ɔñs falsū.posito q̄ homo ꝛ asinus currāt.
vel ponēdo q̄ nihil currat.Iam añs est verū scz q̄ nō tm̄ homo cur
rit.q: hz vnā causam veritatis verā.ꝛ ɔñs est falsū.scz nihil qđ est
homo currit.q: eius oppositū est verū.scz aliqd qđ est hō currit.
Alia regula est ista. qn̄ arguitur ab vna causa
veritatis ad ppositionē habentē illā.tunc illa ɔña est bona.Ut ni-
hil qđ est homo currit.ergo nō tantū homo currit.Et qn̄ arguit ab
vtraqȝ causa veritatis ad ppositionē habentem illam.tunc ɔña illa
est bona ꝛ econtra.Ut nihil qđ est homo currit.vel aliquid nō ho-
mo currit.ergo non tantū homo currit.ꝛ econtra.vt nō tantū homo
currit.ergo nihil qđ est homo currit.vel aliquid nō homo currit.
Alia rła est ista.qn̄ arguit ab iferiori ad suū su
perius a pte subiecti.dictiōe exclusiua addita subiectis.est ɔña bōa.
Ut tm̄ hō currit.ḡ tm̄ aial currit.Sed a pte p̄dicati non valet ɔña.
Ut tātū hō currit.ḡ tantū hō mouet.Sed aliqn̄ tenet gr̄a terminoꝝ
vt.tantū vos differetis ab hoīe.ḡ tantū vos differetis ab animali.
Alia regula est ista.qn̄ dictio exclusiua additur
dictioni significāti numerū vltra numerū binariū.tūc dupliciter hz
exponi.scz rōne pluralitatis.ꝛ rōne alietatis.Rōne pluralitatis sic
exponit.Tantū quattuor hoīes currūt.Quattuor hoīes currunt ꝛ
nō plures q̄ quattuor hoīes currūt. Rōne alietatis sic exponitur.
quattuor hoīes currūt.ꝛ nulli alii homines q̄ quattuor.
Alia regła est ista. ab exclusiua affirmatiua ad
suā exceptiuā negatiuā est ɔña bona.in consimilibus terminis.nō
in terminis transcendentibus est ɔña bona.ꝛ econtra.vt tantū ho-
mo currit.ergo nihil preter hoīem currit.¶ Notandū q̄ quattuor
sunt ordines exclusiue.Primus est.quando dictio exclusiua prepo
nitur subiecto.vt tantū hō currit.Scđs est qn̄ dictio exclusiua imē-
diate sequit subiectū.vt hō tantū est currēs.Tertius est.qn̄ dictio
exclusiua postponitur principali verbo.vt homo est tantū currens.

Quartus qñ ponit inter partes predicati. vt tu es vidẽs tm̃ hoiem
¶ Et notandũ ꝙ ẜm aliã ⁊ aliã situationẽ dictionis exclusiue in ꝓ
positione exclusiua ꝓpositio debet aliter ⁊ aliter exponi. exẽplum.
Aliqñ eni precedit totaliter in ꝓpositiõe. vt tm̃ tu vides hominẽ.
Et tũc sic exponit. Tu vides hoiem ⁊ nihil nõ tu vides hoiem. Ali-
quãdo imediate p̄eponit verbo. vt tu tm̃ vides hoiem. sic exponit.
Tu vides hoiem. ⁊ nihil aliud facis ꝙ̃ vides hoiem. Aliqñ prepo-
nitur totaliter predicato. vt tu es tm̃ videns hoiem. sic exponit. Tu
es videns hoiem. ⁊ nõ es aliud ꝙ̃ videns hoiem. Aliqñ ponitur i-
ter partes predicati. vt tu es videns tantũ hoiem. ⁊ tunc sic hꝫ ex-
poni. tu vides hoiem. ⁊ nõ vides aliud ꝙ̃ hoiem. Et eodẽ modo ex
ponit illa. hic tm̃ hoiem vides. ¶ Itẽ. tu es similis solũ sorti. sic ex-
ponit. tu es similis. S. ⁊ nõ es similis alij ꝙ̃. S. ergo tu silis solũ. S. ⁊c̃.

Sequitur de dictionib⁹ exceptiuis. Et sũt istę. p̄ter/p̄terꝙ̃/⁊ nisi. ⁊ his ꝯsimiles.

¶ Et quelibet ꝓpositio in qua ponitur aliqua istaꝝ a parte subie-
cti dꝫ exponi ꝑ duas exponẽtes. sed prius ꝙ dicat de ei⁹ expõnib⁹
¶ Nota ꝙ pars extra capta vocat illud qđ imediate sequit dictio-
nẽ exceptiuã. Et p̄iacẽs est illud qđ remanet dẽpta dictione exce-
ptiua cũ parte extra capta. vt in ista ꝓpositione. Ois hõ p̄ter sortẽ
currit. ly. S. est pars extra capta. ⁊ hec ꝓpõ ois hõ currit. ẽ p̄iacẽs.
¶ Et notandũ ꝙ si exceptiua sit affirmatiua. prima eius exponẽs
erit negatiua. cuius subiectũ erit pars extra capta. ⁊ predicatũ et
copula erũt eadẽ que erant exceptiue. scđa erit vniuersalis affirma-
tiua. in qua primo sumit signũ vniuersale affirmatiuũ cum subiecto
p̄iacẽtis. cũ ista dictione alius a. ud. in eodẽ casu genere ⁊ nume-
ro. cũ parte extra capta in ablatiuo casu. vt ista. ois hõ p̄ter sortẽ
currit. sic exponit. sortes nõ currit. sed ois homo alius vel alia a sor-
te currit. ergo ois homo p̄ter sortem currit. ¶ Et si exceptiua sit ne-
gatiua. prima exponẽs erit affirmatiua. ⁊ reliqua erit illa que dabi-
tur sicut prius. p̄terꝙ̃ in loco signi vniuersalis affirmatiue. ponit
signũ vniuersalis negatiue. vt nullus hõ p̄ter sortẽ currit. sic exponi-
tur. Sortes currit. sed nullus ali⁹ vel alia a sorte currit. ergo ⁊c̃. Et iste
exponẽtes tenent generaliter in exceptiuis ꝓprijs. ¶ Pro quo no-
tandũ est ꝙ nulla exceptiua dicit ꝓp̄ia nisi eius p̄iacẽs sit ꝓpõ
vniuersalis affirmatiua vel negatiua a qua dr̃ exceptiua constitui.
Unde ista exceptiua nõ est ꝓp̄ia. Aliqs homo p̄ter sortẽ currit.

Alia regula est ista. Ois exceptiua ꝓp̄ia repu-

gnat suo p̄iacenti. vt ille repugnant. ois homo currit ⁊ ois homo
p̄ter sortẽ currit. Nam dicunt ꝓpositiones repugnare. qñ nõ pos-
sunt simul stare in veritate. vel cũ ex vna sequit oppositũ alterius.
sicut est in ꝓpositis. ¶ Et nota ꝙ ad oẽm exceptiuã ꝓpositionem

quattuor requiritur. scz preiacens exceptiue. subiectū preiacentis. pars extracapta. et illud respectu cuius fit exceptio.

Alia regula. Ab exceptiua ad eius exponētes tā diuisim ꝙ coniunctim est ꝯña bona. et ecōtra coniunctim. vt sequitur. Ois homo preter sortē currit. ꝗ sortes nō currit. Et similiter. ois hō preter sortē currit. ergo ois homo alius vel alia a sorte currit. Et sic diuisim et coniunctim. ois hō preter sortē currit. ꝗ sortes nō currit. sed ois homo alius vel alia a sorte currit. Et sequitur econtra coniunctim. Ut sortes nō currit. sed ois homo alius vel alia a sorte currit. ꝗ ois homo preter sortē currit. ¶ Nota differētia est inter istos tres terminos. preter/preterꝙ/ et nisi. nā preter et preterꝙ sumunt indifferēter tam in affirmatiuis ꝙ negatiuis. et nisi solū in negatiuis.

Alia regula est ista. Propositio in parte vera et in parte falsa potest verificari p exceptionē partis false vel partiū falsarū. Et ppositio in parte vera et in parte falsa hȝ aliquas ppositiões singulares veras et aliquas falsas. vel aliā verā et aliā falsā. Ut posito ꝙ sortes sedeat. et ois homo nō sortes currat. tunc hec ppositio ois homo currit. est in parte vera et in parte falsa. et hȝ verificari p exceptionē partis false. scz sortes currit. sic. ois homo preter sortē currit. Et si sortes et plato sedeāt. et ois homo nō alter istoꝝ currit. tūc habet verificari p exceptionē partiū falsaꝝ sic. Ois hō preter alterū istoꝝ currit. demonstrando sortē et platonē. Unde semper si exceptio fiat p pluribus habet dari p terminū partitiuū vel cum disiunctione. vt patet in istis exceptiuis predictis.

Alia regula est ista. Si exceptiua sit propria: requiritur ꝙ pars extra capta sit inferior ad subiectū preiacentis. Ut omnis homo preter sortem currit.

Alia regula est ista. Si tot excipiunt quot supponunturtunc exceptiua est impropria. vt patet per eius diffinitionem. Quia exceptio est extra captio partis a suo toto. Ut ista exceptiua est impropria. Ois homo preter omnē hominē currit. quia tot excipiuntur quot supponuntur.

Cōtra. ista ē satis ppria. nullꝰ sol ꝑter istū lucet. Et hic tot excipiunt quot supponunt. ꝗ regula nulla. Dico ꝙ regula predicta est satis bona. et hȝ intelligi. qn̄ illud qđ supponit. et illud qđ excipitur eodē modo excipitur quo supponit. sed sic non est hic quia vnus terminus supponit discrete et alius ꝯfuse et distributiue. — Obiecio / Responsio.

Alia regula est ista. In oi exceptiua vera et affirmatiua. predicatū dicitur de subiecto preiacentis. et remouet a parte extra capta. vt ois homo preter sortē currit. currens remouetur a sorte. et dicitur de ly hoie. Sed in exceptiua negatiua predicatū ois

citur a parte extracapta. et remouetur a subiecto preiacentis. vt nullus homo preter sortem currit. currens dicitur de parte extracapta. et remouetur a ly homine. quod est subiectum preiacentis.

Alia regula est ista. oppositum exceptiue debet dari per negationem prepositam toti. sicut oppositum exclusiue. et habet duas causas veritatis. ¶ Et nota quod non est verius dari oppositum alicuius propositionis cathegorice quam preponere negationem toti. vel delere eam si preposita fuerit etc.

¶ De copulatiuis regule.

Prima regula est ista. Si vna pars copulatiue est falsa. tota copulatiua est falsa. et si vtraque pars copulatiue est vera. tota copulatiua est vera.

¶ Alia regula est ista. arguendo a tota copulatiua ad alteram eius partem est consequentia bona et formalis. vt vos curritis. et vos estis homo. ergo vos curritis

Alia regula est. A toto copulato ad alteram eius partem est consequentia bona. vt sortes et plato currunt. ergo plato currit. nisi cum verbis significantibus diuisionem. vt sortes et plato trahunt lapidem: ergo plato trahit lapidem. non valet consequentia.

Alia regula est. A parte copulatiue ad totam copulatiuam non valet consequentia de forma. Sed quinque modis tenet de materia. Primo modo quando copulatiua fit ex parte inferiori et superiori. tunc arguendo a parte inferiori ad totam copulatiuam est consequentia bona. vt vos estis homo. ergo vos estis homo. et vos estis animal. ¶ Secundo modo quando copulatiua fit ex parte contingenti et ex parte necessaria. tunc arguendo a parte contingenti ad totam copulatiuam est consequentia bona. vt vos curritis. ergo vos curritis. et deus est. ¶ Tertio modo quando copulatiua fit ex propositione possibili et ex propositione impossibili. tunc arguendo a parte copulatiue que est impossibilis ad totam copulatiuam est consequentia bona. vt vos estis asinus. ergo vos estis asinus. et vos curritis. ¶ Quarto quando copulatiua fit ex partibus conuertibilibus. tunc arguendo a parte copulatiue ad totam copulatiuam est consequentia bona. vt vos estis homo. ergo vos estis homo. et vos estis animal rationale. ¶ Quinto quando copulatiua est facta ex duabus partibus quarum vna non potest esse vera sine altera. tunc arguendo ab illa parte copulatiue que non potest esse vera sine altera ad totam copulatiuam est consequentia bona. vt vos sedetis. ergo vos sedetis. et vos estis homo.

Alia regula. Ista dictio et quandoque tenetur copulatiue et aliquando copulatim. Tenetur copulatiue quando copulat inter propositiones. vt vos estis animal et vos estis substantia. Tenetur copulatim quando copulat inter terminos et propositionem. vt tu es animal et asinus. ¶ Item quando ille terminus et tenetur copulatim. tunc talis propositio est distinguenda penes sensum compositum et sensum diuisum. Quando est sensus compositus oportet quod maneat idem subiectum. vt tu es homo animal et tu es asinus. et hec est falsa. Quando sensus diuisus est tunc oportet

q manet idem predicatū. vt tu es aial ⁊ azinus ⁊ aial. ⁊ hec est vera

Alia regula/oppositū copulatiue est vna disiūctiua facta ex oppositis partiū copulatiue illius. vt hō currit ⁊ aial currit. Oppositū ei⁹ ē hoc nihil qð est hō currit vl' nullū aial currit

Sequitur de disiunctiuis.

Prima regula est hec. Si vna pars disiunctiue sit vera tota disiūctiua est vera. ⁊ si ambe partes sint false illa disiūctiua est falsa. vt vos estis azinus. vel vos estis capra. ¶ Alia regula est hec arguēdo a parte disiunctiue ad totā disiunctiuā est ꝯsequentia bona vt hō currit ergo hō currit vel azinus sedet. ¶ Alia regula est ista. a tota disiunctiua ad alterā eius partē nō valet ꝯsequētia de forma. vt vos curritis vl' vos sedetis. ergo vos curritis. Sed quinqȝ modis tenet gr̄a terminoꝝ. Primo modo qñ est aliqua disiūctiua facta ex parte inferiori ⁊ ex parte superiori. tūc arguendo a tota disiūctiua ad partē superiorē est ꝯsequētia bona. vt vos estis homo. vel vos estis aial. ergo vos estis aial. Scdo modo qñ disiūctiua sit ex parte cōtingenti ⁊ ex parte necessaria. tūc arguēdo a tota disiunctiua ad partē necessariā est ꝯña bona. vt vos curritis. vel deus est. ergo deus est. Tertio modo qñ disiūctiua sit ex parte impossibili ⁊ ex parte possibili. tūc arguēdo a tota disiūctiua ad partem possibilē est ꝯña bona. vt vos sedetis. vel vos estis asinus. ergo vos sedetis. Quarto modo qñ disiunctiua est facta ex terminis cōuertibilibus. tūc est ꝯña bona. vt vos estis risibilis. vel vos estis homo. ergo vos estis risibilis. Quinto modo. qñ disiunctiua fit ex duab⁹ partibus. quarū vna nō potest esse vera nisi altera sit vera. tūc arguēdo a tota disiūctiua ad illā partē sine q̄ altera nō pōt esse vera est ꝯña bona. vt vos estis mouēs. vel vos estis currēs. ergo vos estis mouens.

Alia regula est hec. arguēdo a tota disiunctiua ad alterā eius partē cū opposito vnius partis. ita q oppositū consequentis non sumitur in minore est ꝯña bona. vt vos estis homo. vel vos estis asinus. sed vos non estis homo ergo vos estis asinus. ¶ Item ille terminus vel potest tenere disiunctiue vel disiunctim. tenetur disiunctiue qñ disiungit inter propositiones. vt vos estis homo. vel vos estis animal. ⁊ tenetur disiunctim quando ponitur iter propositionem ⁊ terminum. ⁊ tunc est distinguenda penes sensum compositū ⁊ sensum diuisum. Sensus cōpositus est qñ subiectū in prima ꝓpositione est subiectū in scda ꝓpositione. vt. S. vel. P. currit. Sensus diuisus est qñ predicatū in prima ꝓpositione est predicatū in secūda ꝓpositione. vt. S. currit. vel. P. currit. ¶ Et sciendū est q contradictoriū disiunctiue est vna copulatiua facta ex oppositis partiū illius disiūctiue. vt vos curritis. vel vos mouemini. oppositum eius est hoc. vos non curritis. ⁊ vos non mouemini.

De conditionalibus.

Prima regula est hec. cōditionalis dicitur bona qn̄ cōsequēs formaliter intelligit in ātecedēte. vt ista est bona si vos curritis vos mouemini. ¶ Alia regula est illa. Ois cōditionalis bona cōuertit cū ꝯn̄a que est bona ⁊ est necessaria. vt ista est bona ⁊ necessaria. Si hō currit. aīal currit. q: cōuertit cū hac ꝯn̄a que est bona. s. homo currit. ergo aīal currit. ⁊ ois ꝯditionalis que nō valet ꝯuertit cū ꝯn̄a que nō valet ⁊ est impossibilis. vt hec si deus est. hō est leo. ¶ Alia regula est ista. Ois cōditionalis bona cōuertitur cū ꝯn̄a que est bona que cōuertit cū ista ꝯn̄a deus est ergo hō est leo que nō valet. ⁊ sine termino relatiuo imediate sequēte hāc cōditionē si. tn̄ valet sicut ꝯn̄a facta ex antecedēte ⁊ ꝯsequēte eiusdē ꝯditionalis. vt si vos curritis vos mouemini. tn̄ valet sicut ista. vos curritis ergo vos mouemini. Sed si terminꝰ relatiuus immediate sequitur si. tunc ꝯsequentia non valet tantū sicut cōsequētia facta ex ātecedēte ⁊ cōsequēte. vt aliqua ppositio est. ⁊ si illa sit vera. tu es asinus.

Alia regula est ista. ad cognoscēdū qn̄ cōseqns formaliter intelligit in antecedēte fiat vna ꝯn̄a ex ātecedēte ⁊ consequēte conditionalis ⁊ si ꝯn̄a facta sit bona ⁊ formalis: tunc in cōditionali consequens erat intellectū in antecedente.

Alia regula est ista. oppositū ꝯditionalis debet dari p negationē prepositā toti. Ut oppositū istius. Si sortes currit ꝑ. currit. est hoc. nō si sortes currit. ꝑ. currit. que formaliter repugnāt. Et tūc illud equiualet vni copulatiue facte ex ātecedēte cōditionalis. ⁊ ꝯtradictorio ꝯsequētis. vt illa. Nō si vos estis hō vos estis aīal. equiualet huic. vos estis homo licet vos nō estis animal.

Alia regula est ista. a tota ꝯditionali cū suo antecedente ad ꝯsequēs eiusdē est ꝯn̄a bona. vt si ego sum homo ego sum animal. sed ego sum homo. ergo ego sum animal.

Alia regula est. a tota cōditiōali cū opposito cōsequētis ad oppositū aīitis est ꝯn̄a bona. vt si tu curris tu sedes. sed tu nō sedes. ergo tu nō curris. Et nota q aīs in ꝯditionali est illud qd̄ imediate sequit hanc notā si. siue sit prius siue sit posteriꝰ. priꝰ. vt si homo currit animal currit. posterius. vt aīal mouet si homo currit.

Alia regula est ista. quedā est ꝯditionalis bona ⁊ simpliciter. ⁊ quedā est ꝯditionalis bona vt nūc. Cōditionalis bona vt nūc. est cuius antecedēs non pōt iam esse verū. vt si vos estis londonijs vos estis homo. Bona simpliciter est talis cuius aīs nō modo pōt esse verū. nisi ꝯn̄s fuerit verū. vt si tu es hō tu es animal.

¶ De regulis omissis.

Prima regula hec est. subiectis & copulis existē tibus eisdē & predicatis variatis sm sub & supra. sine negatiōe sine distributione & sine aliqua dictione habēt: vim negatiōis vel distri butionis est ɔ̄ña bona. Sub. idē est qd inferius. Supra idē est qd superius. Vñ ista ɔ̄ña est bona. Sortes fuit albus heri. ergo sortes fuit albus. q: iste terminus albus heri est inferius ad istū terminū albus. p regulā. omne se habens p modū appositionis &c.

Alia regula. vbi in aliqua ɔ̄ña sunt plures pre= misse si ex opposito ɔ̄sequētis cū altera premissarū sequit oppositū alterius premisse tunc est ɔ̄ña bona. Ut oīs homo currit. tu es hō. ergo tu curris. q: ex opposito ɔ̄sequentis cū minore sequitur oppo= sitū maioris. q: sequit tu nō curris & tu es homo. g aliqd qd est ho= mo nō currit. Similiter ex opposito ɔ̄ñtis cū maiore sequit opposi= tū minoris. q: sequit. tu nō curris. & oīs hō currit. g tu nō es homo.

Alia regula est. Qñ subiecta aliquarū ppositi= onū sunt eadē vel ɔ̄uertibilia. & copule sūt eedē. & pdicata cōuertū= tur. & ppositiōes sunt eiusdē qualitatis & quātitatis. & termini preci se p eisdē supponūt. est ɔ̄ña bona. tā ab vno ɔ̄uertibili ad reliquū vt ista ɔ̄ña est bona. Sortes est hō. g sortes est aīal rationale & mor= tale. Sed ista ɔ̄ña nō valet. Quilibet hō est masculus. g oīs hō est masculus. q: termini precise p eisdē nō supponūt. ¶ Nota q termi ni dicūtur cōuertibiles qñ mutuo se inferūt respectu cuiuscūq: vbi.

Alia regula est. De qualibet re singulari i mū= do dicit alterū cōtradictorioꝝ incōplexoꝝ. et de nulla re dicunt ambo q: nulla res est in mūdo que simul est hō & non hō. Contradictoria cōplexa sunt ppositiones cōtradicētes. vt qdam hō currit. & nullus homo currit. Et cōtradictoria incōplexa sunt termini ɔ̄tradicentes vt homo nō homo. Unde de qualibet re in mūdo dicit vnū istoꝝ in complexoꝝ. & de nulla re dicūtur ambo. scz homo & nō homo. q: oīs res in mūdo aut est homo aut nō homo. Et de nulla re dicunt am= bo q: nulla res est in mundo que simul est homo & nō homo.

Alia regula est ista. In oī ɔ̄ña bona & formali qñ arguitur ab inferiori ad suū superius. tūc ad alietatē ɔ̄sequētis sequit alietas ātecedētis. vt hō currit. ergo aīal currit. vñ. bene seq= tur. aliud ab animali currit. ergo aliud ab hoīe currit. ¶ Sed cōtra istā regulā arguitur sic. Ista ɔ̄ña est bona. homo est homo. g homo est animal. & tñ non sequit econtra aliud ab hoīe est aīal. g aliud ab hoīe est homo. ¶ Ad hoc dicendū est. q ille terminus aliud in an= tecedēte. debet imediate precedere terminū inferiorē & superiorē et sed sic nō est in pposito. ideo non arguitur sm regulam. Obiectio. Responsio.

Alia r̄la ē ista ad quācūq: ppōnē verā seqt suū

dictū fore verū. omne enī dictū ꝓpositiōis debet dari. vertendo no nominatiuū in accusatiuū ⁊ verbū indicatiuū in verbū infinitiuum vel preponendo istā coniunctionē ꝙ toti. Vñ sequitur deus est. est verū. ergo deū esse est verū. vel ꝙ deus est. est verū.

Alia regula est. In singularib⁹ nō refert ppo nere vel postponere negationē ad dādū cōtradictoriū Ut sortes cur rit. cōtradictoriū eius est hec. nō sortes currit. vel sortes nō currit.

Alia regula est illa. ab affirmatiua de predica to infinito ad negatiuā de predicato finito ē ꝯña bona. vt vos estis nō azinus ergo vos nō estis azinus. ¶ Sed ista regula habet intel ligi in terminis rectis cū verbo de presenti nō ampliatiuo cū verbo substantiuo ⁊ nō adiectiuo. vt sequitur formaliter. tu es nō homo er go tu nō es hō. Sed nō tenet in verbis adiectiuis. vt tu amas non hominē ergo tu nō amas hominē. Exēplū de preterito. vt tu fuisti nō iustus ergo tu nō fuisti iustus. q: añs potest esse verū ⁊ ꝯñs fal sum posito ꝙ in aliquo tpe fuisti iustus. et in aliquo tpe nō. tūc añs est verū ⁊ ꝯñs falsum. ꝙ nō fuisti iustus. q: equiualet huic. in nullo tēpore ante hoc fuisti iustus. Nec cū verbo de futuro. ꝓpter eādē rationem. Exemplum in terminis relatiuis. Ut non sequitur. Sor tes est nō pater ergo sortes nō est pater.

Alia regula est ista. a negatiua de predicato fini to ad affirmatiuā de predicato infinito cū constantia subiecti est cō sequentia bona. Ut tu nō es albus. ⁊ tu es. ergo tu es nō albus. In plurali numero non valet. nec in obliquis. vt in ista domo tu nō es homo. ⁊ tu es. ergo in illa domo tu es nō homo.

Alia regula est ab affirmatiua de predicato pri uato ad negatiuam de predicato finito est ꝯña bona. Ut tu es iniu st⁹ ergo tu non es iustus.

Alia regula. Nomina ⁊ verba transposita idē significant. Ut homo est aial. ergo aial est homo. ¶ Sed contra istā regulā arguitur sic. Si illa sit vera. sequit ꝙ ista ꝯña est bona. Ois hō est aial ergo omne aial est homo. ⁊ tñ cō sequēs est falsuꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Huic dr̄ ꝙ ꝯuis dicti eandē rē significat in vna ꝓpositiōe sicut in alia nō tñ ꝓpositiōes eodē modo significāt quia in transmutatiōe terminorū multū variātur significatiōes ꝓpositionū.

Alia regula ē a diuisis ad ꝯiūcta raro tenꝫ ꝯña Ut tu es bon⁹. ⁊ tu es carpentari⁹. ergo tu es bonus carpētarius.

Alia regula est ista ois ꝓpositio vera de pterito non est vniuersalis de simplici subiecto ⁊ de simplici predicato. cu ius veritas non depēdet a futuro. est necessaria. Ut tu fuisti.

Alia regula est ista Ois ꝓpositio verā de p̄tere-
rito relinquit vnā verā de p̄nti. Ut si hec sit vera. tu sedisti/aliquā do
erat verū dicere tu sedes. Eodē modo de futuro. vt si hec sit vera tu
sedebis aliqñ erit verū dicere tu sedes.

Alia regula/Qñ arguitur ab inferiori ad supe
rius a parte predicati cū hoc verbo incipit vel desinit ꝑposito. nō va
let ꝯña. sed aliqñ tenet gratia terminoꝝ in substātialib⁹. Ut Sortes
incipit esse hō ergo Sortes incipit esse aīal. sed nō sequit. vos inci
pitis videre hominē. ergo vos incipitis videre animal. q2 hoc p̄di
catū incipiēs videre aīal. est termin⁹ accidētalis et sīlr incipiēs vi
dere hoīem. Sed ab inferiori ad suū supius a p̄te subiecti cū hoc
verbo incipit vel desinit postposito. est consequētia bona. Ut homo
incipit currere. ergo animal incipit currere.

Alia regula est ista/ in necessariis nō refert an-
nūciare vniuersaliter. Ut homo est aīal. ergo oīs homo ē animal. ꝛ
ecōtra. omnis homo est animal. ergo homo est animal.

¶ De suppositionibus

Quoniā ignorātes suppositiōes termino
rū veritates ꝓpositionū latēt/ideo circa
suppositiones plura oportet scire. Primo qd sit suppositio. Scdo qui
termini supponūt et q̄ nō. Tertio vbi supponūt et vbi nō. ¶ Et sciē
dū est ꝙ null⁹ termin⁹ extra orationē pōt supponere s3 solū in oratio De tertio
ne. vt iste termin⁹ hō extra orationē nō supponit s3 solū in orone. vt
hō currit. ¶ Et sciēdū ē ꝙ null⁹ termin⁹ supponit nisi subiectū ꝛ p̄
dicatū. signū vniuersale nō supponit s3 facit subiectū ꝛ p̄dicatū sup De secundo
ponere. ꝛ sic facit ista dictio nō ꝛ alie negatiōes. ꝛ differt aliud nona
idē. cōparatiu⁹ grad⁹ superlatiuus et termini modales.

Et sciēdū est ꝙ nulla pars extremi supponit s3
toti extremo detur suppositio. ¶ Suppositio ē quedā ꝓprietas ex
tremi ad extremū secundū quod vnū extremū ordinat ad aliud. Uel est De primo
signatio termini categeromatici positi in orone. vel suppositio ē ꝯtus
et ꝓprietas in termino categeromatico posito in orone et sunt termi
ni categeromatici oīa noīa aliquid ꝑ se significātia. vt homo. signū
lapis. ꝛ sīlia. ¶ Et extrema in ꝓpositione sunt subiectū ꝛ p̄dicatū.

Terminus syncategeromaticus est ille q̄ per se
positus nihil sig̃t. vt dictiōes negatiue. signa vniuersalia ꝛ aduerbia
numeralia. vt semel. bis. ter. quater. ¶ Itē arguēdo ab inferiori ad
suum supius in ptibus extremoꝝ nō valet ꝯña. ꝛ arguit ab inferio
ri ad suū supius in ptib⁹ extremorū qñ vna ps in aīte est infer⁹ ad
aliā partē in ꝯñte ꝛ nō totū subiectū in aīte est infer⁹ ad totū sub

secū̄ in pte, vt sortes albus currit. ergo. ꝓ. coloratus currit.

Nota ꝙ suppositio ē duplex scȝ ꝓpria ꝛ impropria. Suppō impropria ē qñ dictio sigt aliter ex cōi vsu loquētiū ꝙ̄ ex pri̅maria institutiōe. vt anglia pugnat. bibo cyphū. ¶ Suppositio ꝓpria ē qñ terminꝰ supponit ꝓ illa re in ꝓpōne ꝙ̄ sigt extra ꝓpōnē; et ẟ: triplex scȝ materialis. simplex. ꝑsonalis. Suppō materialis ē qñ dictio supponit ꝓ sola voce ꝛ nō ꝓ suo sig̅to. vt amo ē verbū. ego est ꝓnomē. ¶ Suppositio simplex ē qñ terminꝰ cōis supponit pro quadā natura cōi vł quodā cōceptu in aīa ꝑ quē ꝯprehēdimꝰ rē extra aīam. vt hō ē spēs. aīal ē genus. ¶ Suppō ꝑsonalis ē qñ terminus supponit ꝓ suo sig̅to. vt hō ē aīal. ¶ Suppō ꝑsonalis ẟ: dupliciꝫ scȝ discreta et cōis. ¶ Discreta ē qñ terminus discretus supponit ꝑ se. vel ꝓnomē demōstratiuū. vt sortes currit vel iste currit. Et illa ẟ: dupliciꝫ scȝ discreta simplex ꝛ discreta cōposita. ¶ Suppositio discreta simplex est in terīo discreto simplici vt in hoc terīo. S. vt hic sortes currit. plato currit. ¶ Suppositio discreta cōposita est ꝓprietas in terīo discreto cōposito vt hic sortes albꝰ currit. ¶ Suppositio cōis ē qñ terminꝰ cōis supponit. ꝛ ẟ: duplr. scȝ suppō determīata ꝛ suppō cōfusa. ¶ Suppō determīata ē qñ terminꝰ cōis supponit ꝓ suis suppositis. l. inferioribꝰ ꝛ ad q̄libet eoꝝ cōtingit descēdere disiunctiue ꝛ nō copulatiue: vt qdā homo currit. ġ ille vł illa. vel ille vel illa. ꝛ sic de singulis. ¶ Suppō cōfusa ẟ: duplr. s. cōfusa ꝛ distributiua ꝛ cōfusa tm̄. ¶ Cōfusa et distributiua ē qñ terminꝰ cōis supponit ꝓ suis suppositis. et ad q̄libet eoꝝ cōtingit descendere copulatiue. vt oīs hō currit. ġ ille et illa: et sic de singulis.

Et sciēdū ꝙ terminus syncathegoromaticus affirmatiuus siue signū vniuersale affirmatiuū facit terminū immediate sequētē stare cōfuse ꝛ distributiue et oīs terminꝰ cōis mediate sequēs signū categoromaticū siue signū vniuersale affirmatiuū stat cōfusa tm̄. ¶ Suppō cōfusa tm̄ qñ terminꝰ supponit ꝓ suis suppositis ꝛ nō pōt descendere ad ea nec copulatiue nec disiunctiue ꝛ sic stat p̄dicatū huiꝰ ꝓpōis oīs hō currit. ġ oīs hō ē hoc currēs: et hoc neq; hoc currens vel hoc et sic de singulis.

¶ Suppositio diuiditur sic.

Impropria. — Simplex.
Materialis. — Discreta.
Propria — simplex — Composita.
Personalis. — Determīata.
Cōmunis. — Distributiua.
Confusa.
Confusa tantum.

Et sciendū q̄ syncathegreumatica sunt dictiões numerum vel multitudinē significātes. vt signa vniuersalia et aduerbia numeralia. vt semel. bis. ter. quater. Unde in illa ppositiōe bis comedi panē. iste terminꝰ panē stat confuse tm̄. q: nō conuenit descēdere ad sua singularia nec copulatiue nec disiunctiue. q: nō sequit̄ bis comedi panē. ergo bis comedi istū et illū: et sic de singulis. sed in ista ppōne bis panē comedi. ly panē stat cōfuse et distributiue. q: immediate sequit̄ signū sincathegreumaticū. et sic ppō est falsa. q: sequit̄ bis panē comedi. ergo bis istū panē comedi et istū et sic de singulis.

Alia regula ē ista. q̄n duo paria officialia cadūt super vnū terminū cōmunē quoꝝ vtrūq̄ hꝫ vim cōfundendi terminū esse ille terminus stabit cōfuse tm̄ vel determinate. vt vos differtis ab omni homine. ly hoīe stat cōfuse tm̄. ¶ Alia regula est ista. terminus cōis vel discretus supponēs verbo de pn̄ti nō ampliatiuo a pte subiecti supponit solūmodo p̄ istis que sunt vt ille hō currit. sic supponit homo q̄ est currit. ¶ Itē terminꝰ cōis vel discretus supponēs verbo de p̄terito a pte subiecti si nō distribuat̄ supponit disiunctiue p̄ illo qd ē vel p̄ illo qd fuit. vt hō fuit rome. sic supponit. hō q̄ ē fuit rome. vel hō q̄ fuit fuit rome. et si distribuat̄ supponit copulatiue p̄ illo qd ē et p̄ illo qd fuit. vt oīs hō fuit rome. sic supponit: oīs hō q̄ ē fuit rome et oīs hō q̄ fuit fuit rome. ¶ Itē terminus cōis vel discretꝰ supponēs verbo de futuro a pte subiecti si nō distribuat̄ suppōit disiunctiue p̄ illo qd ē vl̄ p̄ illo qd erit. vt homo erit rome. sic supponit. hō q̄ ē erit rome. vel hō q̄ erit erit rome: et si distribuat̄ supponit copulatiue p̄ illo qd ē et p̄ illo quod erit. vt omnis homo erit rome: sic supponit. omnis homo qui est erit rome et oīs homo qui erit erit rome.

Item terminus cōis supponēs huic verbo. pōt a parte subiecti si nō distribuatur supponit disiunctiue p̄ illo qd est vel pro illo qd pōt esse vt aliquis homo pōt esse rome. sic supponit aliquis homo q̄ est potest esse rome. vel aliquis homo qui pōt esse potest esse rome. et si distribuat̄ supponit copulatiue. vt omnis homo potest esse rome. sic supponit. omnis homo qui est potest esse rome. et omnis homo qui potest esse potest esse rome. et sic dicendū est de istis verbis incipit et desinit. ¶ Et notandū q̄ verbum ampliatiuum sunt omnia verba de preterito et futuro sed maxime ista verba. incipit desinit. potest et apparet. Et verbum ampliatiuum est illud quod ponitur in aliqua ppositione vera et affirmatiua in qua predicatū predicat̄ de subiecto significāte rē nō existentē vel existentē. Exēplū de termino significāte rē nō existentē. vt antixp̄s pōt p̄dicare. Exēplū de termino significāte rē existentē. vt hō pōt currere. ¶ Terminꝰ cōis supponēs a pte subiecti si nō distribuat̄ suppōit respectu verbi ampliatiui

ꝓ illis q̃ sunt ⁊ ꝓ q̃bus verbũ ampliat disiunctiue. ⁊ si distribuatur tunc supponit ꝓ illis q̃ sunt ⁊ ꝓ q̃bus verbũ ampliat copulatiue.

¶ Nota q̄ ĩ omni vniuersali affirmatiua subiectũ supponit cõfuse ⁊ distributiue ⁊ predicatũ cõfuse tm̃. vt omnis hõ est aĩal. ¶ Item in oĩ vniuersali negatiua tam subiectũ q̃ p̃dicatum supponit ꝯfuse ⁊ distributiue. vt nullus homo currit. ergo nec ille nec illa. ⁊ sic de singulis. ¶ Et nota q̄ sicut hec dictio ⁊ est copulatiua in affirmatiuis. ita hec dictio nec est copulatiua ĩ negatiuis. ¶ Itẽ in oĩ p̃ticulari affirmatiua tã subiectũ q̃ predicatũ supponũt determinate. vt q̃dam homo est aĩal. ergo ille hõ est aĩal vel ille. ⁊ sic de singulis. ¶ Item in oĩ p̃ticulari negatiua subiectũ supponit determinate ⁊ predicatũ cõfuse ⁊ distributiue. vñ sequitur. q̃dã homo nõ est aĩal. ḡ q̃dam homo nõ est hoc aĩal nec hoc. ⁊ sic de singulis. ¶ Itẽ in indefinitis tã affirmatiua q̃ negatiua subiecta ⁊ p̃dicata supponũt sicut ĩ p̃ticulari affirmatiua ⁊ ĩ p̃ticulari negatiua.

¶ Itẽ in oĩ singulari affirmatiua si predicatũ sit terminus discretus vel ꝓnomen demonstratiuũ tam subiectũ q̃ predicatũ supponũt discrete. sed si predicatum fuerit terminus cõis tũc stat determinate ⁊ subiectũ discrete. vnde sequitur. Wilhelm⁹ est aĩal. ḡ Wilhelmus est hoc aĩal. vel hoc. ⁊ sic de singulis. ¶ Item in omni singulari negatiua si predicatũ sit termin⁹ cõis subiectũ supponit discrete ⁊ predicatũ confuse ⁊ distributiue. vt Wilhelmus nõ est homo. sed si predicatũ sit discretus tunc discrete supponit.

A subiec. con. dis. pre. con. tantũ stare debet.
E subiec. ⁊ pre. stant confu. distributiue.
I subiec. ⁊ pre. sibi stant determinate.
O subiec. deter. pre. con. stat distributiue.
Sin. sub supponit semper discrete. q3. deter.
Pre. si cõe si non discre. tenecatur.
Sin. ne. cõe. pre. confu. distributiue.
Si sit discretus discrete semper habetur.

¶ A significat vniuersalẽ affirmatiuã. E vniuersalẽ negatiuã. I p̃ticularẽ affirmatiuã. O p̃ticularẽ negatiuã. Sin. i. singularem affirmatiuã. Sin. ne. i. singularẽ negatiuã. Subiec. i. subiectũ. Cõ. dis. i. ꝯfuse ⁊ distributiue. Pre. i. p̃dicatũ. de. i. d[e]terminate. cõ. i. ꝯfuse tm̃.

Sequitur de dictionibus q̃ habẽt vim cõfundẽdi terminos / ⁊ tales sũt multe: sc3 oĩa signa vniuersalia. ⁊ ista dictio nõ. ⁊ hoc verbum differt / aliud / et nõ idem. ⁊ hec dictio sicut. q̃ cõparatiuus ⁊ suplatiuus dictiones exclusiue ⁊ exceptiue signa modalia incipit desinit. ⁊ oẽs dictiões habentes vim negationis. ¶ Confundere terminũ dicitur dupliciter sc3 mobiliter ⁊ imobiliter. Confundere terminũ mobiliter est

facere terminū stare cōfuse ꝛ distributiue sic ꝙ cōuenit cū descēdere ad sua singularia copulatiue. ꝛ sic supponit subiectū hui⁹ ꝓpōnis. oīs hō currit. virtute isti⁹ signi oīs. q: sequitur. oīs hō currit. ergo ille hō currit ꝛ ille ꝛ illa. ꝛ sic de singulis. Silr vos differtis ab hoie. ille est hō. ergo vos differtis ab isto hoie. q: a termio stāte ꝯfuse ꝛ distributiue ad aliqḋ ei⁹ suppositū cū debito medio est ꝯña bona. et ꝯfūdere termīm imobiliter est facere termīm stare ꝯfuse tm̄ sic ꝙ nō cōuenit cū descēdere ad sua singularia nec copulatiue nec disiūctiue. ꝛ sic supponit ꝑdicatū isti⁹ ꝓpōnis. oīs hō est aīal. ꝛ sic nō sequit oīs hō est aīal. ergo oīs hō est hoc aīal ꝛ hoc nec hoc vel hoc. ꝛ sic de singulis. Et nota ꝙ qñ aliqs termin⁹ supponit ꝯfuse ꝛ distributiue rōne alicui⁹ dictōis. dēpta dictiōe virtute cui⁹ sic suppōit tūc stabit determiate. Et ē stare determiate qñ termin⁹ sic supponit ꝛ pōt descēdere ad sua supposita disiūctiue. vt hō currit. ergo ille vel illa. ꝛ sic de singul. Alia rēa ē ista a termio stāte imobilitant ad termīm stāte mobilit. nō valet ꝯña. vt vos differtis ab oī hoie. ergo vos differtis ab hoie.

Alia regula est ista. ab inferiori ad suū superi⁹ cū aliqua istarū dictionū imediate ꝑcedentiū termīm inferiorē ꝛ superiorē nō ꝛ ꝯña. vt vos differtis ab illo hoie. ergo vos differtis ab hoie. Sed a superiori ad suū inferius cū ꝯstantia subiecti est ꝯña bona. vt vos differtis ab hoie. ille est hō. ergo vos differtis ab illo hoie. ¶ Alia regula est ista. qcqd imobilitat mobilitatū mobilitat imobilitatū. i. qñ aliqs termin⁹ ꝑ suā appositionē facit terminū stare determiate vel cōfuse tm̄. q prius stetit cōfuse ꝛ distributiue. tūc ille termin⁹ ꝑ suā remotionē facit eū stare cōfuse ꝛ distributiue. vt in ista ꝓpōne nō oīs homo currit. iste termin⁹ hō ꝑ suā suppositionē supponit determinate ꝓpter istū terminū nō. ꝛ si remouet iste termin⁹ nō. tūc supponit confuse ꝛ distributiue. ꝛ sic de cōsimilibus terminis.

¶ De resolubilibus.

Terminus in quem resoluitur propositio vt in subiectum ꝛ predicatū ꝛ de quo predicatur composito vel diuisio esse vel non esse.

¶ Terminus est illud in qḋ diuidit ꝓpō. vt in subiectū ꝛ predicatū siue ꝓpō sit affirmatiua siue negatiua. ꝛ sic subiectū ꝛ predicatū dicunt termini ꝛ copula. Nā predicatū dupliciter accipit. vno modo ꝓ toto illo qḋ predicat de subiecto. ꝛ sic verbū est predicatū vel pars predicati. Alio modo ꝓ toto illo qḋ specificat copulā. ꝛ sic dicitur ꝑdicatū nrūs apponēs. vt ait Boecius in pmo topicoꝝ. cap. ii. Terminos aūt voco noīa ꝛ verba ex qbus ꝓpositio annectitur.

Duplex est terminus. Mediatus ꝛ imediatus Duplex est terminus.

¶ Terminus mediatus est ille terminus q hꝫ aliqḋ mediū ꝑ qḋ

ꝓ illis q̄ sunt ꝛ ꝓ q̄bus verbū ampliat disiunctiue. ꝛ si distribuatur tunc supponit ꝓ illis q̄ sunt ꝛ ꝓ q̄bus verbū ampliat copulatiue.

¶ Nota ꝙ i omni vniuersali affirmatiua subiectū supponit cōfuse ꝛ distributiue ꝛ predicatū cōfuse tm̄. vt omīs hō est aīal. ¶ Item in oi vniuersali negatiua tam subiectū ꝙ p̄dicatum supponūt ꝯfuse ꝛ distributiue. vt nullus homo currit. ergo nec ille nec illa. ꝛ sic de singulis. ¶ Et nota ꝙ sicut hec dictio ꝛ est copulatiua in affirmatiuis. ita hec dictio nec est copulatiua i negatiuis. ¶ Itē in oi ꝑticulari affirmatiua tā subiectū ꝙ predicatū supponūt determinate. vt q̄dam homo est aīal. ergo ille hō est aīal vel ille. ꝛ sic de singulis. ¶ Item in oi ꝑticulari negatiua subiectū supponit determinate ꝛ predicatū cōfuse ꝛ distributiue. vñ sequitur. q̄dā homo nō est aīal. ģ q̄dam homo nō est hoc aīal nec hoc. ꝛ sic de singulis. ¶ Itē in indefinita tā affirmatiua ꝙ negatiua subiecta ꝛ p̄dicata supponūt sicut i ꝑticulari affirmatiua ꝛ i ꝑticulari negatiua.

¶ Itē in oi singulari affirmatiua si predicatū sit terminus discretus vel ꝓnomen demonstratiuū tam subiectū ꝙ predicatū supponūt discrete. sed si predicatum fuerit terminus cōis tūc stat determinate ꝛ subiectū discrete. vndē sequitur. Wilhelm⁹ est aīal. ģ Wilhelmus est hoc aīal. vel hoc. ꝛ sic de singulis. ¶ Item in omni singulari negatiua si predicatū sit termin⁹ cōis subiectū supponit discrete ꝛ predicatū confuse ꝛ distributiue. vt Wilhelmus nō est homo. sed si predicatū sit discretus tunc discrete supponit.

A subiec. con. dis. pre. con. tantū stare debet.
E subiec. ꝛ pre. stant confu. distributiue.
I subiec. ꝛ pre. tibi stant determinate.
O subiec. deter. pre. con. stat distributiue.
Sin. sub supponit semper discrete. q̄z. deter.
Pre. si cōe si non discre. tenetur.
Sin. ne. cōe. pre. confu. distributiue.
Si sit discretus discrete semper habetur.

¶ A significat vniuersalē affirmatiuā. E vniuersalē negatiuā. I ꝑticularē affirmatiuā. O ꝑticularē negatiuā. Sin. i. singularem affirmatiuā. Sin. ne. i. singularē negatiuā. Subiec. i. subiectū. Cō. dis. i. ꝯfuse ꝛ distributiue. Pre. i. p̄dicatū. de. i. dtminate. cō. i. ꝯfuse tm̄.

Sequitur de dictionibus q̄ habēt vim cōfundēdi terminos/ ꝛ tales sūt multe: scz oīa signa vniuersalia. ꝛ ista dictio nō. ꝛ hoc verbum differt/ aliud/ et nōidem. ꝛ hec dictio sicut. ꝙ cōparatiuū ꝛ suꝑlatiuus dictiones exclusiue ꝛ exceptiue signa modalia incipit desinit. ꝛ oēs dictiōes habentes vīm negationis. ¶ Confundere terminū dicitur dupliciter scz mobilitanter ꝛ imobiliter. Confundere terminū mobilitāter est

facere terminū stare cōfuse ꝛ distributiue sic ꝙ cōuenit cū descēdere ad sua singularia copulatiue. ꝛ sic supponit subiectū hui⁹ ꝓpōnis. oīs hō currit. virtute isti⁹ signi oīs. q2 sequitur. oīs hō currit. ergo ille hō currit ꝛ ille ꝛ illa. ꝛ sic de singulis. Silr vos differtis ab hoīe. ille est hō. ergo vos differtis ab isto hoīe. q2 a termīo stāte ꝯfuse ꝛ distributiue ad aliqđ ei⁹ suppositū cū debito medio est ꝯña bona. et ꝯfūdere terim imobiliter est facere terim stare ꝯfuse tm̄ sic ꝙ nō cōuenit cū descēdere ad sua singularia nec copulatiue nec disiūctiue. ꝛ sic supponit ꝑdicatū isti⁹ ꝓpōnis. oīs hō est aīal. ꝛ sic nō sequit oīs hō est aīal. ergo oīs hō est hoc aīal ꝛ hoc neqȝ hoc vel hoc. ꝛ sic de singulis. Et nota ꝙ qñ aliqs termin⁹ supponit ꝯfuse ꝛ distributiue rōne alicui⁹ dictōīs. dēpta dictiōe virtute cui⁹ sic suppōit tūc stabit determiate. Et ē stare determiate qñ termin⁹ sic supponit ꝛ ꝑt descēdere ad sua supposita disiūctiue. vt hō currit. ergo ille vł illa. ꝛ sic de singul. Alia rła ē ista a termio stāte imobilitante ad terim stāte mobilit. nō valet ꝯña. vt vos differtis ab oī hoīe. ergo vos differtis ab hoīe.

Alia regula est ista. ab inferiori ad suū superi⁹ cū aliqua istarꝫ dictionū imediate ꝑcedentiū terim inferior ē ꝛ superiorē nō vꝫ ꝯña. vt vos differtis ab illo hoīe. ergo vos differtis ab hoīe Sed a supiori ad suū inferius cū ꝯstantia subiecti est ꝯña bona. vt vos differtis ab hoīe. ille est hō. ergo vos differtis ab illo hoīe. ¶ Alia regula est ista. qcqd imobilitat mobilitatū mobilitat imobilitatū. i. qñ aliqs termin⁹ ꝑ suā appositionē facit terminū stare determiate vel cōfuse tm̄. q prius stetit cōfuse ꝛ distributiue. tūc ille termin⁹ ꝑ suā remotionē facit eū stare cōfuse ꝛ distributiue. vt in ista ꝓpōne nō oīs homo currit. iste termin⁹ hō ꝑ suā suppositionē supponit determinate ꝓpter istū terminū nō. ꝛ si remouet iste termin⁹ nō. tūc supponit confuse ꝛ distributiue. ꝛ sic de cōsimilibus terminis.

¶ De resolubilibus.

TErminus in quem resoluitur propositio vt in subiectum ꝛ predicatū ꝛ de quo predicatur composito vel diuisio esse vel non esse.

¶ Terminus est illud in qđ diuidit ꝓpō. vt in subiectū ꝛ predicatū siue ꝓpō sit affirmatiua siue negatiua. ꝛ sic subiectū ꝛ predicatū dicunt termini ꝛ copula. Nā predicatū dupliciter accipit. vno modo ꝓ toto illo qđ predicat de subiecto. ꝛ sic verbū est predicatū vel pars predicati. Alio modo ꝓ toto illo qđ specificat copulā. ꝛ sic dicitur ꝑdicatū nrūs apponēs. vt ait Boetius in pmo topicorꝫ. cap. ii. Terminos autē voco noīa ꝛ verba ex qbus ꝓpositio annectitur.

Duplex est terminus. Mediatus ꝛ imediatus

¶ Terminus mediatus est ille terminus q hꝫ aliqđ mediū ꝑ qđ

Duplex est terminus.

potest ꝓbari.s.terminū supiorē vł inferiorē. Terminus imediatus est ille terminus ꝗ nō hȝ aliqđ medium ꝑ qđ potest ꝓbari. Et hoc dupliciter. Primo modo dr terminꝰ imediatꝰ qꝛ nō hȝ mediū infe rius ꝑ qđ potest ꝓbari. ꝛ sic sunt oīa ꝓnoīa demonstratiua in singu lari numero. ꝛ oēs termini discreti. ꝛ discrete tenti. ꝛ aduerbia nu= meralia. Itē aliqñ terminus discretus pōt impropꝛie resolui. vt ro bertus sedet. hoc sedet. ꝛ hoc est robertus. ꝗ robertꝰ sedet. Sed ꝓ nomē nō pōt resolui neqȝ ꝓpꝛie neqȝ impropꝛie. qꝛ ꝓnomē est sim= plicius noīe. eo ꝙ significat substātiā merā ꝛ nō substantiā cū qua= litate. ¶ Alio mō dr terminꝰ imediatus. qꝛ nō hȝ mediū supꝛius ꝑ qđ pōt ꝓbari. Et illo mō verba substantiua sunt termini imediati: qꝛ nō habēt mediū supꝛius ꝑ qđ possūt ꝓbari. vt sum es fui. Vñ oīs ꝓpō in q̄ oēs termini sunt imediati. dr ꝓpō imediata que dȝ ꝓba= ri ꝑ sensum vel ꝑ itellectū. Vt ille homo est sortes. sic ꝓbat. ego scio vel intelligo ꝙ ille homo est sortes. ergo ille homo est sortes.

Terminꝰ me diatus est tri plex.

Terminus mediatus est triplex. scȝ aliquis est resolubilis. aliqͥs exponibilis. ꝛ aliqͥs officialis.

¶ Terminus resolubilis est oīs terminus supponēs determinate que sunt noīa appellatiua ꝛ noīa adiectiua in neutro genere substā tiuata. ꝛ oīs ꝓpō cuius pꝛimus terminus mediatꝰ est terminꝰ re= solubilis dr ꝓpō resolubilis. que hȝ resolui ꝑ duas resoluētes. isto modo. dematur terminꝰ resolubilis. ꝛ in loco eius ponat hoc ꝓno men demōstratiuū hoc. oībus alijs manētibꝫ ꝛ salua cōgruitate. et sic habet pꝛima resoluēs. In scđa resoluēte hoc ꝓnomē demōstra= tiuū hoc. erit subiectū synonymū cū pꝛiori subiecto. id est ꝯsimile in voce ꝛ significatiōe. ꝛ p̄dicatū erit terminꝰ resolubilis. ꝛ copula erit hoc verbū sum es fui. cū verbo ꝓpoꝛtionabili. Exēplū. homo sedet. sic resoluit. hoc sedet. ꝛ hoc est hō. ꝗ homo sedet. sic de similibꝰ. Et addit in ista regula cū verbo ꝓpoꝛtionabili. qꝛ si verbū sit āpliatiuū dȝ addere ipm verbū cū disiunctione ad hoc verbū sum es fui. Et si verbū sit de pꝛeterito. dicēdū est in scđa resoluente est vel fuit. vt hō cucurrit. sic resoluit hoc cucurrit ꝛ hoc est vel fuit hō. ꝛ si verbū sit de futuro. tūc dicēdū est in scđa resoluēte est vel erit. vt asinꝰ curret sic resoluit. hoc curret. ꝛ hoc est vel erit asinꝰ. Sed si verbū pꝛīcipa= le sit hoc verbū pōt vel aliqđ verbū qđ ampliat in scđa resoluente. ꝓpꝛiū ampliatiuū dȝ addi ad hoc verbū sum es fui. cū disiunctione vt hō claudus pōt ambulare. sic resoluit. hoc pōt ambulare. ꝛ hoc ē vel pōt esse hō claudus. homo moꝛtuus pōt celebꝛare missā. sic resol uitur. hoc pōt celebꝛare missā ꝛ hoc est. vel pōt hō moꝛtuꝰ. hora in= cipit esse. sic resoluitur. hoc incipit esse. ꝛ hoc est vel incipit eē hora.

Obseruet hec regula siue terminus resolubilis

ponat a ꝑte subiecti vel a ꝑte p̄dicati. dūmodo nullus terminꝰ aliꝰ

distribuat a termino resolubili. nã si terminus distribuat a termino resolubili. tũc addat signũ vniuersale ad terminũ distributũ in scda resoluẽte a pte subiecti. et termin⁹ resolubilis erit pdicatũ. et hec est cã. vt termin⁹ eodẽ mõ supponat in scda resoluẽte sicut in resoluto vt differẽs a currente erit sortes. sic resoluit. hoc erit. S. et hoc ab oi currẽte est vel erit differẽs. Silr aliud ab epo põt esse iste hõ. sic resoluit. hoc põt esse ille hõ. et hoc ab oi epo est vel põt esse aliud.

De exponibilibus.

Termini exponibiles sunt isti. Oia signa vniuersalia/dictiões exclusiue et exceptiue/termini modales. vt possibile/ipossibile/cõtingẽs/et necessariũ. Differt aliud et nõidem/positiuus/cõparatiu⁹/suplatiu⁹ gradus. et aduerbia numeralia. vt semel/bis/ter/quater. Incipit/desinit/infinitũ/inquãtũ/et imediate/et multa alia de qb⁹ p ordinẽ est dicendũ.

Uniuersalis affirmatiua exponit p duas exponẽtes. Prima exponens vniuersalis erit sua subalterna. Scda erit vniuersalis negatiua de cõsimili subiecto et cõtradictorio predicato vel ei equiualẽte. vt ista. ois homo currit. sic exponit. aliquid qd est homo currit. et nihil est homo quin ille vel illa currit. vel sic. et nemo est nõ currens. vel sic. nihil est homo qui vel que non currit. In secunda exponente relatiuũ debet poni imediate post terminũ distributũ in eodẽ casu genere et numero cum termino distributo et verbum relatiui debet negari. vt in exemplo priori. et obseruatur eadem regula in scda exponente que data fuit in secunda resoluẽte. de verbo ampliatiuo. scz qualiter debet ampliari. Regula notanda.

Sed quia vniuersalis multipliciter variatur. Nam aliqua est vniuersalis in recto. aliq in obliquo. alia de simplici subiecto. alia de simplici predicato. et alia de disiuncto subiecto. et alia de copulato subiecto. ideo ponit exẽplũ primo de vniuersali in recto. vt ois homo currit. que prius exposita est. Exẽplũ in obliquo et hoc dupliciter. vel qr rectus precedit obliquũ quẽ regit vel ecõtra Si rectus precedat obliquũ quẽ regit. tunc vterqz terminus distribuit. et vterqz termin⁹ erit subiectum in vniuersali negatiua. vt hic. quelibet singularis alicuius vniuersalis est vera. sic exponit. aliqua singularis alicuius vniuersalis est vera. et nulla est singularis alicuius vniuersalis quin illa est vera. Et si obliquus nõ regitur a recto tunc rectus distribuit. et obliquus nõ. Uel si obliqu⁹ precedit rectũ vbi obliquus distribuit et rectus nõ. tũc termin⁹ distributus ponit a parte subiecti in scda exponẽte. et terminus nõ distribut⁹ vel supponẽs confuse tantũ ponat a parte relatiui. Exemplũ primi. vt ois homo hoiem diligit. sic exponit. homo hoiem diligit. et nihil est ho Uniuersalis multipliciter variatur.

mo quin ille vel illa hoiem diligit. Exemplū secūdi. cuiuslibet hois asinus currit. sic exponit. alicuius hois asinus currit. ꝛ nihil est homo quin illius asinus currit. Exemplum de vniuersali de copulato subiecto. vt ois homo ꝛ asinus currūt. sic exponit. homo ꝛ asinꝰ currunt. ꝛ nulla sunt homo ꝛ asinus que nō currunt. Exemplū de disiuncto subiecto. vt ois propositio vel eius contrariū est verum. sic exponitur. Aliqua propositio vel eius contrariū est verum. ꝛ nulla est propositio vel eius contrariū quin illud est verum.

Pro quo notandū est ꝙ omnis propositio vniuersalis affirmatiua in qua subiectum est disiunctum ex duobus terminis est distinguenda penes hoc ꝙ totum disiunctum distribuatur. vel prima pars disiuncti. Nam secundū distributionem diuersam illa propositio diuersimode habet exponi. quia relatiuum debet immediate sequi terminū distributū. vt prius dictū est. Exēplum. vt omnis homo vel asinus est asinus. Si totum disiunctū distribuatur sic habet exponi. homo vel asinus est asinus. ꝛ nihil est homo vel asinus quod non est asinus. ergo omnis homo vel asinꝰ est asinus. ꝛ sic est falsa. ¶ Si prima pars disiuncti distribuatur. sic exponitur. homo vel asinus est asinus. ꝛ nihil est. homo quin ille vel asinus est asinus. ꝛ sic illa propositio est vera. ꝛ sic conformiter dicendum est de similibus. Exemplum quando relatiuum in vniuersali ponitur a parte subiecti. vt omne qđ erit est. sic exponitur. aliquid qđ erit est. ꝛ nihil est quod erit quin illud est.

Omne qđ fuit est. sic exponit. Aliquod qđ fuit est. ꝛ nihil est qđ fuit quin illud est. ¶ Ois homo qui prius fuit ē. sic exponit. homo ꝗ prius fuit est. ꝛ nihil est homo ꝗ prius fuit qui ille est. Exemplū qñ relatiuū ponitur a parte predicati. Omnis ꝓpositio est vera cuius contrariū est falsum. sic exponitur. Aliqua ꝓpositio est vera cuius contrarium est falsum. ꝛ nulla est propositio que non est vera cuius contrarium est falsum.

Nota ꝙ quando relatiuum ponitur in vniuersali affirmatiua a parte subiecti tunc relatiuum cum verbo erit distributum. vt omnis homo qui est albus currit. vbi hoc totū homo qui est albus distribuitur.

Et nota ꝙ vniuersalis affirmatiua in qua relatiuum ponitur a parte predicati equiualet vni copulatiue facte ex eisdem terminis. sic ꝙ antecedens relatiui distributū ponatur i loco relatiui. vt ois homo est pater qui hꝫ filium equiualet huic. ois homo est pater. ꝛ omnis homo habet filium.

Exemplum vbi hoc verbū potest est principale verbū. vt omne animal potest currere. sic exponitur. aliqđ aial po-

test currere. ꝛ nullū est aīal vel potest esse aīal qḋ nō pōt currere.
Exemplum vbi hoc verbū incipit est pꝛincipale verbum. vt omnis homo incipit esse. aliquid quod est homo incipit esse ꝛ nihil est homo vel incipit esse homo qui vel que non incipit esse. ꝛ similiter cum hoc verbo desinit.

De exclusiuis.

Exclusiua exponitur per duas exponētes. Pꝛima exponens erit pꝛeiacēs exclusiue. Scḋa erit vniuersalis de subiecto ꝛ qualitate oppositis subiecto. ꝛ qualitati pꝛeiacētis. vt tm̄ homo nō currit. sic exponit. Homo non currit. sed q̄lібet nō homo currit. Sed notādū est q̄ in hac ꝓpositiōe tm̄ nō oīs homo currit. iste terminꝰ nō pōt teneri infinite vel negatiue. Si negatiue sic dz exponi. hō nō currit. sed q̄libet nō hō currit. Sed tenēdo nō infinite sic dz exponi. ens nō oīs hō currit. et nihil nō ens nō oīs hō currit. vel nihil qḋ est nō oīs homo currit.
Item ille terminus nō tenet solū infinite quādo cadit sup̄ predicatū ꝓpositionis. vt sortes est nō homo. ꝛ ista dictio nō solū negatiue tenet qn̄ imediate precedit verbū pꝛincipale ꝓpositiōis. vel qn̄ totā precedit ꝓpositionē. s. ꝛ subiectū ꝛ signū. vt hic nō oīs homo currit. sed ista dictio nō posita inter signū ꝛ subiectū vel inter partes subiectiꝰ pōt indifferenter sumi. s. vel negatiue vel infinite. vt hic tantū non omnis homo currit.

De exceptiuis.

Exceptiua exponitur per duas exponentes. In pꝛima exponente. pars extracapta erit subiectū cum predicato exceptiue. ꝛ copula erit opposite qualitatis ad exceptiuā. vel si exceptiua sit affirmatiua. negetᷣ eius predicatū de parte extracapta. ꝛ sic habetur eius pꝛima exponens. Scḋa exponens erit pꝛeiacens exceptiue cū opposito partis extracapte. ꝓ qua habēda nihil aliud fiat nisi mutetᷣ dictio exceptiua in istū terminū nō. ꝛ accusatiuū in nominatiuū. Exemplū. Oīs homo p̄ter sortē currit. sic exponitᷣ. sortes nō currit. sed oīs hō nō sortes currit. Exemplū negatiue. nihil pꝛeter sortē currit. sic exponitur. sortes currit. ꝛ nihil nō sortes currit
Differt/aliud/ ꝛ nōidē: debēt exponi p̄ tres exponētes. quarū due pꝛime erūt affirmatiue implicātes extrema eē ꝛ tertia erit negatiua negās scḋm extremū a pꝛimo. vt p3 in exemplo sequēti subiectū pꝛimi exponētis erit terminꝰ synonymꝰ cū subiecto ꝓpōnis exponēde. Subiectū scḋe exponētis erit obliquꝰ immediate sequēs aliqua istaꝝ dictionū differt aliud ꝛ nōidē. mutatꝰ in rectū. ꝛ ille erūt ꝓpōnes affirmatiue. ꝛ in illis hoc verbū Sū es De differt.

sui. predicat scdo adiacēs. Tertia exponēs erit negatiua de subie-
cto synonymo cū subiecto p̄ple exponētis ꝛ predicatū erit terminus
synonymꝰ cū subiecto scde exponētis. Ut ego differo ab hoīe sic ex
ponit. ego sū ꝛ oīs homo est. ꝛ ego nō sū homo. Ego sum aliud ab
asino. sic exponit. Ego sum ꝛ oīs asinus est. ꝛ ego nō sū asinꝰ. Ego
sum nōidem leoni. sic exponit. Ego sū ꝛ oīs leo est. ꝛ ego nō sū leo.

Notandū ꝙ tria sunt adiacētia in ꝓpositione.
Scz subiectū/predicatū/ꝛ copula. Et hoc verbū Sum. predicat se-
cundū adiacēs. qn̄ ip̄m est p̄ncipale verbū ꝛ non habet predicatū
expresse positū. vt homo est. ꝛ idē verbū predicat tertiū adiacēs. qn̄
habet predicatum expresse positum. vt homo est currens.

De incipit.

¶ Incipit exponitur duobus modis. Primo
modo p̄ positionē de p̄senti. i. p̄ affirmationē presentis tēporis ꝛ per
remotionē de preterito. hoc est p̄ negationē p̄teriti temporis. Alio
modo p̄ remotionē de p̄nti ꝛ p̄ positionē de futuro. ꝛ subiectū in ex
ponētibus erit subiectū ꝓpōnis exponende. ꝛ verbū erit verbū in-
dicatiui modi cuius infinitiuus sequitur incipit. Exemplū. Incipio
scire ꝓpōnem de presenti p̄ positionē. sic exponit. Ego iam scio ꝓ-
positionē. sed imediate ante hoc inst ās qd̄ est presens ego nō sciui
ꝓpōnē. Aliter exponit eadē ꝓpō p̄ remotionē de p̄nti. ego iā non
scio ꝓpōnē. sed imediate post hoc istās qd̄ est p̄ns ego sciā ꝓpōnē

Incipit esse duas exponentes sibi dando.
Preteritum remouens tempus ponendoqꝫ presens.
Est presens remouet tempus ponendo futurum.

De desinit.

¶ Desinit exponitur duobus modis. scz p̄ po-
sitionē de presenti. i. p̄ affirmationē p̄ntis tēporis. et remotionē de
futuro. i. p̄ negationē futuri. Uel p̄ remotionē de p̄nti. ꝛ positōnem
de preterito. Et quo ad subiectū predicatū ꝛ copulā. obseruet eas-
dē regulas que data fuit de hoc verbo incipit. vt sortes desinit esse.
sic exponitur p̄ positionē de p̄nti. Sortes iam est. sed imediate post
hoc instans. quod est presens. sortes non erit. Uel p̄ remotionē de
presenti isto modo. Sortes iam nō est. sed imediate ante hoc istās.
qd̄ est presens sortes fuit. Similiter sortes desinit currere ꝛc̄.

Immediate.

¶ Sequitur de ista dictione immediate.
¶ Pro quo notandū est ꝙ ꝓpositio in qua ponitur iste terminus
imediate habet exponi p̄ duas exponentes. prima erit illud quod
remanet dempto illo termino imediate. Et scda debet dari si ꝓpō
sit de futuro. preponēdo hoc totū. nullū est vel erit erit instās. post
hoc quin inter illud ꝛ hoc. ꝛ tunc sequit totū residuū ꝓpositionis
qd̄ sequebatur illū terminū hoc in ꝓpositione exponenda. Et si ꝓ
positio sit de preterito tūc in scda exponente p̄mo sumet hoc to-
tū. nullū est vel fuit instans. ante hoc quin inter illud ꝛ hoc. Unde

illa ꝓpositio. Immediate post hoc sortes curret. sic exponit. sortes curret ꝛ nullū est vel erit instans. post hoc quin inter illud ꝛ hoc. sortes curret. ¶ Et ista propō imediate ante hoc. sortes cucurrit. sic exponitur. ante hoc sortes cucurrit. ꝛ nullū est vel fuit instās. ante hoc quin inter illud ꝛ hoc sortes cucurrit. ꝛ sic de oībus sīlibus.

Infinitum.

¶ Sequitur de illo termino infinitum.

¶ Pro quo notandū est ꝙ ꝓpō exponēda rōne illius termini infiniti: habet exponi ꝑ duas exponētes. Prima dꝫ dari demendo illū terminū infinitū. ꝛ in loco eius ponēdo illū terminū aliqualiter. Et in scda exponēte primo ponat hoc totū. nō est dare gradū. ꝛ tūc sequat ille terminus q̄ sequebat istū terminū. infinitū. cū gtō casu. ꝛ tunc ponat ille terminꝰ finitū. cū illo termino quin. ꝛ hoc verbum excedit. cū toto residuo ꝓpōnis. qḋ sequebat pricipale verbū. ꝛ cū illo termīo in ablatiuo casu. q̄ sequebat illū terminū infinitū. ¶ Unde ista ꝓpō infinitū magnū est a. sic exponit. Aliqualiter magnū est a. ꝛ nō est dare gradū magnitudinis finitū. quin illū excedit a. in magnitudine. ¶ Et illa ꝓpō. Infinitū paruū est hoc a. sic exponit. aliqualiter paruū est hoc a. ꝛ nō est dare gradū paruitatis finitū quin illum excedit hoc a. in paruitate. ¶ Infinitū bonus est deus. sic exponitur. aliqualiter bonus est deus. ꝛ nō est dare gradū bonitatis finitū quin melior sit deus. ¶ Infinitū velox erit hoc a. sic exponit. aliqualiter velox erit hoc a. ꝛ nō est dare gradū velocitatis finitum qn illū excedit hoc a. i velocitate. ¶ Infinitū cito erit hoc a. sic exponitur. aliqualiter cito erit hoc a. ꝛ non est dare gradū citouitatis finitum quin illum excedit hoc a. in citouitate. ꝛ sic de alijs.

Necessarium

¶ Necessariū sic exponitur. Necessariū est deū esse. deus est ꝛ non potest esse quin deus sit. ergo ꝛc.

Impossibile.

¶ Impossibile sic exponitur. Impossibile est hominem esse asinū. hoīem esse asinum non est nec potest ꝛc.

Contingens possibile.

¶ Contingit sic exponitur. Contingit hoīem currere. hō currit. et potest esse ꝙ homo nō currit ꝑ ꝛc. Et sic de illo termino possibile.

Positiuus gradus.

¶ Omnis ꝓpositio de positiuo gradu. Exponitur ꝑ duas exponētes affirmatiuas in qbus mediū cōparādi affirmat de vtroqꝫ cōparatoꝝ. ꝛ tertia exponēs erit negatiua excludēs excessū inter scōm cōparatū ꝛ pmū. Ut sortes est ita sapiens sicut plato. sic exponit. Sortes est sapiēs. ꝛ plato est sapiēs. ꝛ plato nō ē sapiētior sorte. ꝑ. ¶ Unde in oī cōparatōe sūt tria. scꝫ duo cōparata inter que fit cōparatio. ꝛ mediū cōparādi. Mediū cōparādi est illud in quo fit cōparatio sicut in exēplo priori. sortes est ita sapiēs sicut plato. sortes ꝛ plato sunt cōparata. ꝛ sapiēs est mediū cōparandi.

Cōparatiuus

¶ Omnis propositio de comparatiuo gradu.

Exponit p duas exponētes affirmatiuas sicut positiuus. & p tertiā negatiuā excludendo paritatē et equalitatē in medio cōparandi. Ut Ego sum sapiētior hoīe. sic exponit. Ego sum sapiēs & oīs homo est sapiens. et nemo est ita sapiēs sicut ego sum. ꝙ &c.

Suplatiuus

Omnis ppositio de suplatiuo gradu

Exponit p duas exponētes affirmatiuas sicut positiuus & p tertiā negatiuā de cōparatiuo gradu cōparatiōis eiusdē. & p quartā affirmatiuā de cōparatiuo gradu cōparatiōis opposite: Ut sortes est sapientissim9 hoim. sic exponit. Sortes est sapiens. et oēs hoies sunt sapiētes. & nemo est sapiētior sorte. sꝫ aliqs insipientior sorte ergo vel apponat in scda exponēte ille termin9 gradatim. ad demōstrādū diuersitatē in medio cōparandi. sic. Sortes est sapiēs. et oēs hoies sunt gradatim sapiētes. & nemo ē sapiētior sorte. sꝫ aliqs insipiētior sorte.

Primus

¶ De istis terminis primū maximū & minimū

Exemplū primi. Sortes est primus q venit ad villā. sic exponit Sortes est aliqualiter prīdē qui venit ad villā. et nullus prior sorte venit ad villā. sed aliqs posterior sorte venit ad villā.

Maximus

Hoc est maximū qđ sortes potest portare/sic exponit. Hoc sortes pōt portare. et nullū maius illo sortes potest portare. sed aliquid minus illo sortes potest portare.

Minimus

Hoc ē minimū qđ plato pōt videre. sic exponit
Hoc plato pōt videre. & nullū minus hoc plato potest videre. sꝫ aliquid maius illo. vel aliqđ equale plato potest videre.

Sed si verbū relatiui in ppōne exponēda rōe istorū terminorū sit negatū. tūc debet exponi p exponētes cōtrarie qualitatis. Ut illa Sortes est prim9 q nō venit ad villā. sic exponit. Sortes est aliqualiter prīdē q non venit ad villā. sꝫ quilibet prior sorte venit ad villā. & nullus posterior sorte venit ad villam.

B est minimū qđ sortes nō pōt videre. sic exponit
B. sortes non potest videre nec aliquid maius B. sed quodlibet minus b. sortes potest videre.

A est maximū quod sortes non potest portare.
A. sortes nō potest portare. nec aliqđ tantū nec maius A. quodlibꝫ minus A sortes potest portare.

Relatiuum.

Relatiuū debet exponi per et & per illud.

Quod sic intelligit. Oīs ppō affir. in q ponit relatiuū a pte pdicati relatū ad terminū stantē discrete vel determinate a pte subiecti. debet exponi p copulatiuā. vbi in loco relatiui ponitur hec cōiunctio et. et hoc pnomē ille illa illud. qđ debet poni in eodē casu. genere et numero, sicut positū erat relatiuū. Exemplū; sortes currit qui

est albus. sic exponit. sortes currit et ille est albus

Tribus modis ipedit relatiuū a sua ꝓbatiōe. Primo mō qn̄ relatiuū refert ad terminū stantē cōfuse et distributiue. Ut sortes differt ab aīali qd est asinus qr illa ꝓpō debet exponi ratiōe isti⁹ verbi differt. ¶ Scdo mō qn̄ relatiuū refert ad terminū stantē confuse tm̄. Ut hic oīs hō est animal quod est rationale. que debet exponi ratione signi vniuersalis. et nō ratiōe relatiui. Tertio qn̄ relatiuū ponit in ꝓpōne negatiua. vt hic aliqs hō nō ē asinus q est asinus. que debet ꝓbari per suū oppositū.

Item aliqui termini sūt exponibiles scd̄z suas descriptiōes. vt hoc verbū apparet. et hoc verbū signt. Un̄ apparere id ē sentire vel intelligere. Ut hoc apparet mihi. sic exponit. Hoc sentitur vel intelligitur a me. Unde apparere .i. sentire vel intelligere. ¶ Et duplex est apparentia. scz sensualis et intellectualis. Apparere

Significare ē aliqd vel aliqua virtute cognotiue repñsentare vel manifestare. Un̄ iste termin⁹ hō signt hoiem. sic dz exponi. ille termin⁹ hō representat vel manifestat virtuti cognotiue hominē. Unde omnis cognitio rei fit per suā intentionē vel speciē ¶ Unde intentio rei est vera similitudo rei. et illud idē vocatur species rei. vt si ego cognoscā sortem p sensum vel per intellectū. tunc habeo verā similitudinē. scz in sensu et intellectu. etc. Significare.

Seqtur de resolutionib⁹ aduerbiorū.

¶ Itē notādū q ꝯuis regula prī⁹ posita/data sit de termis resolubilib⁹ vel exponibilib⁹ noib⁹ et vbis aliq tn̄ ad uerbia pñt resolui et aliqua exponi. Resolui vt ista aliqn̄/ante/post/ alicubi. Exēplum primi. aliqn̄ sortes erit eps̄. sic exponit. tūc sortes erit eps̄. et tūc ē vel erit aliqn̄. Ante hesternū diē sortes cucurrit. sic exponit. tūc sortes cucurrit et tūc ē vel fuit ante hesternū diē. Post crastinū diē sortes erit eps̄/tūc sortes erit eps̄. et tūc ē vel erit post crastinū diē ¶ Exēplū de aduerbijs que debent exponi sic. Semp sortes erit. aliqn̄ sortes erit et nullū ē vel erit aliqn̄ qn sortes nō erit. Ubiq₃ de⁹ ē. Alicubi de⁹ ē. et nō est dare alicubi vbi deus non est.

¶ Item oīs propositio negatiua debet ꝓbari per suū ꝯtradictoriū vt si ponat ꝓpō negatiua recurrat ad suū ꝯtradictoriū. et si ei⁹ ꝯtradictoriū sit falsum. tūc illa ꝓpositio ē vera et ecōtra. vt hec ē vera nullus hō ē asinus. qr hec ē falsa. aliqs hō ē asinus ¶ Itē particularis negatiua potest resolui qn̄ subiectū supponit p re existente. vt ista. aliquis hō nō currit. sic resoluit. hō non currit. et hoc est aliquis homo Alio modo particularis negatiua pōt probari per suā subalternā. vt illa aliquis homo qui est asinus nō ē asin⁹ Probatur sic. nullus homo qui est asinus est asinus. ¶ Similiter

vniuersalis negatiua pōt probari inductiue per sua singularia. vt nullus homo currit. vt nec ille hō nec ille. et sic de singulis. sed prīa ꝓbatio vniuersalis negatiue. s. ꝑ suā ꝯtradictoriā ē optia ꝓbatio.

Terminus officialis ē ōis terminꝰ faciens sensum cōpositū ⁊ solū talis ꝓpositio in sensu cōposito ē officialis.

Termini faciētes sensuz compositum

¶ Pro quo notādū ē ꝙ termini facientes sensum cōpositū sūt ōia signa modalia. vt possibile/īpossibile. cōtingēs et necessariū. ⁊ ōia verba sigñtia actū mētis sicut illa. scire/ nolle/velle/imaginare/ꝑcipere/credere/hesitare/dubitare. et silia. que faciūt sensum cōpositū. vt scio deū esse. possibile ē hoīez eē aial. Sed qñ aliqd istorū totalr̄ p̄cedit dictū ꝓpōnis. tunc illa ꝓpositio est officialis. q: facit sensum cōpositū. vt possibile ē hoīem currere. Sed qñ aliquis istorū intermediat dictū ꝓpositiōis. s. inter accusatiuū et modū infinitū. tūc solū facit sensū diuisū. vt hoīez possibile ē eē aial. Sz qñ aliquis istoꝝ terio:ū finaliter sequit̄ totū dictū ꝓpōnis. tūc illa pōt indifferēter sumi. s. in sensu ꝯposito vel in sensu diuiso. vt hic hoīem currere ē possibile. Omnis eñ ꝓpositio in sensu cōposito ē officialis vt illa. ncēm est deū esse. sic officiat/talis ꝓpō ē necessaria. deꝰ ē ꝓpter eiꝰ p̄imariū sigñtū deū eē. possibile est hoīem esse rome. sic officiat. hec ꝓpō ē possibilis. hō ē rome ꝓpter eiꝰ p̄imariū sigñtum hominē esse rome. Ego scio deū esse. sic officiat. hec propō ē scita a me. deus est propter eius p̄imariū sigñtū deum esse.

Dictū ꝓpōis

Dictū ꝓpōnis debet dari/vertēdo nīm i actīū et verbū indicatiuū in verbū infinitū. Uel p̄ponēdo hanc cōiunctionem ꝙ toti. Ut deus est. dictū eius est hoc. deū esse/vel ꝙ deus est ¶ Sed ꝓpō in sensu diuiso est resolubilis. si p̄imus terminꝰ sit resolubilis. vel exponibilis. Si p̄imꝰ terminꝰ sit exponibilis. exēplū p̄imi. Hoīem possibile est currere. sic resoluit̄. Hoc possibile ē currere. et hoc est hō. Exēplū secundi oēm hoīem possibile est currere sic exponit̄. aliquē hoīem possibile est currere. et nihil est hō quem vel quā possibile nō est currere. Uñ ꝓpō in sensu diuiso debet ꝓbari scḋm p̄imū terminū mediatū in illa ꝓpōe. ¶ Itē si ambe resoluentes ꝓpōis resoluende sint vere p̄imarie sigñdo tūc illa ꝓpō est vera. aliter nō. Similiter ꝓpō exponibilis ē vera si oēs eius exponentes sint vere. ⁊ aliter nō. Et si vna exponēs sit falsa. tūc illa ꝓpō exponibilis est falsa. et sic de resolubili et officiali.

Regula notanda

¶ Alia regl̄a ē quādo ꝓponit̄ aliqua ꝓpositio et volueris scire an illa sit vera vel falsa. videas si illa ꝓpō sit resolubilis. exponibilis vel officialis. Nā scire potes ꝑ p̄imū terminum mediatū in illa ꝓpōne. deide exponat̄. si sit exponibilis. et si omnes exponentes sint vere. tunc illa ꝓpō ē vera. Et sic generaliter scit̄ veritas vel falsitas cuiuscꝫ ꝓpōnis. Uel resoluitur si sit resolubilis. et

si eius resoluentes sunt vere. tūc propō est vera. Vel si sit officialis offi ciat si illi⁹ officiātes. et si sint vere tūc illa ppō ē vera. et si nō sint vere tunc illa est falsa. Et ppō ē vera quando sigt primarie sicut est. et est falsa quādo sigt primarie sicut non est.

Primariū significatū ppōnis est illud q ppō significat pcise et primarie ex cōi institutiōi terminoȝ. et apphendi tur. principaliter per totā ppōnē et per nullā ei⁹ partem. Ut deuȝ esse, est significatū istius. deus est.

Primariū si gnificatum.

Significatū secūdarium ppōnis est triplex

Scdar. sigtū ē triplex.

¶ Uno modo quando imponitur propositioni ex noua impōne. vt ista. deus est significaret hominē esse asinum. et hoc secūdarie. Se cundo modo quando propositio significat secundarie quicquid sua singularis significat primarie. et sic cis vniuersali significat suas sin gularia. vt illa omīs hō ē aial. significat secundarie vos esse animal Tertio ppō significat secundarie quicqd sua pars significat prim arie. vt illa homo ē asinus sigt secundarie hoiem esse.

Ulterius nota differentiā / inter ppositionem

Dignū nota tu

resolubilē. exponibilem et officialē que est hec. Propositio expo nibilis conuertitur cū vna copulatiua facta ex oibus suis exponen tibus sic q est bonū argumentū in arguendo a propositione exponi bili ad omnes eius exponentes et econtra. Ut bene sequitur. De⁹ est. et nō pōt esse quin deus sit. ergo necessariū est deū esse. et econ tra necessariū est deū esse. ergo de⁹ est. et nō potest esse quin de⁹ sit ¶ Sed propō resolubilis non conuertitur cum suis resoluentibus nec officialis cum suis officiantibus Licet bene sequitur hoc cur rit. et hoc est homo. ergo homo currit. Sed econtra nō valet argu mentū. qr non sequitur homo currit. ergo hoc currit. et hoc est ho mo. quia añs potest esse verū et ɔñs falsum. ¶ Similiter ab officiā tibus ad officiatū est ɔña bona. sed nō ecōtra. Ut sequit. hec ppō est necessaria. deus est ppter eius pimariū significatū deū esse. er go necessariū est deū esse. sed non econtra. vt necessariū est deū esse ergo hec propositio est necessaria. deus est / propter eius pimariū significatū. quia antecedēs potest esse verū et ɔñs falsum / qr si nul la propositio foret. adhuc deus esset.

Insup nota q qñ est aliqd dictū ppōnis in sen su cōposito. quod potest descendere de duabus ppōnibus diuer sis tunc illa est distinguenda penes hoc q illud dictū potest descen dere de vna illaruȝ ppōnū vel ab alia. Et hoc generaliter accidit qñ in ppōne sunt duo modi infinitiui. pimus infinitiu⁹ pōt mu tari in modū indicatiuū stante secundo. vel ecōtra secūdus infiniti uus potest mutari in indicatiuū stante pmo. vt in hoc exēplo Pos sibile est vos scire necem esse ī necem. ista pōt officiari mutādo pmū

infinitiuũ stante secundo. vt sic talis ꝓpositio est possibilis. vos scitis necessariũ esse nõ necessariũ. ꝓpter eius pimariũ significatũ. vos scire necessariũ esse non necessariũ. ꝛ sic ꝓpositio est falsa.

Alio modo põt officiari mutãdo scd̃m infinitiuũ stãte primo. hoc modo. hec ꝓpõ est possibilis. Vos scire necessariũ est non nccm̃ ꝓpter eius pimariũ significatũ. vos scire nccm̃ esse nõ nccm̃. ꝛ sic est ꝓpõ vera. q: eius officiãtes sũt vere. Et ita faciẽdũ est i oĩ ꝓpõne i sẽsu cõposito. vbi i dicto sũt duo mõi infinitiui.

Similiter distinctio accidit si in dicto ꝓpositionis sit vnus infinitiuus ꝛ duo accusatiui. q: vel pimus actũs põt mutari in nõiatiuũ stante scdo. Vel scds actũs potest mutari in nominatiuũ stante pimo. vt hic. Possibile est canẽ comedere panem sic officiat. si pimus actũs mutetur in nõiatiuũ stante scdo. illa ꝓpositio est possibilis. canis comedit panẽ. ꝓpter eius pimariũ significatũ canẽ comedere panẽ. ꝛ sic est vera. ¶ Alio modo officiat predicta ꝓpositio. mutando scd̃m actũ stante pimo. ꝛ sic hec ꝓpositio est impossibilis. q: sic officiatur hec ꝓpõ est possibilis canem comedit panis. ꝓpter eius pimariũ sig̃ũ. canẽ comedere panem

¶ Similiter. Possibile est vos scire A.

Et sit A ista ꝓpõ. deus est. mutãdo pimũ accusatiuũ in nõiatiuũ. sic est vera. ꝛ sic officiatur. hec ꝓpõ est possibilis. vos scitis A. propter eius pimariũ significatũ. vos scire a. ꝛc̃. mutando scd̃m actũ stante pimo. ista ꝓpositio est falsa. sic officiando. hec ꝓpositio est possibilis. Vos scit a. ꝓpter eius pimariũ significatũ. vos scire A. ergo ꝛc. capiendo istũ terminũ vos in accusatiuo casu. ꝛ illum terminum seu litteram A. in nominatiuo casu. ꝛc.

¶ Insup notandũ est ꝙ illa trimembris diuisio termini mediati in terminũ resolubilem/ exponsibilem/ ꝛ officialem. non est ex opposito assignata. sed membra coincidũt. quia diuisio datur ex opposito. quando nihil quod continetur sub vno mẽbro. continetur sub reliquo. vt diuisio ꝓpositionis in cathegoricam ꝛ hypotheticam. quia nulla cathegorica est hypothetica. nec econtra. Diuisio non datur ex opposito quando aliquid quod continetur sub vno membro continetur sub reliquo. sicut est in diuisiõe termini mediati. Nam idẽ terminus est resolubilis exponibilis ꝛ officialis in eadem ꝓpositione. ꝛ sic idem terminus continetur sub quolibet membro diuisionis. vt patet de isto termino necessarium. Vt in illa ꝓpositione. necessariũ est deũ esse. que resoluitur hoc est deũ esse. ꝛ hoc est necessariũ. ¶ Illa etiã potest exponi sic. deꝰ est. ꝛ nõ potest esse quin deus sit. Itẽ potest officiari. hec ꝓpõ est necessaria. deus est. ꝓpter eius pimariũ significatũ deũ esse. ¶ Similiter de illa. possibile est hoiem currere. ꝛ sic de consimilibus.

Item cavendū est pbando ppositiões q non sit saltus vltra terminos mediatos. sic q secund⁹ termin⁹ mediatus nō probetur ante primū. sed primus termin⁹ mediat⁹ in ppone dz prio probari. Unde nō valet argumētū Ois homo incipit esse. ergo ois homo iam est. et immediate ante hoc instās. qd est pñs. ois hō non fuit. vel ecōtra. omnis homo iam est. rc. ergo omnis homo incipit esse. quia ille est saltus. probando istū terminū incipit ante illud signū ois. Sed sic debet hec ppositio probari. homo incipit esse. et nihil est homo vel incipit esse homo quin ille vel illa incipit esse. g omnis homo incipit esse.

Itē nota q ab ista regula a primo termino pbabili mediato debet fieri propōnis probatio. excipiunt hypotheti ce propōnes. vt animal currit si homo currit. Scdo propōnes in sensu cōposito, vt aial eē hominē ē necessariū. Tertio exceptiue vt ois homo preter sortē currit. Quarto in plurali nūero. vt duo iohēs habent duo capita. Quinto exclusiue. vt homo tm̄ currit. Sexto relatiue. vt quādo relatiuū ponit a parte predicati. et refertur ad terminū stantē discrete vel determinate a parte subiecti. Ut homo currit qui est alb⁹. rc. ¶ Uersus.

Hypo/relaqz modal/excep/exclu/quoqz/plural

¶ Sequitur de obligationibus tractatus.

¶ De obligatiōibus

Obligatio ē quedā ars mediāte qua q̄s opponens pōt ligare respondente vt ad placitū suū respōdeat affirmatiue vel negatiue ad propōnē sibi positā vel depositā. ¶ Et notandū est q due sunt spēs obligatiōis. s. positio r depositio. Positio est quedā spēs obligatiōis mediāte q̄ quis obligatus tenet rn̄dere affirmatiue ad propositionē sibi positā r a se admissā. ¶ Positio dicit duob⁹ modis. s. simplex et cōposita. Positio simplex est illa que cadit sup ppōnē categoricā vt pono vobis. vos curritis. Positio cōposita ē illa que cadit sup ppositionē hypoteticā. vt pono vobis. vos curritis et vos estis rome. Et in ista specie solū possibile ē admittēdū et ipossibile est reiiciēdū atqz negādū

Prima regula ē hec. Omne vobis positū r a vobis admissū sub forma positi pposeū scitū a vobis. fore tale quale fuit vobis positū vbi positū nō repugnat positioni durāte tpe eiusdē obligatiōis est a vobis cōcedēdū. vt pono vobis istū casū. hō ē risibilis. admittat. tūc ppono vob diuidere cōcedat illud/quia qñcūqz ista vel alia cōsimis pponit durante tempore eiusdē obligationis est vobis concedenda

Regula notanda

Scd̄a regula est hec. omne formaliter sequens ex posito est ꝯcedendū. vt pono vobis istū casū. vos estis hō. admittat et qn̄ ꝓponit̄ cōcedat idē. Deinde ꝓponat̄ vos estis aial. ꝯceda tur q: sequitur formaliter ex posito. vt sequitur. vos estis hō. ergo vos estis aial. ¶ Tertia regula ē hec. Oē repugnās posito ē negādū. vt pono istū casū. aliqs hō est risibilis. admittat et cōcedat idē. tūc ꝓponit̄ nullus hō ē risibilis neget q: ē repugnās posito.

Quarta reg̃la ē hec. Omne formaliter sequēs ex posito vel cōcesso vel cōcessis / est a vobis cōcedēdū. vt pono casum. Ois hō ē rome. admittat̄. et qn̄ ꝓponit̄ cōcedat̄ idē. tūc ꝓponit̄ vos estis hō. cōcedat̄ q: est verū et imptinēs. Deinde ꝓpono. vos estis rome. cōcedat̄. q: sequitur formaliter cū cōcesso. ois hō ē rome. vos estis homo. ergo vos estis rome. Uel si ponat̄. vos curritis admittat̄ et cōcedat̄ idē. tunc ꝓponat̄ vos mouemini. cōcedat̄ q: sequitur ex posito formaliter sic. vos curritis ergo vos mouemini

Alia regula est illa. Omne formaliter sequens ex posito cū opposito bene negati vel cū oppositis bene negatorum durante tpe eiusdē obligatiōis ē a vobis cōcedendū. vt pono istum casum. Omnis hō currit. admittat̄ et cōcedat̄ idē. tūc ꝓponat̄. vos curritis. neget̄. q: est falsum et imptinens. tunc ꝓponatur. vos non estis hō. cōcedet̄ q: ex posito cū opposito bene negati. q: seqt̄. Ois hō currit. vos nō curritis. ergo vos nō estis homo.

Alia regula ē illa sꝫ ad imptinens respondēdū est scd̄m suā qualitatē. hoc ē si sit verū et imptinēs ē cōcedēdū si sit falsum et imptinēs est negandū. et si sit dubiū et imptinēs ē dubitādum. ¶ Et sciendū ꝙ imptinēs est illud qd̄ nō sequitur ex casu neqꝫ repugnat casui. vt pono istū casū. Ois hō currit. admittat̄ et cōcedatur. tūc ꝓponit̄ Uos estis hō. cōcedetur q: est verū et impertinens ꝙ sit verū p3. et ꝙ sit imptinens ꝓbat̄ nō sequitur neqꝫ repugnat. nō sequit̄ ꝓbat̄. q: hoc argumentū non valet. Ois hō currit. ergo vos estis homo. neqꝫ repugnat quia possunt simul stare ꝙ ois hō currit et ꝙ vos estis homo. ¶ Et pertinens est illud quod sequitur ex casu vel repugnat casui.

Regula notanda

Alia regula ē ista. Propter possibile positū nō est impossibile cōcedēdū / neqꝫ necessariū negādū. ¶ Alia regula ē ista duo cōtradictoria intra se cōtradicētia nūqꝫ sunt simul cōcedenda neqꝫ negāda infra idē tēpus obligatiōis. vt si. A. sit ꝯtradictoriū B. et ecōuerso. et vnū a. sit omne. A. et vnū B. sit omne B. tūc A. et B. nunqꝫ sunt simul cōcedēda neqꝫ neganda. ¶ Item differentia ē inter positū et positionē. Positio ē illud qd̄ componit̄ ex verbo designāte actū ponēdi cū toto residuo. vt pono vobis. vos curritis. hō c

totū pono vobis vos curritis est positio. Et positum est illud quod remanet depto verbo significante actū ponēdi. vt pono vobis. vos curritis. solum hoc. Vos curritis est positū. Duplex est positio. vt in p̄cedentib⁹ patet. s. simplex et cōposita.

Sed iam vidēdū est qualiter faciendū ē ex parte opponentis et ex p̄te r̄ndentis. Op⁹ opponētis ē arte ponere et pponere propōnes quousq₃ videat r̄ndentē male r̄ndere vel ad aliquod incōueniēs deduci. ¶ Op⁹ r̄ndentis est sustinere posita et pposita ac pinde sapienterq₃ circūspicere ne videat deduci ad aliqd incōueniēs hoc ē si positū sit possibile. admittat et si īpossibile negetur.

Primū sophisma. Pono vobis istū casū. vos nō estis positū ē possibile. q: pōt esse sicut illud sigt. iō admittat. deinde pponit idē. si neget ptra oē vobis positū et a vobis admissū rc. ē cōcedēdū sz vos negatis illud. ergo male r̄ndetis huic d: admittēdo positū. et qñ ppōnat neget et qñ arguitur sic. vos negatis vobis positū rc. ergo male r̄ndetis. Dico q illa regula habz intelligi vbi positū nō repugnat positioni. p quo nota q ex oī positione sequtur tertia esse. s. illū eē q̄ ponit q: sequit ego pono casū p ego sū. scdo illū eē cui ponit casus q: sequit ego pono vobis casū p vos estis. tertio positū eē q: sequtur ego pono vobis casū ḡ casus vel aliqd positū ē ppterea qñ positū ē illū nō eē q̄ ponit vel illū nō esse cui ponit vel illud nō eē qd ponit tūc positum repugnat positioni

Scdm sophisma. pono vobis istū casū oīs hō est rome. admittat. et pcedet idē tūc pponat. vos estis rome. neget q: ē falsum et impḡtinēs: si pcedat. ptra. ē falsum et impḡtinēs. ḡ negādū q sit falsū pz. et q sit impḡtinēs pbatur. nō sequtur neq₃ repugnat ḡ rc. nō sequit. oīs homo ē rome. ḡ vos estis rome. neq₃ repugnat. q: p̄nt simul stare. deinde pponit vos estis homo. neget q: ei⁹ oppositū est sequens ex posito cū opposito bene negati. Nā sequitur oīs hō ē rome vos nō estis rome ḡ vos non estis hō. Huic dicit admittendo positū. et qñ pponit vos estis rome negetur q: ē falsum et impḡtinens. et qñ pponitur. vos estis homo. negetur q: ei⁹ oppositū sequitur ex posito cū opposito bene negati. Ratio.

Aliud sophisma. Pono vobis istū casū nulla propositio ē vobis posita admitto casū nego eundē. Propono aliq̄ ppō est vobis posita. neget q: repugnat posito. Cōtra: hec ē vobis posita. et hec ē aliq̄ ppō. ḡ aliqua ppō est vobis posita. Huic dicat admittendo positū et qñ pponit negetur. et qñ vlteri⁹ arguitur cōcedatur pña et negetur añs p vtraq₃ eius parte.

Aliud sophisma Pono vobis istū casum oīs hō currit. admittat et pcedat iō. tūc ppono hec est falsa. Oīs hō currit si neget. cōtra. Vos negetis verū et impḡtinēs. ḡ rc. Añs sic q sit ve-

rū ptz.qꝛ rei veritas ē ꝙ aliqd qd est homo nō currit et ꝙ sit impti-
nēs ꝓbat.qꝛ nō seqtur oīs hō currit ꝗ hec ē falsa.oīs hō currit neqꝫ
repugnat.qꝛ pñt simitare oīs hō currit ⁊ hec ē fla oīs hō currit. tūc
sic.hec est falsa.oīs hō currit.ergo nō oīs hō currit.Si cōcedat.tūc
illa ē vra nō oīs hō currit que pcise et p̄marie et adeq̄te sigt ꝙ nō oīs
hō currit ꝗ n̄ oīs hō currit.illa ɔña ē bōa.et añs ē verū ⁊ ɔñs ē a te
ɔcedēdū et ɔñs est oppositū positi.ergo oppositū positi est cōcedē
Respōsio. dū.et ɔñs est verū.ergo duo ɔtraria sunt simul vera.Huic dicat ad
mittēdo positū.et qñ ꝓponat.hec ē falsa oīs homo currit.cōcedat ⁊
qñ arguit sic.hec est vera.nō oīs hō currit.que precise et p̄imarie
sigt ꝙ nō omnis homo currit.ergo nō oīs homo currit ɔcedat ɔña
et negetur añs pro minore.

Aliud sophisma ponat ꝙ hō est asinus neget
positum qꝛ ē impossibile.sō ponat hoc mōō.h ē asinus.ē vobis po-
situ.admittat qꝛ ē possibilis .et cōcedat idē deinde ꝓponat. homo
est asinus ē a vobis cōcedēdū.Si negetur.Cōtra formaliter sequit
ex posito.ergo cōcedendū.quia sequit.hō ē asinus ē vobis positum
Respōsio. ergo homo est asinus est a vobis cōcedēdū. Si cōcedat.Cōtra.ca-
sus est impossibilis et propter possibile positū nō ē impossibile con
cedēdū.ꝗ nō ē cōcedēdū.Huic dicat admittēdo positū et quando ꝓ
ponat.hō ē asinus ē a vobis cōcedēdū.neget.et tūc neget argumē
tū.s.hō est asinus est vobis positū.ergo homo est asinus ē a vobis
cōcedēdū.qꝛ nō debite arguit sed sic debet argui.hō ē asinus est vo
bis positum.ergo homo est asinus est vobis positum est a vobis cō
cedendum.

Aliud sophisma. Pono vobis istū casum. vos
estis rome.admittat ⁊ cōcedat idē.Deinde ꝓponit.vos estis rome
in hoc instāti.Si cōcedet.ɔtra.est falsū ⁊ imptinēs.ergo negandū
ꝙ sit falsū ptz et ꝙ sit imptinēs ꝓbat qꝛ nō seqtur neqꝫ repugnat.nō
sequit.vos estis rome.ergo vos estis rome in hoc instāti . qꝛ posito
ꝙ in fine istius hore.vos sitis rome.et ꝙ in hoc instāti vos non sitis
rome.iam añs est verū et ɔñs falsum.ꝗ vos estis rome in hoc instā
ti.quia hoc instās nō est.Si neget.cōtra.vos negatis formaliter se
Respōsio. quens ꝑ posito.ergo male respondetis.Añs sic.Nam sequitur for-
maliter vos estis rome.ergo vos estis rome.in hoc instanti . Huic
dicatur admittendo positum et quando proponatur vos estis rome
in hoc instanti.negetur.quia est falsum et impertinens. et quando
arguitur sic.Omne quod est rome ē rome in hoc instanti.vos estis
rome.ergo vos estis rome in hoc instanti.concedetur consequen-
tia et negetur maior.quia hoc instans non est.quia repugnat po-
sito.¶ Aliud sophisma. Pono vobis illum.omnis homo est rome
admittat.et concedatur.tunc quero.vbi estis vos modo. rñdeatur
in loco vbi non repugnat me esse . tunc propono vos estis rome

concedatur.q2 sequit ex posito cũ cõcessio.q2 sequit.ois hõ est rome
ꝛ vos estis in loco vbi nõ repugnat vos esse.ergo vos estis rome.

Aliud sophisma. Pono istũ casũ ꝙ aliqs istoꝝ
currit.demõstrãdo ꝑ ly istoꝝ vos ꝛ me.admittat ꝛ sic ꝯcedat idem
tũc ꝓpono.aliqs istoꝝ nõ currit.ꝯcedat q2 est verũ ꝛ imptinẽs.de-
inde ꝓponat.vnus istoꝝ currit.ꝯcedet.deinde ꝓponat alter istoꝝ
currit.ꝯcedat vt apparet.q2 est positũ.Deinde ꝓponat vterq3 istoꝝ
currit.si ꝯcedet.cõtra.Uos cõceditis eius oppositũ.sed duo oppo-
sita nunq̃ simul sunt ꝯcedẽda.ergo male rñdetis.Si neget.cõtra.seq-
tur formaliter ex posito cũ concessis.ergo concedendũ.q2 sequit. vnus
istoꝝ currit ꝛ alter istoꝝ currit.ergo vterq3 istoꝝ currit.. ¶ Huic dicat. Rñsio.
admittẽdo positũ ꝛ qñ ꝓponit ꝙ aliquis istoꝝ nõ currit.ꝯcedat q2
est verũ ꝛ imptinens.ꝛ qñ ꝓponit vnus istoꝝ currit.ꝯcedatur.ꝛ qñ
ꝓponatur ꝙ alter istoꝝ currit.neget ꝓ ista cã.q2 ponit sub alia for-
ma q̃ fuit prius posita.vel neget argumentũ cũ sic arguit.vnus illoꝝ
currit ꝛ alter illoꝝ currit.ergo vterq3 istoꝝ currit. ¶ Aliud sophisma.
Pono vobis istũ.aliqua res nõ est.hoc est possibile vt apparet.Si
admittat ꝓponat idẽ.ꝯcedat.deinde ꝓponat ois res est.Si neget
ꝯtra.ꝓpter ĩpossibile positũ nõ est necẽm negãdũ.sed hec ẽ necẽa.ois
res est.ergo negãdo illã male rñdetis.Si neget ꝙ est necẽm.ꝓbat sic.
aliqua res est.ergo ois res est.probo ꝯñam.q2 si aliq̃ res est.ergo tñ vna
res est vel plures res sunt.ꝛ si tñ vna res est.ergo ois res est.ꝛ si plu-
res res sint.ergo ois res est.ergo a pmo ad vltimũ aliq̃ res ẽ.ergo ois res est
illa ꝯña est bona.ꝛ añs est necẽm.ergo ꝛ ꝯñs.Huic dicat negãdo posi- Responsio.
tũ.q2 est ĩpossibile. ¶ Et nota regulã ꝙ quelibet pticularis ꝛ indefi-
nita in q̃ ponit hoc verbũ Sũ es fui.ꝛ predicat scdm adiacẽs. ꝛ in
qua subiectũ est terminus trãscẽdẽs eqpollet suo vniuersali subalter-
no ꝛ arguẽdo ab vno ad aliã est ꝯña bona.vt aliq̃ res est.ergo ois res Termini trã
est,aliq̃ res nõ est.ergo nulla res ẽ.Et isti sũt termini trãscẽdẽtes.ens scendentes.
vnũ/res/ꝛ aliqd.Quot modis fallit hec rña.a pticulari ad suũ vni-
uersale.vbi hoc verbũ est p̃dicat scdm adiacẽs q̃ttuor modis.sc3 in
terminis ãpliatiuis.vt alicuius quãtitatis vos fuistis . ergo cuiuslibet
quãtitatis vos fuistis.In obliqs.vt in aliq̃ loco vos fuistis.ergo in oi
loco vos fuistis.In aduerbijs loci.vt alicubi vos fuistis.ergo vbi3 vos
fuistis.ꝛ ĩ p̃dicatõe indirecta.vt aliqd aial estis.ergo oẽ aial estis.

¶ Aliud sophisma. Pono vobis istã. Uos dif-
fertis a chymera.Si admittat.ꝓponat idẽ.si cõcedat.tunc ꝓpo-
no vobis.Chymera est.Si negetur.contra.formaliter sequitur.vos
differtis a chymera.ergo iter vos ꝛ chymerã est aliqua differentia.
Tunc sic.inter vos ꝛ chymerã est aliqua differentia.ergo chymera
est.ergo a primo ad vltimũ vos differtis a chymera.ergo chyme-
ra est. ¶ Huic dicatur.negetur positum,quia ex eo seqtur ꝙ chy- Rñsio.
mera est.quod est impossibile.

Unde notandū est q̄ qn̄ aliqua differentia vel alietas ponitur inter duo extrema. videndū est vtrū illa duo extrema possunt simul esse in rerū natura vel nō. Si possunt. tūc bene potest admitti. vt vos differtis ab antixp̄o. que bene potest admitti. q2 vos ꝛ antixp̄s potestis simul esse in rerū natura. Sed ista vos differtis a chymera nō potest admitti. q2 vos ꝛ chymera non potestis simul esse in rerum natura. Et nota q̄ quelibet talis ꝑpō est ipossibilis. Uos differtis a non ente. ꝛ vos differtis a chymera ꝛc.

¶ Sequitur de exclusiuis.

Primū sophisma est istud. Pono casū. tm̄ hō est leo ē vobis positū. ꝛ mācat hec vobis posita ꝛ nulla alia. admittat ꝛ ꝯcedat id ē. Tūc ꝑponat. hō est leo. est vobis positū. Si ꝯcedat. cōtra. est repugnās posito. ꝙ negādū. Si negetur. cōtra. formaliter sequitur ex posito. Tm̄ hō est leo est vobis positū. ꝙ hō est leo. est vobis positū. ista ꝯn̄a est bona. ꝛ an̄s est verū. ꝛ ꝯn̄s sequitur ex an̄te. q2 hic arguitur ab exclusiua ad suū preiacēs. ꝙ ꝯn̄s est ꝯcedendū. Huic dicatur. admittēdo positū. q2 hoc totū. tantū homo est leo. est subiectū in illa ꝑpōne. tm̄ homo est leo est vobis positū. Et qn̄ ꝑponitur homo est leo est vobis positū. negetur. ꝛ negetur qd̄ sequitur. q2 repugnat posito. q2 nō arguitur ab exclusiua ad suū preiacens. q2 ille terminus tantū. nō tenetur exclusiue sed materialiter. q2 est pars subiecti.

Aliud sophisma. Pono q̄ sortes credat vnam ꝑpositionē esse verā ꝛ p. eādē. ꝛ nemo credit ꝑpōnē esse verā nisi alter istoꝝ. Admittatur ꝛ ꝯcedatur idē. ꝑpono tm̄ alter istoꝝ credit ꝑpositionē esse verā. Si negetur. ꝯtra. alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝛ nihil nō alter credit ꝑpōnem esse verā. ꝙ tm̄ alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝑ3 ꝯn̄a ab exponētib9 ad expositū. Si ꝯcedatur. cōtra. aliqd aliud q̄ alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse. q2 vterq3 istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝛ vterq3 istoꝝ est aliqd al' ꝙ alter istoꝝ. ꝙ nō tm̄ alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ¶ Huic dicatur. admittēdo positū. Et qn̄ ꝑponitur. tm̄ alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝯcedatur. et qn̄ arguitur ꝯtra hoc sic. vterq3 istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝛ vterq3 istoꝝ est aliqd aliud ꝙ alter istoꝝ. ꝙ nō tm̄ alter istoꝝ ꝛc. ꝯcedatur ꝯn̄a ꝛ negatur an̄s ꝓ minore. ꝛ cū est. q2 vterq3 istoꝝ est alter istoꝝ. id stāt bene sil. tm̄ alter istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. ꝛ vterq3 istoꝝ credit ꝑpōnē esse verā. vt ꝑ3 ꝑ ei9 exponētes. sicut. alter istoꝝ est alter istoꝝ. ꝛ neuter istoꝝ est qn̄ ē alter istoꝝ. ꝙ vterq3 istoꝝ ē alr̄ istoꝝ ꝛc.

¶ Sequitur de copulatiuis.

Et nota q̄ licet vtraq3 pars copulatiue sit ꝯcedenda ꝑ se. nō tamē sequitur q̄ copulatiua sit ꝯcedenda anteq̄ ꝑponantur ambe partes. vt pono istā. vos estis rome. admittatur. tūc ꝑ=

pono eandē. ꝯcedat. q: est positū ⁊ admissū. ⁊ ista. vos sedetis i ca-
su ꝙ sedeatis. est cōcedēda. q: verū est ⁊ impertinēs. tñ copulatiua fcā
ex illis añ ꝯcessionē vtriusqȝ ꝑtꝭ ē negāda tanq̄ fals̄a ⁊ iptinēs. ⁊ iō si
p̄lor imediate pᵒ casū ꝓponat vos estis hōe ⁊ vos sedetis. neget
tanq̄ falsum ⁊ imptinēs. ⁊ qñ ꝓponit vos sedetis negetur. q: repu
gnat posito cū opposito bene negari. Ideo videndū est qñ ꝓponit
copulatiua vtrū vtraqȝ pars sit possibile vel nō. vel si aliqua pars re
pugnat alter vel nō. vel si sint cōpossibiles vel nō. vñ si possunt esse
ꝯpossibiles admittat si nō neget. vt ille possunt eē ꝯpossibiles. vos
estis hō ⁊ vos sedetis. sed ille nō. vos estis hō ⁊ vos nō estis homo
vtraqȝ pars est possibilis. ⁊ tñ partes ille nō sunt cōpossibiles. ⁊ iō
neget. ¶ Et nota ꝙ oīs copulatiua ex qua sequit oppositum posi-
ti est negāda. vt pono vobis. vos curritis. ⁊ nulla copulatiua est vo
bis posita. ⁊ maneat hec vobis posita ⁊ nulla alia. Si admittat. de-
inde ꝓponat. nulla copulatiua est vobis posita. Si negetur. cōtra.
sequitur formaliter. nulla copulatiua est vobis posita. ⁊ vos curritis.
ergo nulla copulatiua est vobis posita. Huic dicatur admittēdo po
situm. ⁊ qñ proponit negetur. q: positū repugnat positioni.

Aliud sophisma pono vobis. Aliq̄s hō est ro-
me. ⁊ nullus homo alius vel alia a vobis est rome. admittat si pro-
ponatur cōcedatur. nunc propono. vos estis rome. Si cōcedatur. cō
tra. illa est falsa. ⁊ nō sequitur ex posito. ergo est neganda. quia nō
sequitur aliquis homo est rome. ⁊ nullus homo alius vel alia a vo
bis est rome. ergo vos estis rome. q: in casu posito ꝙ vos non sitis
añs est verū. ⁊ ꝯñs falsum. q: prima pars antecedētis est vera. ⁊ ꝙ
scđa sit vera probatur. videlȝ nullus homo alius vel alia a vobis est
rome. q: si aliquis alius a vobis est rome. ergo aliquis alius a vo-
bis est. ⁊ vltra. ergo vos estis. sed hoc repugnat casui. ergo ⁊c. Si
negetur ꝙ vos estis rome. contra. sequitur aliquis homo est rome Rn̄sio.
⁊ nullus alius a vobis est rome. ergo vos estis rome. ¶ Huic di-
citur admittendo positū ⁊ quando proponitur. vos estis rome. ne-
get q: est falsum ⁊ impertinens. ⁊ negetur ista ꝯña. aliq̄s hō est rome
⁊ nullus hō alius vł alia a vobis est rome. ergo vos estis rome. q:
totum añs est verum. ⁊ ꝯñs falsum in casu posito ꝙ vos nō sitis.

¶ Sequitur de disiunctiuis.

Et notandū ꝙ quando ponitur aliqua disiun-
ctiua vidēdū est vtrū vna pars illius sit possibilis vel nō. si sit possi
bilis bene p̄t admitti. ⁊ si vtraqȝ ps sit ipossibilis. tūc nō p̄t admitti.
¶ Alia regula est ista. quando ponitur aliqua disiūctiua cuiᵒ vtra
qȝ pars est vera. quādocunqȝ ⁊ vbicūqȝ proponit prima pars est cō-
cedenda. vt pono illum casum. Vos estis homo. vel vos sedetis.
Alia regula est ista. quando ponitur aliqua dis

iunctiua cuius vna pars est vera et altera dubia. quãdocunqȝ ꝓpo nitur pars dubia ē dubitanda. et pars vera ē concedenda. Similit quãdocunqȝ ponit̄ aliqua disiunctiua cuius vna pars est falsa et al tera dubia. tunc pars dubia est dubitanda et pars falsa est negãda et si iterũ ꝓponat̄ pars dubia est cõcedenda. q: sequitur ex posito cũ opposito bene negati. vt pono istã rex sedet. vel vos estis rome. Ad mittat̄. deinde ꝓponitur rex sedet. dubitatur quia ē dubia et impti nens. deinde ꝓponit̄ rex sedet. cõcedatur q: sequitur ex posito cũ op posito bene negati. q: sequitur. vos estis rome. vel rex sedet. sed non est ita ꝙ vos estis rome. ergo rex sedet.

Alia regula est illa quãdo ponit̄ aliqua disiun ctiua cuius vtraqȝ ps ē falsa et cõtingẽs queclіqȝ pars p̄imo ꝓpo nitur est negãda quia est falsa et imptinẽs et alia ē cõcedẽda q: se quitur ex posito vt si ponatur vos curritis vel vos non mouemini. admittat̄. deinde si ꝓponit̄ vos curritis neget̄ q: ē falsum et impti nens. et tunc si ꝓponit̄ vos nõ mouemi cõcedet̄ q: sequitur vos curri tis vel vos nõ mouemini. sed vos non curritis. ergo vos nõ moue mini. ¶ Aliud sophisma. pono vobis istã. vos curritis vel vos mo uemini admittat̄ deinde ꝓponit̄ vos curritis neget̄. deinde ꝓponi tur. vos mouemini concedet̄. deinde proponitur vos mouemini lo caliter. Si cõcedat̄. cõtra. Vos cõcessistis falsum et imptinens. ergo male respondetis. Si neget̄ cõtra. vos negatis formaliter sequens ex posito ergo male r̄ndetis. q: sequit̄ vos mouemini: ergo vos mo uemini localiter. Huic dicit̄ admittat̄. ⁊ qñ proponit̄. vos curritis. neget̄ q: ē falsum et imptinens. ⁊ qñ ꝓponit̄ vos mouemini conce datur q: ē sequens ex posito. et qñ ꝓponitur vos mouemini localit̄ negetur q: nõ sequitur vos mouemini. ergo vos mouemini localit̄.

Alia regula est ista. quãdoqȝ ponit̄ aliqua dis iunctiua cuius vna pars est inferior et altera superior. tũc superior est concedenda et ad aliã partẽ respõdendũ ē scd̄m suam qualitatẽ vt pono istum casum. sortes est homo: vel sortes est animal admittã tur deinde proponatur. sortes est animal. concedatur quia est supe rior. tũc ꝓponit̄. sortes est homo. concedatur q: ē verũ ⁊ imptinẽs.

Nota ꝙ quãdo ponit̄ aliqua disiunctiua cuiꝰ vna pars est sequens ad aliã illa pars que est sequẽs est conceden da. vt si ponitur talis disiunctiua ꝙ antixp̄s est albus. vel antixp̄s est coloratus. ista antixp̄s est coloratus est concedenda. quia est se quens ex posito quia sequitur antixp̄s est albus. vel antixp̄s est co loratus. ergo antichristus est coloratus. et si proponatur antichristꝰ est albus dubitet̄ quia est dubiũ ⁊ impertinens et quando ꝓponit̄ antixp̄s est coloratus. cõcedat̄ quia sequit̄ ex posito.

Sequitur de conuertibilibus

Notandū q̄ quidā termini vel ꝑpōnes cōuer-tūtur simpliciter et quidā sūt nunc. cōuertunt vtnunc. qñ cōuertunt ex noua impositiōe. vt ille termin⁹ homo et asinus cōuertuntur vt nunc. si ly asinus imponat ad significandū risibile. Simpliciter qñ cōuertuntur ex pr̄imaria sig̃tione. vt homo ꝛ risibilis et ē ꝯña bona ab vno ad reliquū et ecōtra. vt homo currit. ergo risibile currit. Sꝫ contra. posito q̄ isti duo termini cōuertunt. hō et asinus tunc facio vobis hoc argumentū vos estis hō ergo vos estis asinus Si negetur ꝯña ꝓbat ab vno ꝯuertibili ad reliquū. ergo bona. Dicendū q̄ hec regula habet intelligi in his terminis qui cōuertunt simpliciter et non vt nunc siue ꝑ accidens quod idē est. Et notandū ē q̄ ad hoc q̄ termini vel ꝑpositiones conuertunt simpliciter req̄ritur q̄ tn̄ valet vna ꝯtū et reliq̄ et ecōtra. et q̄ termini eodēmō supponāt in vna si cut in alia. Vt pono q̄ ille ꝑpōnes cōuertuntur. vos estis homo et vos estis asinus. Si admittat proponat idē si cōcedatur tūc propo natur. hec est vera vos estis homo ꝯcedatur q̄r ē verū ꝛ impertinens tunc proponat hec est vera. vos estis asinus. Si negetur. cōtra. seq̄ tur ex posito cū ꝯcesso. ergo cōcedendū q̄r sequitur ille due propo sitiones cōuertuntur. sed hec est vera. vos estis homo. ergo hec est vera. vos estis asinus. Si pr̄imo ponat. vos estis asinus negetur q̄r est falsa et impertinens. Deinde si proponat hec ē vera. vos estis ho mo. negetur quia est repugnās. q̄r sequitur ille due propōnes ꝯuer tuntur vos estis homo et vos estis asinus. sed hec non est vera. vos estis asinus. ergo hec non est vera. vos estis homo ꝛ sic de similib⁹ Huic dicit admittendo positum. et quando proponitur hec est ve-ra. vos estis homo cōcedatur et qñ ꝑponitur hec est vera vos estis asinus negetur ꝛ qñ arguitur sic. iste due propōnes vos estis ho-mo. ergo hec est vera vos estis asinus. negetur consequentia. et no ta q̄ propter nouam impositionē nō est responsio varianda.

Regula no tanda

Obiectio.

Respōsio.

Notandum.

Respōsio.

Dignū nota-tu.

Nunc determinādū ē qualiter responden dū ē qñ ꝑpōnes ponūtur esse similes vel dissimiles. et secundū istum modū loquendi propōnes sunt similes quādo sunt simul vere vel simul false. et sunt dissimiles quādo vna est vera et alia falsa. ¶ Notandū ē q̄ qñ ponunt alique propositio nes esse similes pr̄imarie significando que non possunt esse similes nisi solū in veritate pr̄imarie significando admittendus est casus. ꝛ tunc vtraq̄ pars debet concedi quando proponitur vt pono vobis istas esse similes pr̄imarie significando. deus est et vos curritis. ad mittatur et concedatur vtraqꝫ pars quando proponitur. Et quan-do ponitur q̄ alique propositiōes sunt similes que non possunt esse similes nisi solum in falsitate admittēdus est casus. et neget vtraq̄ pars quando proponitur. vt ꝑ eno vobis istum casum q̄ iste propo

sitiões sunt similes vos estis homo. et vos estis asinus. admittatur casus et negetur vtraq; pars quando proponitur. ¶ Sed quando ponuntur propositiones esse similes primarie significando. que pos sunt esse similes in veritate et falsitate admittendus est casus. Et tunc ad primum respondendum est secundum suam qualitatem. et ad aliã sicut ad primã. Ut pono q; ille due propositiões sunt similes omnis homo currit. et homo est rome. Si primo ponatur omnis homo currit. negetur. quia est falsum et impertinens. Et respondendum est ad aliam sicut ad illã primam. Sed si primo ponatur ista homo est rome. concedatur. quia est verum et impertinens. Et respondendũ est ad aliam sicut ad istam. ¶ Et quando ponuntur alique propositiones esse similes que non possunt esse similes in veritate nec in falsitate. negandus est casus. vt pono q; ille due propositiones sint similes. deus est. et homo est asinus. negetur casus. quia est impossibilis.

Pono q; ille due ppositiones sint similes primarie significando. Uobis conduditur et vos nescitis vobis cõdudi. admittatur et concedatur illud. Tunc propono. vobis cõduditur Si negetur. tunc propono. vos nescitis vobis condudi. Si concedatur. Contra. iste due propositiones sunt similes. vobis cõduditur et vos nescitis vobis cõdudi. sed hec est falsa et negata. vobis conduditur. ergo hec est falsa et neganda. vos nescitis vobis cõdudi. sed vos conceditis illã ergo male respondetis. Sed negetur vos nescitis vobis condudi. proponatur eius oppositum. vos scitis vobis cõdudi. Si concedatur. Tunc sic. vos scitis vobis cõdudi. et nihil scitur nisi verum. ergo vobis conduditur. quod fuit negatum a vobis in principio. ergo et cetera.

Huic dicitur admittendo positũ et quando pponatur vobis cõduditur. cõcedatur. quia est vera sequitur ex posito q; sit vera probo. quia ille due propositiones sunt similes vobis conduditur et vos nescitis vobis condudi. ergo ille sunt simul vere vel simul false sed non possunt esse simul false. ergo sunt simul vere. q; non possunt simul esse false probo. quia si possunt simul esse false. tunc hec esset falsa. vos nescitis vobis cõdudi ergo suum oppositum est verũ vos scitis vobis condudi. tunc arguitur sic hec est vera vos scitis vos cõdudi et nihil scitur nisi verũ ergo hec est vera vobis cõduditur et prius dictũ est q; sit falsa ergo eadem ppositio est vera et falsa. Ideo patet q; ille propõnes non possunt esse similes. nisi in veritate. ideo vtraq; pars est concedenda.

¶ Pro quo nota q; quando ponuntur alique ppõnes esse similes. quarũ vna est affirmatiua et alia negatiua. Si ex opposito negatiue formaliter sequitur affirmatiua tũc non possunt esse similes nisi

in veritate.vt ī exēplo p̄dicto.Et si ex affirmatiua formaliter sequit̄
oppositū negatiue.tūc nō p̄nt eē siles nisi ī falsitate.vt p₃ in isto exē
plo.vos curritis et vos nō mouemini. ¶ Et nota q̄ q̄ñcūq₃ ponunt̄
alique ꝓpōnes eē similes admittendus ē casus.si nō ponit̄ ille ter-
min⁹ p̄rarie sign̄do.q: quecūq₃ ꝓpōnes p̄nt esse siles sign̄do scd̄arie

Aliud sophisma Pono vobis q̄ ille due ꝓposi
tiōes.Deus est.et homo est anima.sunt dissimiles p̄marie signifi
cando.Si admittat̄ ponat̄ idē.Si cōcedet̄ tūc ꝓpono deus ē.si ꝯce
dat̄ tunc ꝓpono hō est animal. Si ꝯcedat̄.cōtra.iste due ꝓpōnes
sunt dissimiles p̄marie significādo ergo si vna est cōcedēda.reliq̄
erit negāda.sed vos cōcedistis vtrāq₃.ergo male r̄ndetis. Si neget̄
hō ē aial.cōtra.ꝓpter possibile positū nō est necessariū negendū.s₃
vos negatis necessariū.ḡ male r̄ndetis.Huic dicatur negando po-
situm quia est impossibile. Rn̄sio.

Sophisma. Pono istas duas ꝓpōnes eē dissi-
miles hō ē asinus.ꝛ quelibet ꝓpō est similis illi.demōstrando p̄ ly
illi istā ꝓpositionē hō est asinus.Si admittat̄ ꝓponat̄ idē.tūc ꝓpo
natur.hō est asinus.neget̄.tūc ꝓponat̄ quelibet ꝓpositio ē silis illi
si neget̄.Cōtra.ille due ꝓpōnes sūt dissiles s₃ illa est negata.hō est
asinus.ḡ altera illarū est cōcedēda.sed vos negatis vtrāq₃.ergo ma
le r̄ndetis.si cōcedatur q̄ quelibet propō est similis illi tunc argui
tur sic.quelibet ꝓpō est similis illi.ista ē propō.ergo illa est similis
illi et sic eadē est similis et dissimilis et vera et falsa.Huic dicat̄ ne
gando positū q: est impossibile. Respōsio.

Sophisma. Pono q̄ ille ꝓpōnes sunt dissimi-
les.Oīs homo currit.et quelibet istarū est vera.demonstrādo p̄ ly
istarū oīa singularia istius vniuersalis.si admittatur.ꝛ sic propono
Omnis hō currit.negetur.quia est falsum et impertinens.tūc propo
no quelibet istarū est vera demōstrando p̄ ly istarū sicut prius.si ne
getur cōtra ē concedenda ꝓbatur.q: sequitur ille propōnes sunt dis
similes.sed hec est falsa.oīs hō currit. ergo hec est vera. quelibet
istarū est vera.sed vos negatis illam.ergo male r̄ndetis.si cōceda-
tur q̄ quelibet istarum est vera demonstrando ꝛc.tunc arguitur sic
quelibet istarum est vera.ergo illa vniuersalis est vera.et per con-
sequens hec propō est falsa.s.quelibet istarum est vera.Huic dicit
admittendo casum et quādo proponitur omnis homo currit.nege
tur.quia est falsum et impertinens et cōcedatur ista.s.quelibet ista
rum est vera.et cum argitur sic.quelibet istarum est verum ergo il
la vniuersalis est vera.negetur ꝯña.quia añs potest esse verū in ca
su posito ꝛ ꝯñs falsum.vt si ponatur q̄ omnes singulares illius vni
uersalis significent secundarie q̄ deus est vel q̄ hō sedet.tūc añs ē
verum.sez q̄ quelibet istarum est vera demonstrando omnes sin-

gulares illius vniuersalis.et pñs est falsum.s. q oĩs homo currit.q̄a
suã contradictoriũ est verũ.s.aliquid qđ est homo non currit. Uel
ponatur iste casus q non currũt plures hoĩes q̄ sortes et plato.et q
illa vniuersalis non habeat plures singulares.iam antecedens est
verũ q quelibet illarũ est vera demonstrando oẽs singulares illius
vniuersalis.cõsequens est falsum.s.oĩs homo currit.quia aliq̄s nõ
currit per casũ. Igit ad hoc q argumentũ illđ sit bonũ oportet sic
arguere.quelibet istarũ est vera.demendo oẽs singulares illi9 vni-
uersalis.et ille singulares significãt precise et primarie.et ille sunt om
nes singulares quas illa vniuersalis apta nata est habere.ergo illa
vniuersalis est vera. Si sic arguitur cõcedatur cõsequentia et nege
tur anteceđẽs ꝓ minori. Nota q vniuersalis dicitur habere tot sin
gulares quot apta nata est habere.quando cuilibet suppositio cõ-
tento sub subiecto vnius vniuersalis correspondet vna ꝓpositio sin
gularis. Et hec de positione.

Depositio est q̄dam species obligationis mediante qua quis obligatus tenetur re
spõdere negatiue ad ꝓpositionem sibi depositã. Et notandũ est q
illa ꝓpositio est solũ admittẽda in depositione cuius oppositũ est
admittendũ in positione. Et primo sunt regule ponẽde q̄bus q̄libet
respondens potest defendere se ne ducatur ad aliqđ inconueniẽs.

Regula no-
tanda.

Prima regula est ista. Omne mihi depositũ et
a me admissũ sub forma depositi ꝓpositũ scitum a me fore tale qua
le fuit mihi depositũ infra idẽ tempus obligationis est a me negã
dũ.vt depono istũ.vos sedetis.admittat.deinde ꝓponatur neget.
q2 omne mihi depositũ et a me admissum etc.est a me negandũ.

Alia regula est ista.omne repugnãs aut forma
liter contradicens deposito infra idẽ tempus obligationis est cõce
dendũ.vt depono casum.rex sedet.admittat ꝓpositio eandẽ neget
tunc ꝓpositio nullus rex sedet concedo.quia omne formaliter con
tradicens deposito est concedendum.

Alia regula est ista. Omne antecedẽs ad depo-
situ cũ concesso vel cũ concessis cũ opposito bene negati vel cũ op-
positis bene negatorũ est negandũ.vt depono istũ. Aliquis hõ non
currit.admittat ꝓponatur idẽ negetur.tunc ꝓpono.vos estis ali-
quis homo.cõcedatur q2 est verũ et impertinens.deinde ꝓpono.vos
non curritis.negetur q2 ista cũ cõcesso potest esse antecedẽs ad de
positum.sic arguendo.vos non curritis. et vos estis aliquis homo
ergo aliquis homo non currit.quod est depositum.

Alia regula est ista. Ois ꝓpositio cuius cõtra-
dictoriũ antecedit ad depositũ cũ cõcesso vel cũ cõcessis cũ opposi-

to bene negati. vel oppositis bene negator' est cōcedēda. vt depono vobis istā. Aliquis homo nō currit. admittat. ꝓponat idē. negetur deinde ꝓpono. vos estis aliqs homo. cōcedat. tūc ꝓpono. vos curritis. cōcedetur. q: oppositū eius cū cōcesso antecedit ad depositū. sic arguendo. vos nō curritis. ⁊ vos estis aliquis homo. ergo aliqs homo nō currit. ¶ Et notandū q illud est impertinens in depositione qd nec est depositū nec cōtradictoriū depositi. nec añs ad depositū. nec cuius contradictoriū est añs ad depositum.

Regula notanda.

Sophisma. Depono vobis istā. Aliqs hō non est rome. admittatur. q: eius oppositū est admittendū in positione. deinde ꝓpono. vos estis aliqs homo. cōcedatur q: est verū ⁊ impertinens. ꝓpono vos estis rome. cōcedatur q: eius oppositū cū concesso antecedit ad depositū. deinde ꝓpono. qlibet hō est rome. hoc est cōcedendū q: est cōtradictoriū depositi. deinde ꝓpono. vos estis rome. si negetur cōtra. vos negetis sequēs ex concessis. ergo male rñdetis. q: seqtur. quilibet homo est rome. vos estis aliquis homo ergo vos estis rome. Huic dicatur admittendo depositū ⁊ qñ ꝓponitur negetur. ⁊ si in primo loco ꝓponitur. vos estis aliquis homo cōcedatur. q: est verū ⁊ impertinens. ⁊ si tunc ꝓponatur. vos estis rome. cōcedatur. q: eius oppositū cū cōcesso antecedit ad depositum Sed si primo ꝓponatur. vos estis rome. negetur. q: est falsum ⁊ impertinens. ⁊ si ꝓponatur. vos estis aliquis homo. negetur. q: illud cū opposito bene negati est antecedens ad depositū. sic arguendo. vos estis aliquis homo. ⁊ vos non estis rome. ergo aliquis homo non est rome.

Sophisma. Depono vobis istā. Alique ꝓpositiones nō sunt similes. admittat. deinde ꝓponat idem. negetur. tunc propono oēs ꝓpositiones sunt similes. hoc est contradictoriū depositi. ergo concedendū. deinde ꝓponitur. alique ꝓpositiones sūt vere. hoc est verū ⁊ impertinens. ergo concedendū. deinde ꝓponitur. alique ꝓpositiones sunt false. si cōcedatur cōtra. illa cū cōcesso antecedit ad depositū. ergo est neganda. quia sequitur. alique ꝓpositiones sunt vere ⁊ alique sunt false. ergo non omnes propositiones sunt similes. ¶ Huic dicatur admittendo depositum. ⁊ quando proponitur. omnes propositiones sunt similes. cōcedatur. ⁊ quādo proponatur. alique propositiones sunt vere. concedatur. ⁊ quādo proponatur. alique propositōnes sunt false. negetur. quia ista cū concesso potest esse antecedens ad depositum. Si in primo proponatur. alique propositiones sunt false. concedatur. ⁊ si tūc proponatur. alique propositiones sunt vere. negetur. quia est antecedēs ad depositum cum concesso.

Rñsio.

Sophisma. Depono vobis istam. Antichristus

non est albus. vel antixp̄s est coloratus. Si admittat tunc ꝓpono
antixp̄s nō est albus. neget. q2 potest esse añs ad depositū. q2 ꝗcū
q3 aliqua disiunctiua est deposita si aliqua eius pars ꝓponitur di-
uisim illa pars est negāda q2 vtraq3 cathegorica est. añs ad deposi-
tū. deinde ꝓpono. antixp̄s est coloratus. neget. q2 est añs ad depo-
sitū. tunc ꝓpono. antixp̄s est albus. ꝯcedat. q2 est ꝯtrariū bene ne-
gati. tūc ꝓpono. antixp̄s est coloratus. si neget. cōtra. sequitur ex cō-
cesso. ergo est ꝯcedendū. añs sic ꝓbat. hec est ꝯcessa antixp̄s est albus
& hec ꝯña est bona. antixp̄s est albus. ergo antixp̄s est coloratꝰ. arguit
ab inferiori ad suū superius. ergo &c. Si ꝯcedat. cōtra. vos ꝯcedetis añs
ad depositū. ergo male rn̄detis. & sic idē ꝯceditis. & negatis infra idē
tēpus obligationis. ergo male rn̄detis. q2 sequitur formaliter. antixp̄s est
albus vel antixp̄s est coloratus. sed antixp̄s non est albus. ergo anti-
xp̄s nō est coloratus. ꝯña ptz. q2 a tota disiunctiua ad alteram eius
partē ita ꝙ oppositū ꝯsequentis nō sumit in minore. est ꝯña bona.
Huic dicatur negando depositū. quia eius oppositū est vna copu-
latiua impossibilis que nō potest admitti in positione. ergo illa nō
est admittenda in depositione. Et cōtradictoriū illius est vna copu
latiua facta ex oppositis illarū partiū. s. omnis antixp̄s est albus. et
nullus antixp̄s est coloratus. qd̄ est impossibile.

Aliud sophisma. Depono vobis istā. Rex sedet
& aliquis hō sedet. & quelibet istarū est vobis deposita. demōstran-
do p ly istarū istas tres ꝓpōnes. tūc ꝓponat quelibet istaꝝ est vo-
bis deposita. Si ꝯcedat cōtra. vos ꝯceditis depositū. ergo male rn̄de-
tis. Si neget ꝯtra. ille tres ꝓpōnes sunt vobis deposite. ergo quelibet
istaꝝ est vobis deposita. ptz ꝯña. & añs est verū. ergo & ꝯñs. Huic dicat
admittēdo depositū & distinguēdo de ista ꝓpōne quelibet istaꝝ est
mihi deposita. vtrū sumat in sensu collectiuo vel i sensu diuisiuo. sē-
sus collectiuꝰ est ꝙ oēs iste ꝓpōnes simul sumpte sint vnū depositum
sensus diuisiuꝰ est ꝙ quelibet illaꝝ ꝓpōnū diuisiuū sūpta sic depo-
sita. Si deponat in sensu collectiuo. tūc qñ ꝓponit aliq̄ illaꝝ ꝓpō-
nū. s. vel ista rex sedet. vel aliq̄s hō sedet. vel quelibȝ istaꝝ est vobis
deposita. respōdendū est ad quālibet illaꝝ sicut extra casū. q2 nulla
illarū est deposita sed aggregatū ex illis oībus. Sed si deponat in
sensu diuiso admittat casus & neget ista. rex sedet. qñ ꝓponat. Simil
neget ista. aliq̄s hō sedet. & neget ꝙ quelibet istaꝝ est vobis depo-
sita. q2 diuisim deponit quelibet istaꝝ est vobis deposita primarie.
ideo quelibet istaꝝ est negāda. Et qñ arguit sic vos ꝯceditis depo
sitū. ergo vos male rn̄detis. neget ꝯña & dicat ꝙ hec regula hȝ intelli-
gi qñ ex casu nō sequitur hoc fore depositū.

Aliud sophisma. Depono vobis istū. Aliquis
homo currit. vel nullus hō q̄ est sortes currit. Si admittat tūc ꝓpo
no. aliq̄s hō q̄ est sortes currit. hoc est oppositū depositi. ergo ꝯcedēdū

tūc arguit̄ sic. Aliq̄s hō q̄ est sortes currit. ergo aliq̄s hō currit. ꝯña est
añs ad depositū. ergo negādū. Huic dicat̄ negādo depositū. opposituꝫ
depositi est īpossibile τ nō admittēdū ī positiōe. Notādū est q̄ nihil
est admittēdū in depositiōe nisi impossibile τ ꝯtingēs ad vtrūlibet.

¶ De obiectionibus consequentiarum.

Consequētiaꝝ obiectiōes q̄dā sūt mouē-
de τ soluēde. Vñ p̄mo supponit̄ hec regu
la. Arguēdo ab inferiori ad suū superius cū negatiōe p̄posita non
valet ꝯña. sed ꝯtra illā regulā arguit̄ sic. si illa regula esset vera ea-
dē ꝯña esset bona. τ nō bona ꝓbat̄. τ assigno istā ꝯñam. Nullus hō
risibilis est. ergo nullus hō est. hec est bona. q: ex opposito ꝯsequētis
sequitur oppositū añtis. Et q̄ nō valet ꝓbat̄. q: arguit̄ ab inferiori ad
suū superius cū negatōe p̄posita. ergo nō valet. Añs sic ꝓbat̄. q: oē se
habēs p̄ modū appositionis vel additionis respectu alterius infe-
rius est eo cui apponit̄. sed subiectū añtis se hꝫ p̄ modū appositio-
nis respectu subiecti ꝯñtis. ergo subiectū añtis est inferius ad subie-
ctū ꝯñtis. τ p̄ ꝯñs. hic arguit̄ ab inferiori ad suū superius cū nega
tione prepositā. ergo regula prius supposita nō valet. q: hec est bona.

Item hic arguitur ab inferiori ad suū superi⁹
cū negatōe preposita. nō nullus hō currit. ergo nō nullū aīal currit. τ ta
men illa ꝯña est bona. ergo regula supposita nō valet. Et q̄ illa ꝯña sit
bona ꝓbat̄. q: equiualet isti ꝯsequētie. aliq̄s hō currit. ergo aliq̄d aīal
currit. que est bona vt patet. Huic dicat̄ q̄ illud allegatū nō est re-
gula. sed illa est regula arguēdo ab inferiori ad suū sup̄ius vna ne-
gatione p̄posita. nō valet ꝯña de forma. Et ꝯña dr̄ valere de forma
q̄ñ tenet in vno exēplo τ in oī sibi sīli. sed si aliqua sit bona τ nō oīs
sibi sīlis est bona. tūc illa nō valet de forma. Vñ q̄uis ista ꝯña sit bo
na. nullus hō est. ergo nullū aīal est. tñ nō valet de forma. q: ꝯña sibi si-
milis nō valet. nullus homo currit. ergo nullū aīal currit. τ tunc ad
argumentū. nullus homo risibilis currit. ergo nullus homo currit.
concedatur ꝯsequentia τ negetur q̄ hic arguitur s̄m regulam ab
inferiori ad suū superius. Et cū dicitur. omne se habens p̄ modum
appositionis vel additionis respectu τc̄. Dicatur q̄ idē allegatum
nō est regula. Sed ista est regula. omne se habens p̄ modū appo-
sitionis inferius est eo cui apponitur. vbi illud appositū nō est ter
minus ꝯuertibilis. nec terminus distrahens. nec terminus dimi-
nuens. nec terminus ampliatiuus. sed in ꝓposito illud appositum
est terminus ꝯuertibilis. τ sic patet ꝯ p̄ma particula. Et ꝯ secū
da particula negetur q̄ hic arguitur ab inferiori ad suū superius.
ille est homo mortuus. ergo ille est homo. quia ille terminus mor-
tuus est terminus distrahens. Et vocatur terminus distrahēs qui
positus a parte predicati impedit subiectū supponere ꝓ re existēte

Pro tertia particula neget ꝙ hic arguit ab inferiori ad suũ superius. ille ethiops est albus scḋm dētes. ergo ille ethiops est albus. Pro quarta pticula ista ꝯña nõ valet. filius tuꝰ est ꝯtingēs hõ. ergo filiꝰ tuꝰ est hõ. nec illa. ille est apparēs asinus. ergo ille est asinꝰ. nã hic terminus appositiuus est terminꝰ ampliatiuꝰ. Et dr̄ terminus ampliatiuus ꝗ põt predicare indifferēter de re existēte siue de re nõ existēte

Item supponit̄ hec regula. Arguēdo ab exclusiua ad suũ vniuersale in terminis rectis. in terminis trãspositis cũ verbo de presenti nõ ampliatiuo. ⁊ in singulari numero. est ꝯña bona. Sed cõtra. si illa regula esset vera eadē ꝯña esset bona ⁊ nõ bona. ⁊ assigno vobis illud argumentũ. Tantũ duodecim sunt apostoli dei. ergo oẽs apostoli dei sunt duodecim. ꝙ hec sit bona p̄z p regulã. Et ꝙ nõ valet p̄z simpliciter. q2 totũ añs est verũ. vt p̄z ꝓbãdo illud pluraliter. ⁊ ꝯñs est falsum vt p̄z p eius exponētes. nã secũda exponēs est falsa. Huic dicat̄ ꝙ nõ arguitur scḋm regulã. q2 regula nõ tenet nisi in singulari numero. s3 hic arguit̄ in numero plurali. ⁊ ideo neget̄ ꝯña. ⁊ distinguat̄ tam de añte ꝗ de ꝯñte simpliciter. nã añs põt ꝓbari rõne pluralitatis ⁊ ratione alietatis. Si ꝓbatur rõne alietatis est verũ sic ꝓbando. Duodecim sunt apostoli dei ⁊ nõ plures ꝗ duodecim sunt apostoli dei. ergo tm̄ duodecim sunt apostoli dei. Si ꝓbat̄ rõne pluralitatis. añs est falsum. sic ꝓbãdo. duodecim sunt apostoli dei. ⁊ nulli alii ꝗ duodecim sunt apostoli dei. ergo ⁊c̄. nam secũda exponens est falsa. cõsequens similiter est distinguēdum. eo ꝙ ly oĩs in cõsequēte potest teneri diuisiue vel collectiue. Si diuisiue cõsequēs est falsum. ⁊ habet exponi sicut dictũ est. Si collectiue intelligitur. cõsequēs est verũ. ⁊ habet resolui sic. isti sũt duodecim. ⁊ illi sunt oẽs apostoli dei. demonstrãdo oẽs simul. ⁊ tm̄ valent ille due resoluentes quantũ iste due ꝓpositiones. aliqui sũt apostoli dei. ⁊ nihil est de numero apostoloꝝ dei. quin illud includit in hoc aggregato. Et tunc ꝓbando antecedens ratione pluralitatis ac tenendo ly oẽs in cõsequente diuisiue non valet cõsequētia. Sed si antecedēs ꝓbatur ratione pluralitatis. ⁊ ly oẽs tenetur collectiue cõsequētia est bona. q2 cõsequēs est ita verũ sicut ⁊ antecedens. similiter si antecedēs ꝓbatur rõne alietatis qualitercunq3 ly oĩs tenetur. ꝯña est bona. q2 sic añs est impossibile. Et sic p̄z rñsio.

Item arguendo a superiori ad suũ inferius cũ negatione preposita est ꝯña bona. Sed cõtra. illa ꝯña nõ valet. Tantũ aĩal currit. ergo tantũ homo currit. ⁊ hic arguitur scḋm regulã. ergo regula nõ valet. Maior ꝓbatur sic. cũ ly tantũ est dictio habens in se vim negationis. Huic dicitur ꝙ ꝯña nõ valet. nec arguitur scḋm regulã cũ negatione preposita. quia ly tantũ non est mera negatio. sed dictio habens in se vim negationis. de ꝗbus nõ intelligitur regula. sed ꝗ cũ mera negatione. ⁊ tunc patet ꝙ regula est sana.

Item regula est q̄ in omni exclusiua affirma-
tiua predicatū stat ɔfuse ꝛ distributiue si sit terminus cōis. Sed cō-
tra. tūc valet ista ɔña. tm̄ sortes videt aial. asinus est aial. ergo tantum
sortes videt asinū. Et q̄ sit bona ꝓbat. q: arguitur a termino stante
cōfuse ꝛ distributiue ad aliqđ eius suppositū cū debito medio. ergo ꝛc.
Et q̄ nō valet ꝓbat. ꝛ pono istū casum q̄ sortes videat equū. ꝛ ni-
hil aliud. ꝛ nihil in mūdo videat aial nisi sortem. tunc aīs est verū ꝛ
ɔñs falsum. vt p3 p exponētes. Huic dicat q̄ regula est sana ꝛ ne-
getur cōsequentia. nec arguitur a termino stante cōfuse ꝛ distribu-
tiue. nec debitū mediū bene datur. sed sic habet dari. tantū sortes
videt animal. hoc est videns aial. ergo tm̄ sortes est hoc vidēs aial.
quocūq3 demonstrato. q: debitū mediū debet dari. vt hoc ꝓnomen
hoc sit subiectū. ꝛ hoc verbū est erit copula. ꝛ terminus distributus
erit predicatū. qđ est ly videns aial. cū sit predicatū in exclusiua.

In oi exclusiua affirmatiua subiectū stat cōfu-
se tm̄ si sit terminus cōis. Sed cōtra. sequitur bn̄ tm̄ homo currit. ꝛ
illi sunt hoies. ergo ille currit vel ille vel illa. ꝛ sic de singulis. ergo
ly hō qđ hic est subiectū stat determinate. ꝛ nō cōfuse tm̄. q: cōtin-
git eū descēdere ad sua singularia disiunctiue. ¶ Huic dicatur q̄
regula est bona. ꝛ cōcedatur ɔsequētia facta. Ubi nota q̄ dictio nō
dicit supponere determinate ꝓpter hoc q̄ cōtingit eum descēdere
ad sua singularia disiūctiue. sed q: cōtingit eū descēdere ꝛ ascende-
re similiter. qđ non est verū in ꝓposito. q: non sequitur ille hō cur-
rit. vel ille. ꝛ illi sunt homines. ergo tantū homo currit.

Preterea regula est: q̄ ois exceptiua ꝓpria re-
pugnat suo preiacēti. Sed ɔtra. nā ex illo sequitur q̄ duo repugnan-
tia pñt simul esse falsa. vt illa duo. nullū aial pter equū est hō. ꝛ nul-
lū aial est hō. ista sil' sunt falsa. ꝛ ista repugnāt vt p3 p regulā. Huic
dicat ɔcedēdo regulā. ꝛ sil' ɔcedēdo q̄ ista duo repugnātia possūt
simul esse falsa. Ut illa duo. vos statis ꝛ vos sedetis. sed duo repu-
gnātia nō possunt sil' esse vera. ¶ Sed cōtra vltimā pticulā. ista sūt
simul vera. Uos differtis ab oi hoie preterq̄ a vobis. ꝛ vos differtis
ab oi hoie. ꝛ illa duo repugnāt. vt p3 p regulam. ergo duo repugnātia
possunt simul esse vera. ¶ Huic dicat q̄ illa non repugnant nec est
ibi exceptiua ꝓpria nisi cuius subiectū preiacētis stat confuse ꝛ di-
stributiue. sed subiectū eius assignati stat discrete. ergo ꝛc.

Item ab exceptiua negatiua ad suā exclusiuā
affirmatiuā semp est ɔsequentia bona. ꝛ econtra. ¶ Sed cōtra. tūc
valet ista cōsequētia. Nullus homo ꝓter sortē currit. ergo tm̄ sor-
tes currit. Sed q̄ illa cōsequētia nō valet ꝓbatur. ꝛ pono q̄ sortes
currat. ita q̄ nullus homo alius vel alia a sorte currit. cū hoc q̄ asi-
nus currat. sic antecedēs est verū ꝛ ɔñs falsū. Huic dicat ɔcedēdo

regulam.negando cõsequentiã.ꝛ dicẽdo ꝙ illa nõ est exclusiua illius exceptiue.sed ista.tm̃ sortes est homo masculus currens.

Item supponit̃ ꝓ regula ꝙ si antecedẽs potest esse verũ sine ꝯnte.illa ꝯña nõ valet.Sed cõtra.q2 tũc ista ꝯña non valet.homo currit.ergo aĩal currit.Probat̃ ꝛ volo ꝙ illa ꝓpõ homo currit.qꝺ est antecedẽs.ꝑmaneat ꝑ totã istã horã.ꝛ ꝙ ꝯñs corrũpatur ante finẽ huius hore.sic antecedẽs est verũ sine ꝯsequẽte. Huic dicatur.ꝙ illud suppositũ nõ est regula.sed illa est regula.qñ illud qꝺ primarie ꝛ adequate significat antecedẽs.potest esse sine illo qꝺ primarie ꝛ adequate significatur ꝑ cõsequens.nõ valet consequentia.Et dicitur adequatũ significatũ.cum cuilibet termino in propositione correspondet aliquid in significato.

Preterea.supponitur ꝙ arguẽdo ab actiua ad passiuã est ꝯña bona.Sed ꝯtra.tũc valet ista ꝯña.ois hõ videt hominẽ.ǵ hõ videt ab oi hoie.Sed ꝙ nõ valet ꝓbatur.ꝛ pono istum casum ꝙ sint plures hoies.ꝛ ois hõ videat seipm̃ solũ.sic ãtecedẽs est verũ ꝛ ꝯñs falsum.vt pꝫ ꝑ exponẽtes.¶ Huic dicat̃ admitẽdo regulã.dicẽdo ꝙ nõ est sua passiua.sed illa.ab oi hoie videt̃ hõ.q2 termini habẽt eodẽ mõ supponere in actiua sicut in passiua. Sed in argumento ly hoie in antecedẽte ratione verbi stat cõfuse tantũ sed in ꝯsequẽte determinate.¶ Unde passiua isti⁹.ꝓmitto tibi denariũ.est ista.a me promittit̃ tibi denarius.ꝛ siĺr passiua istius.ois homo videt hoiem.est hec.ab oĩ hoie videtur homo.

Item supponit̃ hec regula.Arguẽdo a tota copulatiua ad alterã eius partẽ est ꝯña bona.Sed ꝯtra.tũc valet ista ꝯña.vos differtis ab hoie ꝛ ab asino.ǵ vos differtis ab hoie.sꝫ ista ꝯña nõ valet.q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs falsum.¶ Huic dicit̃ cõcedẽdo regulã ꝛ neget̃ ꝯña.ꝛ distinguat̃ de antecedẽte.vtrũ ly et.tenet̃ copulatiue vel copulatim. Si tenet̃ copulatiue añs est impossibile.ꝛ tunc est ꝯña bona.Si tenet̃ copulatim.tũc ꝯña nõ valet.nã añs est verũ.vt pꝫ ꝑ exponẽtes.sic.vos estis ꝛ homo ꝛ asin⁹ sunt.ꝛ vos nõ estis hõ ꝛ asinus.ǵ ꝛc̃.Nã hec nõ est regula.a toto copulato ad alterã eius partẽ.sed a tota copulatiua ad alterã eius partem.

Item arguẽdo a parte disiũctiue ad totã disiũctiuã est ꝯña bona.Sed ꝯtra.illa ꝯña non vꝫ.vos differtis ab asino ergo vos differtis ab hoie vel ab asino.Sed ꝙ nõ valet ꝓbat̃.quia añs est verũ ꝛ ꝯñs falsum.¶ Huic dicat̃ admittẽdo regulã.ꝛ negetur ꝯña facta ꝛ distinguat̃ de ꝯsequẽte.Eo ꝙ ly vel tenet̃ disiũctiue vel disiũctim.Si tenet̃ disiũctiue ꝯñs est ita verũ sicut ꝛ añs illo mõ Uos differtis ab hoie.vel vos differtis ab asino.ꝛ sic ꝯñs hꝫ ꝓbari ꝑ partes.ꝛ nõ rõne huius verbi differt.Si tenet̃ disiũctim.ꝯña nõ valet.sed añs est verũ ꝛ ꝯñs falsũ.vt pꝫ ꝑ exponẽtes.ꝛ sic hꝫ ꝓba-

ri rōne p̄imi termini ꝓbabilis. sed hec regula nō tenet generaliter a p̄te disiūcti ad totū disiūctū. Nā aliquā tenet sic argumētū. vos estis hō. ergo vos estis hō vel asinꝰ. ꝛ aliquā nō tenet vt hic. vos nō estis asinus. ergo vos nō estis hō vel asinꝰ. Nota ꝙ arguēdo a p̄te disiuncti ad totū disiūctū vbi distributio vel negatio p̄cedit nō valet ꝯn̄a.

Ab vniuersali ad suā singularē sine debito me
dio nō valet ꝯn̄a. sed ꝯtra. hec est bona. oīs sol lucet. ergo ille sol lucet. ꝛ tn̄ hic arguit̄ s̄m regulā. ergo regula nō valet. Huic dicat̄ ꝙ illud allegatū nō est rn̄a. sed hec est rn̄a. arguēdo ab vniuersali affirmatiua ad suā singularē affirmatiuā sine debito medio. nō vʒ ꝯn̄a de forma. Tn̄ pōt ꝯcedi ꝙ p̄dicta ꝯn̄a nō vʒ de forma. ꝙuis bn̄ vʒ de materia.

Itē oīs ꝓpō vera ꝛ affirmatiua cōuertit̄ cum
seip̄a dictiōe exclusiua addita totali p̄dicato. Sed ꝯtra. tūc ista ꝯn̄a valet. hō est asinus. siḡt sicut est. ergo hō est asinꝰ. siḡt p̄cise sicut est. Et ꝙ ista ꝯn̄a nō valet. ptʒ qꝛ an̄s nō est verū ꝛ ꝯn̄s falsū. ꝙ an̄s sit verū ꝓbat̄ ista. hō est asinꝰ. siḡt sicut est. nā ista siḡt hoīem esse. ꝛ sic est. ergo siḡt sicut est. sic an̄s est verū. Et ꝙ ꝯn̄s sit falsū. ptʒ p eius exponētes. sic. hō est asinꝰ. siḡt sicut est. ꝛ nō aliter ꝙ͂ est. qđ est falsū. Huic dicat̄ admittēdo regulā ꝛ neget̄ ꝯn̄a facta. nec arguit̄ s̄m regulam sed sic argueret̄. hō est asinus. siḡt sicut est. ergo hō est asinus. est p̄cise significās sicut est. Aliter pōt huic r̄ndere ꝯcedēdo ꝯn̄am. nō tn̄ ꝓpter regulā. qꝛ nō arguit̄ s̄m illā. sed qꝛ isti tres termini. sicut est. p̄cise sicut est. ꝛ nō aliter ꝙ͂ est. ꝯuertunt̄. ꝛ cōcedēdo ꝙ ista ꝓpō homo est asinus. siḡt p̄cise sicut est. ꝛ nō aliter ꝙ͂ sicut est. sed nō adequate. ꝛ cōcedat̄ ꝙ hec ꝓpō siḡt p̄cise sicut est. ꝛ hoc sic ꝓbat̄. hec siḡt sicut est ꝛ nō aliter ꝙ͂ sicut est. ꝛ ip̄a ꝓbās sic ꝓbat̄. qꝛ siḡt hominē esse. ꝛ sic est ꝛ nō aliter ꝙ͂ est. ergo ꝛc. Unde hec duo possunt cōcedi sicut non repugnantes hec significat sicut est ꝛ hec siḡt aliter ꝙ͂ est. vt ille cōcedunt̄. vos amatis hoīem ꝛ vos amatis nō hoīem.

Similiter illa regula. arguēdo ab inferiori ad
suū superius sine negatiōe sine distributiōe ꝛ sine aliqua dictiōe habente vim negationis vel distributionis preposita est ꝯn̄a bona. sed cōtra. ex hoc sequit̄ ꝙ necessariū est impossibile sic. aīal esse hoīem est necessariū. ꝛ aīal esse hoīem est impossibile. ergo necessariū est impossibile. qꝛ aīal esse hoīem est necessariū. ptʒ p eius officiātes. quia asinū esse hoīem est impossibile. ergo aīal esse hoīem est ip̄ossibile. ptʒ ꝯn̄a. qꝛ arguit̄ ab inferiori ad suū superius sine negatiōe siue distributiōe ꝛc. Antecedēs ptʒ de se. Huic dicat̄ admittēdo regulā ꝛ neget̄ argumētū. ꝛ distinguat̄ de antecedēte tā ꝓ maiori ꝙ͂ ꝓ minori vtrū tenet̄ in sensu cōposito vel in sensu diuiso. si vtraqꝫ tenet̄ in sensu cōposito. sic minor est falsū ꝛ ip̄ossibile. vt ptʒ p eius officiantes. si vtraqꝫ tenet̄ in sensu diuiso. sic maior est falsa. vt patet p resoluē-

tes et si maior tenetur in sensu cōposito et minor in sensu diuiso nō valet cōsequentia sed añs est verum et ꝯñs falsum. et cuꝫ arguitur sic. asinū esse hominē est impossibile. ergo aīal esse hoīem est impossibile. negetur ꝯña et distinguat vtrū ꝯñs tenetur in sensu cōposito vel in sensu diuiso. Si tenetur in sensu diuiso ꝯcedat ꝯña qꝛ tunc arguitur scḋm regulā. Si tunc arguit sic et ꝯñs tenetur in sensu composito non valet ꝯña nec arguitur scḋꝫ regulā. qꝛ arguitur cū impedimento. s. cū negatione ꝑposita quo ad debitū intellectū. vnde concedatur ista in sensu cōposito animal esse hominem est necessariū. et concedatur ꝙ animal esse hominē ē impossibile in sensu diuiso.

Item regula est in omni cōsequētia bona ꝛ formaliter quicqd sequit ad ꝯñs sequitur ad añs. Sed ꝯtra. hec ꝯña ē bona q̄dripedale est. ꝗ bipedale est. sꝫ hic aliquid sequitur ad ꝯñs quod nō sequitur ad añs. ergo regula nō valet. Minor sic. ad ꝯñs sequitur ista propō pedale est maxima eius medietas. qꝛ sequit bipedale ē. ꝗ pedale est maxima eius medietas. sed illa ꝓpositio nō sequitur ad añs. Nam illa ꝯña nō valet. q̄dripedale est. ergo pedale est maxima eius medietas. Huic dicatur cōcedendo regulā ꝛ ꝯsequētiā factā et negetꝛ ꝙ aliquid sequitur ad ꝯñs quod non sequitur ad añs et dicit ꝙ hec propositio pedale est maxima eius medietas sequitur eodē modo ad añs quo sequitur ad cōsequēs nam sequit ad cōsequēs scḋm ꝙ ly eius refertur ad ly bipedale. et sic sequitur ad añs. qꝛ hec est ꝯña bona quadripedale est. ergo pedale est maxima eius medietas. s. bipedalis.

Item cōtra istā regulā in omni cōsequētia bonaꝛ formalr quicquid ad añs antecedit et cōsequēs Nā illa ꝯña est bona. pr ē. ꝗ suus filius est. ꝛ tñ aliqd añcedit ad añs qḋ nō añcedit ꝯñs. quia illa propō filius est. añcedit ad añs ꝛ nō ad ꝯñs. nā sequitur filius est. ergo pater est sed non sequitur filius est. ergo suus filius est. Huic dicat cōcedendo regulā et ꝯñam factā et dicit ꝙ illa propositio. filius est. antecedit ad cōsequens ipso modo quo illa. pater est antecedit ad consequēs. nam illa antecedit ad consequens. secundum ꝙ ly suus refert ad ly pater. et tāsic filius est antecedens ad consequens. Nam sequitur. filius est. ergo suus filius est. id est patris filius.

Alia regula. A negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito cum cōstātia subiecti est cōsequētia bona. Sed cōtra. illa cōsequentia non valet. Aliqua propositio nō est vera cuius cōtrariū est falsum. ꝛ aliqua ꝓpositio est. ergo aliqua propositio est non vera cuius ꝯtrarium est falsum. nam antecedens est verum pro maiori quia eius oppositum est falsum. et ꝯñs est falsum vt patet. ergo regula non valet. vel non arguit per regu-

lam. Huic dicat' q idē allegatū nō ē regula sed illa est regula. A negatiua de pdicato finito ad affirmatiuā de pdicato infinito cū debitis circūstantiis, vt si pdicatū non sit terminus multū cōpositus et specialiter ex termino relatiuo est ꝯña bona. sed sic nō est in pposito. Similiter ista cōsequētia nō valet. Aliquis homo nō est pater q genuit filiū. et aliquis hō est. g aliquis hō est non pater qui genuit filiū. añs est verū et ꝯñs falsum.

Similiter supponit' hec regula q qñ negatio postponit' signo et subiecto tūc facit illā ppōnē equipollēte illi q ante aduētū illi⁹ negatiōis fuit eius ꝯtrariū. Sed ꝯtra illā arguit' ex illa sequeret' q nullū aīal ē. probat' sic. nullū aīal aīal ē. g nullum aīal est. Añs probat'. omne aīal aīal nō ē. ergo nullū aīal aīal est. ptz ꝯña. q: hic arguit' ab equipollēte ad suū equipollēs. Huic dicat' q negatio postposita signo et subiecto si imediate postponat' termino distributo tūc facit illā ppōnē equipollere illi pponi que ante aduentū illius negatiōis fuit eius cōtrariū. et tūc neget' q nullū aīal est. et etiā q nullū aīal aīal est. et tūc neget' ꝯña cum arguit'. oē aīal aīal nō est. g nullū aīal aīal ē. q: nō arguit' ab equipollēte ad suū eq pollens. q: negatio nō postponit' imediate termino distributo. sꝫ sic argueret'. oē aīal nō aīal ē. ergo ꝛc. sed tūc añs est falsum. Sꝫ cōtra istā correctionē regule probādo q asinus est ille hō. sic tm̄ aīal ē ille hō. ergo nihil nō aīal est ille hō. ptz ꝯña. q: arguit' ab exponēte ad secundā eius exponentē. et vltra. nihil nō aīal est ille hō. ergo nihil nō idē aīali est ille hō et vltra. nihil non idē aīali est ille hō. ergo oē idē aīali est ille hō. ꝯña ptz per regulā prius positā. ꝛ vltra. oē idem aīali est ille homo asinus est idē aīali. ergo asinus est ille hō. quod fuit intentū. Huic dicat' cōcedendo primā cōsequētiā et secundam et negando tertiā et dicat' q non arguitur ab equipollente ad suum equipollens cū negatione postposita signo ꝛ subiecto sed solū interponitur signo et subiecto et est ps subiecti. et ideo nō facit equipollentiā. sed sic arguitur. nihil idē aīale non est ille homo. ergo omne idem aīali est ille homo. sed iam añs est falsum sicut et ꝯñs. et ꝯña est bona. ¶ Item propositio de cōtingēti ad vtrūlibet habet cōuerti per oppositas qualitates. Sed cōtra. tunc valet illa cōsequentia cōtingit nullū motum esse hoiem. ergo cōtingit oēm motū esse hominē quia hic arguitur a cōuertēte ad suam cōuersam. sed illa ꝯña nō valet. Nam añs est verū vt ptz per eius offi ciātes et ꝯñs falsum Huic dicat' cōcedēdo regulā. et tamen nō est regula q oīs propositio contingens ad vtrūlibet habet conuerti per oppositas qualitates quia tunc esset illa bona. tu curris. ergo tu non curris. vnde in proposito sic argueretur. cōtingit nullū motū esse hominē ergo contingit aliquod motū esse hoiem. et sic est ꝯña bona et ad particularem dicitur q sufficit vniuersalem negatiuam cōuerti in particula

rem affirmatiuam et nō semper in vniuersalem affirmatiuam.

Itē a cōuertēte ad suam cōuersā est cōsequētia bona. Sed contra. tunc valet illa cōsequētia. De A erit verū. ergo quoddā verū erit A. sed ista cōsequentia nō valet. ꝓbatur et pono ꝙ A sit illa ꝓpositio. deus est. que iam est vera. et post hoc erit vera. ita ꝙ illa nunꝙ post hoc erit a. iam añs est verum vt pꝫ ꝑ expo nentes. et ꝯñs est falsum. vt patet per resoluentes. Huic dicat̄ con cedendo regulā et negando ꝯñam factā. q2 nec arguit̄ a conuerten te ad suam cōuersam sed. sic habet argui. De verū erit A. ergo quod dā futurū verum est vel erit A quod est verum.

Item regula est ꝙ vniuersalis negatiua habet cōuerti simpliciter. Sed cōtra tūc valet illa ꝯña. nullus hō est mulier. ergo nulla mulier est homo. sed añs ē verū ⁊ ꝯñs falsum. Huic dicat̄. cōcedendo regulā et negādo ꝯñam factā. q2 non arguitur debite. sed sic debet argui. nullus homo est mulier. ergo nulla mulier est homo masculus. ¶ Itē illa ꝯña non valet. nullus sortes fuit albus. ergo nullū albū fuit sortes. improbat̄ in casu. ꝙ sortes per aliquod tempus ꝓteritū fuit niger cū hoc ꝙ iam sit albus. sic añs ē verum et ꝯñs falsum. vt pꝫ per eoꝝ opposita. ⁊ ibi cū dicit̄ ꝙ arguitur per regulā vt apparet. Dicit̄ tamē ꝙ ꝯña non valet nec debite arguit̄. sꝫ sic debet argui. Nullus sortes fuit albus. ergo nullū ꝓteritū album est vel fuit sortes. et iam ꝯñs est verum in casu posito sicut et antecedens.

Nota ꝙ arguendo a cōuertente ad suam ꝯuersam est ꝯña bona in cōuersione ꝑ accñs sed nō ecōtra nisi aliqñ forte gr̄a terminoꝝ et materie. Vñ illa ꝯña ē bona. ois hō ē albus. ergo aliquod albū ē hō. sꝫ ecōtra nō valet. sic arguēdo qodā albū est hō. ergo ois hō est alb⁹. nā improbat̄ in casu ꝙ sortes sit albus et null⁹ hō alius a sorte sit albus. ergo ⁊c̄. Sed dicitur ꝙ sufficit vniuersalē cōuerti in particularem affirmatiuā et nō semper particularem affirmatiuam in vniuersalem.

Similiter arguēdo ab inferiori ad suū superius sine aliquo impedimēto ē ꝯña bona. Sꝫ cōtra. tūc valet illa ꝯña differens ab hoīe ē. ergo differēs ab illo hoīe ē demōstrādo vos. q2 arguit̄ fm̄ regulā. nā subiectū in añte ē inferi⁹ ad subiectū in ꝯñte. q2 quicqd est differēs ab hoīe est differēs ab illo hoīe. sed nō ecōtra. ⁊ tamē ista ꝯña nō valet vt patꝫ. posito ꝙ ille hō demōstratus in añte nō sit. Huic dicat̄ ꝙ idē suppositū nō ē regula generalis. sꝫ fallit vbi termin⁹ habēs vim negatiōis ē pars termini inferioris et superioris. sed sic est in ꝓposito. nā ly differens ab hoīe est inferius ad ly differēs ab illo hoīe per regulā. Quando terminus inferior ⁊ superior cōponunt̄ cū illo termino differens vel aliud. tunc cōpositū ex

termino inferiori et differens vel aliud est superius ad cōpositū ex termino supiori et differens vel aliud. ex qua regula ptz q differēs ab hoīe est inferior ad ly differēs ab illo hoīe. Et tunc dicit q argu endo ab inferiori ad suū superius vbi terminus habens vim nega tiōis non est pars termini inferioris et superioris deductis aliis im pedimentis est ꝯña bona.

Similiter regula est a superiori ad suū inferi⁹ cū negatione preposita aliqñ nō tenet ꝯña qr impeditur quādo di- ctio habēs in se vim negationis est pars termini inferioris et supe rioris. Unde dicit q vtraqȝ regula est generalis cū debito medio vt sic arguendo. differens ab hoīe est. oē differēs ab hoīe ē differens ab isto hoīe. ergo differens ab illo hoīe est. Debitū mediū aūt vo co ꝓpōnem vniuersalē in qua termin⁹ superior affirmat de inferio ri. In scđo argumento sic argueret. nullus differens ab hoīe est. et omne differens ab hoīe est differens ab illo homine. ergo nullum differens ab illo homine est.

Similiter a superiori ad suū inferius cū nega tione vel distributiōe ꝓposita est ꝯña bona cū debito medio sumē do debitū mediū vt prius. Exemplū. omnis homo currit. oē album est homo. ergo omne album currit. sed sine debito medio non valet ꝯña. vt hic nō valet. Omnis homo currit. ergo omnis sortes currit Aliter potest dici q primum suppositū nō est regula sȝ ista. Arguē do ab inferiori ad suū superius per se sine aliquo impedimento est ꝯña bona. sed in ꝓposito arguit ab inferiori ad suū superius p acci dens. et sic non valet ꝯña sine debito medio. vnde inferius per acci dens dicitur illud quod stat esse cum hoc q suum superius non sit vt posito q sortes et P. sint albi. tunc album dicitur illo modo supe rius ad sortē et P. Sed inferius p se est tale qđ nō stat esse nisi suū superius sit. et sic hō dicit inferius ad aial.

Finiunt regule cōsequētiarū.

De modo dandi cōtradicto- ria aliqua dant notabilia

Primo notādū ē q qñ est aliqua ꝓpō vniuer salis habēs aliquā particularē sibi ꝯtradicentē. requirit q termini in eis supponāt cōtradictorio modo. hoc est q ille terminus q stat in vniuersali cōfuse et distributiue. in particulari stabit ꝯfuse tm vel determinate. Et ille termin⁹ qui in vniuersali stat cōfuse tm in par ticulari stat cōfuse et distributiue. sicut hic. Ois homo ē animal. et aliquid qđ est homo nō est animal. Ex quo patet q ille due non stant cōtradictorie. Ois homo homo est. et aliqd quod ē homo. hō

non est. quia secundus terminus homo in vtraque propositione stat immobilitanter. id est non confuse distributiue.

Item notandū est secūdo. q̄ quādo est aliqua ꝓpositio vniuersalis affirmatiua. in qua sunt duo termini cōes an te principale verbū. si primus distribuatur ⁊ scđs non. tunc in eius opposito negatio debet poni inter illos duos terminos vel signum vniuersale negatiuū. vt oppositū illius. oīs homo homo est. est hoc aliquid qđ est homo non homo est. ¶ Sed si sint duo termini cō munes ante principale verbū. quoꝝ vterque distribuitur ꝑ signū vni uersale affirmatiuū. tunc in eius opposito debet negatio poni post illos duos terminos. vnde oppositū istius. Omnis homo oīs ho mo est. est hoc. aliquid quod est homo homo non est.

Tertio notandū est. q̄ si sint duo termini cōes ante principale verbū. quoꝝ vterque distribuitur ꝑ signū vniuersale negatiuū. tunc in eius opposito signū vniuersale debet poni inter illos duos terminos. vt oppositū istius. Nullus homo nullus ho mo est. est hoc. aliquis homo nullus homo est.

Itē nota q̄ si sit aliqua ꝓpositio nō vniuersa lis cuius subiectum est disiunctum ex duobus terminis. tunc eius oppositum debet dari per negationem prepositam toti. vt opposi tum istius. Sortes vel Plato currit. est hoc. Non sortes vel plato currit. ⁊ sic de alijs.

¶ Sequuntur regule modales: De equipollentia.

a D cognoscendū earū equipollentias: q̄ dam dātur regule. Quarū prima est hec

¶ Negatio precedens modū necessitatis mutat modū illū in mo dum possibilitatis. ⁊ dictū in contradictoriū. sic est enim equipollē tia. Uerbi gratia. Non necesse est omnem hominē currere. eq̄pol let huic. possibile est aliquē hominē non currere.

Secūda regula est hec. Negatio precedēs mo dum possibilitatis mutat modū possibilitatis in modū necessitatis ⁊ dictū in contradictoriū. Uerbi grā. Non possibile est oēm hoīem currere. equipollet huic. Necesse est aliquē hoīem nō currere.

Tertia regula est hec. Negatio precedens mo dum impossibilitatis mutat modum impossibilitatis in modū pos sibilitatis. ⁊ dictum cum eodem dicto. Uerbi gratia. Non impossi bile est omnem hominem currere. equipollet huic. Possibile est omnem hominem currere.

Quarta regula est. Negatio subseques modū necessitatis mutat modū necessitatis in modū impossibilitatis. remanente codē dicto/verbi gratia. Necesse est nō oēm hominē currere. equipollet huic. Impossibile est omnē hominē currere.

Quinta regula est hec. negatio seques moduz possibilitatis nō mutat modum sed dictū in ɔtradictoriū/verbi gra. Possibile est non oēm hoiem currere. eqpollet huic. Possibile est aliquem hominem non currere

Sexta regula ē. negatio seques modū impossibilitatis et ꝑposito dicto mutat modū impossibilitatis in modum necessitatis. manēte codē dicto cū negatione vel sine negatione. vt impossibile est non oēm hominē currere. eqpollet huic. Necesse est non omnē hominē currere.

Septima regula. negatio seques tam dictū ꝙ̄ modum necessitatis mutat illū in modū impossibilitatis. et dictuz in dictū subalternū. vt necesse est oēm hoiem non currere. eqpollet huic. impossibile est aliquē hoiem currere. et similiter huic. Necesse est nullū hominē currere.

Octaua regula. negatio seques modū et dictū possibilitatis nō mutat modū sed dictū in cōtrariū. vt possibile est omnē hominē nō currere. Equipollet huic. possibile est nullum hominē currere.

Nona regula est. negatio seques moduz dictū impossibilitatis mutat modū impossibilitatis in modū necessitatis et dictū in dictū subalternū. vt impossibile est oēm hoiem nō currere. eqpollet huic. Necesse est aliquē hoiem currere.

Nota q̄ figura modaliū ponit̃ i tractatu qui dicitur. Juxta hunc textū scd̄m equipollētias. ꝫ hoc in vndecimo argumēto et hic similiter patz.

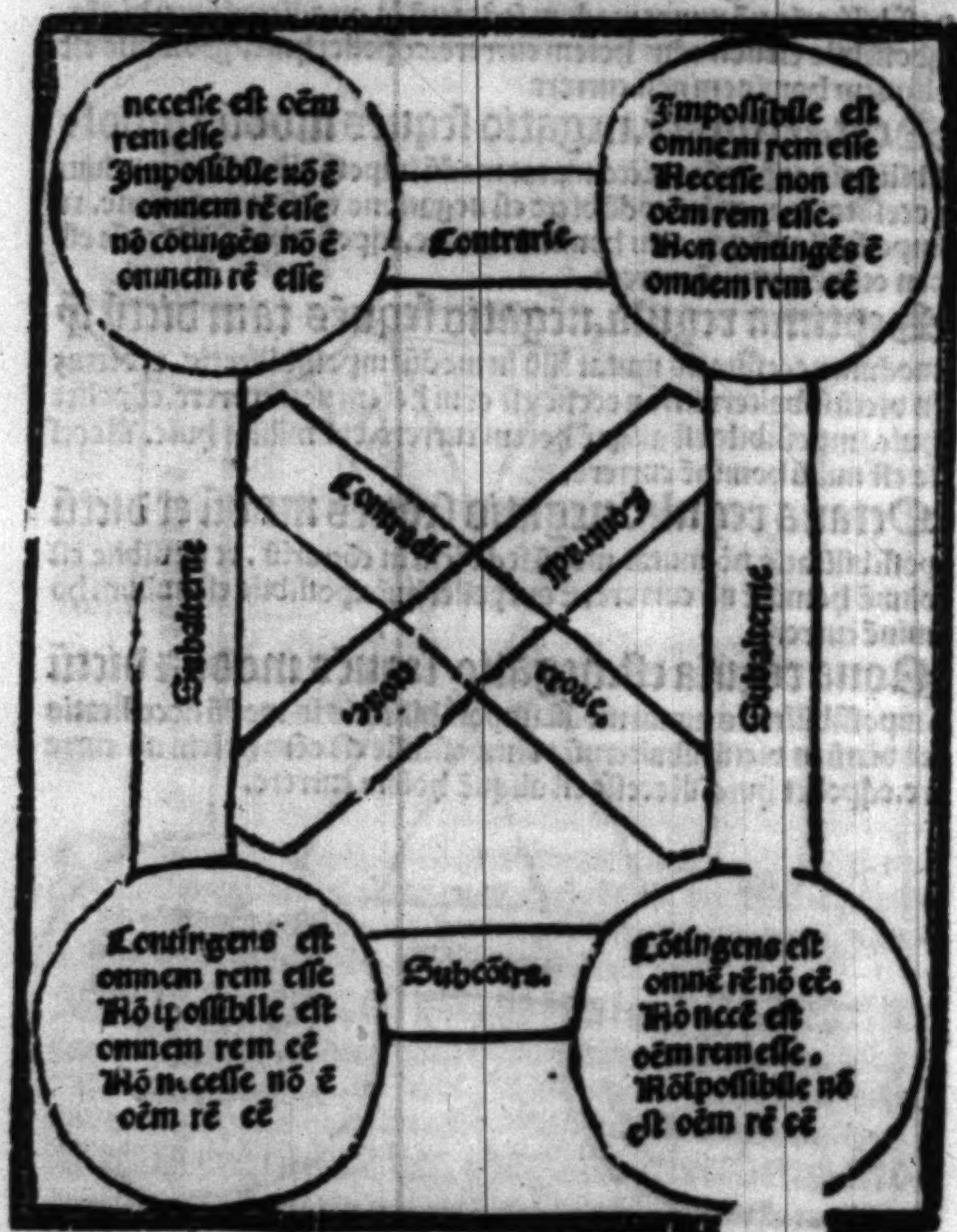

Figura modi possibilitatis

Figura secūda modaliū/in qua similiter plenius patebit negatio p̄cedēs et sequens.

Quomō negatio mutat modū necessitatis

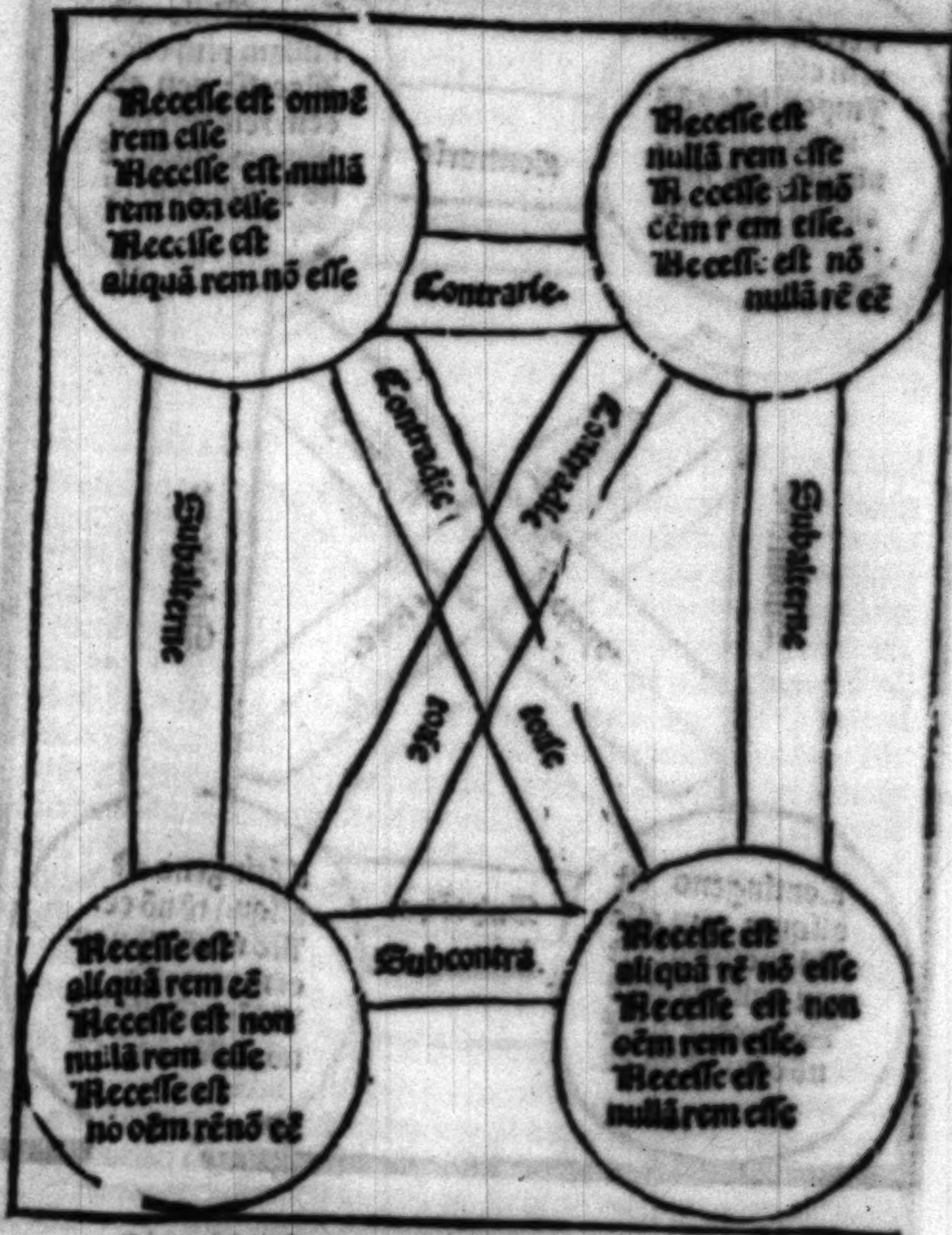
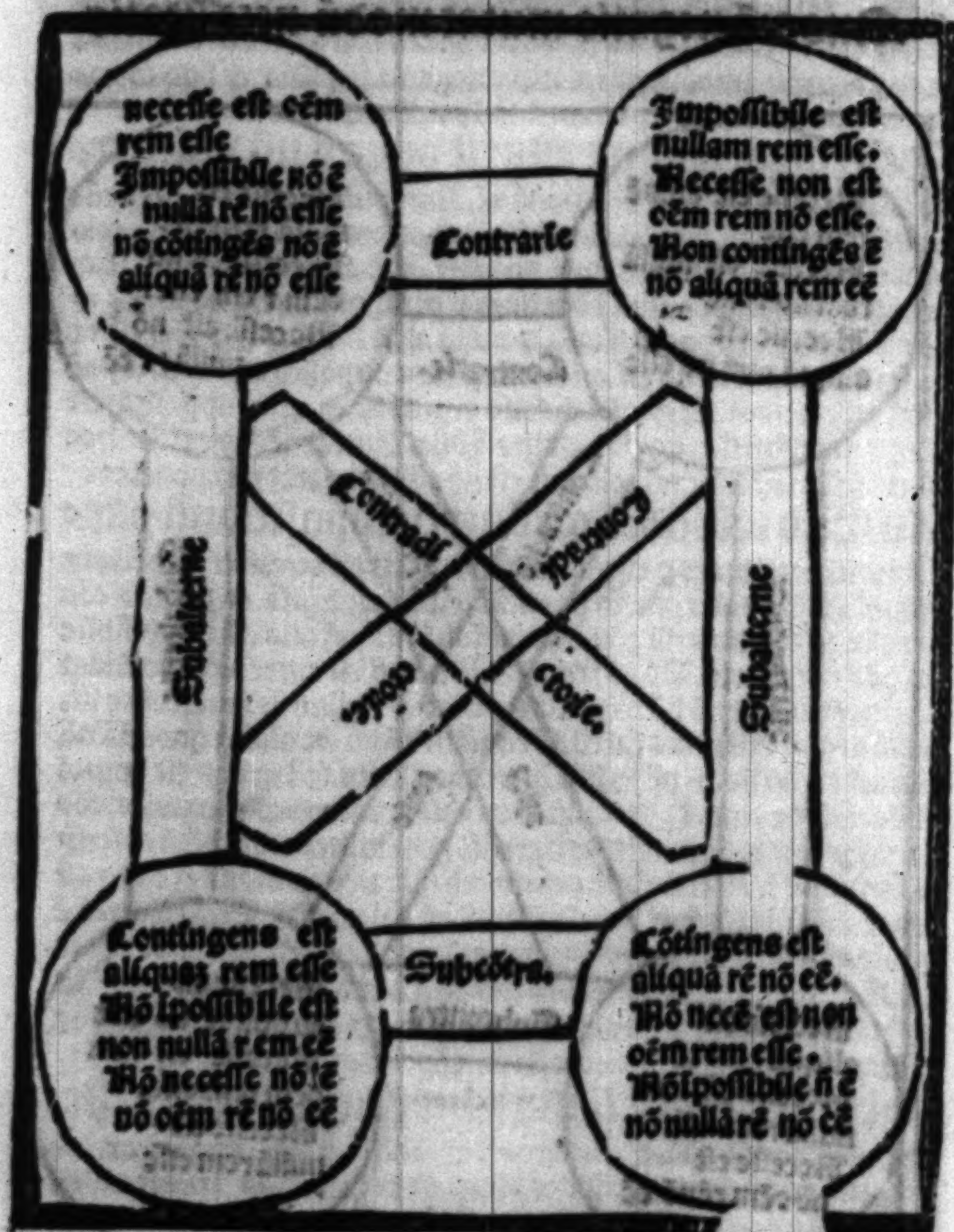

Figura modi necessitatis

Tertiā figura de modalibus. demōstrās quomō negatio mutat modū possibilitatis.

Sequitur tractatus argumētationis

¶ De conclusionibus consequentiarum.

Iuxta hunc textū factū in libro Perihermenias ab aristotele edito. De qualibet re singulari in mūdo existēte dicitur alterū cōtradictoriū. et de nulla re eorū dicūtur ambo. i. affirmatio et negatio. sequitur quod duo cōtradictoria incōplexa non possunt simul predicare cū eodem.

Sed cōtra. Aliqua ꝯña est bona que nō valet. ergo aliqua ꝯña est bona et nō bona etc. Antecedēs pbatur sic. Hec cōsequētia est bona. Quoddā albū nō est coloratū. ergo quoddā nō coloratū nō est nō albū. et hec eadē nō valet. ergo etc. Et quod sit bona pbatur. quia arguit a ꝯuertente ad suā cōuersam per ꝯtrapositionē. ergo bona. Et quod nō valet pbatur. et pono istū casū quod nullū albū sit. tūc patet quod añs est verū. scilicet quoddā albū nō est coloratū. quia eius oppositū est falsū. scilicet omne albū est coloratū. Et quod ꝯñs sit falsū arguit sic. quia eius oppositū est verū et necessariū. ergo ꝯñs est impossibile. Antecedēs pbatur sic. hoc est necessariū omne nō coloratū est nō albū. vt patet per exponētes.

Ad istud respōdet quod cōuersio ppositionū particulariū negatiuarum per cōtrapositionē nō est generaliter trahēda in ꝯñam. quia nunquam valet ꝯña in particularibus negatiuis. arguēdo a cōuertēte ad suā cōuersā per cōtrapositionē. nisi quando añs est impossibile vel ꝯñs necessariū. Vnde nō sequitur. quoddā homo nō est currēs. ergo quoddam nō currēs nō est nō homo masculus. posito quod nullus homo masculus sit. iuxta argumētū prius factū. Sequitur tamen homo nō est animal. ergo quoddā nō animal nō est nō homo. tamen nō sequitur gratia cōuersionis. sed quia añs est impossibile. et sic de aliis. ¶ Dicēdū tamen in vniuersalibus affirmatiuis cōuersis per cōtrapositionē teneri credit generaliter argumētū. preterquam in terminis trāscēdētibus cuiusmodi sunt tales termini. scilicet ens, vnū res, et aliquid. Vt sequitur bene. omne albū est coloratū. ergo omne nō coloratū est nō albū. tamen nō sequitur. omne ens est ens. ergo omne nō ens est non ens. propter causā predictā. Et sic patet isto modo quid generaliter est dicendū. Unde videas decimū argumentū et inuenies plenius quid sit dicēdū de talibus argumētis. et quomodo sit respondendū ad illa.

Secundo sic. hec est bona et hec est nō bona. ergo etc. Demonstrando istā. Exclusum est exclusum. et nihil aliud quam exclusum est exclusum. ergo tantum exclusum est exclusum. ꝯña patet ab exponētibus ad expositā. et similiter ꝯñs est necessariā. sicut sua vniuersalis. scilicet omne exclusum est exclusum. Et quod nō valet pbatur. quia in omni exclusiua vera et affirmatiua predicatū vere dicitur de subiecto. et remouetur de opposito subiecti. sed in ista exclusiua predicatū dicitur tam de subiecto quam de opposito subiecti. ergo exclusiua falsa. Antecedēs pbatur per minori. quia oppositū subiecti est exclusū. ergo

hoc predicatū exclusum dicit de opposito subiecti. ꝛ istud est predicatū exclusiue. ergo predicatū exclusiue dicitur de opposito subiecti. ꝗ ꝛc. Antecedēs ꝓbat sic. q꞉ ille terminus nō exclusū est exclusum a predicatōe istius ꝓdicati exclusū. ꝛ iste terminus nō exclusū est oppositū subiecti. ergo oppositū subiecti est exclusum.

Ad istud dicat ꝙ argumentū est bonū. ꝛ negetꝙ predicatū istius exclusiue vere dicit de opposito subiecti. ꝛ quādo arguit sic oppositū subiecti est exclusum. ergo iste terminus exclusum dr̄ de opposito subiecti. neget argumētū. nā dicto oppositū subiecti est iste terminus nō exclusum. q꞉ nō dicit iste terminus exclusum de illo termino nō exclusum. nec ꝑ ꝯn̄s de opposito subiecti cū solū ille terminus nō exclusum sit oppositū subiecti vel sibi synonymus. sed in ista ꝓpōne data. dicit ille termin⁹ exclusū de illo termino oppositū subiecti. ꝛ nō de opposito subiecti. cum sic dico. ille terminus nō exclusum est exclusum. nō dicit ille terminus exclusū de illo termino nō exclusum. sed de isto termino. ille terminus non exclusum. qḋ dicitur subiectū. ¶ Et conformiter cōtingit arguere ꝛ respondere de tali exclusiua. Tantū ens est ens. ille termin⁹ non ens (q̄ est oppositū eiusdē) est ens. ꝗuis sit falsū ꝙ nō ens est ens. sic falsum est. ꝙ nō exclusum est exclusum ꝛc. ¶ Et si arguitur sic. ꝙ oppositū subiecti est exclusum. ꝛ nō exclusum est oppositū subiecti. ergo nō exclusum est exclusum. ¶ Ad hoc dicatur ꝙ si subiectū minoris. scꝫ nō exclusum. qḋ est oppositū subiecti sumatur materialiter nō valet argumētū. cū in ꝯsequente necsumit significatiue. ꝛ ꝑ ꝯn̄s hic mutat suppositio. Si tñ subiectū minoris sumit significatiue. tunc minor est falsa. ꝛ eius ꝯtrariū est verū. videlicet exclusum est oppositū subiecti. Similiter ꝑ suā conuersionem. nec est incōueniens cōcedere ꝙ exclusum est oppositū subiecti in suppositione ꝑsonali vel significatiua. tñ nō exclusum est oppositū subiecti in suppositiōe materiali. ita ꝙ ille sit sensus. videlꝫ ille terminus nō exclusum est oppositū subiecti. tales enī termini scđe impositionis sunt nōia noīm que limitant suppositionē materialē. cuiusmodi sunt tales. nomē/ verbū/ dictio subiectū ꝛ predicatū. ꝛ oppositum subiecti. ¶ Et si queratur q̄d excluditur ꝑ dictā exclusiuā aut quid includitur. sicut cōiter solet queri. ponēdo ꝙ nihil excludatur nisi qḋ excluditur ꝑ dictionē exclusiuā. scꝫ tantū exclusum est exclusū. certum est ꝙ casus positus est impossibilis. ꝗtum tamen ad conclusionem dicitur ꝙ excluditur oīs talis predicatio. Non exclusum est exclusum. Sicut quelibet talis includitur. exclusum est exclusum. Unde propter hoc dicitur dictio exclusiua. quia excludit in exclusiua vera ꝛ affirmatiua predicationē predicati de opposito sui subiecti. Sic enim dicto tantum homo currit. excluditur hec predicatio. quod non est homo currit. sicut in hoc. tantū homo non currit.

excluditur hec predicatio: quod est homo currit

Tertio ad eandem conclusionem arguitur sic

¶ Ista cōsequētia est bona. Sortes curret et nihil aliud a sorte curret. ergo tantū sortes curret. et eadem nō valet. ergo etc. Et quod sit bona probatur. quia arguitur ab exponentibus ad expositum. ergo etc. Et quod nō valet probatur. et pono quod sortes cras curret. ita quod nihil quod est in tempore sortis curret. et post corruptionē sortis generātur noui homines. ita quod illi currant in temporibus suis. tunc patet quod prima pars antecedentis est vera. Et quod secunda pars antecedētis sit vera probatur. quia eius oppositum est falsum. videlicet aliquid aliud a sorte curret. vel si aliquid aliud a sorte curret. sit plato. Tunc quero an plato erit in tempore sortis an non. Si erit in tempore sortis. tunc sequitur ex casu quod nunquam curret. et per cōsequens non erit verū. aliud a sorte curret. Et si plato nō erit in tēpore sortis. ergo nunquam erit aliud a sorte. quia ad oēm alietatē requiritur existētia extremorū. et per cōsequēs nō pro illo verificatur quod aliud a sorte curret. et per cōsequens secūda pars antecedētis est vera. et quod cōsequens sit falsum probatur. quia quod nō est nec quod erit sortes curret. ergo falsū est quod tantū sortes curret. ¶ Item sequitur tantū sortes curret. ergo omne cursurū est vel erit sortes. cōsequentia patet. ab exclusiua ad suū vniuersale in terminis etc. est cōsequētia bona. sed cōsequens est falsum. ergo et antecedens.

Ad istud dicatur: quod argumentū primū nō valet.

nec arguitur ab exponentibus ad expositū. quia generaliter quelibet exclusiua debet exponi per negationē. isto modo. tantum sortes curret. sortes curret. et nihil nō sortes curret. Vel in secūda exponente si verbū sit ampliatiuū. sic debet exponi. vel quod non est vel erit sortes curret. Sed quod secunda exponens sit falsa patet in casu dato.

Conformiter nō sequitur. hoc instans erit instās

et nihil aliud ab hoc instanti erit instās. ergo tantum hoc instans erit instās denotādo vnū instans futurū. Sed secūda exponēs erit. vel quod nō est hoc instans. vel erit hoc instās. vel nō quod non est hoc instās. vel erit hoc instans. quod falsum est sicut exclusiua.

¶ Et conformiter sequitur de talibus.

Tantū A desinit esse propositio vera. Et pono quod A iam sit propositio vera. et quod nunquam ante hoc fuit vera. nec vnquam post hoc erit vera. et quod B iam non sit vera. sed immediate ante hoc fuit vera in casu posito. sequitur dictam propositionē forte falsam. cū tamen sit verū. nihil aliud ab A desinit esse propositio vera. et sic de aliis.

¶ Nota expositionem talium propositionum

Alii tamen exponūt tales propositiones sic. sortes curret. et nihil aliud quam quod est vel quod erit sortes curret. quod sit falsum. de multis enim erit

verum q̄ quilibet istorum in casu prius posito est vel erit aliud q̄ ē vel erit sortes quorū nullū est verum q̄ ille ē vel erit aliud a sorte ꝛ sic de multis aliis. ¶ Sed tertio respōdēt alii dicentes q̄ prima ɔña ꝛ quelibet talis ɔña est bona et dicūt q̄ ista in casu posito est vera. tm̄ sortes curret. et negant istam ɔñam ad quod non est nec erit S. curret ergo non tantū. S. curret quia equipollens opposito exclusiue est hec. sortes nō curret vel aliquid aliud a sorte curret quarū vtraq̄ est falsa in casu dato et negant cōformiter istā ɔñam. tm̄ sortes curret. ergo omne cursurū est vel erit sortes. sed hec est sua vniuersalis. omne quod curret cum sorte in tempore sortis per quod sortes erit est vel erit sortes. et tunc est vera sicut sua exclusiua. ¶ Eligat respōdens quā respōsionē velit suscipere et sustinere.

Quarto ad eandē arguitur sic. Hec ɔña ē bona nihil aliud ab homine currit. ergo tm̄ hō currit. et hec eadē nō valet. ergo ꝛc. q̄ sit bona ꝓbatur. q2 sequitur nihil aliud ab hoīe currit: ergo nullum currens est aliud ab hoīe. ɔña p3 a cōuertente ad suam cōuersam in cōuersione simplici et sequitur nullū currens est aliquid ab hoīe. ergo nullū currens est non hō. ɔña p3 q2 ex opposito consequentis sequitur oppositū antecedentis. q2 sequitur aliquid currens est nō hō. ergo aliquid currens est aliud ab hoīe. et vltra. nullum currens est nō homo. ergo nullum currens non est homo. ɔña patet ab affirmatiua de p̄dicato infinito ad negatiuā de predicato finito est ɔña bona. Tunc vltra. nullum currens nō est homo. ergo omne currens est hō. ɔña patet ab equipollente ad suū equipollēs ergo ꝛc. Et vltra. omne currens est homo. ergo tm̄ homo currit. ɔña patet ab vniuersali ad suā exclusiuā. et sic a primo ad vltimum nihil aliud ab homine currit. ergo tm̄ homo currit. ¶ Ideo ꝓ ista cōsequentia dicitur q̄ nō valet. et pono q̄ nihil currat. tunc aīs est verum et ɔñs falsum. Ad idē dicatur negando ɔñam ꝛ cōcedantur oēs cōsequentie intermedie vsq̄ ad istam. nullum currens est non homo. ergo nullum currens non est homo. et negetur illa q2 nō arguitur sm̄ regulā. scilicet ab affirmatiua de p̄dicato infinito ad negatiuā de p̄dicato finito. sed in ꝓposito non arguit̄ sic. et ideo ɔña non valet sed arguitur a negatiua de p̄dicato infinito ad affirmatiuam de p̄dicato finito. ergo ꝛc.

Quinto ad eādem arguit̄ sic. Hec cōsequētia ē bona. Aliquid videns illū hoīem nō est asinus. ꝛ ille est aliquis homo. ergo aliquid videns aliquē hominē nō est asinus. et hec eadē non valet ergo ꝛc. q̄ sit bona probat̄. q2 arguit̄ ab inferiori ad suum superius cū negatione postposita et cum debito medio. ergo bona Et q̄ nō valet probatur. et pono q̄ ille homo demōstratus in aīte nō videat̄ ab aliquo q̄ gratia argumēti sit. P. et q̄ sortes videat̄ ab asino et a nullo alio et q̄ nihil videat hominē nisi asinus. iam p3

q antecedēs est verū videlz aliquid vidēs istū hominē nō eē asin⁹ demōstrando vt prius. q: nihil videns istū hoiez est asinus. q: nihil videt istū hoiem per casū. et minor patet ex casu et ꝯñs est falsum. q: eius oppositū sequit ex casu videlz oē vidēs hoiem est asinus. et per ꝯñs argumētū nō valet. ¶ Ad istud dicit negando primū argumentū. quia nō arguitur cum debito medio. sed sic debet argui. aliquid videns istū hominē non est asinus. et iste est aliquis homo visus ab aliquo. ergo ꝛc.

Et cōformiter talis est fallatia per singulos casus vt in genitiuo nō sequit. aliquis asinus illius viri non currit. et iste ē aliquis vir. ergo aliquis asinus alicuius viri nō currit. q: posito q ille homo mōstratus in añte nō habeat asinū et q oīs asinus currat. idō oportet addere in minore q ille est aliquis habens asinū ¶ In datiuo nō sequit aliquis seruus seruiens huic homini nō est bonus. et ille est aliquis homo. ergo aliquis seruus seruiēs alicui hoi nō est bonus. posito q quilibet seruus seruiēs alicui hoi sit bonus. et q huic demōstrato añte nō seruit aliqs seruus. ¶ In accusatiuo nō sequit. aliquis seru⁹ odiens istū dñm nō oditur a te. ꝛ ille est aliqs dñs. g aliquis seruus odiens aliquē dñm nō odit a te. Posito q qlibet seruus odiens aliquē hoiem odiat a te. et q nullū hominē nō odiat aliquis seruus. ¶ In ablatiuo nō sequit. aliquis hō vtens hoc instrumēto nō est prudēs. et hoc ē instrumētū. g aliqs hō vtens aliquo instrumēto nō ē prudēs. posito q hoc instrumētū demonstratū in añte nō sit vsitatum. et q oīs vtens instrumēto sit prudens. iam añs est verū et ꝯñs falsum. ideo illud erit mediū ad hoc q valet ꝯñs. et hoc est instrumētū vsitatū ab hoie. ꝛ ideo addenda sunt talia media sic. aliquis asinus istius viri nō currit. et ille est aliquis vir habēs asinū ergo ꝛc. Aliquis seruus seruiēs huic dño nō est bonus. et iste est dñs cui aliquis seruus seruit. ideo ꝛc. Et ex isto satis ptz q nō sequit si particulares cōuertant sunt ꝓpōnes cōuertibiles q vniuersales que eis correspōdent cōuertātur. vt ista cōuertunt. aliquis asinus istius viri currit. ꝛ alicui⁹ viri asinus currit et tñ ista differūt. cuiuslibet viri asin⁹ currit. et quilibz asin⁹ viri currit. In negatiuis tñ ꝓpter negatiōis violentiā nō refert. vt idē ē dicere. nullus asinus viri currit. et nullus viri asinus currit.

Sexto arguit sic. Illa cōsequētia est bona. precise sicut est sigt aliqua ꝓpō g oīs ꝓpō ē vera. et hec eadē nō valet. g ꝛc. q sit bona ꝓbatur ex opposito ꝯñtis sequit oppositū añtis. g ꝛc. q: sequit aliqua ꝓpō nō est vera. g pcise sicut nō est sigt aliqua ꝓpō vel nō sicut ē sigt aliq ꝓpō. qd est oppositū añtis cū oppositū exclusiue debet dari per vnā disiunctiuā factā ex oppositis partiuz exponentiū. ¶ Et q nō valet ꝓbat. et pono q multe sunt ꝓpōnes vere et multe false tunc patet q consequēs est falsū et añs verū ꝓ- Primo sic arguitur B

ho q: precise sicut est sigñt ista ꝓpõ deus est. et illa est aliqua ꝓpo-
Secūdo sic arguitur B
sitio. ergo ꝛc. Item sic. oīs ꝓpõ significat sicut est cum oīs ꝓpõ sigñt qualitercūq; sequitur ad illā. vt suppono q: ista. homo ē asinus sigñt hoīem esse. et per ꝯñs sigñt sicut est. et sic de qualibet alia ꝓpositiõe falsa. ergo precise sicut est significat aliqua ꝓpõ. ꝯñā patet ab vniuersali ad suam exclusiuam.

Rñsio ad A
Ad istud dicat͛ principale argumētū est bonū ꝛ negetͬ primū argumētū in oppositū q: arguitͬ ab inferiori ad suū superius a parte predicati cū dictiõe habēte vim negationis. idõ ꝯñā
Rñsio ad B
nõ valet. et similiter negetͬ scdm argumētū. nec est ista sua vniuersalis. videlꝫ oīs ꝓpõ sigñt q̄litercūq; ꝛc. sꝫ hec q̄litercūq; sigñt aliq̄ ꝓpõ sic ē. que est falsa. q: ex ista sequitur p̄cise sicut est sigñt aliqua ꝓpõ qd est falsum et tamē ista vniuersalis: oīs ꝓpõ sigñt sicut est cōuertitur cum ista exclusiua p̄cise significans sicut est aliqua ꝓpositio. et conformiter sequitur precise sicut est significat omnis ꝓpositõ ergo oīs propositio est vera. posito q̄ omnis ꝓpositio ratione sue partis significat qualitercūq; eius pars significat sed hoc negato non valet argumentum.

Similiter posito q̄ iste due ꝓpõnes sint oēs ꝓpositiões. hõ ē. ꝛ hõ ē asinus. tūc ptꝫ q̄ p̄cise sicut est sigñt oīs ꝓpositio. et nõ aliter q̄ est significat oīs ꝓpõ. Maior ptꝫ q: hoīeꝫ esse sigñt oīs ꝓpõ. et sic ē sicut sigñt. ꝙ ꝛc. Minor etiā ptꝫ cū eiꝰ oppositū sit falsum videlꝫ sicut nõ ē sigñt oīs ꝓpõ. q: tūc sicut nõ est significat ista ꝓpositio hõ est. que est cōtra primā viā. Ista eñ homo ē. sigñt secūdarie cesarē eē corruptū sicut ista. deꝰ ē rõne sui verbi oē significabile significat esse nõ tñ ex hoc sunt vere neq; false so[l]ū ꝓpter primaꝫ et nõ ꝓpter secūdā significatiõem verificant͛ et falsificātur ꝓpõnes. tñ respõdens elegat viam plus sibi placentē.

Nota q̄ ille terminꝰ sicut aliqñ stat sub habitudine accusatiui casus. et sic idē ē dicendū A significat sicut est. i. eius vel veritatē seu significatū qd vel que ē. et illo modo famose intelligit͛. Alio modo stat sub habitudine ablatiui casus. et sic est idē dicere. A significat sicut est. A significat modo quo est. ꝛ isto modo põt cōcedi q̄ oīs ꝓpositio significat p̄cise sicut ē. q: significat p̄cise eo modo quo est sicut dicēs q̄ ego sedeo sicut vos sedetis. i. eo modo quo vos sedetis ego sedeo. Et aliqñ notat identitatē in modo significādi vt hoc A significat sicut hoc B. significat. i. idem dicere q̄ significat idē significatū q̄ B. significat. Et aliqñ dicit similitudinē in modo significandi vt hoc A. sigñt sicut B. significat. i. simili modo quo B. significat. Unde in talibus A. significat sicut ē. credit͛ q̄ hoc verbū est stat impersonaliter. Huius grāmatici dicūt q̄ nõ tenet͛ impersonaliter nisi qñ tenet͛ pro pertinet vel interest. vt patet multociēs.

Septimo arguitur sic. Hec ꝯsequētia est bona Omne quod curret incipit incepit vel incipiet currere. sortes albus curret. ergo sortes albus incipit incepit incipiet currere. et hec eadem non valet. ergo ꝛc. q̄ sit bona ꝓbatur est sillogismus in Darii. ergo ꝛc. Et q̄ nō valet. probatur et pono q̄ sortes iā currit et ante hoc currebat et post hoc curret. ꝛ q̄ iam nō sit albus nec vnq̄ prius fuit albus. sꝫ post hoc erit albus. et pono q̄ postq̄ cessauerit a cursu nunq̄ curret nec incipiet currere. tūc pꝫ q̄ maior ē vera p̄ eius exponētes et minor probat᷑. q: hoc curret demōstrādo sortē. et hoc est vel erit sortes albus ergo ꝛc. patet ꝯsequētia a resoluētib⁹ ad resolutū. et q̄ ꝯn̄s sit falsū probat᷑. quia sortes albus nunq̄ incipiet currere. nec qui fuit sortes albus incipiet currere cū nō sit albus nec ōn hoc fuit albus. sed post hoc erit albus per casum. et per istud nō incipit nec incipiet currere. quia per casum cū semel cessauerit a cursu nunq̄ curret. ergo ꝯsequētia non valet.

Ad istud dicit᷑ negādo ꝯn̄am nec ē sillogismus sed est ꝑalogismus. mutatur eñ quid in quale p̄ hoc adiectiuū alb⁹ qđ significat qualitatē de qua nō fit mētio in maiori. sed sequitur ex illis p̄missis q̄ aliqđ qđ ē sortes albus vel erit sortes alb⁹ incipit incepit vel incipiet currere. ¶ Et ꝯformiter nō valet hoc argumētū. quicquid currit curret. oīs hō currit. ergo oīs homo curret. Posito q̄ oīs homo existēs currat. ita q̄ post hoc aliquis hō generetur qui nunq̄ curret. hic mutat᷑ eñ suppositio in minore et in ꝯsequēte siue in ꝯclusiōe tū in minore subiectū supponit ꝓ p̄sentibus ad bonū intellectū et in ꝯclusiōe indifferēter pro p̄sentibus ꝛ futuris bene tū sequitur ex premissis q̄ oīs hō qui est curret et nō valet argumentū. Et ꝯformiter quicquid fui heri hodie sum. currēs fui heri ergo currens hodie sum. posito q̄ iam sedeam.

Aliter tamen potest respōderi ꝯcedendo primā ꝯsequentiam nec tūc in casu posito añs est verū et ꝯn̄s falsum imo ꝯn̄s est verū. et tunc tenet᷑ ꝓ vnica cathegorica. et debet verificari ꝯiunctim more vnius cathegorice de disiūcto predicato. vt sic hoc incipit incepit vel incipiet currere. hoc est vel incipit incepit vel incipiet esse sortes albus. ergo ꝛc. tenendo tū primā viā sumit᷑ ꝯn̄s pro vna disiunctiua facta ex tribus cathegoricis. quib⁹ equipollent. sic ꝯsequens est falsum.

Octauo arguit᷑ sic. Hec ꝯsequētia est bona Vos creditis p̄esse q̄ aliqs hō decipit᷑. ergo aliquis hō decipit᷑ et hec eadē nō valet. ergo ꝛc. q̄ sit bona. ꝓbat᷑ oppositū ꝯn̄tis repugnat añti nā ista duo formalit᷑ repugnāt. vos creditis p̄esse q̄ aliquis hō decipit᷑. et tū nullus hō decipit᷑. q: sequit᷑ vos creditis p̄esse q̄ aliqs hō decipit᷑. et null⁹ hō decipit᷑. ergo vos creditis p̄esse falsū: q: nō est. ꝛ p̄ ꝯn̄s

vos decipimini. ꝙ vos creditis precise sicut nõ est. ꝙ aliquis hõ decipit. ꝛ ꝑ ꝯñs prima ꝯña est bona. qḋ est oppositũ alterius partis.

¶ Et ꝙ non valet ꝓbo. ꝛ pono ꝙ vos credatis precise ꝙ aliqs homo decipit. ita ꝙ nullus hõ alius a vobis decipiat. iã añs est verũ ꝑ casũ ꝛ ꝯñs falsũ cũ eius oppositũ sit verũ ꝓbat sic. nec vos decipemini. nec aliqs alius a vobis decipitur. ꝛ vos estis aliqs homo. ergo nullus hõ decipitur. Maior ꝓbatur sic. vos creditis precise sicut est. ergo vos nõ decipemini. Antecedens ꝓbat sic. vos creditis ꝙ aliquis hõ decipit. ꝛ sic est ꝙ aliquis homo decipitur. ergo ꝛc.

Ad istud dicatur cõcedendo cõsequẽtiã ꝛ ꝑ improbatione admittatur casus ꝛ negetur ꝙ vos nõ decipemini. ꝛ cõcedatur ꝙ aliquis hõ decipitur. ꝛ qñ arguit sic. Vos creditis precise ꝙ aliquis hõ decipitur. ꝛ sic est. ergo vos creditis precise sicut ẽ. ꝛ ꝑ ꝯñs vos nõ decipemini. negetur ꝯña sicut nõ sequitur vos creditis ꝙ aliquis hõ decipit. ꝛ sic est ꝙ aliquis hõ decipit. ergo vos creditis precise sicut est. qꝛ posito ꝙ tm̃ sortes currit. ꝛ ꝙ vos creditis precise ꝓ. currere. Sed est intelligendũ ꝙ ad hoc ꝙ argumentũ valeret oportet addere istud mediũ. ꝛ sic est ꝙ iste idem hõ decipitur quẽ vos creditis decipi qḋ non est verũ. ¶ Aliter tñ solet rñdere magis secure. negãdo casũ ꝙ ego credo precise ꝙ aliqs hõ decipitur. qꝛ nõ stat me credere aliquẽ hoiem decipi nisi credam ipm aliter credere ꝙ̃ est. ꝛ sic cessat efficacia argumenti. nunꝙ̃ tñ fit ꝯña bona ꝛ formalis generaliter vel specialiter. ideo nõ ẽ magna cura.

Nono arguit sic. Hec cõsequẽtia est bona. A iã non est verũ sed imediate ante hoc A fuit verũ. ergo A desinit esse verũ. ꝛ hec eadẽ nõ valet. ergo ꝛc. Qḋ sit bona ꝓbatur. qꝛ arguitur ab exponẽtibus ad expositũ. ergo ꝛc. Et ꝙ nõ valet ꝓbatur. ꝛ capio horã elapsam cuius hoc instans sit vltimũ instãs demõstrãdo istãs qḋ est presens. Et diuido istã horã in partes ꝓportionabiles minores ꝓportione dupla versus hoc instans qḋ est presens. ita ꝙ prĩa eius medietas sit prima pars ꝓportionalis ꝛ prima medietas. secunde medietatis sit secunda eius pars ꝓportionalis. ꝛ prima medietas tertie medietatis sit tertia eius pars ꝓportionalis. ꝛ sic de alijs partibus vsqꝫ in infinitũ. ꝛ volo ꝙ A in qualibet parte impari vt in prima/tertia/quinta. sit verũ. ꝛ in qualibet parte pari. vt in secũda. quarta. sexta. sit falsum. cũ hoc ꝙ A sit ista ꝓpositio pars impar est ſm computationẽ ꝛ ꝙ instãs qḋ est presens sit vltimũ istãs istius hore in quo nunc A non sit verũ. tunc patet in isto casu antecedens esse verũ ꝛ consequẽs falsũ. Et ꝓbo ꝙ ꝯsequens est falsũ. quia A iam non est verum. nec immediate ante hoc fuit verũ ꝛ immediate post hoc non erit verum. ergo A non desinit esse verũ. cõsequentia patet. quia si A desinit esse verum. tunc vel nunc est verũ ꝛ immediate post hoc non erit verũ vel nunc non est verũ. sed im-

mediate ante hoc fuit verũ quoꝝ ambo sunt falsa. ꝓbatur q꞉ ime-
mediate ante hoc fuit falsum. ergo imediate ante hoc non fuit ver-
⁊ vltra ergo falsum est ꝙ imediate ante hoc fuit verũ. minor argu-
menti vltimi arguitur sic. imediate ãte hoc fuit pars par. ⁊ qñcũqꝫ
fuit aliqua pars par A fuit falsum. ergo ⁊c. ¶ Maiorem ꝓbo. q꞉a
imediate ante hoc fuit aliqua pars par. ⁊ nullũ fuit instãs ãte hoc
quin inter illud ⁊ hoc fuit pars par. ergo ⁊c. ¶ Minorẽ ꝓbo quo-
cunqꝫ instante demonstrato inter illud instans ⁊ instans presẽs fuit
tẽpus mediũ qd tẽpus cõtinebit tam ptes pares ꝙ impares. ergo ⁊c.
¶ Item sic. si A imediate ante hoc fuerit verũ. ⁊ A imediate ante
hoc fuit falsum. ergo duo cõtradictoria sunt sil' falsa. q꞉ ista A est verũ.
⁊ nullũ a est verũ. ergo p ꝯñs sunt sil' vera. Et ꝙ añs prime ꝯñe est
verũ. ꝓbo q꞉ eius prima pars ponit in casu. ⁊ scdam partẽ ꝓbo. q꞉
qñcunqꝫ fuit pars impar fuit verũ. ⁊ imediate ante hoc fuit ps im-
par. ergo ⁊c. ¶ Ad istud dicitur ꝯcedendo ꝯñam. ⁊ ꝯñs in casu posito
⁊ qñ arguit sic. si A desinit esse verũ sequitur ꝙ nunc est verũ ⁊ im
mediate post hoc nõ erit verũ. vel nunc nõ est verũ. ⁊ imediate ante
hoc fuit verũ. cõcedatur ꝯña. ⁊ ꝯñs ꝓ scda parte. ⁊ qñ obijcitur sic
imediate ante hoc a fuit falsum. ergo falsũ est ꝙ imediate ante hoc
A fuit verũ. negetur ꝯña sicut non sequitur ꝙ hec sit falsa. aliquis
homo loquitur ꝓpter hoc ꝙ aliqs homo nõ loqtur. nec sunt cõtradi-
ctoria imediate ante hoc a nõ fuit verũ ⁊ imediate ante hoc a fuit
verũ. sed hoc est eius contrariũ nõ imediate ante hoc a fuit verum
vbi negatio preponit qd cõtradicit huic immediate ante hoc a fuit
verũ. ⁊ ideo cõcedat ꝙ imediate ante hoc a fuit verũ. ⁊ immediate
ante hoc a nõ fuit verũ. negeẗ tamẽ ꝙ nõ imediate ante hoc a fuit
falsum. Et ꝓ hoc rñdetur ad scdm argumentũ qñ arguit sic. imedi
ate ante hoc a fuit verũ. ⁊ imediate ante hoc a fuit falsum. ergo simul
est verũ ⁊ falsum. negãdo ꝯñam. sed cõcedat ꝙ duo ꝯtradictoria fu
erint vera sed nõ simul fuerint vera. loquendo de simultate instan-
tanea. Nam scdm aliquos duplex est simultas. scꝫ instantanea ⁊ tẽ
poranea. Tẽporanea est ad quã sufficit existentia ꝓ eodem tẽpore
sm diuisas partes. ⁊ isto modo concedo ꝙ duo contradictoria sunt
simul vera vel imediate ante hoc fuerint falsa simul. Simultas in-
stantanea est ad quã requiruntur coexistentia ꝓ eodem instanti. ⁊
isto modo loquendi de simultate. negetur ꝙ duo contradictoria sũt
simul falsa. Et sic patet solutio.

Decimo arguitur sic. Hec cõsequẽtia est bona.

Contingit vos currere. ergo cõtingit vos nõ currere. q꞉ ꝓpõ de cõ-
tingenti ad vtrũlibet habet cõuerti p oppositas qualitates. ⁊ argu
endo a cõuertente ad suã cõuersam est ꝯña bona. ⁊ ꝙ nõ valet pro-
batur. q꞉ si illa valeat. tunc valeret eius cõuersa. sed sic nõ. ergo ⁊c.
⁊ ꝙ nõ valet ꝓbatur sic. ⁊ pono ꝙ vos nõ illis. tunc patet ꝙ antece

dens est verū ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ q̄ añs sit verū ꝓbatur. quia eius op
positū est falsum. s. necesse est vos currere. Item impossibile est
vos currere. ergo cōtingit vos non currere. patet ꝯñia a subalternā
te ad suā subalternatā. ⁊ añs est verū in casu q̄ vos nō sitis cū a pu
ra priuatione ad habitū impossibilis est regressio. ⁊ ꝯñs est falsum
quia eius oppositum est verū. s. impossibile est vos currere. ḡ ⁊c.
¶ Pro isto dicatur distinguendo de illo termino cōtingit. q: aliqñ
inuenitur cōuertibilis cū isto termino possibile. ⁊ aliqñ cū hoc ver
bo est supplens vicē ꝑ circūlocutionē huius verbi pōt. ⁊ idē est di-
cere. cōtingēs est. ⁊ possibile est. ⁊ ꝯtingit esse. ⁊ potest esse. Et isto
modo oē qd̄ est possibile est ꝯtingēs. vt ꝯtingit q̄ deus est. i. est im
possibile q̄ deus est. ⁊ isto modo ꝓpō de ꝯtingenti subalternatur
ꝓpōni de necessario cū eodē dicto vel synonymo. vt necesse est deū
esse ⁊ cōtingit deū esse subalternant. ⁊ illa cōtingit deū esse ⁊ impos
sibile est deū esse cōtradicūt. Et silr cōtingit deū esse ⁊ ꝯtingit deū
non esse subcōtrariant. ⁊ ista cōtingit deū non esse subalternat huic
impossibile est deū esse ⁊ quo ad equipollentias. De prepositione
⁊ postpositione negationis in istis modalibus dicēdū est sicut i ꝓ-
positiōibus de inesse. vt patebit ꝓ primo argumēto. ⁊ isto mō dicit so
let. Contingēs nō valēs ad oppositū. q: nec talis ꝓpō de ꝯtingenti
isto mō debet cōuerti ꝑ oppositas qualitates. Et quo ad cōuersio-
nes taliū ꝓpōnum sic stantiū in figura. debēt eedē regule obserua
ri que seruātur in ꝓpōnibus de inesse. vt cōtingit nullū hoīem esse
aīal. ergo cōtingit nullū aīal esse hoīem masculū. ⁊ sic etiā fit cōuer
sio ꝑ accidēs. Cōuersio ꝑ cōtrapositionē tenet in aliquibus. sed non
vniuersaliter. nec ē vera credo suppositio approbata a philosopho.
In primo eni prioꝝ recitat Aristoteles cōuersionē vniuersalis ne-
gatiue ⁊ particularis affirmatiue simpliciter cōuertunt. ⁊ vniuersa
lis affirmatiue ꝑ accidēs. Sed certe ibidē dicit q̄ ꝑticularis nega-
tiua nō cōuertit. ⁊ ꝓpter hoc q̄ alij volunt tenere cōuersionē ꝑ cō-
trapositionē q̄uis nō habet a philosopho. Dicūt eni q̄ vniuersalis
affirmatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua debēt cōuerti ꝑ cōtrapositōem
preterq̄ in terminis transcēdentibꝰ ⁊ hoc generaliter vt bene seq-
tur. oīs homo est aīal. ergo omne nō aīal est nō homo. homo ē aīal.
ergo quoddā nō aīal est nō homo. nō tamē sequitur. oīs res ē ens
ergo oē non ens est nō res. Sed particularis negatiua nullo mo-
do debet cōuerti saltē generaliter. ⁊ ꝓpter hoc dicūt q̄dam qd̄ de-
bet dici Cati ꝑ contra. ⁊ nō Cato. veruntamen cū cōuersio ꝑ cōtrapo
sitionē nō sit generalis nec auctoritate fundata oportet istā extolle
re imo melius est ꝑ correctionē illius opinionis. dic Cati ꝑ contra.
aliter corrigendo sic dicere. sic fit cōuersio rara. vel aliter generaliꝰ
dicere. Sic fit cōuersio nulla. q̄uis eni cōtingit dare tales ꝓpōnes
cōuertibiles nō tamē cōuertuntur ꝓpter aliquā cōuersionē. Et ista
est leuior via inter alias. Responsio. Ergo dicit q̄ ꝓpō de necessario

vel impossibili et de contingenti debent converti sicut cathegorica ratione sui dicti. vt patet per Aristotelem primo priorum circa principium. vt necesse est deum esse. sic debet converti. ergo necesse est ens deum esse. Impossibile est hominem esse currens. ergo impossibile est currens esse hominem. et sic de aliis. Et sic cathegorica que est dictum in propositione modali non potest converti. vt contingit de particulari negativa. tunc nec ipsa propositio modalis cuius est dictum. Et sic propositio de necessario de contingenti et impossibili est illa que participat talem terminum necessarium contingens vel impossibile. Sed voco talem propositionem necessariam contingentem vel impossibilem illam cuius significatum primarium est necesse contingens vel impossibile esse.

Sed alio modo sumitur contingens pro re que potest esse et non esse indifferenter. et talis est duplex. contingens natum. et contingens ad utrumlibet. Contingens natum est determinate verum vel falsum. Contingens ad utrumlibet est illud quod est indeterminate verum vel indeterminate falsum. Et voco illud determinate verum quod est verum pro aliquo instanti et non potest esse quin sit vel fuit verum pro eodem instanti. vt ista sunt determinate vera. Ego sum. ego fui. Sol orietur cras. ¶ Determinate falsum est illud quod est falsum pro aliquo instanti. et non potest quin sit vel fuit falsum pro eodem instanti. vt ista. Ego non sum. ego non fui. Et ista dicuntur contingentia nata. quia altera pars est semper determinata a natura. ¶ Indeterminate verum est illud quod est verum pro aliquo instanti. et potest esse quod non sit verum nec fuit verum pro eodem instanti. vt ego curram potest esse vera. et potest esse quod ista nec est nec erit vera. ergo curram etc. ¶ Indeterminate falsum est illud quod est falsum pro aliquo instanti. et potest esse quod nec est nec fuit falsum pro eodem instanti. vt ista. Ego non scribam. ego non ero episcopus si fuerit falsa est indeterminate falsa. et talia dicuntur contingentia ad utrumlibet. quia utraque pars est indeterminate a natura. hoc verbum contingit correspondens contingenti isto modo dicto convertitur vel equipollet huic verbo potest. vt idem est ad istum sensum. contingit me currere. et potest esse quod ego curro, vel ego non curro.

Propositio ergo de contingenti primo modo dicta non habet converti per oppositas qualitates. vnde secundum primum sensum non sequitur. contingit me non currere. ergo contingit me currere.

Sed propositio de contingenti secundo modo dicta habet converti per oppositas qualitates. et secundum istum sensum sequitur contingit me non scribere. ergo contingit me scribere. et tunc foret tam antecedens quam consequens falsum in casu posito. nec sequitur secundum istum sensum. impossibile est me scribere. ergo contingit me non scribere quia sic non subalternantur.

Nota quod conversio per oppositas qualitates est

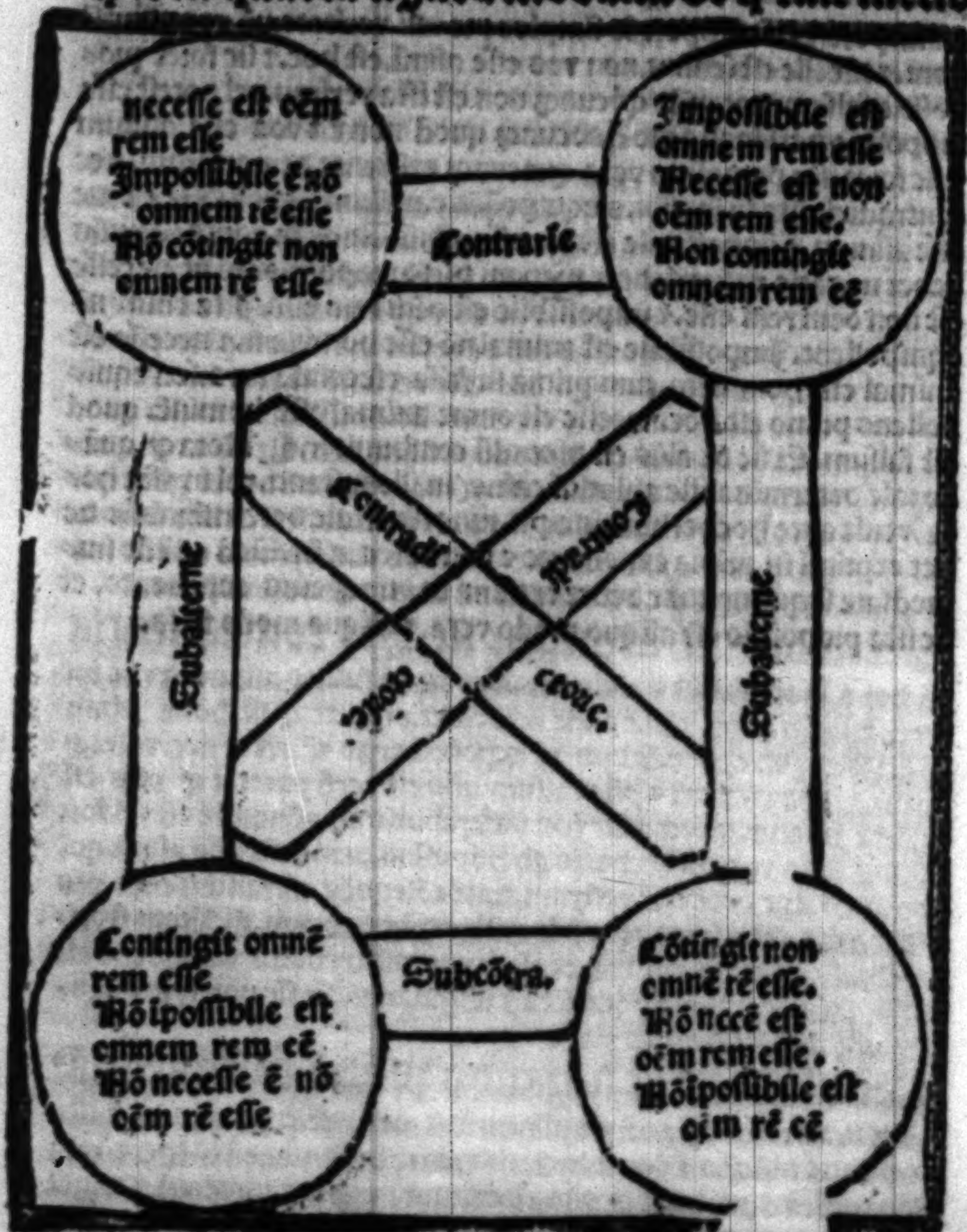
quando ad propōnem conuersam sequitur aliqua propō cū modo synonymo ꝛ dicto opposito. vt contingit ad vtrumlibet me scribere. ergo contingit ad vtrūlibet me non scribere.

¶ Undecimo sic arguitur. Hec consequētia est bona. Impossibile non est vos esse asinum. ergo necesse est vos esse asinum. ꝙ sit bona probatur. quia arguitur ab equipollēte ad suum equipollens. ꝛ ꝙ non valet probatur. antecedens est verū ꝛ cōsequens falsum. ꝙ consequens sit falsum patet. ꝛ ꝙ antecedens sit verū probatur. quia hoc non est vos esse asinum. denotando vos eē capram. ꝛ hoc est impossibile. ergo impossibile non est vos esse asinum. patet consequentia ab inferiori ad suū superius cū negatione postposita ꝛ cum debito medio. ergo ꝛc. ¶ Et conformiter improbatur ista consequentia. Impossibile est non vos esse asinum. ergo necesse est vos esse asinum. quia hoc est non vos esse asinum. denotando vos esse capram. ꝛ hoc est impossibile. ergo īpossibile est non vos esse asinum. consequentia patet. ꝛ maior probatur sic. hoc non est vos esse asinum. denotando homo est capra ꝛ hoc est. ergo hoc est non vos esse asinum. Patet hec consequentia. quia arguitur a negatiua de predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito cum constantia subiecti. ergo est bona.

Pro isto dicatur ꝙ in vtraqꝫ consequentia potest ille terminus impossibile sumi dupliciter. Uno modo in nominatiuo casu. ꝛ resoluitur ratione istius propositionis in qua ponitur iste terminus. non esse asinum. demonstrando aliquam propositionem impossibilem. ergo ꝛc. Secundo circūlocutiue vel aduerbialiter. scilicet ratione illius propositionis in qua officiatur. vt impossibile est vos esse asinum. sic officiatur. talis propositio est impossibilis. Uos estis asinus. propter eius primarium significatum. vos esse asinum. ergo ꝛc. Et sic ponitur iste terminus impossibile. pro illo termino non potest esse. Et iste est sensus. Impossibile est vos esse asinum. id est non potest esse ꝙ vos estis asinus. ¶ Si ergo primo modo accipiatur vtraqꝫ consequentia potest probabiliter negari tam prima ꝙ̄ secunda. vt impossibile non est vos esse asinū. ergo necesse est vos esse asinum. Nec arguitur ab equipollente ad suum equipollens. sed hoc est suum equipollens. Impossibile est vos non esse asinum. ¶ Si secundo modo sumatur. tunc vtraqꝫ cōsequentia est bona. quia antecedens vtriusqꝫ est impossibile. saltem si sit congruum. et sic distinctio est valde bona. Et videtur certe melius dicere ꝙ vtraqꝫ consequentia est neganda. ita ꝙ ly impossibile teneatur nominaliter. nec potest teneri pro eo quod non potest esse. quia antecedens dictarum consequentiarum non debet officiari ratione incongruitatis in officiantibus. vt satis patet.

Notandum est q si dicto: hoc est vos non esse asinū. potest esse suppositio simplex pro tali veritate. nō vos esse asinum. et tūc ille est sensus. non vos esse asinū. est hoc. et sic foret propositio falsa. denotando qḋcunqꝫ non est ista veritas. vel potest esse suppositio personalis pro quocunqꝫ quod non est vos esse asinum et sic foret ista propositio vera. quocunqꝫ existente demonstrato. nec contradicit ista in sensibus equipollētie. nullum impossibile est me esse asinum. et impossibile est me esse asinū. Unde in equipollentijs debet negatio vniuersaliter preponi dicto propositionis. vt necesse est non oēm rem esse. et impossibile est oēm rem esse. Ista enim nō equipollent. Impossibile est animal nō esse hominem. et necesse est animal esse hominem. cum prima sit falsa et secunda vera. sed equipollens primo est hoc. necesse est omne animal esse hominē. quod est falsum. Et sic de alijs est dicendū conformiter. ¶ Nota q quādo tale determinabile ablatiui casus (in illo instanti. vel in ista hora) venit ante hoc verbum incipit. tunc illud tale determinabile debet exprimi in prima exponente et non in secunda. Sed quādo immediate sequitur. tunc debet exprimi in vtraqꝫ eius exponente. et sic ista propositio est aliquo modo vera. et aliquo modo falsa.

Hec est quarta figura modaliũ de q̃ fuit mẽtio

Duodecimo arguit͛ sic. ista ꝯña est bona. Sortes nõ excipit. sed oĩs hõ alius vel alĩ a sorte excipitur. ergo oĩs homo preter sortẽ excipit. q: arguitur ab exponẽtibus ad expositũ. Et ꝙ nõ valet ꝓbat. et pono ꝙ sortes nõ excipit ab actu currẽdi. ita ꝙ oĩs homo alius vel aliã a sorte excipitur ab actu currendi. Jam isto casu posito añs est verũ et ꝯñs falsum. q: ex cõsequẽte sequunt͛ duo cõtradictoria. ergo ꝯñs est falsũ. Añs sic. ex ꝯñte se ur ꝙ sortes exci

pitur.⁊ sortes nō excipit.q̄ scḋa pars seq̄tur.ptꝫ q: est altera ei⁹ exponens.Et q̄ prima pars seq̄tur ꝓbatur.q: in oī exceptiua ꝓpria pars extracapta excipit.sed ista exceptiua est ꝓpria.⁊ sortes est ps extracapta.ergo sortes excipit.Exceptio ē extracaptio ptis a suo toto

Pro illo dicat̄ cōcedendo ꝯñam:⁊ negādo añs

Et qñ ponitur.sortes nō excipit.sed oīs homo alius vel alia a sorte excipitur.neget̄ casus.eo q̄ si oīs homo alius vel alia a sorte excipit ille sortes excipit.cū tūc oī hoī alij a sorte cōueniret aliq̄ denoīatio qualis nō cōpeteret sorti.⁊ p ꝯñs sortes excipitur ab illa.Si tñ significet pticularis denoīatio.a qua sortes non excipit.sed oīs hō alius vel alia a sorte excipit ab illa denoīatione sicut superius ponit. Et in isto casu posito nō seq̄tur añs esse verū.nō seq̄tur sortes non excipit ab isto actu.ergo sortes nō excipit.Unde tñ innuit in illa exceptiua q̄ sortes excipitur ab exceptione illius actus.⁊ nō a tali actu ⁊ sic ptꝫ solutio.¶ Sed notādū est q̄ exceptiua nō debet generaliter exponi p istū terim aliud.vt dictū est p prius.sed cū isto termio nō.vt oē aīal preter chymerā est.dꝫ sic expo.ni.Chymera nō est. sed oē aīal nō chymera est.Et sicut est de illa:sic est de similibus.

Tertiodecimo arguitur sic.Hec consequentia

est bona.Uos fuistis ⁊ asinus fuit.⁊ vos nō fuistis asinus.ergo vos differebatis ab asino.⁊ hec eadē non valet.ergo ⁊c̄.q̄ sit bona ꝓbat. q: arguitur ab exponētibus ad expositū.ergo ⁊c̄.Et q̄ non valet ꝓbatur.q: añs est verū ⁊ ꝯñs falsum.añs est verū patet.⁊ q̄ ꝯñs est falsum ꝓbatur.q: sequitur vos differebatis ab asino.ille est vel fuit asinus.ergo vos differebatis ab hoc asino.demonstrādo asinū.qui corrūpebatur ante esse vestrum.tunc cōsequēs est falsum cum ōis differentia vel alietas requirit existentiā extremoꝝ.¶ Item si differebatis ab asino.ergo ab oī asino vos differebatis cōsequens est falsum vt patet per exponentes ⁊ singulares.Et sic potest argui de ista.vos differebatis ab albo.

Argumētū B

Argumētū B

Pro isto dicatur negando primā cōsequentiā:

Sed sic dꝫ argui.Ego fui ⁊ asinus fuit mecū ⁊c̄.ergo ⁊c̄.addat̄ iste terminus mecū.ad denotandū simultatē instantaneā in tpe.⁊ quādo arguit ad ꝓbandū q̄ ꝯñs est falsum.neget̄ argumentū.⁊ neget̄ ꝯñs vlterius factū.¶ Si dicat q̄ arguit a termino stante confuse ⁊ distributiue ad aliqḋ eius suppositū cū debito medio ⁊c̄.negetur quia nō arguitur cum debito medio.quia oportet sic arguere.Ego differebam ab asino.⁊ ille est vel fuit asinus mecum.ergo ⁊c̄.

Rñsio ad argumentū B

Et cōformiter neget̄ scḋm argumētū:scꝫ Ego

differebā ab asino.ergo ab oī asino ego differebā.Sed bene seq̄tur Ab oī asino q̄ fuit mecū ego differebā.⁊ hoc est verū.Sed in terminus accidēt:alib⁹ maior est difficultas inueniēdi media ⁊ exponētes

Rñsio ad argumentū B.

vt non sequitur ego differã ab albo. hoc est vel fuit albũ mecum. ergo ego differebã ab hoc demõstrãdo meipm quia per casum possibilẽ in tpe pterito ergo fuit niger vt heri et hodie albus. tunc hec est vera ego differebam ab albo. et hec similiter hoc est vl' fuit albũ. sed demonstrando me si ons est falsum ergo ego differebã ab hoc demonstrã do me. Et cõsilr cũ verbo de futuro tpe. quia si vnq erit ista ego differo ab albo. tunc ego differam ab albo. ¶ Ideo si aliqñ. ego ero niger et postea albus. tunc erit verũ q ego differã ab albo. et tamẽ ego ero albus. et vltra nõ sequit q ego differã a meipo. sicut nõ sequitur ego non ero sedens hoc erit sedens. ergo ego non ero hoc. Sz opoztet addere in minoie q hoc erit sedens nõ hoc, demonstrando me. vel hoc erit sedens in instãti. in quo ego ero non sedens.

Et cõfozmiter nõ sequitur. ego differã ab albo hoc erit albũ mecũ. ergo ego differã ab hoc. Sed opoztet addere in minore. q hoc erit albũ in hoc instanti. in quo ego ero nõ albus. et sic sequitur cõclusio. et ista debet sic exponi. ego ero et hoc erit albũ mecũ. qñ ego ero nõ albus. ergo ego differo ab albo.

¶ Quartodecimo ad idem arguitur sic.

Differens ab albo erit sortes. hoc est vel erit album. ergo differens ab hoc erit sortes. Hec ona est bona et hec eadẽ nõ valet. ergo 7c. q sit bona pbatur. q arguit a termino stante confuse et distributiue ad aliquod eius suppositum ergo 7c. demõstrãdo p ly hoc in ọnte vnũ album quod erit post corruptionẽ sortis. Et q non valet pbatur. q añs est verum et ons falsum. q ons sit falsum patet. et q añs sit verum probatur. quia hoc erit sortes. et hoc est vel erit differens ab albo. ergo 7c. ¶ Item sortes differt ab albo. ergo differens ab albo erit sortes. posito q sortes iam sit niger. et q per annũ post hoc erit albus. iam patet q antecedens est verum et consequens falsum. vt prius dictum est.

Primũ argumẽtũ p iprobatiõe argumẽti pricipal' Scd' 3 arg. ¶

Et forte respondet negãdo pzimã ọñam p improbatiõe pncipalis argumẽti factã. dicendo q istis sit eius resoluentes. Hoc erit sortes. et hoc est differens ab illo quod est vel erit albũ vel erit differẽs ab hoc quod est vel quod erit album. ergo differẽs ab albo erit sortes. Sed probatur q iste resoluentes nõ valẽt in casu. Añs potest esse verum et ons falsum 7 impossibile. ergo consequentia nõ valet. Añs pbatur. et pono q sortes sit niger. et erit niger per totam vitam suam. iam in isto casu añs est verũ pro maiori. et minoz est vna disiunctiua. cuius altera pars est vera. ergo 7c. pbatur sic. nam hec est vera. hoc erit sortes. et hoc est differens ab illo quod est vel quod erit album. quia hoc est et illud quod est vel qd erit album est. et hoc nõ est illud quod est vel quod erit album. ergo hoc est differens ab illo quod est vel quod erit albũ.

Respõsio ad argumẽtũ.

Ad idem dicit distinguēdo de añte prime cōse quētie. si eñi ly differēs sit pticipiū pñtis tpis et nō nomē. tūc nō va let argumētū cū illud sit differētie differēs ab albo erit sortes. et illō quod differt ab illo erit sortes. q2 tūc ly albo supponit respectu par ticipij de pñti et non respectu verbi de futuro. Sed scdo mō pōt ly differens per ammissionē tpis esse nomē distribuens ly albū in cō paratiōe ad verbū de futuro. et sic ē argumētū bonū et añs est im possibile tūc idē ē dicere differēs ab albo erit sortes et aliud ab al bo erit S. et debet isto modo resolui. hoc erit sortes. et hoc est diffe rens ab illo quod est vel qd erit albū. ergo etc. vel breuius sic. hoc erit S. et hoc ab omni albo est vel erit differēs. ergo etc. isto modo est cōña bona et añs est impossibile. causa autē quare debet sic resolui ē hec q2 in ista ppōne differēs ab albo erit S. distribuit ly albo copulatī ue pro tali qd est et qd erit albū. Iuxta istā regulā Terminus cōis distributus supponēs verbo de futuro supponit copulatiue p his que sunt et que erūt. ideo si sensus illius ppōnis exprimat p suas resoluentes oportet capere istū terminū albo distributū tā p oībus que sunt q pro oībus que erūt. Et vlterius ad pbationē añtis pri me cōñe negetur vtraq3 cōña principalis tam ista. hoc erit S. et hoc ē differēs ab albo vel erit differēs ab albo etc. et ista cōña S. differt ab albo. ergo differēs ab albo erit S. et sic arguit pbādo primā cōñam. q2 hic arguit a resoluētibus ad resolutū. dico q nō sicut ibidē dicit rūsio posito de eisdē resoluentibus quas rūsio ponit ibidem. et quando po nitur in casu q S. sit niger per totā vitā suā. admittat casus et ne getur q omnes resoluentes sunt vere. et quando arguit sic prima ē vera et secunda est vna disiunctiua cuius vna pars est vera. negetur dicat q vtraq3 pars est falsa et ad probationē prime partis neget cōña. sed sic debet resolui. hoc est et omne illud quod ē vel quod erit albū est. et hoc non est illud quod est vel quod erit album. ergo hoc est differens ab illo quod est vel quod erit album. et tunc secunda re soluens est falsa.

Et conformiter resoluende sunt tales

Aliquid a vero potest esse verū. aliud ab episcopo potest esse iste homo Ex qua cōsideratiōe patet veritas talium propositionū tan tū laicus est ille homo. tm̄ clericus fuit ille homo. tm̄ episcopus po test eē ille hō. tm̄ impossibile est verū. et sic de multis alijs.

Quintodecimo ad idem sic. Idem erit primū instans esse S. qd erit primū instans esse P. ergo in eodē instan ti in quo S. incipiet esse P. incipiet esse. ista ē cōña bona. et hec ea dem non valet. ergo etc. q sit bona pbat. q2 si illud erit primū instās esse sortis quod erit primū instās esse P. tunc idē erit primū instās in quo sortes incipiet esse. Et idē erit primū instās in quo plato in

Differēs pōt sumi dupl'r.

cipiet esse. ergo in eodem instāti in quo sortes incipit esse. ꝓ incipit esse. ¶ Et ꝙ non valet ꝓbatur et pono casum ꝙ sortes erit per vnū diē ante platonē. ⁊ sit b. primū instās. in quo sortes erit. tūc manifeste pꝫ falsitas ꝯn̄tis ꝑ casum prius positū. Et pbo ꝙ an̄s ē verū qr B erit aliqualiter primū instās eē sortis qḋ ē primū instās eē platōis. vt expresse manifestat intuēti ꝑ ea que prius posita sūt. ergo idē erit primū instās eē S. qḋ erit primū istās eē platōis an̄s ꝓbo sic. B. erit primū instās eē sortis qḋ erit primū instās eē platōis. ⁊ nullum instās prius b. erit instās eē sortis. quod erit primū instās esse platōis. ergo b. erit primū instās ⁊c. pꝫ ꝯn̄a ab exponētib⁹ ad expositū

Ad istud respōdet ꝯcedendo primā ꝯn̄am. Et admittat casus. tūc ad argumētū b. erit primū instās eē S. qḋ erit primū instās eē platonis ergo ⁊c. Distinguat an̄s / eo ꝙ ly quod refert ad ly B. et tūc an̄s est falsū. et ꝯn̄a ē bona. Uel ad ly instās ita ꝙ sit pars ꝑdicati. et tūc nō valet ꝯn̄a ꝓpter diuersā relationē. qr in ꝯn̄te necessario refert ad ly b. ¶ Et notandū ē ꝙ hec ē natura hui⁹ dictiōis. ideo qr ipa vbicūqȝ ponit requirit aliqḋ relatiuū ad ipm relatum. Hec eñ equalet copulatiue. videlꝫ illud idē erit primū instās esse sortis qḋ erit primū instās esse platonis. Et sic patet solutio ad illud et ad multa alia similia.

¶ Sextodecimo arguit. Hec ē ꝯn̄a bona

In T. instāti futuro sortes nō curret. et nullū erit instās post T. instās quin ante illud sortes curret. ergo in T. instāti sortes incipiet currere. hec est bona. et hec eadē nō valet ergo ⁊c. ꝙ sit bona ꝓbat. qr sequitur post T instās. sortes curret. et nullū erit instās post T. instans quin ante illud sortes curret ergo immediate post T. instās sortes curret. Tūc vltra. post T instās. sortes curret. et in T. instāti sortes nō curret. ergo in T. instāti sortes incipiet currere. ¶ Et ꝙ nō valet ꝓbat. et pono ꝙ ꝑ annū ante T. instās sortes curret. et post T. instās ꝑ annū sortes curret. et nō in T. instāti. nec imediate post T instās curret. In casu posito pꝫ tam maior ꝙ minor. ꝓbo ꝙ ante T instās sortes curret. ergo ante qḋlibet instās post T. instās sortes curret. et ꝑ ꝯn̄s nullū erit instās post T. instās quin ante illḋ sortes curret. Et sic pꝫ veritas an̄tis. et ꝯn̄s ex casu ptꝫ esse falsum.

¶ Pro isto dicat negando ꝯn̄am.

Et similiter ad ꝓbationē ꝯn̄e negēt ꝯn̄a. vn̄ ꝓpō de immediate debet sic exponi. Post T. instās sortes curret. et nullū erit instās post T. instās quin inter illud ⁊ T. instās S. curret ergo imediate post T. instās sortes curret. ¶ Et consimiliter nō valet ista ꝯn̄a. In hoc instanti sortes nō curret. et immediate post hoc sortes curret. ergo in hoc instāti. sortes incipiet currere. demonstrando per ly hoc in minori aliquod instās futurū immediate post instās in quo sortes cur

ret. Et sic p3 q nō valet ɔña.

¶ Unde ꝓpositio de incipit sic debet exponi Sortes iā nō currit. sed immediate post hoc instās qđ est pňs S. curret. ꝙ S. incipit currere Uel sic sortes currit. et immediate ante hoc instās. qđ est pňs S. non currebat. ergo sortes incipit currere.

¶ Septimodecimo sic arguitur hec est bona. De necessitate homo ē animal. ergo de necessitate ille homo ē aīal et ille et illa. et sic de singulis. ꝓbatio ɔñe arguit a termino stāte cōfuse et distributiue ad eius supposita copulatiue ꝙ bona. Et q sic ꝓbatur. ille termin⁹ de necessitate. habet vim cōfundendi terminum cōem sup quē cadit. ꝙ cū nō impedit ita facit in ꝓposito. Añs ꝓbat ꝑ maiore ille termin⁹ de necessitate h3 terminū mobilitādi. et quod mobilitat mobilitatū mobilitat immobilitatū ꝙ etc. Maior p3. q: sic dico. De necessitate oīs hō ē aīal. ly hō stat immobilitāter. virtute istius termi modalis de necessitate. q: non sequit de necessitate oīs hō ē aīal ergo de necessitate ille hō ē aīal. ergo etc. Añs ē verū. vt p3 p exponētes siue officiātes. q: oīs hō ē aīal. et nō pōt esse quin oīs hō est aīal. ꝙ etc. et ɔñs est falsū ergo etc. Et q principalis ɔña nō valet ꝓbatur. quia añs est verū et ɔñs falsum.

Ad istud dicatur negando ɔñam

Et negel q iste termin⁹ de necessitate mobilitat. sicut nec alīq termini deteriati alicui⁹ cōplex: q̄les sunt oēs termini modales. tales eñ imobilitāt nō mobilitāt. iō nō ē verū quicq̄ imobilitat mobilitatū mobilitat imobilitatū. sicut nec vniuersalit qlibet termin⁹ qui pōt mobilitare potest immobilitare. verbū eñ substātiuū predicās secundum adiacens. mobilitat suū subiectū exñs terminū cōem et non potest immobilitare illud. vt patet. sic dicēdo album est ly albū stat eque mobilitanter. sicut hic omne albū est. ideo in talibus particularis ꝓpō affirmatiua cōuertitur generaliter cū suo vniuersali istud eñ est verū q si terminus cōis in orone positus ꝓpter appositionē alicuius dictiōis stet mobilitāter. qui prius stetit imobilitanter cōtingit post āmotionē eiusdē relinquere terminū stantē cōfuse tm̄ sicut prius vel imobilitāter. et tūc dicitur hmōi terminus imobilitare. sicut Aristoteles dicit gubernatorē nauis esse causam periclitationis nauis in casu quo ꝑiditat nauis in eius absentia ꝓpter defectū gubernantis.

Octauodecimo sic. Hec est bona cōsequētia.

¶ Tu desinis scire aliquā ꝓpōnē. ergo tu desinis scire istā ꝓpōē et istam. et sic de singulis. Probat ɔña. a termino stāte cōfuse et distributiue et mobilitanter ad eius supposita. ergo etc. Añs ꝓbatur nō ꝓpter aliud cōfundit aliquis terminus aliū. nisi q: includit negationē in altera eius exponēte. sed eque bñ importat ille termin⁹

desinit negationẽ in eius exponẽtibus. sicut hec dictio differt. ergo eque cõfundit sicut hoc verbũ differt in eius exponente. et per cõns sequitur. tu desinis scire istam et istam etc. Et quod nõ valet probatur. et pono quod sint multe propositiones quas nõ sciuisti. et quod iam scias aliquã et quod immediate post hoc non scias aliquam. sic patet antecedẽs fore verũ. et cõns falsũ. et per cõns argumentũ non valet.

Ad istud rñdetur negãdo cõñam principalem. et negetur quod iste terminus desinit mobilitat terminũ sed imobilitat. Pro quo est notandũ quod aliqui sũt termini exponsibiles. quorum actus cadit principaliter super terminũ assignatũ. et nõ principaliter super cõplexũ. cuiusmodi sunt signa vniuersalia. et hoc verbũ differt. qui termini nõ requirunt generaliter in suis exponentibus verbũ ãpliatiuũ neque verbũ alterius temporis quam est verbũ expositi. vt patet de eisdẽ. et tales termini generaliter mobilitãt. Aliqui sunt termini quorum actus principaliter cadit super cõplexũ et nõ super terminũ solũ. qui requirũt in suis exponẽtibus verbũ ampliatiuũ vel aliter verbũ preteriti tẽporis vel futuri. cuiusmodi sunt tales termini necessariũ. et de necessitate. incipit/desinit et huiusmõi. et tales terminus immobilitant tamẽ nõ mobilitant.

Ideo duplex est diuersitas: quare differt cõfundit mobilitãter et desinit nõ. Primo quod actus huius verbi differt cadit principaliter super vnũ terminũ: et sic nõ cadit actus huius verbi desinit. Secũdo quod hoc verbũ differt nõ includit in se diuersas differẽtias tẽporum sicut hoc verbũ desinit. actus tamen dictionis exclusiue cadit super totũ predicatũ principaliter et raro super subiectũ. et ecõtra de vniuersali affirmatiua. Itẽ ille terminus imediate secundum aliquos est signũ vniuersale includẽs in se suũ distributũ. vt bene sequitur. immediate post hoc instans ero. hoc erit instans post hoc. ergo immediate post hoc ero. et sic de singulis.

Nonodecimo sic arguitur. hec consequẽtia est bona. aliquantulũ sortes est. et tantum plato est. ergo tantum plato est. Arguitur a tota copulatiua ad alterã eius partem. Et quod nõ valet probatur. et pono istũ casum. quod sortes sit pedalis quãtitatis precise et plato similiter. iã antecedens est verũ et cõns falsũ. Primo quod antecedens sit verũ patet sic. pedale S. est et tantũ P. est. quia pedale P. est. omne pedale aliquantum est. ergo aliquãtũ sortes est et tantũ plato est. ¶ Itẽ quantũ est sortes tantũ est plato. quia per casum sortes et plato sunt equales. ergo aliquantũ sortes est et tantũ plato est. Et quod cõns sit falsum patet. cum illud cõns est cõgruũ oportet vt sit exclusiua et falsa. quoniam aliquod aliud quam plato est.

Ad istud dicatur negando consequentiã. quia cõns non potest sumi nisi exclusiue. et sic est falsa. vel demõstratiue. et sic est impertinens antecedẽti. vel tertio modo relatiue. et tũc foret per se cõns imperfectũ. quia tunc habet quantũ pro intellectu relatiue.

Notandū q̄ aliqua ē copulatiua vera in ptib⁹ independentibus. et de talibus intelligit regula. sez a tota copulatiua ad alterā ei⁹ partē est ɔ̄ña bona. Aliqua est copulatiua de partibus dependentiū significationū. et de talibus nō intelligit regula ꝛc. ¶ Et sic patz responsio sicut hic aliquantū sortes est ꝛc. vt supra.

¶ Vicesimo sic arguit. Hec ɔ̄ña est bona. Tm̄ substātia nō est accidēs. ergo tm̄ aliquid nō ē accidēs. q̄ sit bona pbatur. q2 arguit ab inferiori ad suū superius. cū dictiōe exclusiua addita subiectis. ḡ ꝛc. nō pōt dici q̄ negatio postposita ipedit mediū arguendi sequitur eni formaliter. tm̄ hō nō currit. ḡ tm̄ aīal nō currit. Itē añs ē ipossibile. ḡ ɔ̄ña bona. cū scḋa ei⁹ exponēs ē falsa et ipossibilis q2 necēm est q̄ aliqd qḋ nō est subā nō ē accñs. qḋ est ei⁹ oppositū et illud pbat sic. hec ē ɔ̄ña bona. chymera nō ē subā. et chymera nō ē accñs. ḡ aliqd qḋ nō ē subā nō ē accñs ꝛ totū añs ē necēm ḡ et ɔ̄ñs. et p ɔ̄ñs ɔ̄ña prima ē bona. Et q̄ prima ɔ̄ña nō valet pbatur sic. q2 añs est verū et ɔ̄ñs falsū ergo ꝛc. q̄ añs sit verū arguit sic sequit suba nō est accñs. sed oē aliud a suba est accñs. ergo tm̄ substātia nō est accñs. ab exponētib⁹ ad expositū. totū añs ē verꝫ ḡ et cōsequēs. Et q̄ ɔ̄ñs prime ɔ̄ñe sit falsum patz. q2 altera eius exponēs est falsa. ergo ꝛc. videlicet illa. omne aliud ab aliquo est accidens. cum nihil sit aliud ab aliquo.

Pro isto respondent aliqui ponētes veritates. De preterito ꝛ de futuro cōcedēdo ɔ̄ñam. q2 añs est impossibile. cū aliquid sit ens qḋ neq3 est substātia neq3 accñs vt talis veritas. non me esse asinū. siue antixp̄m fore. ¶ Sed aliter respōdēt aliqui negātes hmōi veritates. q2 nō ponūt aliquod ens quod nō ē sba et accñs negādo ɔ̄ñam dicētes q̄ q̄uis valeat in alijs ɔ̄similibus. tm̄ de forma nō valet de terminis transcēdētib⁹. et ratio est q2 termin⁹ transcendēs pꝑter sui cōitatē nō pōt excludi. sicut nō sequit. tm̄ iste homo nō differt ab illo hoīe. ḡ tm̄ ens nō differt ab illo hoīe. notū est eni per eius exponentes q̄ ɔ̄ña nō valet nec est incōueniens q̄ ex tali negatione sequitur affirmatiua cum ipsa non sit mera negatio sed negatio preiacēs. et sic de aliis.

Vicesimo pmo sic. Ois hō ē aīal. ergo ois hō est asinus. hec est bona. et hec eadē nō valet. ergo ꝛc. q̄ nō valet. pꝫ Et q̄ sit bona pbat. q2 sequitur nullus hō est aīal. ergo nullus hō est asinus et p ɔ̄ñs nullus hō ē aīal. in ista ppōe remouet vniuersaliter aīal ab hoīe. et quicqd ꝛ q̄liter remouet in ista ppōe. nullus hō est aīal. cōtrarie affirmat de ista q̄libet hō ē aīal. ergo in illa ois hō est aīal affirmat q̄libet asinus de hoīe. et p ɔ̄ñs sequit. ois hō ē aīal. ergo ois hō est asinus. ¶ Pro isto dicat. negando ɔ̄ñam. et neget q̄ quicqd et qualitercūq3 negat in ista nullus hō est aīal. et affirmat

in ista. ois hō ē aial. In negatiua eni ꝑpter vehementiā negationis distribuit tā subiectū ꝙ predicatū. vbi in affirmatiua solū distribuit subiectū. Concedat tamen ꝙ quicqd affirmat pmo de subiecto in vna ꝑpōne idē vel sibi synonymū remouet de subiecto in altera ꝑ positiōe. sꝫ nō qualitercūqꝫ ratio ē ꝙ vlr distributiue remouet ꝑdicatū negatiue ꝛ ꝯfuse tm̄ ꝛ non distributiue. affirmat in affirmatiua

Uicesimo secūdo sic. Tu credis precise ꝙ homo est asinus. ergo tu deciperis. hec est bona et hec eadē nō valet. Qꝫ sit bona ꝓbat. qꝛ sequit. tu credis precise ꝙ hō est asinus. ergo precise tu credis sicut nō ē ꝛ vltra. ꝙ tu deciperis. ptꝫ ꝯña iuxta cōem visum loquēdi de isto termīo decipi. Et ꝙ nō valet ꝓbat in casu. Tu credis ꝑcise ꝙ homo ē asinus. qñ nō deciperis. ergo nō deciperis Añs probo et pono ꝙ tu credis istā. homo est asinus qñ nō deciperis. tunc sequit cū ista ꝑcise significat ꝙ hō ē asinus qñ nō deciperis. sequit ꝙ tu credis ꝑcise ꝙ hō ē asinus quando non deciperis.

Rñsio pria ¶ Ad istud respondēt aliqui negando pmā ꝯñam factā pro improbatōe principalis ꝯñe. nō eni iuxta eos sequit. tu credis ꝑcise ꝙ homo est asinus qñ nō deciperis. ergo tu nō deciperis. qꝛ añs non est tēporalis sed cathegorica de tēporali ꝑdicato cū actus hui[9] verbi credo cadat sup totā cōpositionē potest tn̄ esse vna tēporalis ꝛ in casu ꝙ sit tūc est falsa et ipossibilis. et sic in diuersis ꝑpōnis sensib[9] equocis pōt eadē ꝑpō eē vera et falsa facta variatiōe in mō signdi

Alia rñsio ¶ Sed aliter respōdēt alii. cōcedēdo pncipalē ꝯñam et ad quam factā pro eius improbatiōe ꝯcedūt illā ꝯñam. et negāt añs ꝛ vlterius negāt casum et dicūt ꝙ nō est possibile credere ꝑcise aliqliter ꝙ liter nō ē cū eo ꝑpō/qꝛ credo aliter ꝙ habeo euidētiā ad credēdū sic qō credo. sed quo ad illos opꝫ demere hāc dictionē ꝑcise. Et arguit tūc cōformiter sicut prius et stabit argumētū nō eo minus. Et ꝯformiter respondet ad tales. Tu scies A fore verū anteꝙ A erit verū. pōt tn̄ actus huius verbi scio cadere sup totū cōplexū et sic ē ꝑpositio cathegorica de tēporali ꝑdicato falsa. qꝛ sigt ꝙ tu scies talē veritatē A fore verū anteꝙ A erit verū. Hec eni ꝑpō A erit verū anteꝙ A erit verū ē falsa. vt ptꝫ euidēter. Scdo pōt actus hui[9] verbi scio cadere sup pmā propositionē solū et sic est ꝑpositio possibilis. posito ꝙ hodie sciā verū et sciās ꝙ erit verum.

Uicesimotertio sic. Si tu es asinus tu es asin[9] et tu es asinus. ergo tu es asinus. hec ē bona et hec nō valet. ꝙ rē. ꝙ sit bona ꝓbat. qꝛ arguit a tota cōditiōali cū suo añte ad ꝯñs eiusdē ꝙ rē. Et ꝙ nō valet ꝓbat añs ē verū et ꝯñs falsū. ꝙ añs ꝓbat sic Añs ē vna ꝯditionalis necessaria ꝛ ꝑ ꝯñs ipm ē necm ptꝫ ergo añs esse verū/cū formalr sequitur/tu es asinus. ergo tu es asinus et tu es asinus. et tūc ex oi ꝯña bona potest fieri ꝯditionalis bona. sequitur enim ꝙ ꝯditionalis bona cōuertit cum cōsequētia que est bona. et

cũ antecedens sit huiusmodi cõditionalis. sequitur q̃ añs principa lis ꝯñe sit verum cuius cõsequẽs sine aliqua probatione patet esse falsum. ergo ꝯña nõ valet.

Ad istã cõsequentiam respondeo diuersimode

Videt mihi probabilis ac leuius sustinendũ ꝓ iuuenib⁹ dubitare ꝯñam qñ proponit ex hoc q̃ respondẽs nescit verũ sumat añs copu latiue vel cõditonaliter. et per ꝯñs nescit an sit bona vel non bona. Certificet ergo opponẽs vnũ sensũ et respondẽs tũc ad eã respon- deat. Si añs sumat copulatiue cõstat añs fore verũ ⁊ argumẽtũ bo num et antecedẽs impossibile. Unde ad hoc inueniẽdũ adiungitur cõiter iste termin⁹ sed. si totũ antecedẽs sit cõditionalis nõ valet ar gumẽtũ. et ꝯformiter dicit ad hoc argumẽtũ. tu es asinus. vel tu nõ es asinus. et tu es asinus. ergo tu es asinus. dubitanda ẽ ꝯña si eñ añs sit copulatiua vera patet argumentũ esse bonũ. Si disiunctiua pz argumẽtũ nõ valere. Alijs aũt placet cõcedere tales ꝯñas eo q̃ habẽt vnũ sensum pimariũ verũ et dicũt ꝑ cõcessionẽ q̃ limitatur añs ad sensum cõpositũ. vnde dicũt q̃ contitat aliquẽ talem esse ve- ram in sensu tñ alio sensu copulatiue. hec tñ est ibi falsa. Et si poni tur scðm diuersos significat diuersimode admittit tũc illã esse verã vni et alteri falsã. Uel aliter dicũt ipsam non eẽ ꝓpõnẽ sed dicũt q̃ est plures ꝓpõnes Uel tertio dicũt q̃ ẽ ita simpl'r falsa. q: sicut nõ est illa pimarie significat nec sequit q̃ ista sit vera ꝯuis significat pri- marie sicut est hoc ẽ q̃ ꝑcise sicut ẽ significat. ⁊ q̃ nõ significat pri- marie sicut nõ est. Multe sunt ergo alterationes in hypotheticis mi xtis vt hic. quicq̃d esses si asinus esses illud nõ eẽs sed asinus esses si asinus esses. ergo asinus nũc eẽs. nõ valet ꝯña cũ añs sit verũ et ꝯñs falsum. Si eñ esses asinus esses, quodlibet qd iam es sicut pz cum ex impossibili sequit quodlibet vel sequi põt. immo solum hoc esses si asinus esses. et tamẽ aliud ad hoc esses si asinus esses cum ex impossibili sequitur qdlibet pars cõtradictiõis ista tñ quicquid esses si asinus esses idẽ non es. quod equiualet huic potest esse qd es asinus cũ hoc q̃ nõ sis quicquid nũc esses est falsum. Si aliquo põt eẽ ꝓpõ hypothetica cathegorica de cõditionato extremo sit ex possibile aliq̃d q̃ eẽs si asinus eẽs nunc es et nihil es q̃ non eẽs si esses. ergo quicq̃d ⁊c. et tũc minor est vera q: eius oppositũ est fal- sum. videlz aliq̃d es qd nõ es. si asinus esses. quicq̃d eñ dicit q̃ nũc eẽs idem eẽs si asinus esses. et id falsũ ẽ q̃ idẽ nõ eẽs si asinus eẽs verũtamẽ vniuersaliter assignata sic sumpta de cõditionato extre- mo ẽ cõtingẽs cũ illa sit falsa me nõ existẽte ꝯuis tñ conditionalis in eisdem terminis sit necessaria cuius contrariũ debet dari per ne gationem ꝑpositam toti sicut prius. oportet tunc q̃ equiualet istud contrarium huic. nõ sum aliquid quod eẽm si eẽm asinus que me existe est falsa. me nõ existẽte est verũ cũ sit cõtingens. ⁊ sic cõforini

ter de multis aliis. Certū eciā ē q prioritas vel posterioritas nō ne-
cessario causat holes. Ad qd cōtra voluntatē suā tales ꝓpositiōes
copulatiue vel disiunctiue. vt sic p3 responsio.

Uicesimo quarto sic. Hec ꝯña est bona. vos sci
tis hoc eē. ergo hoc scitis esse. et hec eadē nō valet. ergo ꝛc. q sit bo
na ꝓbat. q2 arguit a sensu cōposito ad sensum diuisum vbi hoc pro-
nomē hoc ē simplex subiectū sine aliquo determiabili. ergo ꝯña bo
na. et q nō valet probat et pono q p ly hoc demonstretur aial a re-
motis quod credas esse lapidē in illo casu. Antecedēs ē verū cū ta
lis ꝓpositio sit scita a te hoc est hoc siue hec res sit hec res que pre
cise significat hoc esse hoc. ergo tu scis hoc esse hoc. Et q ꝯñs sit fal
sum probatur. quia nihil scitis esse hoc. ergo nō hoc scitis esse hoc
Añs probatur sic. nihil quod est hoc scitis esse hoc. sicut p3 ex casu
nec aliqd quod nō est hoc scitis esse hoc. ergo nihil scitis esse hoc.
ꝯña patet. et maior ꝓbatur sic. q2 nullū aial scis esse hoc. et solū ani
mal scis esse hoc. ergo nihil quod est hoc scis esse hoc. Añs sic nul
lum aial credis eē hoc. quia p casum credis hoc eē lapidē et cū ca-
su nihil scis nisi aliqualiter nisi qualiter credas. sequit q nullū ani
mal scis hoc esse. ¶ Itē q idē quod credis esse hoc scis eē hoc. q2
lapidē credis esse hoc. ꝛ nullus lapis est hoc nisi idē q nō credis eē
hoc scis eē hoc. tamē ad oē scire requirit credere ergo ꝛc. scire est
credere siue hesitare cōtraria.

Finis argumentationum

Sequitur de reduplicationibus

PRo faciliori Iuuenū informatiōe osten
do viā ꝓbabilē de reduplicatiuis et eorū
cōditiōibus de multis pauca colligendo restat
pertractandum.

¶ Primo videndū est quot et que exponētes requirunt ad ꝓpo-
sitionē reduplicatiuā ¶ Scdo qualiter ē ꝯtradictio accipiēda in redu
plicatiuis. ¶ Tertio qualiter termini in eisdem supponunt. ¶ Cir
ca primū est notandū q in ꝓpōne reduplicatiua ponit ille termin⁹
inq̄tum. vel ei equiualens. cuiusmōi sunt isti termini inq̄tum. scdm
q. ꝓut. eo ipso et hmōi. Nō tn̄ ois ꝓpō ē reduplicatiua in qua po-
nit ille terminus inq̄tum vel ei equiualens.

Ad cui⁹ euidētiā ē intelligēdū q hec dictio inq̄tū
Uel ei equiualēs pōt teneri dupliciter. s. specificatiue vel redupli-
catiue. ¶ Qñ tenet specificatiue. tunc determinat illū terminū cui
addit ad certū modū vel rationē vel ad certā spēm alicui⁹ entis ac
cipiendū. Ut cum dicitur corpus (inq̄tum mobile) est subiectum

libri physicorum. Motus est actus entis in potentia (secundum quod est in potentia) Et isto modo dicunt grammatici quod littera (inquantum littera) non est syllaba. et syllaba inquantum syllaba non est dictio. et sic littera sub qua ratione est littera non est syllaba sub eadem ratione. ¶ Item in istis vero propositionibus ille terminus inquantum tenet specificative. quia determinat vel specificat illud cui addit ad specialem modum accipiendi vel considerandi. Quando enim ille terminus inquantum tenet reduplicative vel sibi aliqua equalens. tunc potest illa propositio in qua ponit dupliciter reduplicari. vno modo gratia concomitantie. alio modo gratia cause. Si tamen habeat reduplicari gratia concomitantie. i. consequentie. si reduplicatio et principale verbum affirment. sufficit ad veritatem reduplicatiue quod principale predicatum insit termino reduplicato vel subiecto principali. et hoc vniuersaliter sumpto. Secundo quod inter illud super quod cadit reduplicatio et predicatum principale sit concomitantia affirmata de subiecto principali conditionaliter sumpto. et consequentia sit necessaria. et tunc ille due exponentes sufficiunt ad veritatem. Ut homo inquantum homo est risibilis. reduplicat sic gratia concomitantie. Omnis homo est risibilis. et si homo est homo. homo est risibilis. Ista regula est vera. eo quod principale predicatum affirmatur de subiecto principali vniuersaliter sumpto. et ipsa de necessario concomitantur se. vt patet. ¶ Sed si reduplicatio gratia cause tunc preter predictas exponentes requirit tertia hypothetica causalis. scilicet ista. quia homo est homo. homo est risibilis.

Nota quod causa dicitur quattuor modis. scilicet causa materialis. causa formalis. causa efficiens. et finalis. Et sicut sunt quattuor genera causarum. ita quadrupliciter sumit causalis. Aliquando a causa materiali. vt homo (inquantum componit ex quattuor elementis contrariis) est corruptibilis. Ista est verum inquantum sit reduplicatio gratia cause materialis. quia homo gratia materie est corruptibile. Et hec est vera. homo inquantum homo est rationalis secundum quod sit reduplicatio gratia cause formalis. quia anima intellectiua est causa formalis propter quam homo est rationalis. Et hec est vera. Ignis inquantum calidus est calefaciens siue calefactiuus. secundum quod sit reduplicatio gratia cause efficientis. quia calor est causa effectiua calefactionis. et sic de aliis.

Ulterius est notandum quod propositio reduplicatiua non est vera gratia concomitantie. nisi quando terminus reduplicatiuus et predicatum necessario concomitantur se. vel quando predicatum sit superius ad terminum reduplicatum. vt supposito quod omnis homo currit. et solum homo currit. hec est falsa in omni sensu. Homo (inquantum homo) est currens. quia homo et currens non necessario concomitantur se. sed nec concomitantur. nec est currens superius ad hominem.

Ex istis possunt solui huiusmodi sophismata.

¶ Aliqua (inquantum conueniunt) differunt. vel econtra. quia tales propositiones sunt distinguende. eo quod iste terminus inquantum potest teneri reduplica

tiue vel specificatiue. Si specificatiue false sunt. cũ tũc significăt ꝙ sub eadẽ rõne qua oĩa cõueniũt differũt. qđ est falsum ⁊ ita de similibus. Si tenent reduplicatiue adhuc distinguẽde sunt. eo ꝙ potest fieri reduplicatio grã cõcomitãtie vel grã cause. Primo modo sũt vere qꝛ cõueniẽtia ⁊ differẽtia necessario se cõcomitant ⁊ cõuertũtur. qꝛ oĩa que cõueniũt differũt. similiter ecõtra. oĩa que differũt cõueniũt. Nã differẽtia sup diuersitatẽ addit cõueniẽtiã. ⁊ diuersitas est superioꝛ ad differentiã. nã seqtur. isti differũt. ergo sunt diuersa sed nõ ecõtra. cũ decẽ sint predicamẽta diuersa. ⁊ tñ non differunt. Differentia enĩ ſm philosophũ sunt que in aliquo cõueniẽtia ſm se diuersitates habẽt. Sed ita stricte nõ loqtur sophista de differentia. Nota ꝙ illa cõcomitant se. quoꝝ vnũ seqtur ad alterũ ⁊ ecõtra. cuiusmodi sũt oẽs termini ꝯuertibiles. vt hõ ⁊ risibile. Et illi termini quoꝝ vnu ꝯseqtur ad alteꝝ ⁊ nõ ecõtra. vt hõ ⁊ aĩal comitãtur se. sed nõ cõcomitant. Et oẽs hmõi termini q̃ nõ ꝯuertunt. nec alt ad alteꝝ seqt. nec ꝯcomitãt nec comitant. vt hõ/ asinꝰ/ lapis ⁊ hmõi.

Istis visis: videdũ est quot ⁊ q̃ reduplicãtes requirunt ad ꝓpõnẽ reduplicatiuã. qñ reduplicatio affirmat ⁊ pricipale verbũ neget. vel qñ principale verbũ affirmat. ⁊ reduplicatio neget. vel vtrũq3 neget. vel qñ idẽ sup qđ cadit reduplicatio negetur. Tot enim diuersitates contingit reperire in reduplicatiuis ⁊c.

Unde notandũ est ꝙ qñ reduplicatio affirmat Et etiã illud affirmat sup qđ cadit reduplicatio. ⁊ pricipale verbũ neget. tũc ad talẽ reduplicatiuã ſm ꝙ reduplicat grã cõcomitãtie sufficit ꝙ predicatũ remoueat vniuersaliter ab illo sup qđ cadit reduplicatio. Et scđo ꝙ sit quedã cõditionalis in qua seqtur formaliter negatio predicati cũ affirmatione subiecti. Exemplum.

Soꝛtes inquantũ homo nõ est asinus. sic reduplicatur. nihil quod est homo est asinus. ⁊ si sortes est homo. sortes non est asinus. Tunc patet ꝙ talis reduplicatiua siue sortes sit siue non sit est vera. cum reduplicatiua negatiua non implicat partem reduplicatiuam esse. Si tamen in tali reduplicatiua fiat reduplicatio gratia cause. tunc requiritur causalis preter predictas duas exponentes. in qua denotatur ꝙ predicatio termini reduplicati de subiecti est causa essendi negationis predicati. tunc predicta ꝓpositio est vera (sorte existente) ⁊ tunc ipsum esse est causa ꝙ ipse non est asinus. sed illo non existente est falsa. quia tunc ipsum esse non est causa alicuius. ⁊ sic ista propositio est contingens. ❡ Quando vero reduplicatio negatur. ⁊ principale verbũ affirmatur. tunc ad veritatem talis ꝓpositionis sufficit ꝙ oppositum alicuius exponẽtis reduplicatiue sit verum. quia regula generalis est. ꝙ quando multe propositiones exponunt vnã propositionẽ. ita ꝙ enarrent totum intellectũ illius. tunc oppositũ cuiuslibet exponentis est cau-

sa veritatis contradictorij. propositionis exponende. Ut patet i exclusiuis τ exceptiuis. Unde ad veritatem istius. sortes non inquātum homo est asinus. sufficit ꝙ oppositum alicuius exponētis affirmatiue sit verum. vt illa aliquis homo non est asinus. vel sic. non q2 sortes est hō ipse est asinꝰ. vel sic. Nō si sortes est hō ipse est asinꝰ

Si vero illud sup quod cadit reduplicatio negetur. τ reduplicatio affirmetur τ principale verbū. si reduplicatio fiat gratia concomitantie requiritur vna vniuersalis. in qua predicatum attribuitur illi vniuersaliter super quod cadit reduplicatio. eodem modo quo reduplicatio cadit super illud. τ vna conditionalis in qua est concomitantia inter subiectū sumptā cū parte reduplicatiua. τ predicatū principale. vt ista. sortes inquantū nō asinus est homo. reduplicatur gratia concomitantie. nullus asinus est homo. τ si sortes non sit asinus ipse est homo. Gratia cause exponitur cum causali. sic. quia sortes non est asinus ipse est homo. cum aliis dictis. ¶ Et ex istis patet. qualiter exponenda sit reduplicatiua. in qua tam illud super quod cadit reduplicatio negetur. ꝙ etiam principale verbū. vt illa. Substantia (inquantum non est accidens) non est res ꝑ se existens. que sic exponit. Primo modo. Nullū accidēs est res ꝑ se existens. τ si substantia nō est accidens nō est res per se existens. Et scd'o modo gratia cause addēdo causalem. q2 substantia non est accidens non est res per se existens.

Ulterius notandum ꝙ contradictio est danda in reduplicatiuis per negationē prepositam toti termino reduplicatiuo. vel toti ꝓpositioni. Et sic ista habet duas causas veritatis ex contradictoriis exponentium istius reduplicatiue. Unde ista nō sunt contradictoria. Asinus (inquantum animal) est homo. τ asinꝰ inquantum animal non est homo. quia illud formaliter affirmatur in vtraqꝫ propositione. sed non asinus inquantum animal est homo scḋm qḋ reduplicatio principaliter negel τ verbū principale ex ꝑte.

¶ De suppositionibus reduplicatiuoꝝ.

Circa suppositiōes terminoꝝ in reduplicatiuis est sciēdū ꝙ subiectū in reduplicatiua eodē modo supponit sicut in suo prejacēte ¶ Illud autem super quod cadit reduplicatio supponit confuse et distributiue cum sit terminus cōmunis acceptus sine signo. quia contingit descendere sub eo ad quodlibet eius per se inferius. siue sit reduplicatio gratia concomitantie vel gratia cause. Quic quid enim necessario concomitatur superius: necessario concomitatur inferius. cum cuiuscunqꝫ superius est causa eiusdem est quodlibet inferius causa. in eodem genere cause aliquo modo. Et

ratio est q: bene sequitur. et homo inq̄ntum homo est sensibilis. ergo oīs hō est sensibilis. ¶ Et hec est intentio Philosophi. ii. prio rū. qui dicit. Si bonū inq̄ntum bonū. est iustitia. ergo omne bonū ē iustitia. Unde dicit cōmuniter q̄ nota ī reduplicatiuis reduplicatiue accepta ponit vniuersaliter quod sic est intelligēdū q̄ reduplicatio facit predicatū vniuersaliter p̄dicari de terio reduplicato modo quo reduplicatio cadit super ipsum. Si affirmatur tūc affirmatiue Si negetur tūc negatiue. Tunc patz quomō subiectū τ pars reduplicatam in ꝓpōne reduplicatiua supponit. Sed predicatū in reduplicatiua supponit cōfuse tantū.

Hic nota regulā de reduplicatiuis. q̄ in reduplicatiuis affirmatiuis. Arguendo per se a parte inferiori ad suum superius a parte predicati. est ꝯña bona. vñ sequit. Sortes inq̄ntum risibilis est animal. ergo sortes inq̄ntum risibilis est corpus. Sed arguendo a superiori ad suum inferius a parte predicati nō valet ꝯña Unde non sequit. Sortes (inq̄tū substātia animata sensibilis) est animal. ergo Sortes (inq̄ntum substantia animata sensibilis) est homo. Ideo patet q̄ predicatū in reduplicatiua affirmatiua supponit cōfuse tm̄. Quia nō cōtingit descendere ab eo nec copulatiue nec disiunctiue ad sua singularia vel inferiora.

Hec de reduplicationibus sufficiunt

¶ Sequitur tractatus de insolubilibus

De diuisionibus ꝓpositionū.

Quattuoꝛ sunt diuisiones ꝓpositionum quarū pꝛima est hec. Aliqua ꝓpō significat principaliter sicut est. Aliqua significat principaliter aliter q̄ ē et aliqua significat nec principaliter sicut est. nec principaliter aliter q̄ est. ¶ Propositio significās principaliter sicut est. est ꝓpō p̄ quā precise et adequate significatur sicut est. et illa sic significando nō est pertinens mediū ad inferendū seipam significare aliter q̄ ē vt hec ꝓpō. deus est. vel vos sedetis si ita sit. ¶ Propositio significans aliter q̄ est. est propositio impossibilis vel ꝓpositio adequate signās sicut non est. vt homo ē asinus. vel vos sedetis si ita non sit ¶ Propō signās nec principaliter sic ē nec principalr aliter q̄ ē. est propositio significans aliqualiter eē. et illa sic significando est pertinens mediū ad inferēdū seipam nō significare principaliter sicut est nec principaliter aliter q̄ est. vt hec propositio hec nō significat sicut ista eadem demonstrata que principaliter significat q̄ ista nō significat sicut est nec aliter q̄ est. et hec similiter. omnis ꝓpositio significat aliter q̄ est. que principaliter significat q̄ omnis propositio significat aliter q̄z est. et sic de singulis.

Pro isto est sciendū q̄ propositio pertinens medium ad inferendū seipam nō principaliter significare sicut est. nec aliter q̄ ē. est illa ex qua per se sumpta vel cū totaliter sic esse sicut est ex parte rei sequit̄ vel aptū natū est sequi illā non principalr̄ significare sicut est nec principaliter aliter q̄ est. Exemplū hec ppositio significat aliter q̄ est. et hec ppō principaliter sic significat. sez q̄ illa significat aliter q̄ est eadē demōstrata. tūc sequit̄. hec propō significat aliter q̄ ē. et hec ppō principaliter sic significat ergo hec propositio nō principaliter significat sicut est. ⁊ ita ex ista eadem cū totaliter sic esse sicut est. sequitur q̄ illa eadē nō significat principaliter sicut est. nec principaliter aliter q̄ est et ideo ista non significat sicut est nec aliter q̄ est. et sicut ē de ista. sic ē de oībus aliis cōsilib⁹

Scđa diuisio est hec. Propositionū aliqua falsificat seipam aliqua nō. ¶ Propō falsificans seipam ē duplex. quedā mediate et quedā immediate. ¶ Propositio falsificās seipam mediate est propō significās principaliter sicut est vel aliter q̄ est que falsificat ppōem aliam a se falsificantē se. Exēplū sit A. ppō significās principalr̄ q̄ B ē falsū. et sit B ppō significās principalit̄ q̄ A. ē falsū et sit tm̄ vnū A. ⁊ vnū B. hoc posito nō pōt poni vtrūqz illorū fore verum sed alterū fore falsū. et nō pōt assignare quare A. est magis falsū q̄ B. nec ecōtra. ergo isto casu posito sequit̄ vtrūqz istorū fore falsū. et sic ex A sequit̄ B. fore falsū. et ex B sequit̄ A fore falsum. et A falsificat B imediate. et seipam mediate. et B falsificat A immediate et seipm mediate.

Propositio falsificās seipam immediate est propositio significās principalr̄ sicut est vel aliter q̄ ē que ē ptinēs medium ad inferendū seipam fore falsā. et illa ē duplex. Quedā ē ptinēs sufficiēs et quedā ē ptinēs insufficiēs. ¶ Pertinēs sufficiēs ē propositio sigñs principaliter sicut ē vel aliter q̄ ē ex qua sic sigñdo immediate sequit̄ v̄l aptū natū ē sequi ipm fore falsā. Exēplū significz hec ppō hoc ē falsū sigñdo pncipalr̄ q̄ hoc ē falsū. illa eadē demōstratā. tūc sequit̄ imediate hoc ē falsū. ergo hoc est falsū. et sic ē ptinēs sufficiēs ad inferendū seipam fore falsam.

Pertinēs vero insufficiēs est duplex. quedā est pertinēs mediū ad inferendū seipam fore falsam solum et quedam pertinēs ad inferendū seipam fore falsam et aliā sil̄r. ¶ Pertinēs insufficiēs primo modo est ppositio significans principaliter sicut ē ex qua sic sigñdo cū totaliter sic esse sicut est ex parte rei sequit̄ vel apta nata est sequi ipam solum fore falsam. et ex illa sequit̄ sic eē sicut nō sigt. Exemplū posito q̄ sit vnus solus sortes. et q̄ ille dicat solum istā ppositionē S. dicit falsū. et q̄ illa ex impositiōe principalr̄ significat q̄ sortes dicit falsū. tunc sequitur S. dicit falsum et solum

dicit istā. ergo illa est falsa. et q̄ est falsum p;z per casum. et nō pōt poni isto casu posito qui significat principaliter sicut est.

Sed ptinēs isufficiēs secūdo modo est ptinēs mediū ad inferendū seipam fore falsā et aliā silr. Exemplum ponatur ista ꝓpō. Ois ꝓpō est falsa. et q̄ significat principalr q̄ ois ꝓpositio est falsa. et q̄ sint multe propōnes vere et multe false. tūc ex ista cū totaliter sic esse sicut est. sequit̄ vel aptū natū est sequi ipam fore falsā. et aliā similiter ab ista. ⁊ iō ē ptinēs insufficiēs ad inferēdū seipam fore falsā et aliter similiter ab ipa. Assūptū ꝓbatꝰ sic. ois ꝓpō ē falsa. ipamet ē ꝓpō. ergo ipamet ē falsa. et sic sequitur ipamet fore falsā. et silr sequit̄. ois propō ē falsa alia ab illa ē ꝓpō. ergo alia ab illa ē falsa. et sic seqtur aliā ab ista fore falsā. ¶ Propō nō falsificās se ē propō hñs cōditiōes ꝯtrarias cōditiōibꝰ ꝓponis falsificātis se. sicut sūt vniuersalr oēs propōes vere et false sicut ē de talibꝰ. hō est asinus pricipalr signdo q̄ hō ē asinus ⁊ vniuersaliter de quacunq; ꝓpōne impossibili et necessaria. Cōtra istas diones posteriꝰ obijcitur. et ideo hic pertranseo.

Tertia dio est hec. Omne insolubile ꝓuenit ex proprietate vocis vel ex actu nr̄o vel ex mixtiōe actus nr̄i cū ꝓprietate vocis. Proprietates vocū sunt ille esse verū esse falsū eē necessariū esse impossibile. Actus nr̄i sunt duplices scz interiores et exteriores. Exēplū pmi. scire/cognoscere/intelligere/et similia. Exempliū secundi. vt scribere/audire/legere. et similia. Insolubile proueniens ex mixtione actus nostri cū proprietate vocis est. vt posito q̄ sortes dicit falsum.

Quarta dio est hec. Aliqua ꝓpō significat cō= plexe naturaliter. et aliq̄ cōplexe artificialiter ⁊ actualiter ¶ Propositio signs cōplexe naturaliter vt ꝓpō in aīa si aliqua fuerit ibidē. ¶ Propō significās artificialr ⁊ actualiter ē duplex quedā signt artificialiter vel actualiter ex īpositiōe vel īpositiōibus. et quedam nec ex īpositiōe nec ex impositiōibus. ¶ Propō signs artificialiter ex impositiōe ē vt si hec ꝓpō deꝰ ē iponeret̄ ab vno ad signdū hoiez esse asinū principaliter et vtroq; mō simul signt propō. ¶ Propō significās artificialr vel actualiter nec ex impositiōe nec ex īpositiōibus est. vt si talis propō deus ē. imponit̄ ad significandū q̄ deus est principaliter. et aliquis cōcipit ꝑ illā aliter q̄ fuit imposita ad significandū. sicut hō est asinus. tūc illa propō artificialiter vl̄ actualiter signt. et nec ex impositiōe nec ex impositiōibꝰ.

Modo sequūtur quattuor diffinitiōes siue descriptiones quarum prima est hec. Propositio ē oratio indicatiua cōgrua ⁊ perfecta naturalr vt ex im

positiõe vel ipositiõib⁹ sigtiua qua vel quib⁹ vltio fuit iposita ad si gnificandũ cõplexe hoc pz discurrẽdo p singulas propões. ¶ Secũda ẽ hec. ppõ vera ẽ ppõ nõ falsificãs se principalr sicut ẽ sigtiua naturalr ẽ ex impositiõe velbus. qua velqbus fuit vltimo imposita ad sigñdũ. Tertia ẽ hec. ppõ falsa ẽ propõ falsificãs se vl nõ falsificãs se principalr sicut est vel principalr aliter q̃ est significatiua naturalr vt ex ipositiõe vel bus. sigtiua qua vel qb⁹ vltimo fuit iposita ad sigñdũ. ¶ Quarta et vltima ẽ hec. Sẽ insolubile est ppõ significãs principalr sicut ẽ vel principalr aliter q̃ ẽ que est ptinens mediũ ad inferendũ seipam fore falsam vel veram. et sic de ceteris.

Consequẽter sequũtur octo suppositiões quarũ prima ẽ hec Ois propõ ptinẽs mediũ ad inferendũ seipaz fore falsã ẽ propõ falsificãs se. hoc pz ex intẽtiõe phi. iiij. methaphisice vbi dicit quasdã orões seipas dstruere Sz planũ ẽ q sibi aliter nõ intẽdit p orõnẽ destruentẽ se nisi orõnẽ ptinentẽ ad inferendũ seipam fore falsã. qd sigtur p illũ terminũ falsificãs se et melius sonat in lingua latina nolare talem orõnẽ falsificantẽ se q̃z destruentẽ se. qr nulla est orõ destructiua suipius in ligua nr̃a. nec alterius a se. tñ lingua greca melius sonat nolare talẽ orõnẽ destruentẽ se q̃z falsificantẽ se. et ideo translator vtit tali termino destruens se vbi nos vtimur tali termino falsificans se. eo q verius et pulcrius est.

Scd̃a suppõ est hec. Ois ppõ falsificãs se ẽ falsa pbat sic. quecũqz propõ falsificat si illa significat sicut est vel alit q̃z est. si aliter q̃z est. g est falsa sicut pz p diffinitionẽ tertiã si significat sicut est. cũ ex illa et totaliter sic esse sicut est ex parte rei sequit q illa est falsa ita est q illa est falsa.

Tertia suppõ est hec. Propositio verificans se est pertinens medium ad inferendum seipsam fore veram hoc patet per probationem prime suppositionis. Nam sicut propositio ptinens medium ad inferendum seipsam fore falsam dicitur propõ falsificans se: sic ppõ pertinens medium ad inferendũ seipsam fore verã dicit propõ verificans se.

Quarta suppõ ẽ hec. Nõ ois ppõ verificãs se est vera. hoc probatur sic et pono q multe sunt propões vere et multe false. et q ista propõ ois propõ est vera significat principaliter q ois propositio est vera. tunc notũ est q ista propositio est falsa p tertiam descriptionẽ. qr significat principaliter aliter q̃ est et q ipa verificat se probatur. naz ipsa est pertinens medium ad inferendum seipam fore veram. qr sequitur ois propositio est vera. ipamet est propositio: ergo ipsamet est vera.

Quinta suppositio est hec. ꝙ nulla ꝓpõ est sue partes. hoc pꝫ ꝑ Aristot. vij. methaphisice versus finē. vbi decla-rat ꝙ ista syllaba ba. nō est iste littere b ⁊ a. eo ꝙ iste lr̃e possint esse ꝗuis ista syllaba nō sit. ideo ista syllaba nō est iste littere. nec ille sunt illa syllaba. ⁊ ꝑsimili ratione probat ꝙ ꝓpositio nō est sue partes.

Sexta suppositio est illa. ꝙ nulla ꝓpositio ve-ra est ꝓpositio falsa. nec econtra. hoc patet de se.

Septima suppositio est hec. qualitercūqꝫ cōci-piens cōcipit ꝑ ꝓpõnem illa sibi sic significat vt pꝫ ꝑ descriptionē istius verbi significare. Nam significare nihil aliud est ꝙ̄ mētis cō-ceptū representare. sed qualitercūqꝫ cōcipiens cōcipit ꝑ ꝓpõnem sic in conceptu suo representat. ergo sic sibi significat.

Octaua ⁊ vltima suppositio est hec. ꝙ ꝓpõnes in scripto vel in voce ꝓpter taliter esse qualiter ex impositione vel impositiōibus significāt nō sunt vere vel false. Nā si ꝓpõ in voce vel in scripto foret vera vel falsa ꝓpter hoc ꝙ aliquis cōcipit sic esse vl' aliter esse ꝑ illā. tunc purus latinus sciret plures ꝓpõnes grecales ꝙ̄ purus grecus. Probatur sic. ⁊ capiatur purus latinus q̇ ꝑ om-ne scriptū qd videat. ⁊ ꝑ omne prolatū quod audit solū concipit ꝙ deus est. capiatur ⁊ ꝑfectus grecus qui concipit taliter esse ꝑ pro-positiones qualiter ex impositione vel impositionibus significant ⁊ pono ꝙ ille latinus audiat ⁊ videat omnes propositiones greca-les quas audit ⁊ vidit iste grecus. tunc iste latinus scit omnes ꝓ-positiones istas fore veras. eo ꝙ per omnes istas concipit sicut est sed iste grecus non. eo ꝙ per aliquas concipit sicut est ⁊ ꝑ aliquas aliter ꝙ̄ est. Et ideo pauciores scit.

Ex istis suppositionibus sequūtur tres cō-clusiones. quarū prima est hec. Aliqua ꝓ-positio q̄ significat principaliter sicut est. est fal-sa. Probat sic. Aliqua ꝓpõ significās principaliter sicut est falsifi-cat se. ⁊ oīs ꝓpõ falsificās se est falsa. ꝗ aliqua ꝓpõ significās prin-cipaliter sicut est est falsa. Maior pꝫ ꝑ dicta in scd̃a ꝯone. ⁊ minor patet ꝑ scd̃am suppositionē. ex q̄bus sequit̄ cōclusio ꝓbanda.

Scd̃a conclusio est hec. In aliqua ꝯña bona ⁊ formali ex vero sequit̄ falsum. ꝓbatur sic. In aliqua ꝯña bona ⁊ for-mali ex vero sequitur ꝓpõ falsificans se. ⁊ quelibet talis ꝓpositio ē falsa. ꝑ suppositionē scd̃am. ergo ⁊c̃. Añs sic. ista ꝯña est bona ⁊ for-malis. ꝯñs istius ꝯñe est falsum. ergo ꝯñs istius ꝯñe est falsum. et añs illius ꝯñe est verū ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ ꝙ sit ita ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ il-la ꝯña sit ⁊ nulla alia ⁊ ꝙ añs illius ꝯñe significat principaliter ꝙ

cōsequens est falsum eadē semꝑ demōstrata. ⁊ ꝙ ꝯñs illius ꝯñe si-
gnificat principaliter ꝙ ꝯñs est falsum. Isto posito ꝓbat ꝙ ꝯñs fal-
sificat se qḋ sic patet. Nam ꝯñs est ptinens mediū ad inferendum
seipsam fore falsam. ergo falsificat se. ꝯña pꝫ ꝑ primā suppositionē. An-
tecedēs ꝓbat sic. ex ꝯsequēte eius totaliter sic esse sicut est dino. seq-
tur ꝯñs fore falsum. ergo falsificat se. ꝯña patet ꝑ primā suppositionē
ergo ꝯñs est ptinens mediū ad inferendū seipm fore falsū. ꝯña pa-
tet ꝑ dicta in scḋa diōne. ⁊ añs ꝓbat. qr sequitur ꝯñs est falsum ⁊ to-
tū hoc est ꝯñs. ergo totū hoc est falsum. ⁊ ꝙ añs sit verum ꝓbatur. si-
gnificat principaliter sicut est ⁊ non falsificat se. ergo añs est verū.
Maior ⁊ minor patent intuentibus.

Tertia conclusio est ista. Duo contradictoria
infra se ꝯtradicētia sunt sic falsa. ꝓbat sic. aliq̄ sunt duo cōtradicto-
ria quoꝝ vnū sigt aliter q̄ est ⁊ aliud principalr sicut est falsificās se
ergo est ꝯclusio vera. ꝯña pꝫ ꝑ suppōnem scḋam ⁊ tertiā diffinitio-
nē. Assumptū ꝓbat sic. ista sunt hmōi hoc est falsū. ⁊ hoc nō ē falsū.
⁊ volo ꝙ ꝑ vtrūqꝫ hoc demōstret primū istoꝝ ⁊ ista hoc est falsū si-
gnificat pricipaliter ꝙ hoc est falsum. ⁊ hoc nō est falsū sigt princi-
paliter ꝙ hoc nō est falsum. tunc primū istoꝝ est falsū eo ꝙ falsificat
se. ⁊ scḋm est falsum. eo ꝙ sigt principaliter aliter q̄ est.

Contra istas cōclusiones multipliciter arguit
⁊ primo sic. Una istaꝝ ponit ꝓpōnem neqꝫ esse verā vel falsam. qḋ
est contra phm in predicamētis vbi dicit. Videtur aūt oīs affirma-
tio esse vera vel falsa. ⁊ si hoc sit verū de affirmatiuis erit verum de
negatiuis ex qua auctoritate sequitur ꝙ oīs ꝓpō est vera vel falsa.
Item in predicto libro dicit alibi. In eo ꝙ res est vel nō est quā ꝓ-
positio significat dicitur ꝓpō vera vel falsa. sed quecūqꝫ ꝓpō demō-
stretur vel est ita ex pte rei sicut illa significat. vel nō est ita ex par-
te rei sicut illa significat. ergo quecūqꝫ ꝓpō demōstret illa est vera vel
falsa. ¶ Ad primū dicendū est ꝙ phūs cū dicit. videtur aūt ⁊c. inte-
dit ponere differentiā inter ꝓpōnes ⁊ incōplexa. ex qbus incōple-
xis cōponūtur ꝓpōnes. Differētia aūt sua est hec. Omne verum vel
falsum est ꝓpositio affirmatiua vel negatiua. sed nullū incōplexum
est verū vel falsum. ergo ⁊c. ⁊ sic saluatur auctoritas. ¶ Ad secūdū
dicendū est ꝙ iste textus sic intelligit qñ est ita ex parte rei sicut ꝓ-
positio significat ⁊ nō falsificat se est vera. ⁊ in eo ꝙ aliter est ex pte
rei q̄ꝫ ꝓpō principaliter significat est falsa.

Pro quo notandum est ꝙ oīs ꝓpositio significi
cans sicut est vel aliter q̄ꝫ est principaliter. si sit de presenti de pre-
rito vel futuro necessario vel de futuro ꝯtingēti cuiꝰ veritas est de-
pendēs a pñti ⁊ nulla alia est vera vel falsa. ¶ Ex quo sequit ꝙ mul-
te sunt propōnes que neqꝫ sunt vere vel vere false, cuiusmodi sunt ille,

hec ꝓpō significat aliter q̄ȝ est. ista eadē demōstrata. ꝛ sic principaliter significante. ꝛ tales sunt sicut tu moueberis cras. tu mouieris cras. ꝛ illi oēs ꝓpōnes de futuro cōtingenti quaꝝ veritates nō dependent a presenti nō sūt vere neqȝ false. vt ego curram cras

Contra istā partē arguitur sic. Ista positio ponit aliquā ꝓpōnem fore falsam que significat pn̄cipaliter sicut est. ergo eadē ratione habet ponere aliquam ꝓpōnem esse veram que significat principaliter aliter q̄ȝ est. sed hoc negat. ergo male. ¶ Item ista positio asserit oēm ꝓpōnē falsificātē se fore falsam. ergo cōsimili ratione habet asserere omnē propositionē verificantē se esse verā quod tamen ista posito negat. ergo male.

Ad primū argumētū dicendū est ꝙ ꝯña nō valet. Antecedēs est verū ꝓ tanto ꝙ si ex aliq̄bus ꝓpōnibus quarū quelibet significat principaliter sicut est sequitur aliqua ꝓpō illa significabit principaliter sicut est. sed lȝ ex aliq̄bus ꝓpōnibus quarū vna significabit principaliter aliter q̄ȝ est. ꝛ oēs alie ꝓpōnes significēt sicut est sequat̄ aliqua ꝓpō nō seq̄tur ꝙ illa ꝓpō sign̄t sicut est. cū quelibet ꝓpō sign̄t ꝙ ꝓpō falsificās se ē falsa. seq̄tur ꝙ ex aliq̄bus ꝓpōnibus quaꝝ quelibet sign̄t sicut ē. seq̄tur ꝙ illa ꝯclusio sequēs ex illa sign̄t sicut ē. sȝ sic nō pōt ꝓduci de ꝓpōne verificante se. Nā si capiat̄ ꝓpō verificās se ꝛ argueret̄ sic illa sign̄t sicut est. ergo illa est vera. dato ꝙ illa ꝯcederet̄ sicut tūc argueret̄ ex alia ꝑte illa sign̄t principaliter aliter q̄ȝ est. ergo illa est vera. ista ꝯña est mere īpossibilis. nā tūc nō seq̄tur ꝙ illa sit vera. lȝ seq̄tur ꝙ illa sit vera. ex īpamet signāte aliter q̄ȝ est. ꝛ sic de aliis ꝓpōe signātibus sicut est. q̄i aliqua istarū sign̄t principaliter aliter q̄ȝ est. ex hoc seq̄tur vt pȝ ꝙ hec est ꝯña bona. hec ꝓpō falsificat se. ergo hec est falsa. sed nō seq̄tur hec ꝓpō verificat se. ergo est vera. ꝛ sic soluitur tā prima obiectio quā scd̄a.

Cōtra scd̄am cōclusionē obiicit̄ sic. Ista cōclusio est cōtra Aristotel. in libro prioꝝ. vbi vtitur talibus regulis. ꝯñs est falsum ergo ꝛ añs. Añs est verū ergo ꝛ ꝯñs. ergo nō pōt poni ꝙ aliqua sit ꝯña bona ꝛ formalis vbi añs est verū ꝛ ꝯñs falsum. cuius oppositū ponit scd̄a ꝯclusio. ¶ Ad solutionē istius dicēdū est ꝙ intētio phi. ꝓ prima regula est hec. Si ꝯñs nō sign̄t sicut est. nec añs nec ꝯñs ē ptinēs mediū ad inferēdū seipam nō significare principaliter sicut est. tūc añs nō sign̄t sicut est. ¶ Scd̄a regula sic intelligit̄. si añs sign̄t sicut est. ꝛ nec añs nec ꝯñs est ptinens mediū ad inferendū seipaȝ non significare sicut est. tunc ꝯñs significat est.

Cōtra vltimā cōclusionē arguit̄ sic. In primo Posterioꝝ ꝛ in multis aliis locis videtur ꝙ Aristotel. nō innuit ꝙ duo cōtradictoria sunt simul vera vel simul falsa. ꝛ ista positio ponit sic ibidē. ergo ista positio est falsa. ¶ Solutio dicit ꝙ ista conclusio

est vera. sicut ibi declarat. sed intellectus Aristo. est iste q nulla cõ
tradictoria infra se cõtradicentia quorũ vnũ signat principaliter sicut ẽ.
et quorũ alterũ signat principaliter aliter q̃ est. sunt sil' vera vel falsa. et
hoc cõmune loquitur Aristo. dicit illud fore verũ qd significat sicut est. et illud
fore falsum qd signat aliter q̃ est nisi in materia insolubilica vbi intẽ
dit p falsa nõ solũ tale qd significat principaliter aliter q̃ est. sz etiã
tale qd est destruẽs se et falsificãs se sicut patz p eũ. iiij. metha. vbi di
cit textus sic. Accidit aũt oĩbus orõnibus destruere seipsas sicut est
de tali orone. oĩa sunt falsa vbi intendit Aristo. q talis oratio que ẽ
cõtinẽs mediũ ad inferendũ seipsam fore falsam destruit se .i. falsifi
cat se. et quelibet talis est falsa sicut dictũ est prius.

De insolubilibus.

His igitur intellectis iuxta sniam Aristo
telis qualiter restat insolubilia simplicia
soluere et inter illa. Primo de insolubilibus ex pprietate vocis ge
neratis et inter insolubilia simplicia. faciliora principia mihi sumã.
Sit ergo hec ppõ in scripto falsũ est. et nõ sit alia pter ipsam et signifi
cat principaliter q falsum est. Deinde pponit falsũ est. si negetur vel
dubitat. cõtra. ppõ vera est vel ppõ falsa est. sed nulla ppõ vera ẽ.
ergo ppõ falsa est. et vltra. ergo falsum est. Maior ẽ manifesta et minor patz
ex casu pbat sic. oppositũ minoris repugnat casui. ergo illud sequitur ex
casu. ans sic. nã si oppositũ minoris nõ repugnat casui et illud ẽ pos
sibile. ponat cũ casu. s. q aliqua ppõ vera sit. et tũc arguitur sic. Aliqua
ppõ vera est. et nulla est ppõ nisi ista falsũ est. ergo illa est vera. ergo signat
principaliter sicut est. pña patz p diffinitionẽ secũdam sed p casum ista
principaliter signat q falsũ est. ergo ita est q falsũ est et nulla est ppõ nisi
ista. ergo ista est falsa. et sic sequitur idẽ fore verũ et falsũ qd est impossibi
le. Si cõcedat q falsum est. tũc arguitur sic. falsũ est. et hec est oĩs ppõ
eadẽ demõstrata falsũ est. ergo ista est falsa et vltra. ergo illa significat prin
cipaliter aliter q̃ est. et ista principaliter significat q falsũ est. ergo non
est ita q falsum est. cuius oppositũ vos cõcessistis. Item vos cõce
distis falsum sciẽtẽ A vobis fore falsum et nõ sequens ex casu in quo
tẽpore fuit falsum. et p vos hoc fuit falsum. ergo male respondetis.
Item falsum est. et illa principaliter significat q falsum est. ergo
ita est sicut illa significat. et vltra. ergo hec est vera.

Huic forte rñdetur negãdo casum tanq̃ ipossi Responsio.
bilem et oẽs cõsimiles ppõnes. Contra. si tantũ ista foret ppo Obiectio
sitio. et nulla alia adhuc esset possibile q aliquis videret istã et simi
liter si multe ppõnes forent cũ ista et q ista principaliter significa
ret q falsum est ex impositiõe. et ponat q sortes sit vnus homo qui
p totam vitã suã fuit instructus ad concipiendũ p quãlibet ppõsi
tionẽ quã videret q falsũ est. hoc posito ponat q sortes videat istã

in scripto ꝛ cōcipiat ꝑ istā ꝙ falsum est sicut fuerat instructus. ꝛ ꝙ sortes videat istā ꝓpōnem cōtinue quousqꝫ corrumpantur oēs alie ab illa. ita ꝙ nulla alia sit nisi ista. hoc posito sortes cōcipit ꝑ illā qꝺ falsum est. ergo sic sibi significat ꝙ falsum est. ꝯña ptꝫ ꝑ septimā suppositionē ꝛ nulli alij a sorte aliter significat. ergo ista soli sibi significat ꝙ falsum est. ꝛ sic imposuit vltimo ad significandū ꝛ tm̄ ista est. ergo totus casus est possibilis.

Scdm argumentum. ¶ Itē cū hoc ꝙ tm̄ ista sit oīs ꝓpositio pōt principaliter significare minus ex impositiōe vel maius. ergo ex impositione pōt sic principaliter significare.

Tertiū argumentum. ¶ Item talis ꝓpō deus est. pōt principaliter significare ꝙ deus est cū hoc ꝙ illa sit et nulla alia. ꝛ talis ꝓpō. homo est asinus. pōt principaliter significare ꝙ homo est asinus. cum hoc ꝙ tantū ista ꝓpō sit ꝛ nulla alia. et non potest assignare causam quare vna istarū potest sic significare cū hoc ꝙ tantū ista foret. quin eadē ratione vel consimili potest ista ꝓpō falsum est principaliter significare ꝙ falsum est. dato ꝙ tantū ista foret ꝓpō. ergo si iste casus est possibilis de ista. deus est. eadē ratione est iste casus possibilis. de ista falsum est.

Sed hic fingitur vna causa. Dicitur enī ꝙ licꝫ talis ꝓpō deus est foret ꝛ nulla alia. ꝛ ꝙ illa principaliter significat ꝙ deus est. ex ista nō sequitur aliqꝺ impossibile. sed si tantū ista foret ꝓpō falsum est. ꝛ ꝙ principaliter significaret ꝙ falsū est. sequerentur impossibilia plura. Sed vt patebit posterius ista causa est nisi fatuorum qui nesciunt aliter respondere ad insolubilia nisi possibile foret impossibile sustinere.

Rñsio. Admittendus est igiť casus ꝛ qñ ꝓponitur falsum est cōcedatur. ꝛ concedaƚ ꝙ ista est falsa. ꝛ negetur ꝯña. ergo ista significat aliter ꝙ est. sed oportet addere in añte ꝙ non falsificat se. sed hoc est falsum. Nam sequitur falsum est. ꝛ nulla est propositio nisi ista. l. falsum est. ergo hec est falsa. ꝛ sic est pertinens medium ad inferendū seipsam fore falsam. ꝛ vltra. ergo est falsa. vt patet per secundam suppositionem.

Ad scdm argumentum. Ad secundū argumentū negetur cōsequentia. ꝛ añs similr. nam ꝯña nō valet. eo ꝙ bene rñdendo in aliquo casu possibili posito est concedendū falsum scitum fore falsum ꝛ impossibile scitū esse impossibile. vt si poneretur ꝙ ista ꝓpositio deus est. ꝛ quelibet talis significaret principaliter ꝙ homo est asinus. ꝛ hoc bene sciatis. Adhuc ista foret concedenda deus est. ꝛ tamen ista est falsa ꝛ impossibilis. ꝛ antecedens similiter est negandū. Nam ꝙ falsum est sequitur ex casu. nam cū casu non potest stare ꝙ illa sit vera ꝛ ex casu seqtur ꝙ illa est ꝓpō de presenti significans principaliter sicut est vel aliter ꝙ est. ergo sequitur ex casu ꝙ illa sit falsa.

Ad tertiū argumentum. Ad tertiū argumētū ꝯcedaƚ prima ꝯsequētia.

ꝙ falsum est. ⁊ ꝙ ista significat pricipaliter ꝙ falsum est. ⁊ negetur alia ꝯña q̄ ꝯcluditur. ꝗ est vera. eo ꝙ aliqua propō falsa significat principaliter sicut est. vt pꝫ ꝑ primā cōclusionē. vt de ꝓpōne falsificante sibi. ⁊ sic est in ꝓposito. sicut prius est declaratū.

Contra istū modū soluēdi insolubilia arguitur sic. Aristoteles. ii. elenchoꝝ caplo de solutione paralogismoꝝ scꝫ q̄d ad simplr. Soluit insolubilia ꝑ fallaciā ſm q̄d ad simpliciter. sꝫ ista solutio nō sic facit. ꝗ peccat cōtra solutionē Aristotel. ergo nō valet. ¶ Dico ꝙ si fiat talis ꝯña. hec ꝓpō significat pricipaliter sicut est. ꝗ hec est vera. Ibi est fallacia ſm q̄d ad simpliciter. eo ꝙ ꝯñs significat duo ⁊ añs vnū. nā ad hoc ꝙ aliqua ꝓpō sit vera requirit ꝙ illa significat principaliter sicut est. ⁊ illr ꝙ illa nō falsificat se. Sed añs illius ꝯñe solū ponit vnā partē sui significati. ⁊ nō suū totū significatum. ideo a tali añte ad tale ꝯñs est fallacia ſm q̄d ad simplicit. vt si argueret sic. Ille hō est albus ſm dentes. ꝗ ille hō est albus. Et ꝙ ille sit intellectus Aristotel. pꝫ ꝑ eū ibidē. vbi soluit paralogismum fundatū suꝑ talē casū. ¶ Ponēdo ꝙ aliq̄s iuret seipm esse piuratū. tunc textus est talis (Nam q̄ iurat seipm esse piuratum bene iurat. S. est piuratus) ꝗ nō iurat verū. nō iurat verū ⁊ iurat. ꝗ iurat falsū. iurat falsū. ⁊ solū iurat istā. ꝗ illa est falsa (Iurās hoc solū dū autē piurat seipm esse piuratū nō bene iurat) Ex quo textu plane pꝫ ꝙ illa ꝓpō quā talis iurat est falsa. nā si foret vera ⁊ solū iuraret istā. ꝑ ꝯñs nō foret piuratus. Et ꝑ hoc qḋ dicit in textu (bene iurat) in eo ꝙ iurat ꝓpōnem significantē sicut est. sed ꝓpter hoc ꝙ ponit in fine textus vnā negationē. non vult intelligere in textu ꝙ iurat verū. ita ꝙ ibi est fallacia ſm q̄d ad simpliciter. Iste iurat ꝓpositionē sicut est principaliter significantē. ꝗ iurat verum.

Item pꝫ ꝑ textū paulopost sequentē q̄ talis est Nihil autē ꝓhibet eundē simul esse mendacem. ⁊ dicere ꝓpōnem significantē sicut est (qḋ añt est verū.) Ubi intendit soluere paralogismū fundatū suꝑ talē casum. ponēdo ꝙ sortes dicat istā. Sortes est mendax. Ex quo textu patet ꝙ nō est incōueniens eundem esse mendacē. ⁊ dicere ꝓpōnem significantē sicut est. ex quo pꝫ ꝙ non sequitur. dico ꝓpōnem significantē sicut est. ergo dico verū. sed est fallacia ſm quid ad simpliciter. vt prius dictum est.

Aliud sophisma. ⁊ Casus. Ponat ꝙ ista ꝓpositio. Nullū verū est. sit ōis ꝓpositio. ⁊ ꝙ nulla alia ab ista sit. ⁊ ꝙ illa significat principaliter ꝙ nullū verū est. Tunc ꝓpono. Nullum verū est. Si negez vel dubitet. cōtra. nulla ꝓpō que nō est ista ē vera ⁊ ista nō est vera. ꝗ nullū verū est. Maior pꝫ ex casu. ⁊ minor est se-

quens ex casu. qd probatur sic. oppositum minoris repugnat casui. ergo ꝛc. Añs ꝓbatur sic. ꝛ si illa nō repugnat casui cum sit possibilis ponatur cū casu ꝙ ita est sicut illa principaliter significat. ꝛ tunc sic arguitur. hoc est verū. nullū verū est. ergo ita est sicut illa principaliter significat. ꝯña pꝫ p diffinitionē secūdam. ꝛ illa principaliter significat ꝙ nullū verū est. ergo ita est ꝙ nullū verū est. ꝛ sic sequitur ꝙ illa nō est vera. ¶ Si cōcedatur ꝙ nullū verū. tūc sic. nullū verū est. ꝛ illa principaliter significat ꝙ nullū verū est. ergo ita ē sicut illa significat. ergo illa est vera. Et vltra. ergo aliqd verū est. qd est oppositū concessi.

Solutio. Concedendo ꝙ nullū verū est. et ꝙ illa principaliter sic significat. ꝛ neganda est ꝯña que cōcludit. ergo illa est vera. quia falsificat se eo ꝙ est pertinens medium ad inferendū seipam fore falsam. nā sequitur. Nullū verū est. ꝛ illa ꝓpō significat sicut est. vel aliter ꝙ est. ergo illa est falsa.

Aliud sophisma. Casus. Ponatur ꝙ A ꝛ B sint oēs ꝓpositiones. quarū A sit illa. deus est. ꝛ B sit ista. omne verū est A. ꝛ ꝙ significaret principaliter sicut termini pretendunt. tunc proponatur. omne verū est A. Si negetur vel dubitetur. Contra. A est vera. ꝛ nulla est ꝓpositio vera alia ab a. ergo omne verū est a. Maior patet ex casu. ꝛ minor est sequens ex casu. qd probatur sic. oppositū minoris est ꝓpositio possibilis. ꝛ si poneretur cū casu sequitur oppositū casus. ergo minor sequitur ex casu. Assumptū ꝓbatur sic. vel ponatur oppositū minoris cū casu. ꝛ arguitur sic. alia est ꝓpositio vera ab a. ꝛ nulla est ꝓpō alia ab a. nisi b. ergo b est vera. ꝛ b principaliter significat. ꝙ omne verū est a. ergo ita est. sed nullū b est a. ergo nullū b est verū. ꝛ p ꝯña nulla ꝓpositio alia ab a est vera. qd est oppositū cōcessi. Si cōcedatur ꝙ omne verū est a. ꝛ tūc sic. omne verū est a. b non est a. ergo b nō est verū. ꝯña patet ꝛ minor est concedenda. ꝛ maior est posita. ergo ꝯña est cōcedenda. tūc sic. B non est verū. ꝛ b est ꝓpō de presenti significans principaliter sicut est. vel aliter ꝙ est. ergo b est falsum. ꝛ vltra. ergo nō est ita sicut illa significat. ꝛ illa significat ꝙ omne verū est. ergo nō est ita ꝙ omne verū est a. cuius oppositum est concessum.

Solutio. Concedendo ꝙ omne verum est A. Et concedendum ꝙ B est falsum. ꝛ negetur cōsequencia que concludit. ergo B significat aliter ꝙ est. quia oportet addere ꝙ nō falsificat se. quod est falsum.

Aliud sophisma. Casus. Ponatur ꝙ ille tres ꝓpositiones sint oēs. Deus est. que est vera. homo est aīal. que est vera. ꝛ quelibet ꝓpō vniversalis est dissimilis istis. demōstrando per ly istis istas duas ꝓpōnes primas. ꝛ ꝙ significant principaliter sicut termini cōiter pretendūt. deinde ꝓponatur. quelibet ꝓpō vniuer

falsis est dissimilis istis. Si negetur vel dubitet. cōtra. ista est dissimilis istis. et ista est quelibet ppō vniuersalis. ergo quelibet ppo sitio vniuersalis est dissimilis istis. Minor patet de se. et maior ꝓbo sic. Nam ista est falsa. demonstrata eadem vniuersali. et iste sunt vere demonstrando duas primas. ergo ista est dissimilis istis. cōsequentia patet ex cōi modo loquendi. Antecedens ꝓbatur sic. illa falsificat se. ergo est falsa. ꝯña patet p suppositionē secūdam. et añs ꝓbatur. nā sequit. ista est dissimilis istis. et iste sunt vere. ergo ista est falsa. Si cōcedatur. tūc sic. quelibet ppō vniuersalis est dissimilis istis. ista principaliter sic significat. ergo principaliter significat sicut est. et vltra. ergo est vera. ergo est similis istis. et vltra ergo nō ē dissimilis istis. et ista est quelibet ppō vniuersalis. ergo nulla ppō vniuersalis est dissimilis istis. cuius oppositū concedatur.

Solutio. cōcedendū est ꝙ qlibet ppō vniuersalis et cetera. Et cōcedat ꝙ illa significat principaliter sicut est. et negetur illa ꝯña que cōcludit. ergo illa est vera. eo ꝙ falsificat se. vt patet.

¶ De copulatiuis sit hoc sophisma. Pono tibi istā copulatiuā. Deus est. et ista copulatiua est falsa. pricipaliter significās ꝙ deus est. et ꝙ ista copulatiua est falsa. et ꝙ prima pars significat ꝙ deus est. et scda ꝙ ista copulatiua sit falsa. et demonstro p ly ista eandē copulatiuā. deinde ppont ista copulatiua est falsa Si cōcedat. tūc sic. deus est. et ista copulatiua est falsa. ergo ista copulatiua est falsa. et vltra. ergo ista copulatiua significat aliter ꝙ est. et vltra. ergo nō est ita ꝙ deus est et ista copulatiua est falsa. Si negetur vel dubitet. cōtra. ista copulatiua falsificat se. ergo est falsa. Añs ꝓbat sic. deus est. et ista copulatiua est falsa. ergo ista copulatiua est falsa.

Solutio. cōcedatur ꝙ ista copulatiua est falsa et neget ꝯña. ergo significat aliter ꝙ est. sicut prius s in eo ꝙ falsificat se.

¶ De disiunctiuis sit hoc sophisma. Pono ꝙ homo est asinus. vel nulla disiunctiua est vera. sit hec. omnis disiunctiua principaliter significans sic. et prima pars significat quod homo est asinus. et secunda quod nulla disiunctiua sit vera. et quod non sit disiunctiua alia ab hac.

Tunc dicendum est ꝙ ista disiunctiua est falsa eo ꝙ falsificat se. tamen debet concedi. quando proponatur eo ꝙ significat sicut est. et neganda est ista consequentia. ergo ista est vera. sicut prius.

De exclusiuis sit hoc sophisma. Pono ꝙ A sit ista ppō deus est. que sit vera. et b ista exclusiua. tm̄ a est verū. et nō sit alia ab altera istarū. et signt pricipalit sicut termini ptēdūt. Isto posito ꝯcedēdū est ꝙ tm̄ a est verū. eo ꝙ ita est sicut illa pricipalit signt

et quod illa est falsa eo quod falsificat se.

De exceptiuis sit hoc sophisma. Pono q A sit ista exceptiua. nulla ppositio pter A e falsa. et qd non sit ppositio alia ab a. et sit tm visa a. et significat qd nulla ppo preter a est falsa isto posito. cocedendu e qd nulla ppositio preter a est falsa et qd a est falsa. eo quod falsificat se sicut prius.

Hec de insolubilib9 ex proprietate vocis generatis sufficiut.

Modo soluenda sunt insolubilia ex actib9 nostris nascetia. Pro quib9 est sciendum

Actus nostri sunt duplices qtum spectat ad ppositu. Quidam sunt ex quibus sine ppr etate vocis sunt nata insolubilia puenire. quida sunt ex quibus sine pprietate vocis nunq nata sunt insolubilia puenire. Actus primi sunt sicut piurare mentiri. decipi et his similia. Actus secundi sunt sicut videre. audire dicere et his similia. De quibus in particula prima dicet.

Quo ad primos actus sit hoc sophisma. Sortes decipitur. Et ponat q sit tm vnus S. qui credit ista ppoem sortes decipit. et nulla alia. et significat principaliter q sortes decipit et decipiat solu talis qui credit falsum. Deinde pponat sortes decipitur. Si negetur vel dubitet. cotra. oppositu illius repugnat casui. ergo illa sequitur ex casu. Ans pbatur sic. et si non repugnat stat oppositu minoris cu casu quod sortes no decipit. Tuc sic. sortes no decipitur. et ois talis decipit qui credit falsum. ergo sortes no credit falsum. Et vltra. sortes no credit falsum et credit pponem significantem sicut est vel aliter q est. ergo credit veru. et solum credit ista sortes decipit. ergo ista est vera. sortes decipit. et ista principaliter significat quod sortes decipit. ergo sortes decipitur quod e oppositu istius pponis positi in casu. Si cocedat ista. sortes decipit. tunc sic sortes decipit. et ois talis credit falsum. ergo sortes credit falsum. et solum credit istam. Sortes decipit. ergo illa est falsa. sortes decipit Et vltra. ergo illa significat aliter q est. et solu significat quod Sortes decipit. ergo non est ita quod Sortes decipitur. cuius oppositum est concessum.

Solutio cocedendu e q sortes decipit. Et cocedendu est quod ista est falsa. et negada e ista ona. ergo significat aliter q est: Sed oportet addere q no falsificat se. nam sequit. Sortes decipit ergo credit falsum. et solum credit istam S. decipitur. ergo ista est falsa. ergo rc.

Simile est si ponatur q sortes credit ista ppositione P. decipit et P. ista. sortes no decipit et q no credat alias ppositiones, et ab istis et q ille ppones significat sic principaliter

et sit tm̄ vnus S. et vnus P. isto posito cōcedēdū ē q̄ S. nō decipit
q̄ P. decipit et q̄ P. decipit et q̄ illa sit vera. P. decipit ⁊ q̄ illa sit
falsa S. nō decipit eo q̄ falsificat se. nā sequit S. nō decipit g̃ nō cre
dit falsum et credit ꝓpōnē significantē sicut ē vel aliter q̄ ē. ergo cre
dit verū et solū credit istā P. decipitur et vltra. ergo ita ē sicut illa
principaliter sigt. sed illa solū ꝑ casum sigt q̄ P. decipit. ergo ita ē
q̄ P. decipit et vltra ergo P. credit falsū et solū credit istā sortes
nō decipit. g̃ illa est falsa sortes nō decipit. et sic falsificat se. et ista ꝓ
positio dicta a sorte significat principaliter sicut est et non falsificat
se. ideo illa est vera.

Simile ē. si ponat q̄ sortes dicat istā ꝓpōnem
S. mētitur ⁊ q̄ illa principalr sigt q̄ sortes mentit ⁊ sit tm̄ vnus S.
et q̄ oē mentiēs dicit falsū. Deinde ꝓponat S. mentit. si neget vel
dubitet. Cōtra. sortes dicit falsum. g̃ sortes mentit. Aña pz ex casu.
nā sequit sortes dicit istā. S. mentit. et ista principaliter sigt q̄ S.
mentit. tm̄ vnus ē sortes. ergo solū dicit falsū et solū dicit istā sortes
mentit. ergo ista est falsa. et habet cōtrariū. g̃ eius cōtrariū est ve
rū scz q̄ sortes nō mētit. Si cōcedatur q̄ sortes mentit. g̃ dicit falsū
et solū dicit istā. ergo ista ē falsa. sortes mentit et hz oppositū. g̃ eius
oppositū ē verū. tunc sic. eius oppositū est verū. ergo sigt sicut ē. er
go ita ē sicut illa sigt. sz significat q̄ S. n̄ mētit ergo sic ē q̄ sortes nō
mentit qḋ ē oppositū cōcessi. ¶ Solutio cōcedat q̄ sortes mentit ⁊
est falsū et q̄ hz cōtradictoriū et neget ꝓña que cōcludit. ergo illḋ est
verū eo q̄ eius oppositum significat principaliter aliter q̄ est. et sic
duo cōtradictoria sunt simul falsa. vt pz per tertiā cōclusionē.

Simile ē. si ponatur q̄ sortes iuret solū q̄ ipse
est periuratus. et sit tm̄ vnus sortes. et q̄ ista significat principalr
q̄ ipse ē periuratus. isto posito cōcedendū ē q̄ sortes ē periuratus.
et q̄ illa est falsa eo q̄ falsificat se.

Vlterius restat soluere īsolubilia q̄ ex mi
xtione actus nr̄i cū ꝓprietate vocis nas
cuntur. ¶ Insolubile sic sumptū est triplex. quedā sunt in quibus po
nunt signa significantia ex impositiōe ꝓprietate vocis ⁊ actus ex q̄
bus fit insolubile. ¶ Aliud est in quo ponunt signa ex impositione
significantia proprietatē vocis et priuationē actus in quo fit insolu
bile. Tertium est in quo nec ponitur aliquod signū significans ex
impositione proprietatem vocis nec actū vel priuationem actus in
quo fit insolubile. Exemplū primi. vt sortes dicit falsum. et his simi
lia. Exēplū scḋi vt ista ꝓpō nō scit a te. ista ꝓpō nō credit a te. Exē
plū tertij S. dicit falsū S. mētit S. ē albus S. ē niger. aliquibus casi
bus positis ⁊ his similia. De istis positis in ordine dicetur. ⁊ primo
de primis.

Sit hoc sophisma Sortes dicit falsum posito
isto casu q sit tm̄ vnus S. et q ille dicit istā ꝓpōnē s. dicit falsum ꝛ
nullā aliā. et q illa significat pn̄cipalr̄ q S. dicit falsū. Deinde ꝓ
ponat S. dicit falsū. si neget vel dubitet. ꝯtra. oppositū illi⁹ repugnꝫ
casui ergo illud sequit̄ ex casu. Añs sic. ex ꝯtradictorio illi⁹ ꝛ ex casu
sequit̄ oppositū scd̄e ꝑt̄ ꝛ casus ꝑ se ē possibil̄. ḡ ꝯtradictoriū illi⁹ re
pugnat casui. Añs sic ꝛ ponat ei⁹ ꝯtradictoriū cū casu videlꝫ S. nō
dicit falsum et dicit ꝓpositionē significantem sicut est vel aliter q̄
est ergo dicit verū. ꝛ solū dicit istā S. dicit falsū. ḡ ista ē vera ꝛ vltra
ergo ita ē sicut illa pn̄cipalr̄ significat. ſꝫ illa pn̄cipalr̄ sig̃t q sortes
dicit falsum ergo ita est q sortes dicit falsum et vltra. ergo sortes
dicit falsū qḋ est oppositū scd̄e ꝑtis casus. Si ꝯcedat q sortes dicit
falsū et solū dicit istā. ḡ ista ē falsa ꝛ hꝫ oppositū. ḡ hoc ē verū vicꝫ sor
tes nō dicit falsū. ḡ sortes nō dicit falsū qḋ ē oppositū pn̄ui cōcessi.

Solutio cōcedat̄ q sortes dicit falsū et q illa ē
falsa. et q illa hꝫ ꝯtradictoriū ſꝫ neget̄ ꝯn̄a. ḡ ei⁹ oppositū ē verū q꞉
ei⁹ ꝯtradictoriū significat aliter q̄ est. et q consequentia non valet
pꝫ ꝑtertiā ꝯclusionē.

Aliud sophisma Sit̄ ē. si ponat̄ q sint tm̄ duo
sortes. et vterqꝫ illorū simul dicat cū altero istā S. dicit falsū vel cōsi
milē ꝛ q nō dicat aliā ꝓpōnē nec aliq̄s alias. et q vtraqꝫ illarꝫ sig̃t
ꝑcise et pn̄arie q sortes dicit falsū. Deinde ꝓponat̄. sortes dicit fal
sū si neget vel dubitet. ꝯtra. ei⁹ oppositū repugꝫ casui. ḡ illud sequit̄
ex casu. Añs sic ꝛ ponat̄ ꝯtradictoriū illius cū casu. tūc arguit̄ sic. sor
tes nō dicit falsū et dicit ꝓpōnē significātē sicut ē vl̄ aliter q̄ ē. ergo
dicit verū. et oīs sortes est alter istorū. ergo alter istorū dicit verū. et
qua ratione alter istorū dicit verū eadē ratione vterqꝫ istorū dicit ve
rum et vterqꝫ istorum solum dicit ꝓpositionē significantē q sortes
dicit falsū. ḡ ita est q sortes dicit falsū qḋ ē oppositū vni⁹ ꝑtis casus
¶ Si cōcedat q sortes dicit falsū. tūc sic sortes dicit falsum et vtraqꝫ
istarū dictionū sic principalr̄ sig̃t. ergo vtraqꝫ istarū sig̃t sicut ē neu
tra istarū falsificat se ergo vtraqꝫ istarū est vera.

Solutio cōcedēdū ē. q sortes dicit falsū ꝛ cōce
datur q vtraqꝫ istarū sig̃t sicut est pn̄cipalr̄ ꝛ dicēdū ē q vtraqꝫ ista
rū falsificat se. et hoc pn̄mo nā sortes dicit falsū. et oīs sortes ē alter
istorū non est maior causa quare vnus dicit falsū. qn̄ cōsimili causa
alius dicit falsū. ergo vterqꝫ dicit falsum. et ista duo solū dicūt istas
duas ꝓpositiones sortes dicit falsum. ꝛ sortes dicit falsum ergo iste
due sunt simul false. et sic vtraqꝫ istarum falsificat se

Simile ē. si ponat̄ q sortes dicit istā ꝓpōnem.
P. dicit falsū et P. istā. sortes nō dicit falsū et q nō dicant aliquas

alias et q̃ iste due propõnes sic sig̃t principal'r et q̃ sit tñ vnus sortes et vnus ꝑ. isto posito cõcedat q̃ sortes nõ dicit falsũ et q̃ ista ẽ falsa. sortes nõ dicit falsũ eo q̃ falsificat se et sig̃t sicut ẽ ꝛ q̃ ꝑ. dicit falsũ. et q̃ ista sit vera. q: p̃incipal'r sig̃t sicut est et non falsificat se.

Simile ẽ. si ponat q̃ sit tm̃ vnus sortes ꝛ q̃ dicit solũ talẽ propõnẽ. ꝑ. dicit falsũ. et sit tñ vnus ꝑ. qui dicat istã ꝓpositionẽ sortes dicit falsũ. et illa p̃cipaliter sic significat hoc posito concedendum est q̃ sortes dicit falsum et ꝑ. similiter. et vtraq̃ istarũ dictarum est falsa. eo q̃ vtraq̃ illarũ falsificat se ꝛ hoc mediate. Nam dictum a sorte falsificat dictum a. ꝑ. et dictũ a. ꝑ. falsificat dictum a sorte. et sic vtraq̃ illarum falsificat se mediate. vt patet in secunda diuisione.

Solutis insolubilib9 primi membri istius diuisionis. iam restat soluere isolubilia secũdũ membrũ eiusdẽ diuisiõis. ¶ sit igit hoc sophisma a ꝓpõ nescitur ꝛ ponatur q̃ a. sit ista ꝓpõ a. nescit ꝛ q̃ vnũ a. sit oẽ a. et q̃ ista ꝓpositio p̃ncipal'r sig̃t q̃ a. nescit. Deinde ꝓponat a. nescit. si negetur vel dubitet. ɔtra cũ casu nõ stat q̃ a. ꝓpõ scit. et a. est vna ꝓpõ et casus est admittẽdus. ergo ɔcedẽdũ est q̃ a. nescit: p̃mũ añs ꝓbat. q: ex ista ꝓpõne a. scit cũ casu sequitur oppositũ istius a. scitur. ergo ista a scitur nõ stat cũ casu. Assumptũ ꝓbat. A scit. ergo scit esse sicut illa sig̃t et vltra. ergo ita ẽ sicut illa sig̃t. sed p casũ a. principal'r sig̃t q̃ a. nescit. ergo a nescit. ꝛ sic ex ista a. scit cũ casu sequit suũ oppositum ¶ si cõcedat q̃ a. nescitur tũc sic a. nescit. ergo ita ẽ q̃ a. nescitur. et tu firmiter cõsideras et non dubitas de ista ꝓpositiõe q̃ a nescitur ergo tu scis q̃ a. nescitur. et sic tu scis q̃ a. nescitur. ꝛ tu scis q̃ a. p̃icipaliter sic sig̃t. ergo tu scis a. ꝛ vltra ergo a. scit a te. qđ ẽ oppositũ istius a. nescit. ¶ solutio. admisso casu et cõcesso ɔcedat q̃ a. nescit et cõcedendũ est q̃ tu scis q̃ a. nescitur. et cõcedatur q̃ tu scis a. sic p̃ncipal'r significare et negetur ɔsequẽtia. ergo tu scis a. q: oportet addere in añte q̃ A nõ est pertinẽs mediũ ad inferendũ seipsã fore nescitam. et si illud sit additum est negandũ. Nam sequitur immediate a. nescitur ergo a. nescit

Simile est. si ponatur q̃ tantum ista ꝓpositio sit omnis propositio. omnis propositio nescitur. et q̃ ista principal'r significat q̃ oĩs ꝓpõ nescit et q̃ hoc bene sciatis. hoc posito ɔcedẽdum est q̃ omnis ꝓpositio nescit et q̃ scitur sic esse sicut illa significat. et q̃ scitur illam sic significare et negetur ɔsequẽtia. ergo illa scitur. quia ista est pertinens mediũ ad inferendũ seipsam fore nescitam sicut prius. ꝛ ideo est nescita. Assumptum patet. nã sequitur omnis propositio nescitur. ipsamet est propositio. ergo ipsamet nescitur et vltra. ergo est nescita.

Simile est. si ponatur q̄ hec ꝓpositio hoc non creditur significat principaliter q̄ hec nō creditur. ꝛ demonstret p ly hec eadē ꝓpō hoc posito cōcedat q̄ hec nō creditur. ꝛ concedat q̄ tu credis ita esse sicut illa significat. ꝛ q̄ credis illā sic significare. ꝛ negetur ꝯña. q̄ illa est credita. q2 est ꝑtinens mediū ad inferendum seipam fore non creditā. ꝛ quelibet talis nō est credita.

Pro quo est sciendū q̄ quelibet ꝓpō ꝑtinēs mediū ad inferendū seipam fore falsam est falsa. ꝛ quelibet ꝓpō pertinens mediū ad inferendū seipam fore nesciā vel nō creditā est nescita vel nō credita. ꝛ sic nō est q̄ pertinens mediū ad inferendum seipam fore verā est vera. nec oīs ꝓpō ꝑtinens mediū ad inferēdū seipam fore scitam vel creditam est scita vel credita.

Solutis insolubilib⁹ secūdi mēbri diuisionis Stam sunt soluenda insolubilia tertii mēbri diuisionis. sit ergo hoc sophisma sortes est eger. ꝛ pono istū casum q̄ oīs homo eger dicit falsum. ꝛ oīs homo san⁹ dicit verū. ꝛ q̄ ista principaliter significat q̄ sortes est eger. si neget vel dubitet. Contra. eius oppositū repugnat casui. ergo isto casu admisso ista est cōcedenda. Assumptū ꝓbatur ex opposito illius cū casu sequitur ista ꝓpō sortes est eger. ergo oppositū istius repugnat casui. Antecedens ꝓbatur sic. sortes nō est eger ꝛ est. ergo est sanus. ꝛ oīs homo san⁹ dicit verū. ergo ita est. sicut illa principaliter significat. sed p casum ista significat q̄ sortes est eger. ergo sortes est eger. qḋ est oppositū illius sortes nō est eger. si cōcedatur q̄ sortes est eger. tūc sic. sortes est eger. ꝛ sortes est homo. ergo sortes dicit falsum. ꝛ solū dicit istā. sortes est eger. ergo hec est falsa. sortes est eger. ꝛ ista habet oppositū ergo eius oppositū est verū. scʒ q̄ sortes nō ē eger. ꝛ vltra. ergo ista significat principaliter sicut est. sed ista pricipaliter significat q̄ sortes nō est eger. ergo ita est q̄ sortes nō est eger. qḋ est oppositū cōcessi. ¶ Solutio concedendū est q̄ sortes dicit falsum. ꝛ concedendū est q̄ ista est falsa. sortes est eger. quia falsificat se. ꝛ cōcedendū est qḋ habet oppositū. ꝛ neganda est cōsequentia. ergo eius oppositū est verum sicut patet per tertiam conclusionem.

Simile est. si ponatur q̄ oīs homo albus videat falsum ꝛ nullus alius. ꝛ q̄ sortes videat istam solū. sortes est albus. ꝛ q̄ ista principaliter significat q̄ sortes est albus. ꝛ q̄ sit tm̄ vn⁹ sortes. hoc posito concedendū est q̄ sortes est albus. ꝛ q̄ est falsa. quia falsificat se. quia sequitur sortes est albus. ꝛ omnis homo albus videt falsum. ergo sortes videt falsum ꝛ solum videt istam. sortes ē albus. ergo ista est falsa. sortes est alb⁹. ꝛ sic falsificat se. ꝛ oppositum est falsum. sortes non est albus. quia significat aliter q̄ est.

Sextum sic est. si ponatur quod omne currens audiat falsum et solum tale et quod S. audiat istam sortes est currens. et nullam aliam. et quod ista principaliter sic significet. et quod sit tantum unus sortes hoc posito concedendum est quod sortes est currens et quod ista est falsa sicut in principali sophismate.

SEd quia ista responsio principaliter consistit circa hoc quod aliqua propositio falsificat se. ideo contra hoc alique obiectiones sunt dicende. ut veritas magis elucescat illis obiectionibus respondebitur in fine. Ex responsione data sequitur contradictio. ergo illa est impossibilis. Antecedens probatur sic. illa positio ponit quod non omnis propositio falsa falsificat se. sed tamen ex illa sequitur quod omnis propositio falsa falsificat se. ergo etc. antecedens probatur sic. quia si foret aliqua propositio falsa que non falsificat se. sit gratia exempli. homo est asinus principaliter significando quod homo est asinus et quod ista falsificat se probatur. nam sequitur homo est asinus et numquam homo est asinus quin hec non est falsa. homo est asinus. ergo hec est falsa homo est asinus. et sic ex ipsa et una alia sequitur illam fore falsam. homo est asinus. et ex nulla alia sine illa homo est asinus sequitur illud. ergo ista est pertinens medium ad inferendum seipsam fore falsam. ergo falsificat se.

Secundo sic. Aliqua est propositio vera que falsificat se. ergo a fortiori omnis propositio falsa est falsificans se. Antecedens probatur sic et ponit quod ista propositio homo est asinus principaliter significet quod nullus homo est asinus tunc notum est quod ista est vera. et quod ista falsificat se probatur. nam sequitur homo est asinus et ista principaliter significat quod nullus homo est asinus. ergo hec est falsa. homo est asinus. et sic est impertinens medium ad inferendum seipsam fore falsam. ex quo sequitur quod ista falsificat se.

Tertio sic. Sit hec propositio principaliter significans quod hec est propositio demonstrando per ly hec istam eandem propositionem. scilicet hec est propositio isto casu posito. tunc sic. hec est vera hec est propositio. et tamen ista falsificat se et hoc probatur. nam sequitur hec est propositio. et hec non est vera. ergo hec est falsa igitur illa falsificat se. ¶ Quarto aliqua propositio falsificans se non falsificat se ergo posito impossibilis. probatur sic et ponatur quod tamen ista propositio sit scilicet nullum verum est. tunc secundum istam opinionem ista falsificat se. et quod ista non falsificat se. probatur. nam si falsificaret se tunc sic esset arguendum nullum verum est et ista propositio est. ergo ista non est vera. tunc sic ista non est vera et est propositio principaliter significans sicut est vel aliter quam est. ergo hec est falsa. sed non sequitur quod falsificat se. eo quod non est pertinens medium ad inferendum seipsam fore falsam. Nam ex premissis captis in antecedente sine illa sequitur quod ista sit falsa. ergo sumendo istam cum istis premissis superfluit. et per consequens ista non est pertinens medium etc. Antecedens probatur sic. nam sequitur sine ista. hec non est vera et principaliter significat sicut est vel aliter quam est ergo est falsa. ex quo sequitur quod ista propositio non falsificat se isto modo nec aliquo alio. ergo

nullo modo falsificat se cuius oppositum ponit ista positio.

Quinto sic. Aliqua est ppositio neq vera neq falsa que falsificat se. ergo nō oīs ppō que falsificat se est falsa cuius oppositum ponit ista positio. Añs sic. hec ē hmōi demōstrādo istā: hec sigt aliter q̄ ē demōstrādo p ly hec eandē. et pono q sigt principaliter aliter q̄ est hoc posito. pbatur q est neq vera neq falsa. eo q est pertinens mediū ad inferēdū seipam significare principalit sicut ē vel aliter q̄ est et per cōsequēs nō significat sicut est principaliter nec aliter q̄ est. ꝯña patet superius et qꝺ ista falsificat se. pbatur. nam sequitur immediate. hec ppositio significat aliter q̄ est ergo hec est falsa. Multe alie obiectiones possunt fieri siue reduci quas causa breuitatis omitto.

Jam ad obiectiōes dicēdū pzimo ad pzimā negando añs et neget qꝺ ista. hō ē asinus falsificat se et quādo arguit sic. hō ē asinus et nūq̄ hō ē asinus. qñ hec nō est falsa hō est asinus ergo ista ē falsa. hō ē asinus. neget ꝯña et añs similiter. ꝯña nō valet. eo qꝺ maior est vna tēporalis couertibilis cū ista copulatiua. nūq̄ hō ē asinus. et hec nō ē falsa. Sed manifestū ē qꝺ hec ꝯña nō valet hō est asinus et nūq̄ hō est asinus. qñ hec nō ē falsa. hō est asinus. ergo hec ē falsa. sed oportet addere qꝺ ista ppō significat sicut est vel aliter q̄ est. et si illa particula addat cōclusio sequit siue illa particula hō ē asinus in primo capta et añs est falsū eo qꝺ est vna temporalis cōuertibilis cū vna copulatiua facta sicut prius declaratū est. Nā hec ē falsa hec nō ē falsa demōstrādo p ly hec. hō ē asinus.

Ad secūdū dicit negādo assūptū ⁊ ad ꝯñam factā. hō ē asinus. et hec principalr sigt qꝺ nullus hō est asinus. ergo ista ē falsa cōcedat ꝯñs et tñ dicat q ꝯña nō valet de forma. eo qꝺ sine aliquo casu possibili posito nō foret cōcedēda et p ꝯñs q̄cunq casu posito nō est cōcedēda. et qꝺ ꝯña nō valet manifeste pz sumat ppositio cōuertibilis cū ista. homo est asinus. et ponat in loco istius null⁹ hō ē asinus. sic sigñdo notū ē qꝺ hoc argumētū nō valet. null⁹ hō ē asinus. ergo hec ē falsa. sz magis sequit ei⁹ oppositū scz quod ista ē vera et ista ꝯña cōuertit cū priori ergo prior nō valet.

Ad tertiū argumētū negetur assumptū ⁊ dicat quod illa nō falsificat. scz hec est ppositio. et qñ arguit sic. hec est ppositio. et hec non est vera. ergo est falsa neget ꝯña. et dato qꝺ foret bonū argumētū nō pcederet qꝛ minor est falsa scz ista non est vera ¶ Pro quo sciendū est qꝺ ppō falsificat se dupl'r sicut prius dicit in secūda diuisione. mediate et imediate. Mediate qñ falsificat aliā a se falsificantē se. Immediate qñ aliq̄ ppō significat sicut est vel aliter q̄ est et ex ipa sola sequitur illā fore falsam. vel ex illa cū totaliter sic esse sicut est sequit illā fore falsā. et sic nō est in pposito. noꝫ

ista minor significat aliter q̄3 est. eo q̄ significat q̄ a. non ē vera.

Ad quartū negetur assumptū et admittatur casus. et tunc dico quod ista falsificat se sed non isto modo sicut prius ibi arguitur sed sic nullum verū ē hec propositio significat principaliter sicut est vel aliter q̄3 est ista demonstrata nullum verū est. ergo ista est falsa. et notum ē q̄ ex minore in se non sequitur illa et significat sicut ē. et ideo ista propositio falsificat se.

Ad quintū negetur assumptum et quando dicitur hec significat aliter q̄3 ē demonstrando eandē cōcedatur. concedatur q̄ ē neq̄ vera neq̄ falsa et negetur q̄ falsificat se. et negetur q̄ ex ista immediate sequitur q̄ ē falsa. et negetur q̄ ista falsificat se. q̄r oportet addere q̄ ista significat sicut est vel aliter q̄3 ē principaliter sed sic non. ergo rc̄.

Modo restat soluere quedā que videntur eē insolubilia & t̄n nō sunt cuiusmodi sunt ista. A ē scitum a te. ista significat aliter q̄3 ē. ista non significat sicut est et his similia. Sit ergo hoc sophisma a. ē scitum a te et ponitur iste casus q̄ a. sit altera illarum. deus ē. que ē vera et A. nescitur a te que principaliter significat q̄ hoc bene scias. et sit tantū vnum a et lateat vos que istarum sit a. Deinde proponitur a ē scitum a vobis. Si cōcedatur vel dubitetur. Contra. nullo casu posito ista foret neganda et adhuc ista nō ē pertinēs mediū ad inferēdū seipam fore scitam. ergo adhuc ē neganda. minor patz ex eo q̄ non sequitur a. ē altera istorū. ergo a scitur. Si negetur q̄ a scitur. Contra. a ē ista propositio. deus ē que ē scita. ergo a scitur. consequentia ē bona & añs ē tibi dubiū. ergo p̄ñs nō ē a te negandū ¶ Item negata ista a ē scitū pponatur ista a nescitur a te qua cōcessa arguitur sic. ista ē q̄ a nescitur a te et de ista firme cōsideras et scis qualiter ista ppositio significat et nō dubitas q̄ a nescitur. ergo scis q̄ a ppō nescitur a te. ḡ scis q̄ a nescitur. et sic sic. A nescitur a te et tu scis istā sic significare. & ista nō est pertinens mediū ad inferendū seipam fore nescitā. ergo scis istā qua cōcessa. tūc pponatur vtraq̄ istarū scitur. Si negetur vel dubitetur. Cōtra. Deus ē scita a te. & illa ppō a nescitur scitur a te et t̄m ille due demonstrantur p ly istarū ergo vtraq̄ istarū scitur a te si concedatur tunc sic. vtraq̄ istarū scitur a te a ē altera istarū. ḡ a scitur a te et vltra. ergo a ē scitum quod fuit prius negatum.

Solutio admisso casu negādū est q̄ a est scitū et tunc ad primā cōsequentiā cōcedatur prima p̄ña scz q̄ a ē ista. deus ē. que ē scita. ergo a ē scita. et secunda p̄ña ē dubitanda scilicet ista p̄ña ē bona. totū añs ē dubiū. ergo p̄ñs non ē a te negādū. eo q̄ licz añs sit tibi dubiū t̄n cōsequēs ē a te negandū et per consequens.

ꝯñs non est a te concedendum nec dubitandum.

Ad secūdū negetˀ ꝙ A est scitū et cōcedatˀ ꝙ A. nescitur cōcedat totū subsequēs donec veniatˀ ad vltimū discursum factū negando añs. scȝ copulatiuā factā ex pertinente falsa et impertinente vero si tamē post cōcessum pⁱme partis ponatˀ pⁱma pars siue secunda. tunc post impositionē illius ⁊ ꝯcedēdū est ꝙ a. est scitum tanꝙ̄ sequens ex posito et tunc negandū est ꝙ a. est ista a. nescitur a te quia est falsa et impertinens.

Aliud sophisma sit hoc. Ista ꝓpō significat aliter ꝙ̄ est et ponitur pⁱncipaliter sic significat et per ly ista demonstretur ista eadem. Deinde proponatˀ. ista significat pⁱncipaliter sicut est vel aliter ꝙ̄ est. Si cōcedatˀ vel dubitetur. Cōtra. ex ista cū casu pⁱori sequitˀ oppositum positi. ergo ista ē neganda. Assumptum probatur sic. quia sequitur ista propō significat aliter ꝙ̄ est. ergo nō est ita sicut illa significat sed solum significat ꝙ illa significat aliter ꝙ̄ est ergo non est ita ꝙ illa significat aliter ꝙ̄ est et vltra. ergo illa est propositio et non significat aliter ꝙ̄ est quod est oppositum concessi. Si negetur. Cōtra. et ꝓponatˀ suū oppositum ꝙ ista nō significat aliter ꝙ̄ est. qua concessa arguitur sic. ista non significat aliter ꝙ̄ est et illa significat complexe. ergo ista significat sicut est et vltra ergo ita est sicut illa significat sed solum significat ꝙ significat aliter q̄ȝ est. ergo ita est sicut illa significat aliter q̄ȝ est quod ē negatū

Respōsio.

Solutio. Admisso casu negetˀ illa ꝓpositio proposita et negetˀ consequentia ista. ista significat aliter q̄ȝ est et ista significat complexe. ergo ista significat sicut est. sed opportet addere ꝙ ista non est pertinens ad inferendū seipam non significare sicut est quod est negandum. Nam sequitur immediate ista significat aliter q̄ȝ est. ergo non significat sicut est. Sed contra istam solutionem arguitur sic. data illa solutione. sequitur illa ꝯclusio ꝙ aliqua sunt contradictoria sibi inuicem cōtradicētia quorū vnū significat sicut est et aliud non significat sicut est pⁱncipaliter nec aliter q̄ȝ est pⁱcipaliter. Probatur sic. nam ista ꝓpositio significat aliter q̄ȝ est demōstrando per ly ista cōtradictoriū illius scȝ illa nō significat aliter q̄ȝ est. et ita est ꝙ non significat aliter q̄ȝ est. et illa negatur non est ꝑtinens mediū ad inferendū seipam non significare sicut est pⁱncipaliter. ergo significat sicut est et tamē affirmatiua cōtradicens huic nō significat aliter q̄ȝ est eo ꝙ ista est pertinens ad inferendū seipam nō significare sicut est. ⁊ sic sequitˀ cōclusio. Dicēdū est concedēdo cōclusionē sine aliquo casu et generaliter vbi altera pars cōtradictiōis est pertinēs mediū ad inferendū seipam nō significare sicut est qualiter est in ꝓposito.

Obiectio.

Rñsio notād

Simile est. si ponatˀ ꝙ tantū ista ꝓpositio sit.

Ista significat aliter q̄ est. ⁊ q illa principaliter sic significat. Isto ca
su posito negandū est q ois ppō significat aliter q̄ est. ⁊ dicendū est
q illa principaliter nō sigt aliter q̄ est. nec sicut est. vt i p̄senti sophis
mate nam? istabat eo q illa est p̄tinēs mediū ad inferēdū seipam
nō principaliter significare sicut est. ¶ Simile est si ponat q ista sic
ois ppō. ista nō sigt sicut est. ⁊ demōstret p ly illa eadē. ⁊ q ista pri
cipaliter sic sigt. Deinde pponat ista nō significat sicut est. Si ne
getur vel dubitet. cōtra. oppositū illius nō pōt stare cū casu. Nam
si ponat cū casu arguit sic. ista significat sicut est. ergo ita est sicut il
la significat. ⁊ solū significat q ista non significat sicut est. ergo illa nō si
gnificat sicut est. ⁊ sic sequitur duo cōtradictoria. Si ɔcedat q ista
non significat sicut est. tunc pponat. ita est q illa nō significat sicut
est. qua cōcessa arguit sic. ita est q ista non significat sicut est. ⁊ ista
principaliter sic significat. ergo ita est sicut illa principaliter significat
⁊ vltra. ergo significat sicut est. qd est oppositum concessi.

Solutio. Cōcedat q illa nō significat sicut est
⁊ q illa principaliter sic significat. ⁊ neget ɔ̄na. ergo ita est sicut illa pri
cipaliter sigt. sed oportet addere. q illa nō est p̄tinēs mediū ad in
ferendū seipam nō significare sicut est. qd est negādū. nā sequitur.
Imediate ista nō significat sicut est. ergo nō significat sicut est.

Simile est. si ponatur q illa ppositio sit ois p
positio. Non est ita sicut ista ppositio principaliter significat. ⁊ q
sic principaliter significat q nō est ita sicut illa ppō principaliter si
gnificat. ⁊ p ly ista demōstretur hec eadem. Isto posito cōcedendū
est q non est ita sicut illa ppō principaliter significat. Et dicendum
est q illa nō significat sicut est. nec aliter q̄ est.

Simile est. Si ponatur q tantū ista ppō sit.
Falsum est. ⁊ q ista principaliter significat q falsum est. ⁊ quelibet
ppō que sigt sicut est sit vera. ⁊ quelibet significans aliter q̄ est. sit
falsa. deinde pponat. falsum est. Si ɔcedat vel dubitet. cōtra. falsū
est. ⁊ ois ppō est ista. falsum est. ergo ista est falsa. tūc sic. ista ē fal
sa. ergo significat aliter q̄ est. Et vltra. ergo nō ē ita sicut illa significat pri
cipaliter. ⁊ solū sigt qd falsum est. ergo non est ita. qd falsum est. Et vl
tra. ergo nullū falsū est. ⁊ sic ex ista cū casu sequitur suū oppositū. Si ne
getur q falsum est. contra. ista ppō est. ⁊ nō est vera. ⁊ significat si
cut est. vel aliter q̄ est. ergo est falsa. ⁊ vltra. ergo falsum est.

Rūsio admittat casus. Et negetur q falsum est
Et tamē cōcedatur q ista ppō est. ⁊ illa nō est vera. ⁊ neget q illa
sigt sicut est. vel aliter q̄ est. eo q est p̄tinēs ad inferendum seipam
nō significare sicut est. Nam sequitur. falsum est. ⁊ ois ppō est ista. ergo
ista est falsa. Et vltra. ergo sigt aliter q̄ est. ⁊ vltra. ergo illa nō sigt
sicut est. ⁊ p ɔ̄ns ista nec significat sicut est. nec aliter q̄ est. ¶ Sed

si ponatur iste casus q illa ppo sit. falsum est. et nulla alia et q pricipaliter significat q falsu est. et qd omnis ppo significat sicut est. vel aliter q est. et qd ois ppo significans sicut est sit vera. et ois ppositio significans aliter q est sit falsa. tuc iste casus no est admittedus eo qd includit cotradictione. Et sic eade ppo est vera et falsa. propter illud principale signum. qd no est impossibile. vel meli9 negat casus p[rim]o. q[uia] partes repugnat. si bene inspiciantur.

¶ Hec de sophismatibus insolubilibus.

¶ Sequitur liber apparentiarum.

PRo materia apparetie multa occurrunt dubia. Primu est qd sit apparere. Secudu est quot modis potest sumi iste termin9 apparere. Et plura alia q postmodu patebunt &c.

¶ Primo intelligendu est q apparere est sentire vel intelligere. Unde si aliqd apparet mihi. tuc sentitur vel intelligit a me. Et sentire est ab aliquo sensu interiori pcipere. Unde quot sut sensus tot modis potest homo sentire. et quot modis ho potest sentire. tot modis pot aliquid hoi apparere. hoc est ratione gustus/olfactus/auditus/visus/sive tactus. Et etiam intellectui potest aliquid apparere. Et sic patet q quinq; modis pot sumi apparere.

Notandu ulterius q sensibile dicitur dupliciter ¶ Sensibile p se. et p accides. Sensibile p se est illud qd sentitur et no pp ter aliqd accides sibi inherens. cuiusmodi sunt lux et color et hmoi. Et illud dr dupliciter. aliqd est sensibile ppriu et aliqd comune. ¶ Sensibile p se ppriu est illud qd est limitatu vnius sensus solu. cuiusmodi sunt qualitates i tertia specie. vt sapor respectu gustus. odor respectu olfactus. sonus respectu auditus. color respectu visus. caliditas/frigiditas/siccitas/humiditas graue leue respectu tactus. ¶ sensibilia coia sunt. vt motus/quies/numer9/figura/magnitudo &c. que duobus vel pluribus sensib9 sunt coia. Figura aut et quatitas sunt sola visui et tactui sensibilia. ¶ sed sensibile p accidens est illud qd sentit mediate aliquo accidete sibi inherente. Ut homo sentit p accides. rone corporis de genere quatitatis &c.

Sed cotra. videt omne qd sentitur sentit per accides. et no p se. pbatur sic. color sive quatitas sentit et no p se. ergo p accides. g nihil sentit p se. sed oe qd sentit p accidens sentitur. Maior sic. oe accides qd sentitur. p seipm sentitur. sed ipmmet est accides. ergo &c. ¶ similiter oe qd videtur p accidens videtur. q[uia] p luce. et ois lux est accidens. ergo &c. ¶ Rnsio. cocededo vno modo q omne qd sentitur sentit p accidens. isto modo q substantia p se

cidens sentitur. ⁊ accidens ꝑ accidēs sentitur cū sentiatur ꝑ semetip
sum qḋ est accidens. ⁊ etiā sentitur ꝑ accidens causatiue. tenendo
istū terminū per materialiter. quia lumen ⁊ lux dicuntur accidētia
sed tenendo istū terminū per formaliter. ita ꝙ dicat inherentiā for
malem accidentalē. negetur ꝙ qḋlibet accidēs sentit ꝑ accidēs ⁊c.
¶ Et quia in hac materia sepius de visu occurrūt dubia. notādū
est ꝙ nouē circūstantie sunt ad hoc ꝙ aliqs ꝑspicue videat. ¶ Pri
ma est lux. nā ad hoc ꝙ visibile videtur oportet ꝙ illud visibile sit ī
luce ⁊ nō in tenebris. ⁊ ista est causa quare aliquis in tenebris exi-
stens videt rem in luce positā. ⁊ nō econtra. qꝛ oportet ꝙ oē visibile
sit in luce. vel lucidū in se. cuiusmodi sunt stilon ac squame piscium
¶ secūda est distātia bene ꝓportionata. ita ꝙ visibile nō nimis nec
magis distat a vidente. nec nimis appropinqt. qꝛ in tāto visibile po
test distare a vidētibus ꝙ nō videtur. licet fuerit in luce. qꝛ illud vi
sibile nō agit intentionē ꝑ radios in oculū sufficiēter ad modū vir-
tutis visiue vt illud videat. ⁊ in tanto potest appropinquare ad or-
ganū visus ꝙ nō agat intentionē in illud. qꝛ visibile positū supra sē
sum visus nō sentitur. ideo requiritur ꝓportionata distantia inter
visibile ⁊ videns. ¶ Tertia circūstantia est situs oppositionis que
opponitur visui. qꝛ si postponat non potest agere intentionē suā in
oculū ꝑ lineā rectā. Et hec est causa quare homo neqt videre post
tergū. qꝛ oportet ꝙ visibile agat intentionē suā per radios rectos. ⁊
quāuis aliquid positū ex latere videntis agat intentionē suā ī ocu
lum ꝑ lineā rectā. non tamē ꝑcipitur illud visibile a vidēte. ac si po
neretur directe versus visum. ¶ Quarta est magnitudo visibilis.
qꝛ oportet visibile esse equaliter magnū. qꝛ est dare minimū qḋ sor-
tes non potest videre. qꝛ illud non potest videre. sed quodlibet ma
ius isto vel cuilibet maiori aliquod equale. ideo magnitudo visibi-
lis est quarta circūstantia requisita ad visum. ¶ Quinta est den-
sitas visibilis. ⁊ oportet ꝙ visibile sit aliqualiter densum. qꝛ aliquod
corpus est ita rarū ꝙ nō potest videri. vt aer / ignis / ideo requiritur
densitas. ¶ sexta est figura visibilis. ⁊ oportet ꝙ visibile sit aliqua
liter figuratū. ⁊ tunc vt agit intentionē suā ꝑ triangulū. cuius con⁹
est in oculo. ⁊ basis in re visa. ¶ septima est diafoneitas. id est susce
ptiua luminis mediū. oportet mediū inter visibile ⁊ videns sit clarū
⁊ diaphonū ⁊ perspicuū transparens ⁊c. ¶ Octaua est tēpus con-
ueniēs. id est qḋ visibile illud maneat aliqualiter stabile vel fixum.
qꝛ aliter non potest videns bene iudicare de re visibili. vt patet de
q̄drato experimētaliter ꝙ cū mouet velociter circulariter apparet
visui ad modum circuli. ¶ Nona est sanitas oculi. quia si oculus
sit lesus. non bene iudicabit de re visa. ¶ Unde versus.

Lux locus opposit⁹ distās magnū quoqꝫ dēsū
Perspicuū mediū mora tempus atqꝫ figura.

Ista petunt visus/ sanus et quasi iam sit ocellus.

¶ Sed sic arguitur contra tertiam circumstantiam quod non oportet rem visibilem opponi visui. quia homo pot videre propriam faciem et situs faciei sue non opponitur visui suo. ergo tertia circumstantia est inutilis ¶ Huic dicitur forte negando quod homo pot videre propriam faciem. quia dicit quod illa est imago siue figura que est in tertia specie qualitatis. ¶ Sed contra et assigno vnum speculum fixum. tunc hec imago subiectatur in speculo. sed ista imago potest moueri de loco in locum et hoc versus omnem differentiam positionis. ad motum illius cuius est imago. et imago est accidens. ergo accidens pot moueri de subiecto in subiectum. et consequens est falsum. et contra autorem. vi. principiorum. vbi dicit. Solum corpus eo quod de loco ad locum transit mouetur igitur (vt videtur) est dicendum quod ista non est imago istius faciei quia mouetur localiter. Ideo forte dicitur quod imago non subiectatur in speculo. sed in aere extra speculum. et mouetur ad motum aeris intermedii que formaliter mouetur vt illud cuius est imago per eius pulsum etc. ¶ Sed contra. hoc non est verum. quia continue quando facies illius cuius imago quiescit a motu locali similiter et illa imago quiescit qualitercumque ille aer mouetur ergo non est verum quod subiectatur in aere intermedio. sed cum sit accidens mouetur a motum sui subiecti. sed tamen illud stat et aer intermedius mouetur. sequitur quod non pot dici conuenienter quod subiectatur in aere intermedio ideo repetendo responsionem priorem magis placabilem ¶ Et ad responsionem pot addi quod semper ad motum faciei generatur noua figura et noua et non mouetur. quia stat fixa sicut speculum quod est eius subiectum. sed melius et conuenientius potest dici quod imago non subiectatur in speculo. nec in aere nisi sibi causatur talis imago. sed recte eadem facies agit intentionem suam in subiectum. et sic est verum quod illud potest obiici sibiipsi. vt pura facies hominis in speculo. hoc tamen per accidens est et mediate per intentionem prius actam in speculum. deinde in oculum. Et sic concedatur quod idem sufficit agere intentionem suam in semetipsum.

Sed hic dubitatur communiter. vtrum visus sit per intus.

Susceptionem intentionis. vel per radiorum extramissionem. Et quod per radiorum extramissionem probatur. nam murilegus existens in tenebris causat lumen ab oculis. et hoc est nisi per extramissionem radiorum ergo etc. ¶ Item mulier menstruosa inspiciendo in speculum inficit idem. et non nisi per extramissionem radiorum ab oculis. ergo etc. ¶ Sic basiliscus solo visu interficit hominem et hoc non est nisi per aliquod extramissum ab oculis. ergo visus est per radiorum extramissionem. ¶ Sed ad oppositum istius partis arguitur. quia vel illud quod extramittitur est substantia vel accidens. si substantia ergo sequitur quod oculus in videndo deuastaretur. et sic sequitur quod esset magna pena alicui videre. quod est falsum cum delectetur in videndo. Si dicitur quod est accidens. tunc accidens pot migrare de subiecto in subiectum quod est impossibile. ¶ Item sic. homo in aperiendo oculos subito videt celum. sed nihil subito ab oculis extramittitur ad celum. ergo visus non fit per extramissionem radiorum ab oculis.

¶ Si dicat̄ q̄ prima pars dubij sit vera. Cōtra ex illo sequitur q̄ sen-
sibile positū supra sensum visus sentit̄ ab illo. cū talis intētio imedia
te ponat̄ sensui tali. Item sequitur q̄ vna res apparet due res. quia
res ad vnū oculū apparet vna. ergo ad duos apparet due. p̄z cōña p
hoc q̄ tantus est visus vnius oculi quātus alterius. ¶ Iterū sequit̄
in casu q̄ duo sūme alba apparent alicui vnū albū et diuersa. q̄ illa
appareāt idē in medio p̄bat̄ sic. nā in medio in quo hec duo corpa
apparēt sunt due intentiōes coextense. et ex illis cōponit̄ vna. ⁊ nō
extensiue ergo intensiue. p istā intentionē ergo ⁊c̄. ¶ Huic dicatur
cōcedendo questionē p̄ prima pte q̄ visus sit solū perinntus suscē-
ptionē intētionis. ita q̄ nullo mō radij ab oculis egrediunt̄ et sic di
citur ad primū in oppositū q̄ lumē existēs in oculis murilegi illu
minat mediū in qd̄ dirigit visum. ita q̄ p illud lumē satis bene videt
in tenebris cū illius oculi corpora fuerint luminosa.

Ad secūdū dicit̄ q̄ infectio basilici qua aliquid interficit est rōne humoris venefici in eius oculo inficientis aerem oculo imediatū qui aer inficit aerē sibi imediatū. et sic p̄cedendo quousq̄ illud venenū deueniat ad visibile et illud ē tante infectiōis q̄ p nullā artē possūt hoies medere. et sic ē dicendū de muliere mē struosa que ratione sue mēstrue habet humores in oculis qd̄ satis bene euidet in illa per oculorū eius liuorē.

Ad illud cōtra primā responsionē dicit̄ negando q̄ sensibile vel visibile positū supra sensū visus videt̄ q̄ hec intē tio nō est sensibilis p̄prie nec sentit̄ respectu sensus visus. sed p il lud aliud sentit̄ et ita textus intelligit̄ q̄ sensibile p̄prie p aliud nō sentitur positum supra sepsum visus.

Ad aliud dicit̄ negando q̄ vna res apparet due res. q̄ oīs res apparēs duobus oculis apparet p triangulū cui⁹ ba sis ē ad visibile et conus eius in numero optico vtraq̄ linea latera lis triāguli capiat vnū oculū vna vnū⁊ alia aliū. et sic illa res vtroq̄ oculo debet esse eadē. ibi visus ē vnus qn̄ deuenit ad numerū opti cū ⁊c̄. Iā p̄bat̄ q̄ nihil pōt apparere sūme albū nec vniuersale al bū. q̄ si sic arguit̄ sic. ponat̄ q̄ a sic appareat. tūc hoc a non apparet summe albū. q̄ res pōt apparere albior. cōña iā apparet. s; nihil pōt apparere albius sūme albo. ergo ⁊c̄. Maior sic. et nota B. sūme nigrū iuxta a sūme albū positū tūc a apparet intentius q̄ prius apparuit sed prius apparuit sūmū album ergo ⁊c̄. maior patet quia opposita iuxta se posita magis apparent.

Similiter si esset vnū remisse albū cui iuxta po nitur remisse nigrū. tūc illud albū apparet intentius q̄ prius appa ruit propter appositionē illius nigri. ergo ita est de summo albo. vel demonstretur causa diuersitatis. Ideo forte dicit̄ q̄ sūmū nō appa-

ret intentius in albedine q̄ prius apparuit. sed apparet distinctius q̄ prius apparuit. ¶ Cōtra. in quantum sensus occupat circa plura in tanto peius iudicat de quolibet illoꝝ per se. ergo oppositū visionis. Maior patet ex hoc q̄ si tot pōt sensus habere intētiōes q̄ de nullo illorū bene iudicat. Sed hoc nō esset verū nisi q̄ de vno iudicat peius q̄ de alio ergo huic respondet negādo q̄ hoc a potest apparere albi⁹ q̄ apparuit. et neget q̄ apparet intensi⁹ q̄ apparuit. tñ cōcedet q̄ hoc a et b. magis appareant q̄ si separatim ponerent.

Ad istū sensum q̄ magis ponit distincti⁹ et idē textus habet intelligi. Opposita iuxta se posita magis elucescunt. id est distinctius apparent.

Et tunc ad argumentū in oppositū factū. Neget añs .s. q̄ sensus iste occupat circa plura. quia iste sensus nō occupat circa summe nigrū. sed solū occupat circa sūme albū. qz si occuparet circa idē nigrū. tūc sequit illud quod dictū ē. iam apparet q̄ A nō apparet vniuersaliter albū. nam nulla pars alicui⁹ vniuersalis sufficit agere in oculū eque intensam intentionē. sicut fuit totū. cuius est pars et hoc in equali distantia. sed quelibz pars ipsius a. apparet solū p intentionē ab ea causatā q̄ nulla pars illius apparet ita intensa sicut cuius est pars. ergo intantū ad hoc.

Respondet. Cōcedendo q̄ hoc A apparet vniuersaliter album. et neget q̄ nulla pars istius a. agit eque intensaz intētionē sicut totum. et quelibet eius pars saltē obiecta visui agit sed hoc per accidēs et non per se.

Et si arguit. Cōtra. Quelibet ei⁹ pars obiecta visui agit eque intensam intensionem per se sicut totū. ergo quelibz pars visui obiecta apparet per se. Neget ɔña. quia tūc hec ɔña eēt bona. Quelibet pars visui obiecta apparet per se. q̄ tunc quelibet pars istius obiecta visui apparz p se. agit p se eque fortē intētionē sicut totū a. ɔñs est falsū. Quia ut notū ē λy licz hec sint duo sūme calida eque intēsa. nō tamē sequitur q̄ sunt equipotētia. qz stat q̄ vnū sicut in duo sit magis potēs alio. licz ista sunt eque intēsa. ¶ Alterius cōcedat q̄ eadē intentio in numero ē acta a parte et a toto vt pz sed hoc ē p accidēs et nō p se.

Sed cōtra sic. si eadē intentio numero est acta in virtute visiua a toto et a parte. ergo mediāte ista intentiōe sensus nō iudicaret diuersitatē inter totū et partē alicuius. pbat ɔña. homo nō iudicat diuersitatē inter res nisi ppter diuersas intentiōes captas ab eis. ergo ista que apparēt per eandē intentionē nō apparent diuersa sed eadē. cōfirmatur ɔña omnis virtus vnita fortior est seipsa dispersa. quia si oēs partes istius hominis p imaginatio

nem forent disperse ad inuicē quelibet illarū pars haberet intentio
nem sibi appropriatā. ergo cum sint continue adinuicē. sic se habēt
cōsequēs cōtra rōnem.

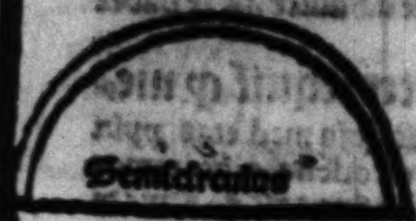
Secūdo sic arguitur. Similiter sequit̄ q̄ me-
dietas istius magis distans frustratorie agit. quia medietas ppin
quior agit eandē intentionē cū medietate remotiore. ergo remo
tior medietas in agendo eandē intentionē superflue agit. ¶ Huic di
cit negando primū argumētū ac etiā ad secundū p eius cōfirma-
tione. quia ad hoc q̄ valeret oporteret addere in minori q̄ eius intē-
tio acta a parte et a toto sit eadē. et nō diuersa. quod patet esse fal-
sum. quia diuersa est intentio per se acta a parte et a toto. licet ea-
dem sit intentio vtriusq̄ p accidens act.

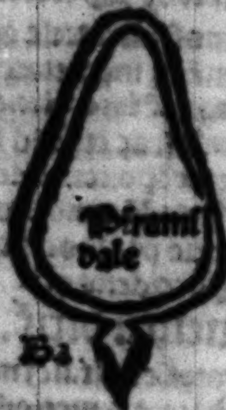
Ad secūdū argumentū dicit̄. negando q̄ secūda
medietas remotior frustratorie agit. licz medietas propinquior agit
intentionē eandē cū medietate remotiori. hoc enī non est p se sed p
accidens. quod ē requisitū ad cōcludendū intentū. et sic p3 responsio

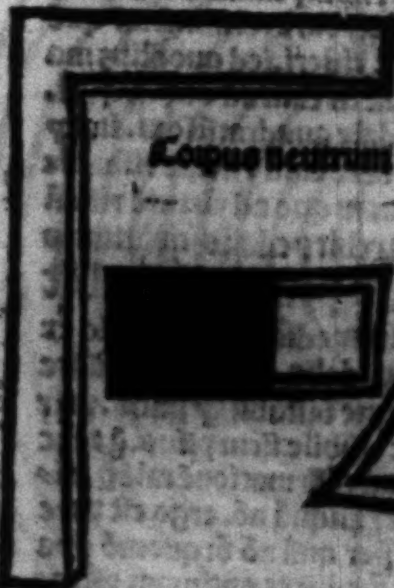
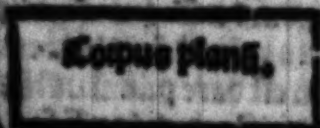
Ulterius pono q̄ a sit vnū quadratū apparens
solū fm suum latus. et diuidat̄ idem in partes pportionabiles mino
res versus vnū extremū visū a vobis. ita q̄ prima pars proportiona
bilis obumbratur in prima parte pportionabili istius hore. et secū
da pars pro secunda. et sic de infinitis. Tunc nunq̄ infinitū modicu3
apparebit ante finē illius hore. Dicat̄ q̄ nō est dare terminū ad quē
terminat̄ virtus visiua. sed sic hoc nō potest videri. sed quodlibz ma
ius vel cuilibet maiori aliquod equale. et sic in casu ad dubiū q̄ B.
sit vnū pedale quadratū apparēs vnū pedale quadratū soni. ita q̄
remouet̄ a S. quousq̄ disperdat eidē intēdere cum virtute visiua se
re ita velocit̄ sicut idē remittit intentionē suam quo ad virtutē visiuā
vtrū est dare primū instās in quo nō apparebit pedalis quātitatis

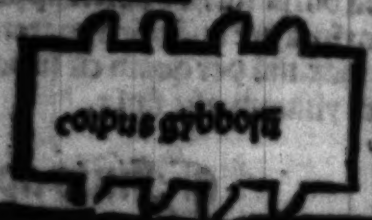
Ad istud dicat̄ sic. q̄ quādo illud primo disparebit
tūc nō apparebit pedalis quātitatis sed immediate ante idē sic ex
parebat. Et si arguit̄ sic. tunc apparebat pedalis. quia immediate
ante illud apparebat pedale. et nō plus tunc distabit q̄ prius. et vir
tus visiua meliorat̄. et idem est tunc eque visibile sicut prius. ergo tunc
apparebat pedale. ¶ Negat̄ pn̄a. et tūc ad cōfirmationē talē p ali-
quā distantiā hoc potest apparere. Et per aliquā nō. ergo est dare
maximā per quā pōt apparere et minimā per quā nō. tn̄ quomō ē da
re maximā per quam cū sit dare optimū mediū et optimam virtu
tem visiuam. Et sic finis.

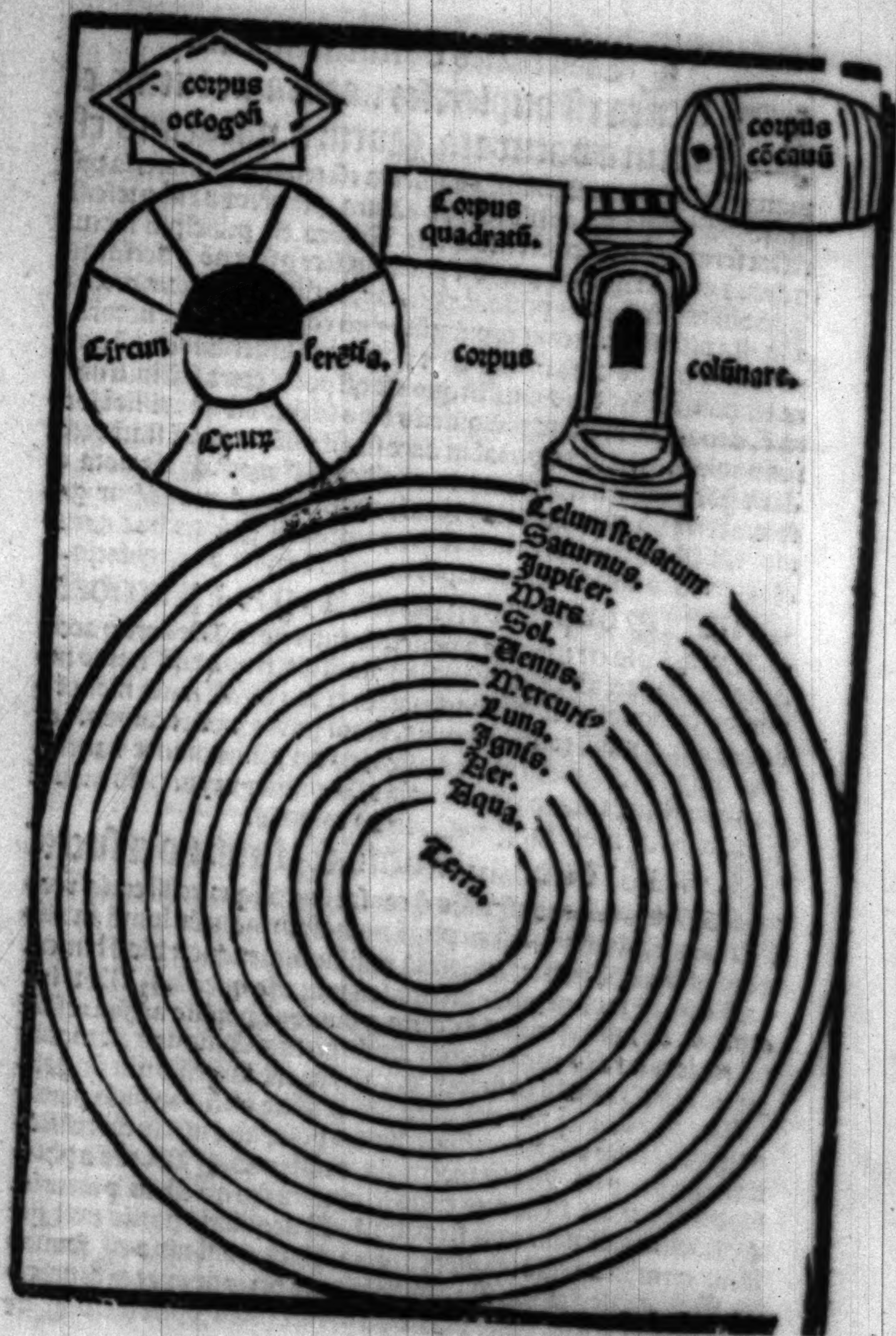
¶ Finis apparentiarū libri.

Semicirculus

Dyametrum
Semidya
angulus rectꝰ

Conus
Piramis ovale

corpus sexagoñ

Corpus neutrum

Corpus planū.

Corpus triang.

corpus gybbosū

corpus octogoñ
corpus cõcauũ
Corpus quadratũ.
Circum
ferẽtia.
Cẽtrũ
corpus
colũnare.
Celum stellatum
Saturnus.
Jupiter.
Mars
Sol.
Venus.
Mercurius
Luna.
Ignis.
Aer.
Aqua.
Terra.

¶ Tractatus de naturalibus.

Natura est duplex. scz natura naturās. et natura naturata. Natura naturans est prima causa .i. deus. Et natura naturata est triplex. scz materia prima forma ꝛ cōpositū ex his. Ūn de natura que dr̄ forma in presenti restat sermo que describit isto modo. Natura est principiū motus ꝛ qetus eius in quo est primo ꝛ principaliter ꝑ se ꝛ nō ꝑ accidens. Istā diffinitionē ponit phūs .ij. phisicoꝝ. ꝛ etiā cōmētator .v. metha. ꝛ in ista diffinitōe. ꝛ tenet copulatiue ꝛ nō copulatim. Ūn natura ē principiū motus eius in quo est ꝛ quietis tn̄ diuersimode. nā natura est principiū motus eius in quo est qn̄ ponit extra suū locū naturalē. Et natura est principiū quietis eius in quo est qn̄ existit ī loco suo naturali. vn̄ si terra ponat in aere sursū ꝛ nō impedit stati descēdet ꝛ hoc naturaliter. q2 forma terre. est cā isti⁹ mot⁹. ¶ Et nota ꝙ forma terre nō est grauitas. s3 vocat terrestritas ad quā seqtur grauitas. Siīr si ponat terra in loco suo naturaliter qescit. ꝛ hoc naturaliter. ꝛ ideo natura est principiū quietis. ꝛ forma est cā quietis.

Et nota ꝙ duplex ē moueri. scz ꝑ se ꝛ ꝑ accidēs.

¶ Moueri ꝑ se est mouere a principio intrinseco. Mouere ꝑ accidens est moueri ab extrīseco vel ad motū alterius. vt qn̄ homo mouetur ꝑ se mouet a principio intrinseco videl3 ab aīa. ꝛ aīa mouet ꝑ accidēs. q2 ꝑ motū totius corporis. Nam primo mouet corpus. ꝛ ex ꝯñte aīa mouet ꝑ motū corporis. sicut nauta primo mouet nauem. ꝛ ex ꝯñte mouet nauta ꝑ motū nauis. Similiter caput hoīs mouet ꝑ accidens. q2 mouetur ꝑ motū totius corporis.

Motus dr̄ duobus modis. scz subitus ꝛ successiuus. Motus subitus est talis q̄ causat sine aliqua resistentia reali. vt inductio luminis. nā corpus luminosum inducēs lumē in aliqḋ mediū qḋ nō habet resistentiā realē subito inducit illud lumen. ꝛ talis nō dr̄ motus ꝓprie dictus. sed mutatio quedā. ¶ Mot⁹ successiuus est talis q̄ causat ex certa ꝓportione potētie ad suā resistētiā realem. ꝛ talis vocat motus ꝓprie dictus. Unde non est motus ꝓprie dictus nisi ibi sit successio. ꝛ nō pōt esse successio nisi sit partialis acqsitio. ꝛ nō pōt esse partialis acqsitio nisi sit acqsitio partis post partē. ꝛ nō pōt esse acqsitio partis post partē nisi sit ibi resistētia. ergo pt3 ꝙ nō pōt esse motus sine resistentia. ¶ Motus a philosopho sic diffinit. Est actus entis in potētia fm̄ qḋ est in potentia. ¶ Motus a cōmentatore sic diffinit. Est acquisitio partis post ptē illius termini ad quē tendit res mota. Prima diffinitio est formalis. Scḋa materialis. ꝑ istas diffinitiones pt3 ꝙ oportet ꝙ sit partialis acquisitio ꝛ successio partis ad partē ī motu ꝓprie dicto. ¶ Et

nota q̄ duo sunt termini in motu. scz terminus a quo. ⁊ termin⁹ ad quem. Terminus a quo est ille terminus in quo incipit motus et deperditur ad motū. Terminus ad quē est ille terminus ad quem tendit res mota ꝑ motū. Mediū est illud totū qd̄ est inter terminū a quo ⁊ terminū ad quē. vnde si q̄s iret a cantibrigia vsq̄ lōdonias tunc est cantibrigia a quo. ⁊ londonias ad quē.

Et notandū est q̄ decē sunt predicamenta. scilz Substantia/qualitas/quātitas/vbi/relatio/actio/passio/quādo/habitus/⁊ positio. ⁊ in quattuor istoꝝ inuenit motus. s. substātia/qualitate/quātitate/⁊ vbi. ¶ In predicamēto substātie inueniunt due species motus oppositi. s. generatio ⁊ corruptio. Generatio est mutatio de nō esse ad esse. Corruptio est mutatio de esse ad nō esse. vñ generatio ⁊ corruptio nō sunt mot⁹ ꝓprie dicti q: nō sūt successiue.

Motus eni ꝓprie dictus dr̄ tripliciter. scz naturalis/reflexus/⁊ violentus. Motus naturalis est talis q̄ causatur a principio intrinseco materia rei inclināte. vt terra naturaliter mouetur descēdēn. ¶ Motus reflexus est talis q̄ causat ab aliquo pricipio intrinseco materia rei inclināte. vt radius solis. Motus violētus est talis q̄ causat ab aliquo principio extrinseco materia rei nō inclināte. vt si q̄s pellat siue ꝓiciat sursū lapidē. tūc ille lapis mouetur violēter. ¶ Ad hoc q̄ in predicamēto sit motus ꝓprie dictus. requirit q̄ subiectū recipiens formā que acquirit ꝑ motū sit ens in actu de se ⁊ compositū ex materia ⁊ forma. sed nihil est subiectū immediate recipiēs formā substantialē que acq̄ritur ꝑ motū generationis nisi materia de se est nō ens in actu nec cōponit ex materia ⁊ forma. sed est solū in potētia. ergo generatio ⁊ corruptio nō sūt motus ꝓprie dicti. q: ante aduentū illius forme inducēde subiectū est solū ens in potētia. ¶ Generatio est duplex. scz simplex ⁊ scd̄m q̄d. Generatio simplex est generatio substantie. Generatio scd̄m q̄d est generatio accidētis. ⁊ sic de colore ¶ Corruptio est duplex. simplex ⁊ scd̄m quid. Corruptio simplex est corruptio substantie. Corruptio scd̄m quid est corruptio accidentis.

In predicamēto qualitatis reperitur motus ꝓprie dictus q̄ dr̄ alteratio. vñ alteratio est transmutatio de vna qualitate ad aliā eodē subiecto manēte a principio vsq̄ ad finem cuius sunt talia. Nigrifactio/albifactio/calefactio ⁊ hm̄oi. In alteratione vera est successio. quia in alteratione vera est resistentia que causat ex vera qualitate contraria qualitati inducende.

In predicamēto quātitatis sūt due species motus ꝓprie dicti. scz augmentatio ⁊ diminutio. Augmentatio est motus siue mutatio de minore quātitate ad maiorem. Diminutio est mutatio de maiorē quātitate ad minorē. Et ad verā augmentatiōe3

tria requiruntur. Primum est quod subiectum recipiens illam augmentationem manebit idem a principio usque ad finem augmentationis. Secundum est quod quelibet pars augmentabilis aucti sit aucta. Tertium est quod illa augmentatio fiat per aliquod corporeum de novo adveniens. Et econtra dicendum est de diminutione. Ideo nullum augmentatur proprie nisi res animata. Ideo si res inanimata augmentatur, hoc est improprie scilicet quando rare fiunt vel condensantur. Rarefactio est partium inter se remotio sine aliqua novi corporis acquisitione. Nam rarum est illud cuius partes remote iacent. ut ponit philosophus capitulo de quantitate. ¶ Condensatio est partium inter se constrictio vel compressio sine aliqua novi corporis deperditione. Nam densum est illud cuius partes propinque iacent.

Quantitas dicitur dupliciter. scilicet continua et discreta. Quantitas continua est cuius partes copulantur ad aliquem terminum communem, et tales sunt quinque, ut patet capitulo de quantitate scilicet linea/superficies/corpus/locus/et tempus. ¶ Linea est res longa sine latitudine et profunditate cuius extrema sunt duo puncta. ¶ Superficies est longitudo et latitudo sine profunditate cuius extrema sunt due linee. ¶ Corpus est quoddam longum latum et profundum cuius extrema sunt due superficies, et ideo de numero istorum corpus dicitur perfectissimum, quia non deficit sibi aliqua dimensio. ¶ Et nota quod sunt tres dimensiones. scilicet longitudo/latitudo/et profunditas. ¶ Corpus dicitur dupliciter. scilicet corpus de genere substantie. et corpus de genere quantitatis. Corpus de genere substantie est substantia de se non longa lata nec profunda. Corpus de genere quantitatis est longitudo latitudo et profunditas. cuius partes copulantur ad superficiem. ¶ Locus est ultima superficies corporis continentis locatum et est immobilis. ¶ Tempus est mensura motus secundum prius et posterius. ¶ Quantitas discreta est talis cuius partes copulantur ad nullum terminum communem. et tales sunt due. numerus et oratio. ¶ Numerus est quantitas discreta resultans ex collectione unitatum adinvicem.

Numerus dicitur tripliciter. scilicet numerus numerans. numerus numeratus. et numerus a quo numeramus. ¶ Numerus numerans est talis numerus/homo/anima/deus. ¶ Numerus numeratus est talis ut res numerate. ut duo homines/tres lapides. Et numerus a quo numeramus est talis. ut duo tres quattuor. Unde numerus est quantitas discreta resultans ex collectione unitatum adinvicem.

Oratio est mensura intrinseca vocis prolate. tempus/motus/et huiusmodi dicuntur res successive. Unde quedam est res successiva. et quedam res permanens. ¶ Res permanens est cuius omnes partes manent simul in actu cum suo toto, ut homo/domus/et huiusmodi. ¶ Res successiva est talis cuius non omnes partes manent simul in actu cum suo toto. Nam existente prima hora diei est dies, et tunc hora secunda non est.

Esse talium successiuoꝝ est simul cū eoꝝ actu fieri. Unde bene seq̄tur. dies est in fieri. ergo dies est. Et esse ꝑmanentium presupponit fieri in eisdē vt prius est domus in fieri ꝙ in facto esse. q2 nō sequit̄ domus est in fieri. ergo domus est. sed potius sequitur oppositū.

Nota ꝙ oratio dicit̄ tripliciter. In voce / i mente / ⁊ in scripto. Oracio in scripto est substancia. Orō in voce est quātitas. Oratio in mente est qualitas. ¶ Nota ꝙ punctus est quoddam indiuisibile in linea ad quē copulantur sue partes siue determinantur partes linee. Puncta extrinseca in linea sunt primꝰ punctus ⁊ vltimus. Puncta intrinseca sunt oīa puncta inter primum ⁊ vltimū. Et sic de instanti respectu temporis.

Nota ꝙ nō sunt plura pūcta in linea cētipedali ꝗ̄ in linea bipedali neq3 pauciora. Ideo tot sunt puncta in linea minori quot sunt in linea maiori. q2 in quacūq3 linea sūt infinita pūcta. ⁊ nullū infinitū est aliquo infinito maius neq3 minus. neq3 alia infinita sunt aliis finitis plura neq3 pauciora.

In predicamēto vbi. reperit̄ motꝰ ꝓprie dictꝰ. Qui dicitur loci mutatio vel motus localis. qđ idē est. Motus localis est mutatio de vno loco in aliū. eodē subiecto manente a principio vsq3 ad finem. ⁊ iste motus solū cōuenit corporibus. vt pz per Autorē. vi. principioꝝ. capl̄o de actione. vbi sic dicit. Solum corpus mouetur per se. eo ꝙ de loco ad locum transit.

Corpus dicitur dupliciter. scz corpus simplex. ⁊ corpus mixtū siue cōpositū. ¶ Corpus simplex est tale qđ nō cōponit̄ ex cōtrariis elemētis. vt aqua vel aliqđ aliud elemētū. ¶ Elementū est illud qđ cōponitur ex materia prima ⁊ forma elemētari. ¶ Materia prima est maxime simplex. que nō cōponitur ex materia priori. Unde materia est illa que est prima in via cōpositiōis. id est generatōis. ⁊ vltima in via resolutionis .i. corruptionis. Et materia prima est indifferēs ad oēs formas suscipiēdas vel sibi imponēdas. ⁊ nullā certā formā sibi determinat. ¶ Corpus mixtū est illud corpus qđ cōponit̄ ex cōtrariis elementis distinctis in specie. ⁊ corpus illud vocatur elementatū. vt lapides / aīalia / ⁊ hmōi.

Corpus mixtū dicitur duobus modis. Perfectū scz ⁊ imꝑfectū. Corpus ꝑfectū ē illud qđ cōponit̄ ex quattuor elemētis in specie. Corpus imꝑfectū est illud qđ cōponit̄ ex tribus vel duobꝰ elemētis. ¶ Adhuc corpus mixtū dr̄ dupliciter. aīatum scz ⁊ inaīatum. Corpus aīatum est illud cuius forma ꝑ quā vltimate actuat̄ est aīa. Et hoc pōt esse tripliciter. Uel cuius forma vltimata est aīa vegetatiua. vt arbor / planta / ⁊ hmōi. Uel cuius forma vltimata est aīa vegetatiua ⁊ sensitiua. vt brutū asinus ⁊c. Uel cuiꝰ for

nis vltimata est anima vegetatiua sensitiua et intellectiua. vt homo
¶ Corpus inanimatum est illud qd nõ actuatur per aiam. vt aurũ et huiusmodi vel argentum/cuprũ etc.

Differentie positionũ sunt sex. scz sursum deorsum/dextrorsum/sinistrorsum/antrorsum/et retrorsũ. Unde omne qd mouetur motu ppriõ. mouet versus vnã differentiã positiõis. et hoc loquendo de natura elementari. et hoc est verũ tam de simplici corpore q̃ de corpore mixto siue cõposito. et tam de corpore aiato q̃ de corpore inaiato. Nam ignis q est corpus simplex mouet naturalr versus vnã differentiã positiõis. Unde illud est mixtũ qd mouetur ad motũ elemẽti dñantis in eo. nã illud mixtũ in quo dñatur ignis mouet ascẽdendo. et hoc naturaliter. et sic est de mixto aiato. nã aial sm q est graue mouet deorsum loquẽdo de natura elemẽtari/ sed loquẽdo de natura sensibili. i. de natura aialis. animal mouetur ad oẽs differentias positionis. Unde oẽ corpus qd mouetur: mouetur ex certa pportione potentie ad suã resistentiam.

Duplex est resistentia. scz extrinseca et intrinseca
¶ Resistentia intrinseca est illa que est in re mota. et causat ex cõpositione et pportione cõtrarioꝝ elemẽtoꝝ. Et ista reperit in corporibus mixtis solũ. et nõ in corporib⁹ simplicibus. Unde si sit aliqd mixtum ex igne et terra. in quo dñatur terra. tũc illud mixtũ mouetur versus deorsum. qr oẽ mixtũ mouetur ad motũ elementi dñantis in eo. nõ tñ ita velociter mouet illud mixtũ sicut terra pura p se. qr ille ignis q est in mixto ɔtrariat illi terre. et nitit moueri motu ɔtrario illius mixti resistẽdo. inquãtũ potest. et illa est resistentia intrinseca.

Resistẽtia extrinseca est illa q est extra rem motam et causat ex densitate mediĩ. vt aeris vel aque et hmõi. Ut si mixtũ ponatur sursũ in aere. cuius grauitas est maior q̃ densitas aeris mouet descẽdendo. et tũc densitas aeris resistit sibi extrinsece. et elementũ subdominãs resistit sibi intrinsece. Unde si corpus mixtum mouet in medio vel in plano. qd idẽ est. tũc mouet ex pportiõe potentie ad resistẽtiã intrinsecã et extrinsecã. sed corpus simplex mouetur ex certa pportione potẽtie siue ad resistentiã extrinsecã solũ qr corpus simplex nõ habet aliquã resistentiã intrinsecã. Unde si imaginaret vacuũ et corpus mixtũ poneret in eo. tũc illud mixtũ mouetur ab illo vacuo ex pportione potentie ad resistẽtiã intrinsecã solũ Sed si corpus simplex poneret in illo vacuo. tũc illud corpus moueri nõ põt successiue. qr nõ haberet aliquã resistentiam.

Motus localis est duplex. naturalis et violẽtus
Motus naturalis est ille q pcedit a principio intrĩseco. natura rei inclinãte. vt descẽsus est motus naturalis terre. et ascẽsus est mot⁹ naturalis ignis. ¶ Motus violẽtus est ille q procedit ex principio

extrinseco. natura rei non inclinante. vt si terra cōpellaretur versus sursum. sic motus ille ascensus est motus violētus. et motus descē sus est motus naturalis ei⁹. Motus naturalis semꝑ intēdit versus finem. et hoc velocius. ita ꝙ in quolibet instanti posteriori erit motus velocior ꝙ̄ in aliquo instanti priori. ¶ Motus violentus remititur versus finem. ita ꝙ in quolibet instanti posteriori sit mot⁹ tardior ꝙ̄ in aliquo instanti priori.

Motus rectus est ille mediāte quo describitur recta linea. et sic est motus elemētorum existentiū extra loca sua naturalia. ¶ Motus circularis est ille mediāte quo describit linea circularis motus celi. Et nota ꝙ nullus motus potest esse motus perpetuus neqȝ continuus nisi motus circularis.

Tria requirūtur ad vnitatē motus. scȝ vnitas motoris. vnitas rei mobilis. et vnitas temporis. Unitas motoris est qñ idem motor manet a principio vsqȝ ad finē. Unitas rei mobilis est vnū mobile qd manet a principio vsqȝ ad finē. Sed vnitas tēporis est ꝙ maneat idem tēpus a principio vsqȝ ad finem.

Motus reflexus est talis qñ aliqd obiicit contra aliqd obstaculū et statim reflectitur vel reuertitur in cōtrarium. Unde motus reflexus nō pōt esse motus ꝑpetuus nec motus cōtinuus. qꝛ inter quoscūqȝ duos cōtrarios cadit quies media. vnde oē qd mouetur successiue mouetur. mouebatur. mouebitur. ita ꝙ nō est primū instans. motus successiui nec vltimū.

Ideo generaliter q̇cquid incipit moueri successiue incipit moueri ꝑ remotionē de presenti. et positionē de futuro. Et si ipm desinit moueri. desinit moueri ꝑ remotionē de presenti. et positionē de preterito. hoc intelligimus de oī motu successiuo. Unde oīs motus successiuus est tēporalis et mensurat ꝑ tēpus. Sȝ subitus est instantaneus. qꝛ tm̄ mensurat ꝑ instans. Ergo taliū motuū est dare primū instans et vltimū satis bene.

Omnis latitudo alicuius rei est tota distantia inter nō gradū et gradū summū. continens in se oēs gradus illi⁹ latitudinis vniformiter difformis dispersionis.

Gradus summus est ille q̇ non est admixtus cū suo contrario. et est ita intēsius in natura ꝙ nullus gradus illius nature est eo intensior. cōtinēs in se virtualiter oēm gradū potentialē illius nature. Ut gradus summus albedinis est ille q̇ non est admixtus cū suo contrario. scȝ nigredine. Unde summus gradus albedinis est prima priuatio nigredinis.

¶ Locus figure graduum.

¶ Etiam non gradus albedinis est pura priuatio albedinis. sicut nigredo summa que nihil habet albedinis. ¶ Latitudo est distantia graduum per quam vnus gradus distat ab alio. Latitudo albedinis est tota natura albedinis cõtinens in se omnẽ gradum albedinis vniformiter difformiter dispositum scđm intensius et remissius a non gradu albedinis exclusiue vsqȝ ad summũ gradum inclusiue. Et eodẽ modo est de latitudine aliarũ qualitatũ.

Unde in omni latitudine sunt infiniti gradus sicut in omni tẽpore sunt infinita instantia. et inter quoscũqȝ duos gradus cadit latitudo media. sicut inter quecũqȝ duo instantia cadit tempus mediũ. Unde gradus dicunt̃ intensi vel remissi penes participationẽ cũ suis contrariis scđm magis et minus. Et ideo albedo dicit̃ intensa eo ꝙ modicũ habet de suo ꝯtrario secũ admixto Et dicit̃ remissa qꝛ multũ habet de suo ꝯtrario. ¶ Unde si sint duo gradus albedinis in quãto vnus eorũ minus habuerit de suo contrario secum admixto ꝙ̃ alter illorum. in tanto dicit̃ intensior illo. Et in quanto magis habuerit de suo cõtrario secum admixto in tanto remissior ẽ. Et si nihil habuerit de suo ꝯtrario secũ admixto dicit̃ intensissimus vel summus (quod idem est)

Alio modo dicunt̃ gradus intensi vel remissi/ penes ꝓpinquitatẽ vel distantiã a suo non gradu. ¶ Unde gradus dicit̃ intensus. qꝛ per magnã latitudinẽ distat a nõ gradu. Et dicit̃ remissus eo ꝙ per modicã latitudinẽ distat a non gradu. ideo si sint duo gradus intensi. ille gradus qui per maiorem latitudinẽ distat a non gradu dicitur intensior. ⁊ alius dicitur remissior. Ideo in qualibet latitudine aliquis gradus est intensior et aliquis remissior. qꝛ nullus est gradus inter non gradum et gradũ summũ. quin ille est intensus vel remissus. Sũmus gradus est intensus ⁊ nõ remissus.

Intendere est per aliquã latitudinem mediam gradũ ꝑfectiorẽ acquirere. ¶ Remittere est ꝑ aliquam latitudinẽ mediã gradũ ꝑfectiorẽ deperdere.

Intendere ad aliquem gradum est duplex.

Inclusiue scz et exclusiue. ¶ Intendere ad aliquem gradum inclusiue est per aliquam latitudinem mediam gradum aliquem acquirere. et in illo gradu in fine intentionis existere. ¶ Intendere ad aliquem gradum exclusiue est aliquam latitudinem mediam terminatam ad aliquem gradum acquirere non acquirendo illum gradum. ¶ A non gradu intendere est a non gradu gradum perfectiorem acquirere.

Remittere ad aliquem gradum est dupliciter. Inclusiue scz et exclusiue. ¶ Remittere inclusiue est totam latitudinem citra aliquem gradum habitum deperdere. et sub illo gradu in fine remissionis non existere. ¶ Remittere exclusiue est totam latitudinem citra aliquem gradum deperdere. et non deperdendo illum gradum. sed sub illo gradu in fine remissionis existere

Ad non gradum remittere est totam latitudinem usque ad puram priuationem illius qualitatis deperdere. A non gradu remittere est a pura priuatione illius qualitatis aliquem gradum deperdere. ¶ A non gradu intendere est a pura priuatione illius qualitatis aliquem gradum acquirere ¶ Adhuc intendere ad aliquem gradum siue exclusiue siue inclusiue est dupliciter. uniformiter et difformiter. ¶ Intendere uniformiter est totam latitudinem acquirere in una parte temporis sicut in alia sibi equali. ¶ Intendere difformiter est latitudinem maiorem acquirere in una parte temporis quam in aliqua sibi equali.

Remittere etiam dupliciter dicitur uniformiter et difformiter. Remittere uniformiter est tantam latitudinem deperdere in una parte temporis sicut in alia sibi equali. ¶ Remittere difformiter est maiorem latitudinem deperdere in una parte temporis quam in alia sibi equali. Unde si quis intendat motum suum siue uniformiter siue difformiter semper difformiter mouet et non uniformiter. nam qui uniformiter mouet continue sub eodem gradu mouet nec acquirendo nec deperdendo latitudinem. Nam uniformiter moueri est tantum spacium pertransire una parte temporis sicut in alia sibi equali. Sed quicunque intendit motum suum difformiter siue remittit ille acquirit vel deperdit latitudinem motus. et sic mouetur alio gradu intentiori vel alio gradu remissiori. ergo quicunque intendit motum suum siue remittit siue non semper difformiter mouetur et non uniformiter

Notandum est quod ad hoc quod aliqua sint actiua et passiua adinuicem duo requiruntur. Primum est quod illa sint similia quo ad materiam et quo ad concomitantiam. Secundum est quod sint dissimilia contraria quo ad formam. ita quod forme earum sint contrarie. unde ad actionem requiritur similitudo materialis et similitudo materiarum ad passionem requiritur dissimilitudo formarum ¶ Ad hoc quod sit actio oportet quod sit predominatio agentis supra passum. ita quod passum patiatur ab illo

agente et q debita sit approximatio inter agentē et passum. Unde omne agens habet se ad suum passum in proportione maioris inequalitatis quia sic potentia illius agentis excedit potentiam illius patientis.

PRoportio dicitur triplicitēr. proportio maioris inequalitatis. proportio minoris inequalitatis. et proportio equalitatis. ¶ Proportio maioris inequalitatis est habitudo maioris quantitatis ad minorem quantitatem vt sex ad quattuor. ¶ Proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris quantitatis ad maiorem vt duo ad quattuor. ¶ Proportio equalitatis est habitudo equalium adinuicem comparatarum. vt quattuor ad quattuor.

Pro quo notandum est. q solū ex proportione maioris inequalitatis puenit motus. et ille potest agere in aliud dupl'r. s. ex pportione toti' ad totū. vel ex pportione totius ad partem. Agens agit in passum ex pportione totius ad totum. hoc est qñ totū agens dominat super totū passum. et hmōi actio ē actio ppria que accidit inter maius et minus. Agens agit in passum ex pportione totius ad partem. qñ totū agens dñatur supra partem passi. et nō supra totum passum. hmōi est actio ex pportione toti' agētis ad illam partem. et hoc vocatur agere. et talis reactio est inter maius et minus et equalia.

Similiter aliquid potest pati dupliciter. scilicet Secundū totū et ꝫm partē. et passum pprie dicit repati. et nō pati ideo omne cōicans in materia cum sua passa repatitur in agendo. Unde partes elementorū sunt maxime actiue et passiue. sed oia elementa suis spheris sunt equalis virtutis. Similiter inter elemēta in suis spheris est actio et repassio. qr elemēta agunt ad inuicem et patiuntur ꝫm partes mediatas.

NOta q quattuor sunt elementa. scilicet. Ignis. aer. aqua. et terra.

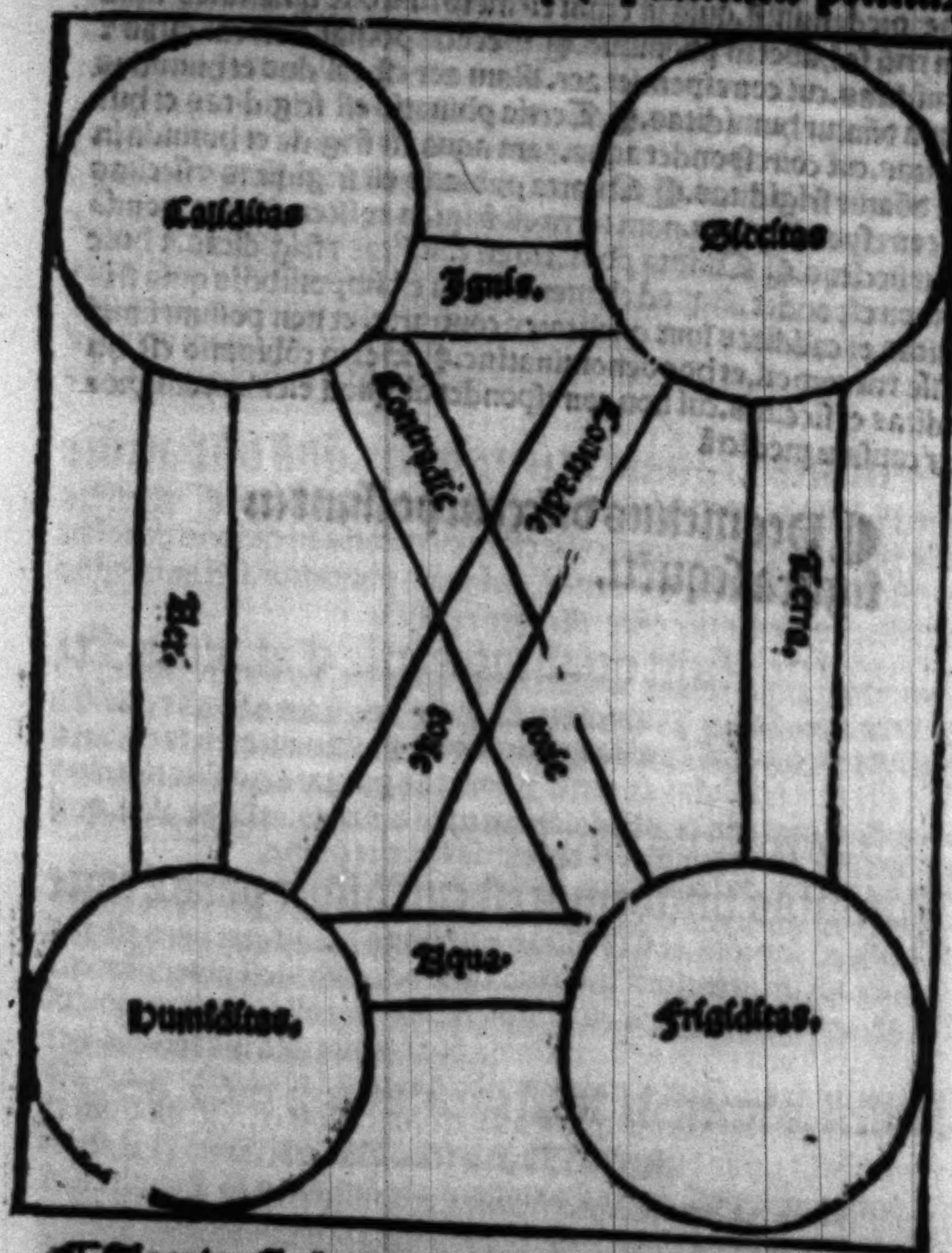
Et quattuor sunt qualitates prime. scz. caliditas/frigiditas/humiditas/et siccitas. ꝫm quarū combinationes resultat nūerus elemētorum ¶ Nota q sex sunt cōbinationes primarum qualitatum. quarum due sunt impossibiles et quattuor possibiles. Et tot sunt cōbinationes primarū qualitatū possibiles quot sunt elementa. et sic inuestigatur a Philosopho libro de generatione. et tm quattuor sunt elementa in specie. Qualitates prime sunt ille. ex qbus resultant oēs alie. et ille non resultant ex aliquibus.

Prima combinatio est caliditas et siccitas/cui

correspondet ignis, nam ignis est calidus et siccus. in quo caliditas habet predominium. quia in omni elemento sunt due qualitates .quarum vnum se habet in predominio. ¶ Secunda combinatio est caliditas et humiditas. cui correspondet aer. Nam aer est calidus et humidus in qua dominatur humiditas. ¶ Tertia combinatio est frigiditas et humiditas. cui correspondet aqua. nam aqua est frigida et humida in qua dominatur frigiditas. ¶ Quarta combinatio est frigiditas et siccitas cui correspondet terra. nam terra est frigida et sicca. in qua dominatur siccitas. ¶ Quinta combinatio est caliditas et frigiditas. et huic non correspondet aliquod elementum. quia est impossibilis quia frigiditas et caliditas sunt qualitates contrarie. et non possunt simul inesse vni corpori. et hoc denominatiue. ¶ Sexta combinatio est humiditas et siccitas. cui non correspondet aliquod elementum. propter causam predictam

¶ Hec melius discerni possunt in figura sequenti.

Figura quattuoꝛ elemẽtoꝝ ⁊ qualitatũ primaꝝ

¶ Ignis est elemẽtũ nobilissimũ: subtilissimũ ⁊ rarissimũ. ideo collocatur in supremo loco regionis elemẽtaris. ⁊ sub cõcauo orbis lunee. Et sub igne immediate est aer. ⁊ sub aere est aqua. ⁊ sub aqua est terra. que est elementũ grauissimũ densissimũ ⁊ vilissimũ. ⁊ id collocatũ infimo loco. ¶ Similiter ignis est in decuplo maioris quãtitatis ꝙ aer. ⁊ in decuplo maior magis est aer ꝙ aqua. ⁊ sic de aliis, Vñ elemẽtũ in quãto maioris quãtitatis est,

in tanto rari⁹ ē. et in quāto minoris quātitatis ē. in tanto densius ē.

Quedā sūt elemēta simbola et quedā dissimbola. Elemēta simbola sunt illa que cōueniūt in aliqua q̄litate pr̄ia. vt ignis ⁊ aer. aer ⁊ aqua. aq̄ et terra. ¶ Elemēta dissimbola sunt illa que in nulla q̄litate ꝯueniūt. vt ignis ⁊ aq̄ aer ⁊ terra. Inter elemēta simbola facilior ē actio q̄ īter elemēta dissimbola. vt p3 in li. de gn̄at.

Quedā sūt corpa homogenea ⁊ q̄dā etherogenea. Corpa homogenea sunt illa quoꝝ oēs ptes sunt eiusdē nature et eiusdē denoīatiōis cū suo toto. nā quelib3 ps aque ē aqua. ⁊ quelibet ps aeris est aer. Corpora etherogenea sunt illa quorū non oēs partes sūt eiusdē nature nec eiusdē denoīationis cū suo toto. vt hō et hmōi. nā quelibet pars hoīs nō est homo

De numero qualitatū primaꝝ. q̄dā dr̄it actiue quedā passiue. ¶ Actiue sunt caliditas et frigiditas. ¶ Passiue sunt humiditas ⁊ siccitas. et sic est in elementis in quibus denoīantur. non tamen dicuntur actiue. quia non patiuntur. sed quia principaliter agunt. et ex ꝯtē dicuntur passiue

Quattuor sunt qualitates p̄ie. Caliditas. Frigiditas. Siccitas ⁊ humiditas. ex quib⁹ resultant oēs alie qualitates que nō causant ex alijs qualitatibus. ¶ Qualitates secūdarie sunt ille que resultant ex certa ꝓportione p̄marū qualitatū adinuicē. sicut nigredo et albedo. amaritudo dulcedo. et sic de alijs. quarū quelib3 dr̄ vniformis vel difformis sicut et p̄me.

Qualitas vniformis est cui⁹ q̄libet pars ē eque intensa cū suo toto. vt si sit q̄litas vniformis tūc aliqua pars est maior alia. nō tn̄ intensior illa. Vn̄ nō eadē de causa dicit albedo intensior alia. et maior alia. nā albedo dicit intensior alia. q2 per maiorē distantiā distat a nō gradu. et albedo dicit maior alia q2 extendit per maius subiectū q̄ alia. vnde intensio q̄litatis ē rōne distantie a suo nō gradu. s3 magnitudo qualitatis est rōne subiecti. Vn̄ intensum et remissū sūt ꝓp̄ie differētie q̄litatis ideo q̄litas dr̄ intensa vel remissa. s3 magnū ⁊ pūū ꝓp̄ie sunt differentie q̄ntitatis. iō quantitas dicit magna et pūa per se rōne dimīnutiōis vel augmentatiōis. Sed tñ qualitas dicit magna et pūa. s3 hoc nō ē per se sed p accñs. q2 rōne alterius puta subiecti. Et quātitas dicit intensa vel remissa. sed non per se sed per accñs. q2 rōne alterius puta qualitatis.

Qualitas difformis est illa cuius vna pars est intensior alia et illa est duplex. sc3 vniformiter difformis. ⁊ difformiter difformis. Qualitas difformiter difformis ē. cuius partes sunt inmediate fm extensionē. tñ multū drn̄t fm intensionē. l. cui⁹ partes terminantur ad eundē punctū in quātitate, et nō determinant ad eun

dem punctũ in qualitate vt si a sit corpus cuius vna medietas sit al
ba in summo gradu scdm se totum. et alia medietas eiusdẽ sit alba
gradu medio ſm se totum. tũc tota illa albedo est difformiter diffor
mis et hoc corp⁹ est albũ. difformiter difforme cuius alique partes
sunt immediate ſm extentionẽ. i. ſm quãtitatẽ. et tñ multũ distant
ſm intentiõem. i. ſm qualitatẽ. nã due medietates istius A sunt im
mediate ſm extentionẽ. q: terminant ad eundẽ punctũ mediũ illi⁹
A. Iste tñ medietates distant ſm intentionẽ. q: nõ terminantur ad
eundẽ gradũ in qualitate. sed distant qualitate ꝑ intensiuã qualita
tẽ totius latitudinis albedinis. ¶ Aliqua duo esse immediata ẽ du
pliciter. scz ſm intensionẽ. et ſm extensionẽ sunt illa que terminant
ad eundẽ punctũ in quantitate. sed illa sunt immediata scdm inten
tionẽ que terminant ad eundẽ gradũ in qualitate.

Qualitas vniformiter difformis est illa cuius
oẽs partes que sunt imediate ſm extensionẽ. sunt imediate ſm in-
tentionẽ, ꝛ terminant ad eundẽ gradũ. nã ille gradus ad quẽ termi
nant ille partes. est intensissimus. quia nõ est in parte intensiori. et
ille gradus ad quẽ sic terminatur est intensissimus eorum. quia nõ
est in parte intensiori. Et dicitur remississimus qui non est in parte
remissiori. sed quilibet gradus intensior illo est in parte intẽsiori ci-
tra certum gradum in gradũ summũ. ideo ille dicitur intẽsissimus
qui non est in parte intensiori. et etiam ille gradus est remississim⁹
qui non est in parte remissiori. quia ille nõ est in parte remissa. sed
quilibet illo remissior est in parte remissiori

Omnis qualitas vniformiter difformis termi
natur ad duos gradus. videlicz ad nõ gradũ. et ad gradũ sũmũ. Tñ
quelibet latitudo terminata ad duos gradus. quorũ neuter est sum
mus ordinat ad vnũ ſm extremũ sui intensius. et ad aliũ gradũ ſm
extremum sui remissius. et ille gradus ad quẽ terminat ſm extre-
mũ sui intensius. dicitur remississimus. quia non est in ista latitudi
ne. Nam ille gradus nõ est in illa latitudine. sed quilibet illo remis
sior citra certum gradum est in ista latitudine. ergo ꝛc. Et ille gra-
dus ad quẽ terminatur ſm extremum sui remissius dicitur intẽsissi
mus. qui non est in ista latitudine. ¶ q2 sit sic arguitur. iste non est
in ista latitudine. sed quilibet illo intensior citra certum gradum est
in illa latitudine. ergo ꝛc.

Quelibet qualitas vniformiter difformis ter-
minat ad duos gradus ad quos terminatur extensiue. sed qualitas
difformiter difformis aliquando terminatur ad duos gradus exten
siue. et aliquando intensiue. ¶ Qualitas vero vniformis non termi
natur sed potius terminat. quia qualitas vniformis se habet ꝑ mo

dum termini. Quelibet qualitas vniformiter difformis seu latitudo q̄ idem est correspondet gradui suo medio etiam est equalis intentionis cū gradu suo medio et minus intensa q̄ sua medietas intensior et magis intensa q̄ sua medietas remissior. Unde latitudo a non gradu ad gradum medium. vt octo est equalis inte̅ctionis cum qualitate vniformi. vt quattuor. et sic de aliis.

Motus dicitur quadrupliciter. Motus vniformis. motus difformis. motus vniformiter difformis. et motus difformiter difformis. ¶ Motus vniformis est ille motus per quem in tempore equali, spacium pertransitur equale. Unde mouere vniformiter est tantum spacium pertransire in vna parte temporis sicut in alia sibi equali. ¶ Motus difformis est talis per quem in tempore equali spacium pertransit̄ inequale. Unde mouere difformiter est plus de spacio pertransire de tempore q̄ in alio sibi equali. ¶ Motus vniformiter difformis est quando vniformiter acquiritur latitudo motus. vel vniformiter deperditur latitudo motus. Unde mouere vniformiter difformiter est vniformiter acquirere latitudinem motus vel vniformiter deperdere latitudinem motus ¶ Motus difformiter difformis est quando difformiter acquiritur latitudo motus vel difformiter deperditur latitudo motus. Unde mouere difformiter difforme est difformiter acquirere latitudinem motus. vel difformiter perdere latitudinem motus. Et quot modis dicitur motus tot modis dicitur intentio motus et remissio motus quia sicut motus se habet ad spacium ad extra. sic se habet intentio motus ad latitudinem ad infra. et sicut per motum acquiritur spacium ad extra. sic per intentionem motus acquiritur latitudo ad infra. ideo intentio est acquisitio latitudinis motus. Et intendere motum est acquirere latitudinē motus. Remissio motus est deperditio latitudinis motus et remittere motum est deperdere latitudinem motus.

Unde intentio motus dicitur quadrupliciter. scilicet vniformis/difformis/vniformiter difformis/ꝛ difformiter difformis. ¶ Intentio motus vniformis est quando in tempore equali latitudo motus acquiritur equalis. ¶ Intentio motus vniformiter est tantum de latitudine motus acquirere in vna parte tēporis sicut in alia sibi equali. Remissio motus vniformis est quando in tempore equali latitudo motus deperditur equalis. Ideo remittere motū vniformiter est tm̄ de latitudine motus deperdere in vno tp̄e sicut in alio sibi equali. ¶ Intentio motus difformis est quando in tp̄e equali latitudo motus acquiritur inequalis. Uñ intēdere motum difformiter est plus de latitudine motus acq̄rere in vna parte tp̄is q̄ in alia sibi equali. Sed remissio motus difformis est quādo in tp̄e equali latitudo motus deperditur inequali. Unde remittere

motum difformiter est plus de latitudine mot⁹ deꝑdere in vno tp̄e ꝙ̄ in alio sibi equali. ¶ Intentio motus vniformiter difformis est illa mediante qua in tēpore equali latitudo motus intensionis acq̄ritur equalis. Unde vniformiter difforme intendere est motū tm̄ de latitudine intensionis motus acq̄rere in vno tp̄e sicut in alio sibi equali. Sed remissio motus vniformiter difformis est illa qua in tp̄e equali latitudo motus cōis deꝑditur equalis. Unde remittere motū vniformiter difforme ē tm̄ de latitudine motus deperdere in vna parte tēporis sicut in alia sibi equali. ¶ Jntentio motus difformiter difformis est illa in qua in tp̄e equali latitudo motus acquiritur inequalis. Unde intend..re difformiter difforme est plus de latitudine motus acq̄rere in vna ꝑte tp̄is ꝙ̄ in alia sibi equali. ¶ Aliq̄d moueri vniformiter dicitur dupliciter, scʒ quo ad tēpus et quo ad subiectū. Jllud mouet vniformiter quo ad tempus cuius punctus velocissimo motu mouet vniformiter. Jllud mouet vniformiter quo ad subiectum. cuius quelibet pars equaliter mouet cum suo toto. et sic ē difformiter moueri. Solum motus successiuus est velox et tardus, sed motus subitus non.

Quattuoꝛ modis dicit causa. scʒ materialis. foꝛmalis. efficiens. ꝛ finalis.

¶ Materialis est illa ex qua cōponit res primo ꝛ manet in re. Uñ causa materialis et materia sunt idē. ¶ Formalis est illa ꝑ quā res est talis qualis est qua posita ponit ꝛ res. ꝙ̄ ablata auffertur et res. ¶ Efficiēs est illud agens qđ cōponit illā rem vel efficit eandem. ¶ Finalis est illa ꝓpter quā res primo fiet principalit (verbi gr̄a) vt ligna lapides. et hm̄ōi sunt cause materiales domus. et talis forma resultās ex ꝯuentione partiū adinuicē est causa formalis dom⁹ Jlle carpentarius est causa efficiens domus. Sed conseruatio corporis vt a frigore ꝛ a tempestate est causa finalis domus. ꝛc̄.

Due causarum istarum sunt intrinsece et due extrinsece. ¶ Jntrinsece sunt materialis et foꝛmalis. ¶ Extrinsece sunt efficiens ꝛ finalis. Unde in primo phisicoꝝ tradita sunt tria principia rerum naturaliū intrinseca scʒ materia ꝛ forma ꝛ ꝓuatio sed due prime sunt per se. tertium vero per accidens. ¶ Et sciendū est ꝙ ꝓuatio forme inducte est qñ homo facit cultellū. et nō habet formam illius. tūc idē est ꝙ carētia forme inducte.

Modo restat dicere de figuris coꝛpoꝛū ꝓpter ꝓdictas naturales diuersimode positas. ¶ Corpus colūnare est corpus longū figuratū ad modū colūne vt postis ¶ Corpus piramidale quod est figuratū ad modū piri cuius extremū acutū vocat conus et extremū obtusum vocat basis

¶ Corpus circulare vel sphericum est corpus rotundum in cuius medio est unus punctus a quo oēs linee recte ad circūferentiā extracte sunt equales. ⁊ ille punctus vocat͛ centrū sphere vel circuli.
¶ Circumferentia sphere vel circuli est extrema superficies illius extra q̄ nihil est illius.
¶ Dyametrum circuli est linea recta extensa ab uno puncto circumferentie ad punctum sibi oppositum. que transiens per centrum dividit circulum in duos semicirculos.
¶ Semidyametrum est linea recta extensa a centro circuli ad circumferentiam eius.
¶ Semicirculus est medietas circuli.
¶ Corpus triangulū vel trigonū est corpus habens tres angulos
¶ Corpus quadrangulū est corpus habēs quattuor latera ⁊ quattuor angulos. ⁊ hoc dupliciter. Uel habet quattuor angulos rectos ⁊ oīa latera equalia. ⁊ sic est quadratum. Uel habet quattuor angulos rectos ⁊ non oīa latera equalia. ⁊ sic est quadrangulum.
¶ Corpus pentagonum est corpus habens quinq̧ angulos ⁊ q̄nq̧ latera. ⁊ sic de singulis aliis.
¶ Angulus rectus est quando una linea recta perpendiculariter ducta cadit super aliam rectam lineam.
¶ Angulus acutus est quilibet angulus minor recto.
¶ Angulus obtusus est quilibet angulus maior recto.
¶ Corpus planum est cuius superficies est plana ⁊ nullatenus acuta. ut tabula.

¶ Corporum fere omnium predictorum huiusmodi figuras invenies circa principium libri naturarum.

¶ Sequitur tractatus de proportionibus.

¶ Incipit tractatus de proportionibus.

Omnis proportio aut est cōiter dicta: aut proprie dicta: aut magis proprie dicta.

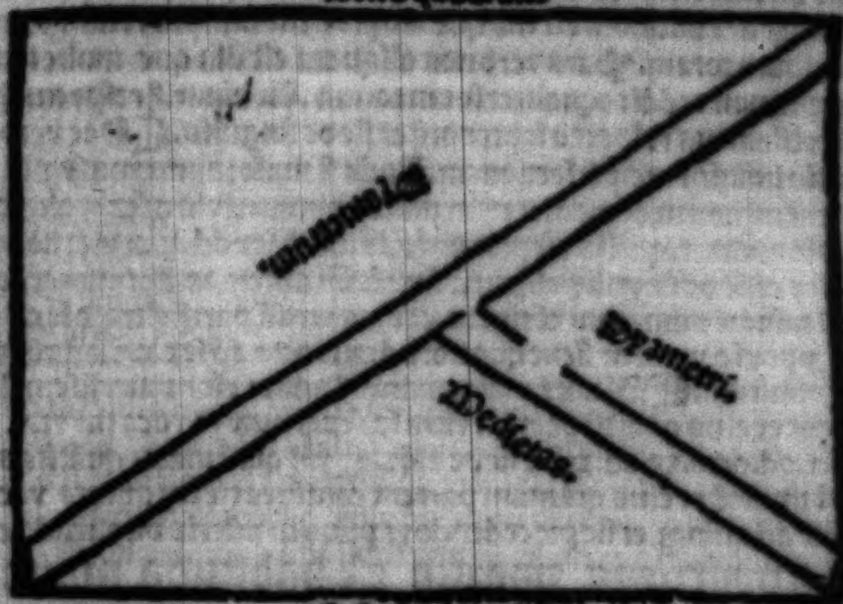
¶ Proportio cōiter dicta est duorum cōparatorum cuiuscunque generis fuerint in aliquo in quo cōparantur vnius ad alterū habitudo. et talis proportio pōt dici inter oīa equalia et inequalia. hoc est secundum magis et minus se habentia. et inter oīa similia. ideo inter ea ad que pōt esse cōparatio. aliquo modo pōt esse inter ea proportio cōmuniter dicta ¶ Proportio proprie dicta est duorum cōparatorum adinuicē eiusdē generis vnius ad alterū habitudo. sed talis proportio nō solū est inter quātitates sed etiā inter quascunque res eiusdē generis siue sīt qualitates siue sunt quantitates. et sic de ceteris reperit. ¶ Proportio magis proprie dicta solū est inter quātitates. et diffinitur sic. Est duarū quātitatū eiusdē generis vnius ad alterum habitudo. Per hoc quod dicit eiusdē generis excludit quod inter substātiā et accidēs nō est proportio magis proprie dicta. quia substātia et accidēs nō sūt eiusdē generis

Proportio magis proprie dicta dicitur duobus modis

Quedā est rationalis. et quedā irrationalis. Rationalis est illa que imediate denoīatur ab aliquo certo numero. vt proportio dupla imediate denoīatur a duobus. Proportio irrationalis est illa que mediate denoīatur ab aliquo certo nūero. vt medietas proportiōis duple imediate denoīatur a proportiōe dupla. et proportio dupla imediate a duobus ergo medietas proportionis duple denoīat a duobus. ¶ Proportio rationalis differt a proportione irrationali. quia proportio rationalis solum est inter quātitates cōmēsurabiles seu cōicātes. proportio irrōnalis solū est inter quātitates incōmēsurabiles seu non cōicantes reperit.

Quantitates aūt cōmensurabiles rōnales seu cōicantes sunt ille quibus est vna mensura cōis quālibet illarū precise mensurans sicut linea bipedalis et tripedalis. quarum vtrāque mensurat linea pedalis. Linea enim pedalis bis sumpta mensurat precise et reddit bipedale. ter vero sumpta precise mēsurat et reddit tripedale. ideo linea bipedalis et tripedalis sunt quātitates cōmmēsurabiles rationales seu cōicantes.

Quātitates aūt incōmēsurabiles irrationales seu nō cōicātes. sūt ille quibus nō est vna mēsura cōis quālibet illarum precise mēsurās. sicut dyametrū et costa quadrati. quia medietas coste quadrati bis sūpta minus reddit quam equaliter dyametrū. similiter si tersumatur magis reddit quam equaliter dyametrū. Similiter medietas dyametri bis sūpta equaliter reddit dyametrū. et si bis sumat nō mēsurat equaliter costā quadrati. patet ergo quod dyametrū et costa quadrati sunt quātitates incōmensurabiles irrationales seu nō cōicantes. ¶ Figura.

Costa quadrati.

Proportio rationalis in numeris reperit̃. & in alijs quibuscũqȝ quãtitatib⁹. Proportio irrationalis nõ inter nũeros reperit̃. sed inter alias quãtitates põt esse. ⁊ causa est. q: nõ sũt aliq̃ duo numeri significãdi quin inter illos est ꝓportio rõnalis. q: illis est vna mensura cõis quãlibet illaꝝ precise mensurãs. scȝ vnitas.

Proportio magis ꝓp̃ie dicta dicit̃ dupliciter. Quedã est equalitatis. ⁊ quedã est inequalitatis. Proportio equalitatis est duarũ quãtitatũ equaliũ adinuicem habitudo. sicut inter vnũ ⁊ vnũ duo ⁊ duo. ¶ Proportio inequalitatis est duarũ quãtitatũ inequaliũ adinuicẽ habitudo. Et hec est duplex. quedã est maioris inequalitatis. ⁊ quedã minoris inequalitatis. Proportio maioris inequalitatis est habitudo maioris quãtitatis ad minorẽ. vt duo ad vnũ. tria ad duo. Proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris quãtitatis ad maiorẽ. vt vnũ ad duo. duo ad tria.

Proportio maioris inequalitatis dr̃ qĩqȝ modis. Multiplex. Supparticularis. Suppartiens. Multiplex superparticularis. Et multiplex suppartiens.

Multiplex est habitudo maioris quãtitatis ad minorẽ. illã multotiens cõtinens. Et hec inspicies infinitas partit̃. Si enĩ maior numerus bis ꝯtineat minorẽ. tũc est ꝓportio dupla. ⁊ si ter tripla. ⁊ sic in infinitũ. Exẽplũ ꝓportiõis duple. vt duo ad vnũ. quattuor ad duo. Exẽplũ ꝓportionis triple. vt tria ad vnũ. ix. ad. iij.

Supparticularis est habitudo maioris quãti

tatis ad minorem semel illam cõtinens et eius partem aliquotam vltra. Pars aliquota est illa que aliquotiens sumpta reddit equaliter suum totum. Pars vero non aliquota est illa que multotiens sumpta non reddit equaliter suum totum. Ut binarius respectu quinarij. et binarius respectu septenarij et sic de singulis. ¶ Hec vero proportio infinitã recipit sectionem. Unde si maior numerus semel cõtineat minorem et medietatem minoris numeri vltra sexquialtera proportio vocatur, qualis est propportio .iij. ad .ij. sex ad quattuor nouem ad sex et sic de singulis vsque in infinitũ. Si autem maior numerus semel minorẽ numerum cõtineat. et eius tertiã partẽ vltra se sexquitertia proportio vocatur sicut quattuor ad tria. octo ad sex. xvi. ad xij. et sic in infinitum. ¶ Si autẽ maior numerus minor est numerũ semel cõtineat et eius quartã partem vltra se, sexquiquarta vocatur vt .v. ad iiij. x. ad. octo. xx. ad. xvi. et sic de alijs. ¶ Si autẽ maior quãtitas semel minorẽ et eius quintam partem contineat sexquiquinta vocatur. vt sex ad quinque. et sic procedendo vt prius in nũeris duplicãdo eos

Suppartiens proportio est habitudo maioris quantitatis ad minorẽ illam semel cõtinẽs et aliquas partes vltra ex quibus non fit aliqua pars aliquota respectu minoris numeri. Et talis proportio infinitã recipit sectionẽ. vnde si maior numerus semel minorem numerũ cõtineat. et duas partes vltra quarum quelibet est tertia pars respectu minoris numeri ex quibus nõ fit aliqua pars aliquota respectu minoris. talis proportio dicitur superbipartiẽs tertias vt .v. ad. iij. x. ad. vi. xx. ad. xij. et sic in infinitũ. ¶ Si enĩ maior numerus semel minorẽ cõtineat et tres partes aliquotas vltra. ex quibus nõ fit vna pars aliquota respectu minoris quantitatis quarum quelibet est quarta pars respectu minoris. dicitur proportio supertripartiens quartas qualis est hec proportio. vij. ad. iiij. etc. ¶ Et si maior quantitas semel cõtineat minorẽ et tales tres partes vltra quarũ quelibet est quinta pars respectu minoris quantitatis. dicitur proportio supertripartiens quintas. vt octo ad quinque. etc.

Multiplex superparticularis ẽ habitudo maioris quantitatis ad minorẽ illã multotiens cõtinens. et eius partẽ aliquotã vltra. Unde si maior numerus bis continet minorẽ et eius medietatem vltra. proportio dupla sexquialtera vocatur. Si ter minorẽ cõtineat proportio tripla sexquialtera. Exemplum primi. v. ad. ij. x. ad. iiij. exemplũ secundi. vij. ad. ij. xiiij. ad. iiij. Si enĩ maior numerus bis minorem numerũ cõtineat. et eius tertiam partẽ vltra proportio dupla sexquitertia vocatur. vt septem ad tria. et dupla sexquiquarta. vt nouem ad quattuor.

Multiplex vero superpartiẽs est habitudo maioris numeri ad minorẽ illam multotiens continẽs ad aliquas par-

tes vltra ex quibus non fit vna pars aliquota respectu minoris numeri. ¶ Unde si maior numerus bis minorem cótineat ꝛ duas partes vltra. quarum quelibet est tertia pars respectu minoris numeri. Unde si maior numerus bis minorem contineat. et duas partes vltra. quarum quelibet est tertia pars respectu minoris numeri. dicitur ꝓportio dupla supbipartiens tertias. qualis est hec ꝓportio octo ad tria. ¶ Si vero maior numerus ter minorē cótineat et tres partes vltra. quarū quelibet est quarta pars respectu minoris numeri. ex quibus nō fit vna pars aliquota respectu minoris numeri dicitur ꝓportio dupla supertripartiens quartas. qualis est hec proportio inter vndecim et quattuor.

Proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris quātitatis ad maiorem. cuius tot sunt species quot sunt ꝓportiones maioris inequalitatis. et eisdē nominibus et consilibus appellantur isto termino sub superaddito. vt subdupla. subtripla. ꝛ sic de aliis subsuppaticularis. subsuperpartiens. Et ita de oībus aliis modis. quarū oēs diffinitiōes cū exemplis prioribus innotescunt. ¶ Ex istis notandū ē q̄ oīs ꝓportio inter duos terminos reperitur. Et scias q̄ quāta est vna quātitas ad aliā tanta est vna ꝓportio ad aliā. vt manifestum est.

¶ Hec de ꝓportiōibus nunc de ꝓportionalitate dicetur.

MOdo sequitur secūda pars hui⁹ capituli. q̄ de ꝓportionalitate ꝓportionū determinat.

Proportionalitas est ordo ꝓportionū. et dicitur Tripliciter. scz ꝓportionalitas arithmetrica/geometrica/et armonica. ¶ Proportionalitas arithmetrica est quādo sunt duo termini vel plures et equalis est excessus p̄mi ad secundū. et secūdi ad tertium. sicut duo ad tria. et sic de aliis. Ut sex ad quinq̄. quinq̄ ad quattuor. quattuor ad tria. tria ad duo. duo ad vnum. ¶ Differentia siue excessus vnius quantitatis ad aliā est illud per qḋ minor quātitas exceditur a maiori. ¶ Proportionalitas geometrica est quādo sunt tres termini vel plures et equalis est ꝓportio inter p̄mū et secundum. sicut inter secundum et tertium. Exemplum. vt octo ad quattuor. quattuor ad duo. duo ad vnum. ¶ Proportionalitas armonica est quando sunt tantū tres termini ꝛ equalis est ꝓportio inter p̄mū ꝛ secundū. sicut est inter excessū p̄mi ad secundū. ꝛ secundi ad tertium. Exemplū sex quattuor et tria inter sex et tria est ꝓportio dupla. ꝛ inter duo que est excessus p̄mi ad secundū. ꝛ vnū que ē excessus scdi ad tertiū est ꝓportio dupla. ergo eadem est proportio inter p̄mū et tertium que est inter differentiam p̄mi ad se

tundum, secundi ad tertium.

Et iste proportionalitates differunt adinuicem. quia tam arithmetrica quam geometrica in tribus terminis ad minus reperiunt et in quibuscumque numeris pluribus. sed armonica tantum in tribus terminis reperitur. et in alio etiam differunt. quia vltima. scilicet armonica semper cotinua manet. sed arithmetrica et geometrica possunt esse discotinue et cotinue. ¶ Proportionalitas arithmetrica cotinua est equalitas differentiarum per terminum comem vel terminos coes copulata per vnum terminum comem videlicet sicut tria a duo sic duo ad vnum. Discotinua est equalitas differentiarum per nullum terminum comem copulata nec per aliquos terios coes copulata vt sicut se habet sex ad quattuor ita tria ad duo vel sicut quinque ad quattuor. ita tria ad duo ¶ Proportionalitas geometrica cotinua est similitudo proportionum per vnum terminum comem medium vel per plures terminos medios copulata per vnum terminum vt sicut se habet. iiij. ad .ij. ita .ij. ad vnum. per plures terminos. vt sicut se habet. viij. ad. iiij. ita. iiij. ad. ij. et. ij. ad. i.

Discontinua est similitudo proportionum per nullum terminum comem nec per aliquos terios coes copulata. vt sicut se habet viij. ad. iiij. ita. ij. ad. i. ¶ Medietas siue proportionalitas geometrica cotinua et discontinua differunt inter se. in hoc quod cotinua in tribus terminis vel pluribus quibuscumque inuenietur. Discontinua vero in quattuor terminis ad minus et in quibuscumque pluribus inuenitur. Aliter etiam iste differunt in hoc quod in proportione continua oportet omnes tres terminos in genere conuenire. sed in discontinua possunt aliqui termini in genere diuersari. vt sicut se habet chorda ad chordam. sic se habet sonus ad sonum. et sicut se habet hoc corpus ad hoc corpus. sic se habet hec potentia ad potentiam

PRopoportionalia sunt illa/ que in aliqua proportionalitate conueniunt. et dicuntur tripliciter. Quedam dicuntur proportionabilia proportionalitate arithmetrica quedam geometrica. et quedam armonica. Proportionalia proportionalitate arithmetrica sunt illa quorum differentie sunt equales Proportionalia proportionalitate geometrica sunt illa quorum proportiones sunt eedem vel equales. ¶ Proportionalia proportionalitate armonica sunt illa quorum extremorum et differentiarum proportiones sunt similes vel equales. et hec omnia in suis exemplis possunt per predicta patere ex quo patet quod terminarius numerus est paucissimus numerus in quo proportionalitas reperitur et nullus est maximus in quo proportionalitas existit.

Proportionalia proportionalitate geometrica dicuntur duobus modis. scilicet permutatim proportionabilia et econtrario.

Proportionalia proportionalitate permutatim Sunt illa. quorum sicut se habet antecedens vnius proportiõis ad antecedens alterius proportionis ita se hab3 cõñs vnius et cõsequẽs alterius (verbi gratia). sicut se habet octo ad quattuor. ita duo ad vnum. ergo tunc permutatim. sicut se habet octo ad duo ita quattuor ad vnum. et ideo sibi quattuor termini proportionabiles permutatim existunt et contrario. ¶ Proportionalia proportionalitate geometrica sunt illa. quorum sicut se habet consequens vnius ad antecedens suum. sic se habet consequens alterius ad antecedens suum. verbi gratia. sicut. viij. ad. iiij. ita duo ad vnum. et econtra. sicut iiij. ad. viij. sic. i. ad. ij.

Proportionalitas geometrica. dicit quattuor modis. Disiuncta scz. Coniuncta. Euersa. et econtra. ¶ Disiuncta est quorumlibet antecedentium ad sua consequẽtia separatim proportionum equalitas. vt sicut se habet octo ad quattuor. ita duo ad vnũ. ¶ Coniuncta proportionalitas geometrica est quorumlibet antecedentiũ cum suis consequentibus indisiuncta. seu proportionalitate simplici vnius antecedentis cum suo consequente ad proprium consequẽs proportionũ similitudo. vt viij. iiij. quattuor et vnũ. vt sicut se hab3 viij. et. iiij. ad quattuor. ita duo et vnũ ad vnũ. ¶ Euersa est quorumlibet antecedentiũ cũ suis cõsequentibus in disiuncta seu proportionalitate simplici vnius antecedentis cũ cõsequente ad aliud añs et cuiuslibet alterius antecedentis istarum cum suo cõñte ad proprium antecedens proportionũ similitudo. vt sicut octo et quattuor ad octo. ita duo et vnũ ad duo. ¶ Econtra est quãdo sunt duo ordines nũerorũ et in vtroque numero sunt tres vel plures termini et sicut se habet primus terminus primi ordinis ad suũ secundum. sic se hab3 primus terminus secundi ordinis ad suum secundũ. et sicut se habet secundus terminus primi ordinis ad suum tertium. sic se habet secundus terminus secundi ordinis ad suum tertiũ. vt

Octo. quattuor. duo.	8. 4. 2.	Primus ordo
Quattuor. secundo. vno.	4. 2. 1.	Secũdus ordo.

¶ Cõsimiles etiam diffinitiones proportionalitate arithmetica et proportionalibus illis proportionalitate equaliter differentiarum poterunt adoptari.

Nunc superest tertia pars huius capituli. premittens quasdam suppõnes. Prima ẽ hec Omnes proportiones sunt eedem vel equales quarum denominationes sunt eedem vel equales. ¶ Secunda suppositio est hec. si sint tres termini tantũ quorum primus est maior secundo. secũdus maior tertio. proportio primi ad vltimum componitur ex illis. hoc est. componitur ex proportione primi ad secundũ et secundi ad tertiũ.

Prima suppõ

Secũda suppõ

Tertia sup‑positio.
Quarta sup‑positio.
Quinta sup‑positio.
Sexta suppō
Septima sup‑positio.

¶ Tertia suppositio est. si sint tres termini vel plures. quoꝝ prim⁹ est maior secundo. secundus maior tertio. ꝓportio primi ad vltimū cōponitur ex illis. ¶ Quarta est hec. si sint duo equalia compara‑ta ad aliqđ tertiū. eadem erit ꝓportio inter vnū illoꝝ ⁊ illud tertiū sicut inter reliquū illoꝝ ⁊ illđ tertiū. ¶ Quīta. Si sint due quātita‑tes inequales cōparate ad aliqđ tertiū. maior erit ꝓportio mino‑ris quantitatis ad illud tertiū q̄ maioris ad illud tertiū. ⁊ econtra. maior erit ꝓportio tertij ad maiorē q̄ ad minorem. ¶ Sexta suppo‑sitio est hec. quando aliquid componitur ex duobus equalibus. il‑lud compositū est duplū ad quodlibet illoꝝ. ⁊ si fuerit compositū ex tribus. est tertiū ad quodlibet illoꝝ. ¶ Septima suppositio est qñ aliquid componitur ex duobus inequalibus. illud compositum est plus q̄ duplum ad min⁹. ⁊ minus q̄ duplum ad maius. Exemplū tripedale componitur ex pedale ⁊ bipedale. ⁊ est plus q̄ duplum ad pedale. ⁊ minus q̄ duplum ad bipedale. quod est maius.

¶ Est ⁊ vna suppositio si fuerint quattuor quantitates proportio‑nales adinuicem. si fuerit prima illarum maxima. ⁊ vltima istarum minima. primam ⁊ vltimam pariter acceptis. ceteris duobus ma‑iores necesse est esse.

¶ Iste aūt quinqꝫ p̄ie suppōnes sunt ꝓbate ꝑ euclidē. ⁊ due vltime satis patent ꝑ rationem.

Prima cōclusio est hec. Si sint tres termini ꝓportionales proportionalitate geometrica. ⁊ primus terminus est maior secundo. secundus maior tertio. ⁊ si fuerit proportio maioris inequalitatis ꝓportionalitate geo. vt vnū ad duo. duo ad tria. pro‑portio primi ad vltimū est precise dupla ad ꝓportionē primi ad secū‑dum. ⁊ secundi ad tertiū. Et hoc ꝓbatur. ⁊ capio istos tres termi‑nos. viij. iiij. ⁊. ij. tunc arguitur sic. inter octo ⁊ quattuor. est propor‑tio dupla. ⁊ inter duo ⁊ quattuor est eadem proportio. ergo ille ꝓ‑portiones sunt similes. consequentia patet per primam suppositio‑nem. Tunc arguitur sic. per secundā suppositionē. qñ sunt tres ter‑mini ⁊c. ⁊ hic sunt tales tres termini. ergo ꝓportio primi ad vltimū componitur ex illis. ⁊ isti sunt equales vt ꝓbatum est. ergo compo‑nitur ex duobus equalibus. ergo est dupla ad quodlibet illoꝝ. con‑sequentia tenet per sc̄dam suppositionem.

Secūda cōclusio est hec. Si sint quattuor ter‑mini ꝓportionales ꝓportionalitate geometrica. ꝓportio primi ad vltimū est tripla ad ꝓportionē primi ad secundū ⁊c. Hoc probo sic ⁊ capio istos quattuor terminos. viij. iiij. ij. ⁊ vnū. Tunc sic. hic sunt quattuor termini ⁊ primus est maior secundo. secundus maior ter‑tio ⁊c. ergo ꝓportio primi ad vltimū componitur ex illis. ꝯña tenet per tertiam suppositionē. sed equalis est proportio primi ad secun‑

dum. et sic de aliis ergo proportio primi ad vltimũ cõponitur ex tribus equalibus et per cõsequẽs est tripla ad quẽlibet istarũ. consequentia tenet p̃ sextã suppõnẽ. ¶ Et si sint quinq̃ termini, ꝓportio primi ad vltimũ est quadrupla ꝛc. et sic in infinitũ.

¶ Tertia conclusio est hec. Si fuerint tres termini. ꝛ primus fuerit plus q̃ʒ duplus secũdi. secũdusq̃ equaliter duplus tertii proportio primi ad tertium. erit minor q̃ʒ dupla ad ꝓportionẽ primi ad secundum et maior q̃ʒ dupla ad ꝓportionẽ secundi ad tertium. Hoc probo sic. et capio istos tres terminos. sex/duo/vnũ Tunc arguo per secundã suppõnem. Si sint tres termini ꝛc. sʒ hic sunt tres tales termini. ergo ꝓportio primi ad vltimum componitur ex illis. sed maior est proportio primi ad secundũ. q̃ʒ secundi ad tertium. ergo proportio primi ad vltimum componitur ex duobus inequalibus ergo est plus q̃ʒ dupla ad minus. et minus q̃ʒ dupla ad maius. cõsequentia tenet per septimam suppositionem. sed maior est proportio primi ad secundum q̃ʒ secundi ad tertiũ. ergo proportio primi ad vltimum est minor q̃ʒ dupla ad ꝓportionẽ primi ad secundũ. et maius q̃ʒ dupla ad proportionem secundi ad tertium. sʒ proportio primi ad vltimũ est ꝓportio sextupla ꝛ ꝓportio primi ad secundũ est proportio tripla. ꝛ proportio secundi ad tertiũ est dupla ergo ꝓportio est minor q̃ʒ dupla ad ꝓportionem triplam et maior q̃ʒ dupla ad ꝓpositionẽ duplam.

Quarta cõclusio est hec. Si fuerit primũ equaliter duplum secundi. fuerit secundum maius q̃ʒ duplum tertii. ꝓportio primi ad vltimum erit minor q̃ʒ dupla ad ꝓportionem secundi ad tertium. probatur sic. et capio istos tres terminos. sex/tria/vnũ Tunc arguo per secundã suppositionẽ. si sint tres termini ꝛc. sʒ hic sunt tales tres termini. ergo ꝓportio primi ad vltimum cõponit ex illis. sed maior est proportio secundi ad tertiũ q̃ʒ primi ad secundũ ergo cõponitur ex duobus inequalibus. et per cõsequens est plus q̃ʒ dupla ad minus et minus q̃ʒ dupla ad maius. sed maior est proportio secundi ad tertium q̃ʒ primi ad secundum. ergo ꝓportio primi ad vltimum est minor q̃ʒ dupla ad ꝓportionem secundi ad tertium. sed proportio primi ad vltimũ est proportio sextupla. et ꝓportio primi ad secundum est proportio dupla. et proportio secundi ad tertium est ꝓportio tripla. ergo proportio sextupla est minor q̃ʒ dupla ad proportionẽ triplam ꝛ maior q̃ʒ dupla ad proportionẽ duplã

Quinta conclusio est. Si fuerit primũ minus q̃ʒ duplũ secundi. fuerit q̃ʒ secundus equaliter duplũ tertii. proportio primi ad vltimũ erit maior q̃ʒ dupla ad proportionem primi ad secundũ et minor q̃ʒ dupla ad proporti onem secundi ad tertiũ. Hoc probatur. et capio istos tres terminos. sex/quattuor/duo/ Tunc ar

guo per secundam suppositionem. si sint tres termini ⁊c. sed hic sūt
tales tres termini ergo propositio primi ad vltimū componitur ex
illis. sed iste proportiones sunt inequales. ergo proportio primi ad
vltimum componitur ex inequalibus ergo est plus ꝙ dupla ad mi
nus. et minus ꝙ̄ dupla ad maius. sed maior est proportio secundi
ad tertium ꝙ̄ primi ad secūdum. ergo ꝓportio primi ad vltimū est
maior ꝙ dupla ad ꝓportionē primi ad secundū ⁊ minor ꝙ̄ dupla ad
ꝓportionē secundi ad tertiū. ⁊ sic tripla maior est ꝙ̄ dupla ad sex q
alterā minor ꝙ̄ dupla ad ꝓportionē duplā ⁊c. vt patz intuenti. ꝗ ⁊c.

Sexta cōclusio est hec Si fuerint tres termini

quorū prim⁹ est duplus ad scdm fueritqꝫ scd's minus ꝙ̄ scd's ad ter
tium ꝓportio primi ad vltimū erit maior ꝙ̄ dupla ad ꝓportionē se
cundi ad tertiū. ꝓbatur sic et capio istos tres terminos. viij. iiij. iij.
tunc arguo ꝑ scdam suppōnē. si sint tres termini ⁊c. sz hic sunt tres
tales termi. ꝗ ⁊c. sed ille sunt inequales. ꝗ ꝓportio primi ad vltimū
cōponitur ex inequalibus duobus. ꝗ ⁊c. Sed maior est ꝓportio pri
mi ⁊. ij. ꝙ̄ scdi ad tertiū. ⁊ ꝓportio primi ad vltimū est dupla supbi
partiēs tertias ⁊ ꝓportio primi ad scdm est dupla ⁊ scdi ad tertiū
sexqꝫ tertia. ꝗ ꝓportio dupla supbipartiēs tertias ē maior ꝙ̄ dupla
ad sexqalterā et minor ꝙ̄ dupla ad ꝓportionē duplam.

Septima cōclusio ē hec. in ꝓportiōe equalita/

tis nulla ē maior nec minor ꝓportio equalitatis. ꝓbat. q2 oēs ꝓpor
tiones eq̄litates sunt equales. ꝗ nulla ē alia maior neqꝫ mior nec ꝓ
portio ineq̄litatis ē maior eq̄litatis ꝓportiōe. q2 nō ꝓportio minoris
nec maioris inequalitatis. et omnis ꝓportio inequalitatis aut est
minoris inequalitatis aut maioris inequalitatis. ꝗ conclusio vera.
ꝓbatū autē est nunc ꝙ ꝓportio equalitatis ꝓportione equalita
tis nō est maior neqꝫ minor. Jam ꝓbatur ꝙ ꝓportio maioris ineq̄
litatis nō erit maior ꝓportione equalitatis nec minor. quia si sit ma
ior ꝗ ꝓportio que est inter quattuor et vnū est dupla ad ꝓportionē
que est inter. ij. et. ij. et cū arguit sic. ꝓportio. iiij. ad. i. ē dupla ad ꝓ
portionē scdi ad scdm. ergo proportio. ij. ad. ij. est subdupla ad istam
et proportio dupla ad vnum. est subdupla ad eam. ergo ille propor
tiones sunt equales. ij. ad. ij. ⁊. ij. ad. i. consequentia patet per primā
suppositionē. ¶ Tunc arguit sic. ille proportiōes. ij. ad. ij. et. ij. ad. i.
sunt equales et antecedentia sunt equalia. et ꝯñtia se habent ineq̄
li proportione ad sua ꝯña. ergo ꝯña sunt equalia. sed illud est īpossi
bile. ergo illud ex quo sequit. Jam probat ꝯtra ꝙ ꝓportio equali
tatis nō sit maior ꝓportiōe maioris inequalitatis q2 si sic ꝗ ꝓportio
iiij. ad. iiij. ē dupla ad ꝓportionē. ij. ad. i. tūc arguit sic. ꝓportio. iiij.
ad. iiij. ē dupla ad ꝓportionē. ij. ad. i. et proportio. ij. ad. i. ē dupla ad
tā. ergo iste ꝓportiones. iiij. ad. iiij. et. ij. ad. i. sunt equales et ꝯñtia
sunt equalia et antecedentia se habētinequali proportione ad ꝯña

ergo ꝯña sunt equalia. ergo .iiij. et .i. sunt equalia quod est impossibile. ergo illud ex quo sequitur.

Jam arguo ꝙ ꝓportio minoris inequalitatis non sit maior proportione equalitatis nec minor et primo probo ꝙ non sit maior. quia si sic ꝓbatur ꝙ ꝓportio vniꝰ ad duo est dupla ad proportionē vnius ad vnū. ergo proportio vnius ad vnū est subdupla ad eam. et proportio vnius ad .iiij. est subdupla ad eā ergo ille ꝓportiones vnius ad .iiij. et vnius ad vnū sunt equales. cōsequētia tenet vt prius. et tunc ille proportiones sunt equales et antecedentia sunt equalia et aña se habent in equali proportione ad sua ꝯña ergo sua ꝯña sunt equalia. ergo quattuor et vnum sunt equalia. ꝯñs ē impossibile. ergo illud ex quo sequitur.

Jam ꝓbatur ecōtra ꝙ ꝓportio equalitatis nō sit maior proportione minoris inequalitatis et arguitur sic. et ponatur ꝙ proportio vnius ad vnū sit dupla ad ꝓportionē vniꝰ ad quattuor tunc arguitur sic. proportio vnius ad vnū est dupla ad proportionē vnius ad duo. et proportio vnius ad duo est dupla ad eā. ergo iste ꝓportiōes sunt equales vnius ad vnū. et vnius ad duo ꝯña tenet sicut prius et aña sunt equalia et aña se habent in equali proportione ad sua ꝯña. ergo sua ꝯña sunt equalia ergo duo et quattuor sunt equalia quod est impossibile ergo illud ex quo sequitur. quinimā sequitur conclusionem esse verā per quālibet eius parte. ❡ Sed contra istam cōclusionē arguo sic et capio istos tres terminos. sex quattuor sex. tunc per secundā suppositionē proportio primi ad vltimum cōponitur ex proportione primi ad .ij. et .ij. ad .iij. et omne cōpositum quacunqꝫ parte ipsius est maius. ergo proportio primi ad vltimū ē maior proportione primi ad duo et etiā duo ad tres et proportio primi ad vltimū est proportio equalitatis. et proportio primi ad .ij. est proportio maioris inequalitatis. et proportio .ij. ad .iij. est proportio minoris inequalitatis. ergo proportio equalitatis est maior proportione maioris inequalitatis. et etiā minoris inequalitatis.

Pro illo dicit ꝙ scđa suppō intelligit. prout ipsa ibidē inscribit. et hoc est si primus terminus est maior secundo. et secundus maior tertio. sed sic non est in proposito. ❡ Aliter cōtra eandē conclusionē arguitur sic. et capio istos tres terminos. sex quattuor. et quattuor. tunc arguo ꝑ quintā suppōnē maior est proportio inter sex et quattuor. quā inter quattuor et quattuor. et ꝓportio sex ad .iiij. ē proportio maioris inequalitatis. et ꝓportio quattuor ad quattuor ē proportio equalitatis. ergo proportio maioris inequalitatis ē maior proportione equalitatis. Pro isto dicitur ꝙ quinta suppositio intelligitur de duobus inequalibus cōparatis ad aliquod tertium in eodem genere sed sic nō est hic.

Tertio contra istã cõclusionẽ arguitur sic. Et capio istos tres terminos. sex. sex. sex. tunc p primã conclusionẽ adiũcta scõa suppositione ꝓportio primi ad vltimũ est dupla ad q̃libet eax. ergo vna ꝓportio equalitatis alia est maior. Pro illo dr̃ q᷑ prima cõclusio est vera vbi est ꝓportio maioris inequalitatis primi ad scđm. ⁊ scđi ad tertiũ. ⁊ intellectus scđe suppositionis pz ex predictis. ⁊ sic cessat obiectio. ¶ Hic sequitur de quinta opinione geometrica. suppõ est q᷑ nulla ꝓportio maioris inequalitatis ꝓportione minoris est maior vel minor. Ista sicut precedẽs. ꝓ impossibile declarabis ⁊ deduces ad hoc impossibile. s. q᷑ aliqua ꝓportio maioris inequalitatis ⁊ aliqua minoris sunt equales ⁊ ꝑ ꝯñs aliqđ ⁊ min᷒ illo adinuicẽ adequatur qđ est impossibile.

Sequitur iam quarta pars huius tractatus in qua determinatᷓ penes q̃d habet velocitas in motubus attendit diuersas opiniones pertractãs. quarum prima est hec. ⁊ ponit velocitatem in motub᷒ sequi excessum potentie motoris ad potentiã rei mote. hoc est si sint due potentie ⁊ due resistentie ⁊ per maiorẽ excessum excedit prima potentia suam resistentiam q̃ .ij. ad suam. tunc maiori velocitate mouet prima potentia suam resistentiam q̃ .ij. suam. Exemplũ. vt si A sit vna potentia vt octo. ⁊ B sua resistentia vt quattuor. C vna alia potentia duo. D sua resistentia vt vnum. tunc per istam opinionem in quadruplo maiori velocitate mouet prima potentia suam resistentiam q̃ secũda suam. quia in quadruplo per maiorem excessum excedit prima potentia suam resistentiam q̃ secunda suã. Prima enim excedit suam resistentiam per quattuor ⁊ .ij. per .i. ⁊ excessus vt quattuor est quadruplus ad vnũ. ergo in quadruplo maior est excessus prime potentie ad suã resistentiã q̃z duo ad suam.

Pro ista opinione videtur esse philosophus secundo de celo in fine. vbi vult q᷑ proportionaliter ꝭm equipollentias cõtingit mouere id est ꝭm excessus. ⁊ ex dictis autoris septimo phisicoꝝ cõmento. xxxv. vbi dicit q᷑ velocitas ꝓpria vniuscuiusq; motus sequitur excessum potentie motoris super potentiam moti.

Ista tamen opinio multis modis destrui potest. Contra quam opinionem arguitur sic. Data ista opinione sequitur q᷑ aliquo motore potentie motiue mouetur aliquod mobile potentie resistentie per aliquod spacium in aliquo tempore medietatis motoris non moueret medietatem moti per equale spacium i equali tempore. sed totum per medietatem spacij. quia totus motor vel tota potentia motiua excedit totum motũ vel totam resistentiam per totum excessum. sed medietas motoris excedit motionez

motū per medietatem excessus. ergo in duplo velocius penes hāc opinionem mouetur totus motor cum tota resistentia q̄ʒ medietas motoris cum medietate resistentie. ergo in equalitatem partis totus motor mouetur tantam resistētiam per totum spacium in quo tempore medietas motoris mouebit motum resistentie totum per medietatem spacij. Et falsitas patet per Aristotelē septimo phisicoꝝ. vbi dicit in fine ꝛ probat hanc conclusionem. Si aliqua potentia moueat ad mobile per aliquod spacium in aliquo tempore inequaliter mouebit inequaliter per idem spacium in equali tempore. Dicit enim ꝙ ita esse habet ꝛ ſm eandē proportionem inequalitatis ad medietatem sicut totum ad totum. ergo motus sunt equiuoces. Secundo data ista opinione sequitur ex duobus motoribus diuisim mouentibus duo mobilia per equale spacium in equali tēpore secundū duo motores non mouerunt coniunctim ista duo mobilia coniuncta per equale spacium in equali tempore. Sed per secundum spacium consequentia tenet. quia excessus istorum duorū coniunctorum adinuicem duo mobilia coniuncta est duplus ad excessum vnius motoris istorum super suum mobile vbi ergo in numeris quibus binarius excedit vnitatem per vnitatem. Duo autē binarij qui quaternarium constituunt excedūt duplas. duplas vnitates que existunt illa qualitas per equalitatem que est dupla ad excessum binarij super vnitatem. ꝛ ita est in omnibus alijs vbi dupla excessa a dupla excessibus equaliter extenduntur. Et falsitas istius conclusionis patet per Aristotelem secundo phisicorum vbi prius probat hanc conclusionem. Si due potentie diuisim mouent duo mobilia diuisa per equalia spacia in equali tēpore. iste due potentie coniuncte mouebunt ista duo mobilia coniuncta per equale spacium in equali tempore. sicut enim se habet motus compositus ad motū compositū. sic motus simplex ad motū simplicem.

¶ Tertio cōtra hanc opinionem arguitur sic.

Data illa opinione sequitur ꝙ ex proportione geometrica sunt similis. nature proportionū motoris ad sua mota non sequitur equalitas velocitatum motuū. ꝛ hoc quia non est ibi equalitas excessū. eadem enim proportio est duo ad vnum. ꝛ sex ad tria. excessum tantum vnius est vnitas. ꝛ excessus alterius est ternarius. ꝛ illud est directe contra Aristotel. vij. phisicoꝝ in fine ꝛ in multis alijs locis. vbi semper ex equalitate proportionum motoris ad sua mota arguit velocitatem in motubus. nec potest dici ꝙ Aristotel. intendit ꝓpter proportiōem proportionalitate arithmetrica vbi est equalitas excessum. vt dicunt quidem. Secundo enim phisicoꝝ probat philosophus scdam conclusionē. Si aliqua potentia moueret aliqđ mobile per aliquod spacium in aliquo tēpore inequalitas motoris mouebit medietatem moti per equale spacium inequaliter. quia sic se

habebit ꝛ scḋm eandem proportionem inequalitas ad inequalitatē. sicut totus motor ad totum motum.

SEquitur de quinta opinione que est vera Et ponit ꝙ velocitas motus sequitur ꝓportionem geometricam.

¶ Sententia illius opinionis est hec. Si sint due potētie ꝛ due resistentie ꝛ maior est proportio inter primam potentiam ꝛ suā resistentiam ꝙ inter secundā ꝛ suam resistentiam. velocius mouebitur prima potentia ad suam resistentiam ꝙ secunda ad suam resistentiam. sicut vna ꝓportio est alia maior. ita vna velocitas est alia maior. Exemplū. Sit A vna potentia vt octo. B sua resistentia vt duo. sit C vna potentia vt quattuor. D vna resistentia vt duo. moueat A cum B ꝛ C cum D. tunc ꝑ illam opinionem in duplo velocius mouebit A cum B ꝙ C cum D. quia in duplo est maior proportio inter a ꝛ b ꝙ inter c ꝛ d. illa opinio patet per Aristotel. vij. phisicorū. ꝛ vbi dicit velocitas motus sequitur ad quantitatis proportionem ideo si fuerit proportio maior tanto velocior erit motus. ꝛ quandocunqȝ erit proportio minor. tanto motus erit tardior per Aristotel. vij. ꝛ cōmentato. iiij. ꝛ. viij. Ex duplicatione proportionis potentie motoris ad motum arguit duplationem velocitatis in motu sic dicēs. Si proportio potentie motoris ad motum sit dupla illius ꝓportionis. sic velocitas erit dupla ad aliam velocitatem. ergo ꝛc.

Preterea non videtur alia positio qua pōt rationaliter saluari proportio velocitatū in motibus nisi aliqua dictarum quinqȝ. quattuor prime sunt destructe. tantū ergo remanet quinta vera. sic ergo patet conclusio ꝙ ꝓportio velocitatum in motibus sequitur ꝓportionem geometricam ꝛc.

Iuxta illam opinionem sunt cōclusiones plures concedende. Quarum prima est hec.

¶ Si sit vna potentia ꝛ se habeat in ꝓportione dupla ad suā resistentiam duplata potentia stante resistētia duplicabit ꝛ motꝰ. Hoc ꝓbo sic. Et sit A vna potentia vt octo. B vna potentia vt quattuor. C vna resistentia vt duo. Tunc ꝑ illam cōclusionē si fuerit ꝓportio maioris inequalitatis primi ad scḋz. ꝛ. ij. ad. iij. ꝛc. sed hic sunt tales tres termini ꝛ equalis ꝓportio primi ad scḋm. ꝛ secundi ad tertiū: ergo ꝓportio primi ad vltimum est dupla ad quālibet earū. ꝛ motus sequitur ꝓportionem. ergo in duplo mouebitur velocius A cū C ꝙ B cum C. sed si. viij. dupletur tanta velocitate B cum C sicut A nunc mouetur cum C. ergo conclusio vera.

Secunda conclusio est hec. Si aliqua potētia

se habeat in proportione dupla ad suam resistentiam in duplo velocius sufficit illa potentia moveri cum medietate illius resistentie q̄ cum tota resistentia. Hoc probatur sic. sit A vna potentia vt octo. B sua resistentia vt quattuor. et C alia resistentia vt duo. Tunc arguo per primam conclusionem. Si fuerit ꝓportio maioris inequalitatis primi ad secundū. secundi ad tertiū etc. sed hic sunt tales tres termini. ergo ꝓportio primi ad vltimū est dupla ad quālibet illarū. et motus sequitur ꝓportionem. ergo in duplo velocius sufficit A moveri cum C q̄ cum B. et C est medietas B. ergo conclusio vera.

Tertia conclusio est hec. Si fuerit aliqua potētia se habens in maiori ꝓportione q̄ dupla ad resistentiam. duplicata potentia stante resistentia. non duplicabitur motus. Probatur ista conclusio sic. Sit A vna potentia vt sex. B sua resistentia vt duo. C vna potentia vt duodecim. tunc arguo per quartam conclusionem secunde partis. scilicet si fuerit primum equaliter duplum. secundi. fuerit q; secundū maius q̄ duplum tertij etc. sed sic est in ꝓposito. ergo ꝓportio primi ad vltimum est minor q̄ dupla ad ꝓportionem secundi ad tertium. sed motus sequitur ꝓportionem. ergo non ī duplo velocius movebitur B cum C q̄ A cum B. sed cum sex. i. a. duplicatur. tunc tāta velocitate sufficeret a moveri cū b. sicut c nūc sufficit moveri cum b. ergo conclusio vera.

Quarta cōclusio est hec. Si fuerit vna potētia se habens in maiori ꝓportione q̄ dupla ad suā resistētiā nō ī duplo velocius sufficit ista potentia movere cū mediante illius resistentie q̄ cū tota illa resistētia. Hec cōclusio ꝓbatur sic. sit a vna potētia vt sex. b sua resistentia vt duo. c alia resistentia vt vnū. tunc arguitur p tertiā conclusionē tertie partis. Si fuerit primū maius q̄ duplū secundi. fuerit q; secūdum equaliter duplū tertij etc. sed sic est in ꝓposito. ergo ꝓportio primi ad vltimū erit minor q̄ dupla ad ꝓportionē primi ad secūdum. sed motus sequitur ꝓportionē. ergo nō in duplo velocius sufficit a movere cū b q̄ c. et c est medietas b. ergo conclusio vera.

Quinta cōclusio est ista. Si sit vna potentia se habens in minori ꝓportione q̄ dupla ad suā resistentiam duplata potentia stante resistentia plus q̄ duplo velocius erit motus. Hoc ꝓbatur sic. sit A vna potentia vt sex. B sua resistentia vt quattuor. C alia potentia vt duodecim. tunc arguo per sextam conclusionem tertij partis si fuerit primū duplū secundi. et secūdum minus q̄ duplū tertij. ꝓportio primi ad vltimū erit maior q̄ dupla ad ꝓportionē. ij. ad. iij. et minor q̄ dupla ad ꝓportionē primi ad secūdum. sed motus sequitur ꝓportionē. ergo plus q̄ duplo velocius movebit C cū B q̄ A cū B. Sed si A duplaretur tanta velocitate sufficeret A movere cū B sicut C cum B. nunc sufficit. ergo cōclusio vera.

Sexta cõclusio est hec. Si aliquã potẽtia se habet in minore ꝓportione ꝙ dupla ad suã resistentiam plusq̃ in duplo velocius sufficit illa potentia mouere cũ medietate illius resistentie ꝙ cum tota resistentia. ꝓbatur sic. Sit A potentia vt sex. B sua resistentia vt quattuor. C alia resistentia vt duo. tunc arguo per quintam cõclusionem tertie partis. Si fuerit primum minus ꝙ duplum secundi. secundum equale duplum tertij. ꝛc. sed sic est in proposito. ergo proportio primi ad vltimum est maior ꝙ dupla ad proportionẽ primi ad secundũ. sed motus sequitur ꝓportionem. ergo plus ꝙ duplo velocius sufficit A mouere cũ C ꝙ cũ B ꝛ C est medietas B. ergo cõclusio vera

Contra istam opinionẽ arguitẽ sic. quia ex illa opinione videntur sequi tria incõuenientia. Primum est hoc ꝙ ex ꝓportionibus equalibus proueniunt motus inequales. ¶ Secundum est ꝙ ex minore proportione prouenit tanta velocitas quanta ex maiori. ¶ Tertiũ est hoc ꝙ ex minore proportione prouenit maior velocitas ꝙ a maiori.

Pro primo arguitẽ sic. Pono ꝙ a sit vna pura terra. cuius potentia sit octo B alia pura terra cuius potentia sit vt iiij. et pono ꝙ c et d sint duo aeres vniformiter ꝓportionabiles resistentes a b sit resistentia c vt duo resistentia d vt vnum. et pono ꝙ a pertranseat c et b d et sit c pedalis quantitatis. et d semipedalis quantitatis. tunc quero nunquid inequali tempore pertransibit a c sicut b d vel non. ꝙ sic probatur quia inequali proportione se habet a ad c sicut b ad d. ergo inequali tempore pertransibit a c. sicut b d et tamen plus a pertransibit q̃ꝫ b ꝛ ex proportionibus inequalibus mouebuntur. et sic primum inconueniens sequitur. ¶ Secundum incõueniens probo sic. maior est resistentia c quousq; a sufficit pertransire medietatem c in eodem tempore precise in quo b pertransibit totum b ꝙ est subdupla respectu ad illam Tunc sic. equalis est proportio a ad c sicut b ad d. et in fine maiorationis c resistentie minor erit ꝓportio a ad c. q̃ꝫ nunc est. c. resistentia. tunc erit maior q̃ꝫ nunc est. et tunc tanta proportio b. ad d. sicut nunc est. ergo in fine maiorationis proportio ad c erit minor q̃ꝫ proportio b ad d. Et motus a ad c erit eque velox cum b ad d. quia pertrãsibũt spacia equalia in tp̃e equali. ergo secundum incõueniens verum. ¶ Tertium incõueniẽs sic ostenditur minoretẽ resistentia quodãmodo nõ tamẽ ad equalitatẽ secunde resistentie in casu tunc minori erit adhuc proportio a ad c q̃ꝫ in secũdo casu. et ꝓportio b ad d tanta sicut in primo casu. et tanta fuit ꝓportio in primo gradu a ad c. sicut b ad d. ergo in isto casu est minor ꝓportio a ad c. q̃ꝫ b ad d. ꝛ mot⁹ a erit velocior

in casu illo ꝙ motus B. quia A nunc pertransibit plus ꝙ in secundo casu. et b tantū sicut in secundo casu. et a in scdo casu tantū sufficiebat pertransire sicut in b tempore equali. ergo a in casu illo sufficit plus pertransire ꝙ b. et per ꝯsequens motus a erit velocior ꝙ motus b. et a mouebitur in C a proportione minore ꝙ b in D. ergo tertium inconueniens erit verū.

Pro illo dicitur ꝙ in tempore in quo B pertrāsibit D. A solum pertransibit medietatē. et tunc ad argumentū A se habet inequali ꝓportione ad C sicut B ad D. ergo inequali tēpore sufficit a pertransire c sicut b d. negetur consequētia. qꝛ aliqua se habere ad sua media est dupliciter. scꝫ in equali ꝓportiōe aut quātitate aut qualitate. ¶ Scdo modo ꝙ hoc verū ꝙ a se habet in eq̄li ꝓportione qualitatiue. hoc est ad medietatē sup suū mediū sicut b sup suū mediū. primo modo hoc est falsum ꝙ a se habet in equali ꝓportione quātitatiue super suum mediū sicut b super suū mediū. hoc est ad pertranseundū. qꝛ a in duplo magis pertransibit de spacio ꝙ b. ideo non sequitur ꝙ a in equali tempore sufficit pertrāsire C sicut B D. ergo etc.

Notandum est ꝙ nullus motus potest ꝓuenire a ꝓportione minoris inequalitatis aut equalitatis. sed a ꝓportione maioris inequalitatis. Qualitercunq̄ fuerit vnū mixtum grauius simplici pōt in eodē modo maiori velocitate et minori velocitate et equali velocitate mouere cū istis simplici pōt in eodē modo maiori velocitate et minori velocitate et equali velocitate mouere cū illo simplici. hoc probo sic. et sit A vnū graue mixtū cuius grauitas sit vt octo. et sua leuitas vt duo. et sit B vnū graue simplex cuius grauitas sit vt quattuor. et sit C vnū medium cuius resistentia sit vt duo. incipiant A et B mouere in C. tūc sic. tanta velocitate mouetur A in C sicut B in C. et ecōtra. qꝛ potētia A est vt octo sua resistentia intrinseca vt duo et sua resistētia extrinseca vt duo. tota resistentia est sicut quattuor. sed inter octo et q̄tuor est ꝓportio dupla. ergo A et B mouebuntur equaliter et eque velociter in illo medio. Et ꝓbatur ꝙ in minori velocitate potest A mouere in C ꝙ B in C. qꝛ diminuatur resistentia quousq̄ fuerit sicut vnū. tunc sic. A potentia erit sicut octo sua resistentia intrinseca sicut duo. et extrinseca sicut vnū. ergo tota resistentia erit. iij. sed iter viij. et iij. est proportio superbipartiēs tertias. Sed potentia B est sicut quattuor. sua resistentia sicut vnū. ergo B mouetur ex ꝓportione. iiij. sed A non tantū. ergo A minore velocitate mouetur A ꝙ B. et crescente resistentia vsq̄ ad. iij. mouetur A a maiori velocitate in C ꝙ B in C. et sic patet finis.

Finis.

¶ Finit Sophistarum libellus ad vsum Oxoniensiū feliciter

